

MagisteriumPisma.pl

Biblia nowego Tysiąclecia

NOWY TESTAMENT EWANGELIA

**Wiernie przetłumaczone i uwspółcześnione na język polski
w latach 2009-2012
z języka greckiego, uwzględniając wszystkie wydania
starogreckie dostępne w Polsce
Wydanie pierwsze**

Tłumaczył: Dariusz Czekalski

Skład: Rafał Cierzniewski

AUTOR: DUCH ŚWIĘTY

Warszawa 2012

Od Wydawcy:

Tekst dokonany w oparciu o tekst grecki:

1. Nowego Testamentu: Novum Testamentum grece et latine, A. Merk, Romae 1951 (7 edycja)
2. Novum Testamentum: Merk – Nestle, Stuttgart, Aland 26 edycja z 1979 roku z przypisami i kodami
3. Novum Testamentum Grece, et B. Aland, et K. Aland, J. Karavidopoulos, C. Martini, B. Metzger, Stuttgart 1993 (27 edycja)
4. Z uwzględnieniem łacińskiej Vulgaty Editionis Sixti Quinti. (vgcl = Editio Clementina – Rome 1592) oraz Biblia Sacra Vulgata B. Fisher OSB, Job. Gribomon OSB, H.F.D. Sparks, W. Thiele, Stuttgart 1983 – VG – Vulgata Stuttgartiensis.
5. Grecko-polski Nowy Testament, wydanie interlinearne z kodami gramatycznymi, Remigiusz Popowski, Michał Wojciechowski, wyd.7
6. Z uwzględnieniem obecnych przekładów w języku polskim (skrót) BW, BT BWP, BP, BG, NTE, NTK, NTD, NTKUL, NT-Paulińska, NT Nowe Przymierze

Tłumacz skorzystał z powyższych przekładów tak, aby w swoim tłumaczeniu oddać na język polski jak najlepiej myśl oryginału greckiego, aby nie powodowało to zamieszania i wątpliwości w umyśle czytelnika. Konieczna była poprawa i weryfikacja słów, czy zwrotów, aby były również zgodne z tekstem myślowym oryginału greckiego.

**MagisteriumPisma.pl czyni to dzieło na Chwałę Boga
i dla zaspokojenia poszukujących prawdy sumień.**

Pismo te wzbogacono o dodatkowe przypisy, ażeby bardziej przybliżyć zasady wiary biblijnej i dla bogatszego poznania faktów oraz dla łatwiejszego kojarzenia faktów z życia Chrystusa na ziemi.

PLANY

1. **Przetłumaczyć Stary Testament** z języka hebrajskiego na język polski wydanie przeglądowe i wydanie dla biblistów metodyczne z komentarzem.
2. **Zrobić własne wydanie** na podstawie tekstu hebrajskiego i greckiego z usunięciem błędów (przez kopistów i przez tych którzy ustalali słowniki na języki narodowe np. Strong)

Objaśnienia skrótów ksiąg Nowego Testamentu:

1	Ewangelia Świętego Mateusza.....	Mt	....str. 6-57
2	Ewangelia Świętego Marka.....	Mk	58-90
3	Ewangelia Świętego Łukasza.....	Łk	91-145
4	Ewangelia Świętego Jana.....	Jn	146-187
5	Dzieje Apostolskie.....	Dz	188-239
6	List do Rzymian.....	Rz	240-261
7	I List do Koryntian.....	1Kor	262-282
8	II List do Koryntian.....	2Kor	283-296
9	List do Galatów.....	Gal	297-304
10	List do Efezjan.....	Ef	305-312
11	List do Filipian.....	Flp	313-318
12	List do Kolosan.....	Kol	319-323
13	I List do Tesaloniczan.....	1Tes	324-328
14	II List do Tesaloniczan.....	2Tes	329-331
15	I List do Tymoteusza.....	1Tm	332-337
16	II List do Tymoteusza.....	2Tm	338-342
17	List do Tytusa.....	Tt	343-345
18	List do Filemona.....	Flm	346-347
19	List Barnaby do Hebrajczyków.....	Hbr	348-363
20	List Świętego Jakuba.....	Jk	364-370
21	I List Świętego Piotra.....	1P	371-377
22	II List Świętego Piotra.....	2P	378-381
23	I List Świętego Jana.....	1J	382-388
24	II List Świętego Jana.....	2J	389
25	III List Świętego Jana.....	3J	390
26	List Świętego Judy.....	Jd	391-392
27	Apokalipsa Świętego Jana.....	Ap	393-420
28	Skorowidz związany z Osobą Chrystusa.....	SJ	421-428
29	Słownik pojęć.....	Sp	429-436
30	Słownik tematyczny.....	St	437-467
31	Księga Psalmów.....	Ps	468-573

Objaśnienia skrótów ksiąg Starego Testamentu:

Rdz – Rodzaju	[I Mojż.]
Wj – Wyjścia	[II Mojż.]
Kpł – Kapłańska	[III Mojż.]
Lb – Liczb	[IV Mojż.]
Pwt – Powtórnego Prawa	[V Mojż.]

Hebr. TORAH

Jozuego..... Joz	1Machabejska..... 1Mch	Daniela..... Dn
Sędziów..... Sdz	2Machabejska..... 2Mch	Ozeasza..... Oz
Rut..... Rt	Hioba..... Hi	Joela..... Jl
1Samuela..... 1Sm	Psalμών..... Ps	Amosa..... Am
2Samuela..... 2Sm	Przysłów..... Prz	Habdiasza..... Ab
1Królewska..... 1Krl	Koheleta..... Koh	Jonasza..... Jon
2Królewska..... 2Krl	Pieśni Nad Pieśniami..... Pnp	Micheasza..... Mi
1Kronik..... 1Krn	Mądrości..... Mdr	Nahuma..... Na
2Kronik..... 2Krn	Mądrość Syracha..... Syr	Habakuka..... Ha
Ezdrasza..... Ezd	Izajasza..... Iz	Sofoniasza..... Sof
Nehemiasza..... Ne	Jeremiasza..... Jr	Aggeusza..... Ag
Tobiasza..... Tb	Lamentacje..... Lm	Zachariasza..... Za
Judyty..... Jdt	Barucha..... Ba	Malachiasza..... Mal
Estery..... Est	Ezechiela..... Ez	

OBJAŚNIENIA:

* – (gwiazdka) oznacza przypis lub odwołanie do wersetu na stronie, lub zobacz **słownik** na końcu biblii.

(){} – klamry (nawiasy) oznaczają dodane słowo polskie w celu lepszego zrozumienia zdania lub myśli oraz słowo użyte w mniejszości manuskryptów greckich.

[ ] – (brak słowa w oryginale greckim) lub zawierają się tylko w Vulgacie

Z – zobacz znaczenie wyrazu oryginalnego lub uwagę,

W – wyjaśnienie słowa greckiego lub zmiana na składnię ze względu budowy języka polskiego,

P – przypis (treść) – omówienie,

Go, Im, Jego, Niego, Niemu, Mnie – zaimki i przyimki pisane do

Jemu, Mu, On Jezusa, Boga czy Ducha Świętego są dużymi literami dla uczczenia ich Boskości i Chwały.

n – zobacz następny werset.

Uwagi do Pisma Św.

(LXX) – **Septuaginta**- tłumaczenie siedemdziesięciu.(żydów)

Vg – **Vulgata** z języka starołacińskiego.

Ms – teksty masoreckie.

Am – teksty aramejskie.

greckie słowo - Kurion, kurios - tłumaczone na 'Pan' jest tłumaczone jako WŁADCA, ponieważ dzisiaj w jęz. polskim to słowo jest zwrotem grzecznościowym oraz imieniem bożka greckiego. Jeśli jest cytat ze Starego Testamentu, Autor tłumaczy tak jak jest w oryginałach Starego Testamentu z języka hebrajskiego czyli Świętym Imieniem Boga – **JAHWEH**.

1. EWANGELIA WEDŁUG ŚW. MATEUSZA

Wprowadzenie

Autor: Apostoł Mateusz.

Czas: około 60 roku naszej ery.

Miejsce spisania: w Antiochii Syryjskiej

Cel: Uzasadnienie na podstawie Starego Testamentu, że Jezus z Nazaretu jest Mesjaszem posłanym przez Boga - Zbawicielem i Królem zarówno Żydów jak i pogan.

Temat: Królestwo Chrystusa i odkupienie Jego wybranych w Izraelu.

Rozdział 1

Rodowód Chrystusa z Nazaretu

- (1) Księga narodzin Jezusa Chrystusa, potomka Dawida, potomka Abrahama
Rdz 5,1 i 22,18 ; 1Krn 17,11
- (2) Abraham zrodził Izaaka, Izaaka zaś zrodził Jakuba, Jakub zaś zrodził Judę i jego braci.
Rdz 21,3.12 i 25,26 i 29,35 ; 1Krn 1,34
- (3) Juda zaś zrodził Faresa i Zarę z Tamar. Fares zaś zrodził Esroma, Esroma zaś zrodził Arama
Rdz 38,29n ; 1Krn 2,4
- (4) Aram zaś zrodził Aminadaba, Aminadab zaś zrodził Naassona, Naasson zaś zrodził Salmona,
- (5) Salmon zaś zrodził Boesa z Rachab. Boes zaś zrodził Jobeda z Rut, Jobet zaś zrodził Jessego,
Rt 4,17-22 ; 1Krn 2,10-12
- (6) Jesse zaś zrodził Króla Dawida, Dawid zaś zrodził Salomona z żony Uriasza,
1Krn 2,13-15 ; 2Sm 12,24
- (7) Salomon zaś zrodził Roboama, Roboam zrodził Abiasza, Abiasz zrodził Asafa,
- (8) Asaf zaś zrodził Jozafata, Jozafat zaś zrodził Jorama, Joram zaś zrodził Ozjasza,
- (9) Ozjasz zaś zrodził Jotama, Jotam zrodził Achaza, Achaz zrodził Ezechiasza,
- (10) Ezechiasz zaś zrodził Manassesza, Manasses zaś zrodził Amosa, Amos zaś zrodził Jozjasza,
1Krn 3,10-14
- (11) Jozjasz zaś zrodził Jechoniasz i jego braci, za przesiedlenia babilońskiego
1Krn 3,15n ; Ezd 1,32 (LXX) ; 2Krl 24,12-16 ; 2Krn 36,10 ; Jr 27,20
- (12) Po tym zaś przesiedleniu z Babilonu Jechoniasz zaś zrodził Salatiela, Salatiel zaś zrodził Zorobabela (Serobabela).
1Krn 3,17-19 ; Ezd 3,2
- (13) Zorobabel zaś zrodził Abiuda, Abiud zaś zrodził Elijakima, Elijakim zaś zrodził Azora,
- (14) Azor zaś zrodził Sadoka, a Sadok zaś zrodził Achima, Achim zaś zrodził Eliuda,
- (15) Eliud zrodził Eleazara, Eleazar zaś zrodził Mattana, Mattan zaś zrodził Jakuba,
- (16) Jakub zaś zrodził Józefa, męża Marii, z której zrodzony jest Jezus zwany Chrystusem
Mt 27,17.22
- (17) Wszystkich pokoleń od Abrahama¹ do Dawida było czternaście, od Dawida do przesiedlenia babilońskiego było czternaście, a od przesiedlenia babilońskiego było pokoleń czternaście.
Łk 3,23-38

1 W grece jest **Abraama**.

Mateusza 1,18 – 2,10

Narodzenie Chrystusa

- (18) Takie było narodzenie Jezusa Chrystusa: Kiedy Jego matka, Maria², została zaręczona z Józefem, zanim się zeszli, stała się brzemienna za sprawą Ducha Świętego. Łk 1,27.35 i 2,4-7
- (19) Józef, jej mąż, będąc sprawiedliwym, nie chciał jej znieślić i postanowił potajemnie ją oddalić. Pwt 22,20-24 i 24,1 ; Łk 1,6 i 2,5
- (20) Gdy rozmyślał o tym, Anioł Władcy ukazał mu się we śnie, mówiąc: „*Józefie, synu Dawida, nie bój się przyjąć swojej żony, bo To, co się w niej Zrodziło, Jest z Ducha Świętego.*” Rdz 20,6 ; Lb 12,6 ; 1Sm 3,10 ; Hi 33,14 ; Mt 2,12 ; Dz 5,19 i 10,3
- (21) *Porodzi zaś Syna i nazwiesz Go Imieniem Jezus³. On to zbawi Swoj lud od jego grzechów.*” Mt 1,25 ; Łk 1,31 i 2,21 ; Dz 4,10 ; Flp 2,9n ; 1Tm 1,15
- (22) To zaś wszystko się stało, aby wypełniło się (słowo) powiedziane przez Jahweh, a zapowiedziane przez proroka, który mówił: Łk 4,21 i 21,22 i 4,44 ; Jn 13,18 i 19,24-36
- (23) „*Oto dziewica w swoim łonie pocznie i porodzi syna, (Któremu) nadasz Imię Emmanuel, co się tłumaczy: Bóg z nami.*” Rdz 3,15 ; Iz 7,14 i 8,8-10 (LXX) ; Jn 1,14
- (24) Zbudziwszy się ze snu, uczynił tak jak nakazał mu Anioł Boga i wziął (do siebie) swoją małżonkę
- (25) i nie współżył z nią aż porodziła Syna, nazywając Go Imieniem Jezus. Mt 1,21 ; Łk 1,31 i 2,1-7.21 ; Dz 4,12

Rozdział 2

Magowie ze wschodu (Sair, Menzor, Teokeno)

- (1) Gdy Jezus narodził się w Betlejem Judzkim w dniach króla Heroda, oto przybyli ze wschodu magowie do Jerozolimy, 1Sm 17,12 ; Łk 1,31 i 2,4-7 i 3,1
- (2) pytając: „*Gdzie jest nowo narodzony Król Judejski, albowiem ujrzeliśmy Jego Gwiazdę ze wschodu i przyszliśmy pokłonić się Jemu.*” Lb 24,17 ; Jr 23,5 i 30,9 ; Mt 2,9
- (3) Usłyszawszy zaś to król Herod, przeraził się, a razem z nim cała Jerozolima.
- (4) I zebrawszy wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu, wypytywał ich, gdzie się ma narodzić Chrystus. Mi 2,7 ; Ezd 7,6
- (5) Oni odpowiedzieli mu: „*W Betlejem Judzkim, bo tak jest zapisane przez proroka Micheasza:*” Jn 7,42
- (6) *a ty Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś najmniejsze spośród miast judzkich, albowiem z ciebie wyjdzie Wódz, Który będzie paść Mój lud Izraela.*” Mi 5,12 ; Ez 34,15
- (7) Wtedy Herod wezwawszy potajemnie magów, wywiedział się od nich o czas ukazującej się gwiazdy
- (8) I wysławszy ich do Betlejem, rzekł: „*Wyruszając, dokładnie zapytajcie o Te Dziecię, a kiedy je znajdziecie, donieście mi, abym i ja poszedł i Jemu się pokłonił.*”
- (9) Oni wysłuchawszy króla, wyruszyli i zobaczyli gwiazdę ze wschodu, która wskazywała im drogę, zatrzymując się powyżej, tam gdzie było Dziecię. Iz 60,3
- (10) Ujrawszy tę gwiazdę, uradowali się wielką radością.

² Maria to spolszczone imię od hebr. MIRJAH, które oznacza córka Jahweh

³ Syn Boży jako Człowiek nosił Imię Swojego Ojca Jahweh, czyli hebrajskie Imię brzmi: Jehoszujah zob Ps 83,19 czyli Jahweh.

Mateusza 2,11 – 3,4

- (11) A wchodząc do domu, ujrzeni Dziecię razem z Jego matką Marią i upadłszy pokłonili się Jemu, po tym otworzywszy swoje skarby, ofiarowali swoje dary: złoto, kadzidło i mirrę. Ps 45,8n i 72,10.15 ; Iz 60,6 ; Łk 2,16
- (12) Ostrzeżeni we śnie, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą powrócili do swojej ziemi. Mt 1,20 i 2,22

Ucieczka do Egiptu

- (13) Gdy oddalili się oni, oto Anioł Boga ukazał się we śnie Józefowi, mówiąc: „*Wstań, weź to Dziecię i Jego matkę i uciekaj do Egiptu. Pozostań tam, aż ci powiem, bo Herod ma szukać Tego Dziecięcia, aby Je zabić.*” Mt 1,20 i 2,19 ; Dz 5,19
- (14) On zaś wstał wziął Dziecię i jego matkę i w nocy oddalił się do Egiptu.
- (15) I przebywał tam aż do śmierci Heroda, tak aby się wypełniło to, co powiedział Władca przez proroka, który mówił: „*Z Egiptu wezwałem Mojego Syna.*” Lb 24,8 ; Oz 11,1

Rzeź niemowląt w Betlejem i jego okolicach

- (16) Wtedy Herod, widząc, że został ośmieszony przez magów, bardzo się rozgniewał i posłał (oprawców), aby zgładzili wszystkich chłopców w Betlejem i w całym jego okolicach, od dwóch lat i poniżej według czasu, o którym się dowiedział od magów,
- (17) aby wypełniło się to Słowo powiedziane przez proroka (Jeremiasza), który mówił:
- (18) „*Głos usłyszany w Rama, płacz i lament wielki. Rachel opłakuje swoje dzieci i nie chce dać się pocieszyć, bo już ich nie ma.*” Jr 31,15

Powrót do Izraela z Egiptu

- (19) Gdy umarł Herod, oto Anioł Władcy ukazał się w Egipcie we śnie Józefowi, mówiąc:
- (20) „*Wstań, weź Dziecię i Jego matkę i wracaj do ziemi Izraelskiej, albowiem poumierali ci, którzy szukali śmierci Tego Dziecięcia.*” Wj 4,19 ; Mt 1,20 i 2,12
- (21) On zaś wstał, wziął Dziecię i Jego matkę i powrócił do ziemi Izraela,
- (22) a usłyszawszy, że Archelaos króluje w Judei zamiast swojego ojca Heroda, bał się tam powrócić, lecz otrzymawszy we śnie nakaz Boży, przybył w okolice Galilei, Mt 2,12 ; Łk 2,39 ; Dz 18,9
- (23) a przyszedłszy tam, zamieszkał w mieście zwanym Nazaret tak, aby wypełniło się to, co zostało zapowiedziane przez proroków, że: „*Nazarejczykiem będzie nazwany*” Rdz 49,26 ; Pwt 33,16 ; PS 33,16 ; Iz 11,1 ; Mk 1,9 ; Łk 1,26 i 2,39 ; Jn 1,45n

Rozdział 3

Chrzest Chrystusa w Jordanie – wezwanie do nawrócenia

- (1) W tych dniach przybył Jan Chrzciciel i głosił na pustyni Judzkiej,
- (2) mówiąc: „*Nawracajcie się, albowiem przybliżyło się Królestwo Niebios,*” Mt 1,1-8. Łk 3,1-9
- (3) *albowiem jest Nim On, o Którym mówił prorok Izajasz: „Głos wołającego na pustyni: przygotujcie drogę Jahweh, prostymi czyńcie Jego ścieżki.”* Iz 40,3 ; MI 3,1 ; Łk 1,76
- (4) Sam Jan miał odzienie z sierści wielbłąda i skórzany pas wokół swoich bioder, a jego pokarmem była szarańcza i dziki miód. 2 Krl 1,8 ; Za 13,4

Mateusza 3,5 – 4,4

- (5) Wtedy przychodziła do niego cała Jerozolima i cała Judea i cała okolica nad jordańska,
- (6) i byli chrzczeni przez niego w rzece Jordan,(a oni) wyznawali swoje grzechy. Dz 19,18
- (7) Widząc to wielu faryzeuszy i saduceuszy, którzy przychodzili do jego chrztu, mówił im: *„Płody żmijowe, kto wam pokazał jak uciec od nadchodzącego gniewu? Mt 12,34 i 16,1-12 i 23,33 ; Łk 3,7 i 21,23 ; Rz 1,18 i 2,5 ; Ef 5,6 ; Kol 3,6 ; 1Tes 1,10 ; Ap 6,16n*
- (8) *Czyńcie więc owoc godny nawrócenia*
- (9) *i nie sądźcie za słuszne mówić w sobie: Mamy ojca Abrahama, dlatego powiadam wam, że Bóg z tych kamieni może wzbudzić dzieci Abrahamowi.*⁴ Jn 8,33.37-39 ; Rz 9,7
- (10) *Już siekiera przylega do korzenia drzew, a zatem każde drzewo nie przynoszące dobrego owocu, będzie wycięte i w ogień wrzucone*. Łk 13,7-9 ; Jn 15,2.6
- (11) *Ja was chrzczę w wodzie dla nawrócenia, (Ten) zaś, Który idzie za mną potężniejszy jest ode mnie, Któremu nie jestem godzien nosić sandałów. On was chrzczyć będzie w Duchu i ogniu.* Mt 11,3 ; Mk 1,1-8 ; Łk 3,1-9.15-17 ; Jn 1,5.15.19-28.31-33 ; Dz 1,5 i 11,16 i 13,24n
- (12) *W Jego ręku jest szufla i oczyści Swoje klepisko, a Swoje zboże zbierze do spichlerza, zaś plewy spali w ogniu nieugaszonym.*” Iz 41,16 ; Jr 15,7 ; Mk 1,9-11 i 13,30

Chrzest Mesjasza

- (13) Wtedy przybył Jezus z Galilei nad Jordan do Jana, aby zostać ochrzczonym przez niego. Łk 3,21-22 ; Jn1,31-34
- (14) Jan zaś powstrzymywał Go, mówiąc: *„Ja potrzebuję chrztu od Ciebie, a Ty przychodzisz do mnie?”*
- (15) Odpowiadając, Jezus rzekł do niego: *„Zgódź się teraz, albowiem przystoi nam wypełnić całą sprawiedliwość.”* Wtedy Go dopuścił. Mt 5,17n
- (16) Zostawszy ochrzczonym, Jezus zaraz wyszedł z wody, a wtedy otworzyły się Niebiosa i ujrzał Ducha Bożego schodzącego niby Gołąb, Który spoczął nad Nim, Rdz 28,17 ; Ez 1,1 ; Jn 1,51 ; Dz 1,8 i 7,56
- (17) i oto Głos z Niebios mówił: *„On jest Moim Synem Umiłowanym, Którego Sobie upodobałem.”* Rdz 22,2 ; Ps 2,7 ; Iz 42,1 ; Mt 12,18 i 17,5 ; Mk 9,7 ; Łk 9,35 ; 2P 1,17

Rozdział 4

„Kuszenie” Chrystusa na pustyni

- (1) Wtedy Jezus został wyprowadzony przez Ducha na pustynię, aby być doświadczanym przez diabła. Mk 1,12n ; Łk 4,1-13 ; Hbr 2,18 i 4,15
- (2) I przepościwszy czterdzieści dni i czterdzieści nocy, poczuł głód, Wj 34,28
- (3) a kusiciel przystąpiwszy do Niego, rzekł: *„Jeśli jesteś Synem Boga, powiedz, aby te kamienie stały się chlebami.”* Mt 4,6 i 27,40
- (4) On mu odrzekł: *„Napisane jest: nie samym chlebem żyć będzie człowiek, ale na każdym Słowie, które wychodzi z ust Bożych.”* Pwt 8,3 ; Mt 7,24 i 12,29 i 13,23 19,17 ; Łk 11,28

Mateusza 4,5 – 25

- (5) Wtedy diabeł zabrał go do Świętego miasta, postawił Go na szczycie Świątyni i rzekł Mu: Ne 11,1 ; Iz 52,1 ; Mt 27,53 ; Ap 11,2 i 21,2.10 i 22,19
- (6) „*Jeśli jesteś Synem Boga, rzuć się w dół, albowiem napisano: Rozkazał Swoim Aniołom o Tobie, że na rękach będą Cię nosić, abyś nie uraził Swojej Stopy o kamień.*” Mt 4,3 i 27,40 ; Ps 91,11
- (7) Ponownie rzekł mu Jezus: „*Napisane jest: Nie będziesz wystawiać na próbę Jahweh, twojego Boga.*” Pwt 6,16 ; 1Kor 10,9
- (8) Ponownie wziął Go diabeł na bardzo wysoką górę, pokazując Mu wszystkie królestwa świata i ich wspaniałość
- (9) i powiedział Mu: „*Wszystko to Ci dam, jeśli upadniesz i mi się pokłonisz.*” Dn 3,5.10.15 ; Mt 2,11 i 18,26 ; 1Kor 14,25 ; Ap 4,10 i 5,14 i 7,11 i 11,16 i 19,4.10
- (10) Wtedy Jezus mu rzekł: „*Odejdź natychmiast szatanie, albowiem jest napisane: Jahweh⁵ Bogu będziesz się kłaniał i tylko Jemu Samemu służyć będziesz!*” Rdz 2,4
- (11) Wtedy opuścił Go diabeł, a Aniołowie przystąpili i Mu służyli.

Powołanie uczniów – ewangelizacja

- (12) Kiedy Jezus usłyszał, że Jan został uwięziony, oddalił się do Galilei, Mt 14,3 ; Mk 6,17 ; Łk 3,20 ; Jn 3,24
- (13) a ominąwszy Nazaret, osiedlił się w Kafarnaum nad morzem w granicach Zabulona i Neftalego Jn 2,12
- (14) tak, aby wypełniło się to, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza, (który) mówił:
- (15) „*Ziemia Zabulona, ziemia Neftalego, droga morska i Zajordanie, Galilea pogan,*
- (16) *Lud pogrążony w ciemności, ujrzał światło wielkie, a przebywający w krainie cienia i śmierci, (ujrzeli) jaśniejące wielkie światło.*” Iz 8,23-9,1 ; Łk 1,79
- (17) Odtąd zaczął Jezus głosić i mówić: „*Nawracajcie się, bo przybliżyło się Królestwo Niebios.*” Mt 3,2 i 10,7

Powołanie innych uczniów

- (18) Przechodząc zaś obok morza galilejskiego, zobaczył dwóch braci: Szymona zwanego Piotrem i jego brata Andrzeja, którzy zarzucali okrągłe sieci w morze, albowiem byli rybakami. Jn 1,40n
- (19) I rzekł im: „*Pójdźcie za Mną, a uczynię was rybakami ludzi.*”
- (20) Oni zaś zostawiwszy sieci, towarzyszyli Mu. Mk 1,14n ; Łk 4,14n
- (21) A poszedłszy dalej, zobaczył dwóch innych braci, Jakuba syna Zebedeusza i jego brata Jana, którzy byli w łodzi razem ze swoim ojcem Zebedeuszem, naprawiając swoje sieci. I tych też wezwał.
- (22) Oni, natychmiast opuściwszy łódź i swojego ojca, zaczęli Mu towarzyszyć.
- (23) I obchodził całą Galileę, ucząc w ich synagogach i głosząc dobrą nowinę o Królestwie, uzdrawiając ludzi z każdej choroby i z każdej dolegliwości. Mt 9,35 ; Mk 1,39
- (24) Wieść o Nim rozeszła się aż do Syrii, wtedy zaczęli przynosić wszystkich cierpiących o różnych chorobach i słabościach, opętanych i epileptyków, paralityków, a On ich uzdrawiał. Mk 6,55n ; Łk 6,17-19
- (25) I szły za Nim ogromne tłumy z Galilei, Dekapolu z Jerozolimy z Judei i z Zajordania. Mk 3,7n

Mateusza 5,1 – 20

Rozdział 5

Świętość Królestwa Bożego

- (1) Ujrawszy zaś tłumy, wszedł na górę i gdy siedział, podeszli do Niego Jego uczniowie,
- (2) a otworzywszy Swoje Usta, nauczał ich, mówiąc:
- (3) „Szczęśliwi ubodzy w Duchu, bo ich jest Królestwo Niebios.
- (4) Szczęśliwi, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni. Iz 61,2n
- (5) Szczęśliwi łagodni, albowiem oni odziedziczą ziemię. Ps 37,11
- (6) Szczęśliwi, łaknący i pragnący sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
- (7) Szczęśliwi miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią. Mt 18,33 ; Jk 2,13
- (8) Szczęśliwi czystego serca, albowiem oni ujrzą Boga. Ps 24,3n
- (9) Szczęśliwi czyniący pokój, albowiem oni zostaną nazwani Synami Bożymi. Hbr 12,14 ; Jk 2,13
- (10) Szczęśliwi, (którzy są) prześladowani z powodu sprawiedliwości, bo do nich należeć będzie Królestwo Niebios. 1P 3,14
- (11) Szczęśliwi ci, którzy cierpią prześladowania i ci którzy lżą was, mówiąc kłamstwa przeciwko wam z Mojego powodu. Mt 10,22 ; 1P 4,14
- (12) Cieszcie się i radujcie, bo wielka jest wasza zapłata w Niebie. Albowiem tak i proroków prześladowali, którzy byli przed wami.”

2Krn 36,16 ; Łk 6,20-23 ; Mt 23,30.37 ; Dz 7,52 ; Hbr 11,32-38 ; Jk 5,10

Czynić dobre uczynki

- (13) „Wy jesteście solą ziemi, a jeśli zaś sól utraci swój smak, to czym ją posolicie? Nie ma już swojej mocy i zostaje wyrzucona na zewnątrz, aby ją podeptano przez ludzi. Mk 9,50 ; Łk 14,34n
- (14) Wy jesteście światłością świata. Nie może leżące miasto ukryć się na górze. Jn 8,12 i 9,5 ; Flp 2,15
- (15) Nie zapala się też lampy i nie stawia ją pod korcem, ale na świeczniku tak, aby świeciła wszystkim w jego domu, Mk 4,21 ; Łk 8,16 i 11,33
- (16) tak niech świeci Jego światło wobec ludzi, żeby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili⁶ Ojca Waszego, Który jest w Niebiosach.” Ef 5,8n ; 1P2,12

Prawo Starego Testamentu

- (17) „Nie sądźcie, że przyszedłem obalić Prawo i Proroków, nie przyszedłem obalić, ale je wypełnić, Wj 20 ; Pwt 5 ; Mt 3,15 ; Rz 3,31
- (18) Amen, albowiem powiadam wam: Dopóki niebo i ziemia nie przeminą, ani jedna jota, ani jeden kreska nie przeminie z Prawa, aż się wszystko stanie. Łk 16,17 i 21,33
- (19) Ktokolwiek więc, unieważniłby jedno z tych przykazań najmniejszych i tak nauczał ludzi, najmniejszym nazwany będzie w Królestwie Niebios. Ten zaś, kto czyniłby i nauczał ich wszystkich, ten będzie wielkim nazwany w Królestwie Niebieskim.⁷ Jk 2,10
- (20) Dlatego powiadam wam, że jeśli wasza sprawiedliwość nie będzie przewyższała bardziej niż uczonych w Piśmie i faryzeuszy, nie wejdziecie do Królestwa Niebios.”

6 Chwalili- gr otoczyli chwałą (Chwalili Ojca- Jezus mówił to w uniżeniu) zob. Jn 5,23 i 14,13-14!

7 Tekst popsuty nie może ktoś nauczać częściowych prawd; 1Tm 3,16! Rz 15,4 inaczej Stary i Nowy Testament - nie ma sensu.

Mateusza 5,21 – 37

Wewnętrzna moralność

- (21) „Słyszeliście, że dawniej wam powiedziano: Nie będziesz zabijał, a kto by zabił, będzie podlegał sądowi. **Wj 20,13 i 21,12 ; Kpł 5,17 ; Mt 19,18 ; Mk 10,19 ; Rz 13,9**
- (22) *A Ja wam powiadam, że każdy kto gniewa się na swojego brata, będzie podlegał sądowi, a ten, który powiedziałby swojemu bratu: Racha, podlegać będzie sanhedrynowi, a ten, kto by powiedział: głupcze, podlegać będzie ognistej gehennie.* **1J 3,15**
- (23) *Jeśli więc przynosisz swój dar na ołtarz i tam przypominasz sobie, że twój brat ma coś przeciwko tobie,*
- (24) *zostaw tam swój dar przed ołtarzem, a najpierw idź i się pojednaj ze swoim bratem, i pogódź się z nim, a wtedy przynieś swój dar (ofiarny).*
- (25) *Pogódź się szybko ze swoim przeciwnikiem, dopóki jesteś jeszcze z nim w drodze, aby cię przeciwnik nie wydał sądowi, a sędzia dozorczy, bo (zaprawdę) będziesz wtrącony do więzienia.*
- (26) *Amen, powiadam ci: nie wyjdiesz stamtąd, aż oddasz ostatnie ćwierć asa.*⁸* **Mt 18,34n ; Łk 12,58n**
- (27) *Słyszeliście, że zostało wam powiedziane:*
- (28) *nie będziesz cudzołożył. A Ja wam powiadam, że każdy, kto pożądliwie patrzy na niewiastę, już zcudzołożył z nią w swoim sercu.* **Wj 20,14 ; Pwt 5,18 ; Mt 19,18 ; Łk 18,20 ; Rz 13,9 ; Jk 2,11**
- (29) *Jeśli zaś twoje prawe oko pobudza cię do obrazy⁹, wyrwij je i odrzuć od siebie. Albowiem lepiej dla ciebie jest, aby zginął jeden z twoich członków, niż całe twoje ciało zostało wrzucone do gehenny,*
- (30) *I jeśli twoja prawa ręka pobudza cię do złego, odetnij ją i odrzuć od siebie, albowiem lepiej dla ciebie jest, aby zginął jeden z twoich członków niż całe twoje ciało zostało wrzucone do gehenny.”* **Mt 18,8n ; Mk 9,43-47**

Nierozzerwalność małżeństwa

- (31) „Albowiem też powiedziano: kto by oddał swoją żonę, niech da jej dokument rozwodowy, **Pwt 24,1 ; Mt 19,7 ; Mk 10,4**
- (32) *A Ja wam powiadam: Każdy kto oddał swoją żonę, z przyczyny rozpusty, czyni ją cudzołożnicą, a ten który oddaloną poślubia, cudzołoży.”* **Mk 10,11n ; Łk 16,18 ; 1Kor 7,10n**

Przysięga

- (33) „Słyszeliście ponownie, że dawniej powiedziano: nie będziesz fałszywie przysięgał, ale dotrzymasz Jahweh swojej przysięgi, **Lb 30,3 ; Pwt 23,22 ; Kpł 19,12**
- (34) *A Ja wam powiadam, abyście nie przysięgali na Niebo, bo jest Tronem Samego Boga,*
- (35) *ani na ziemię, bo jest podnóżkiem Stóp Jego, ani na Jerozolimę, bo jest miastem Wielkiego Króla.* **Iz 66,1 ; Ps 48,2 ; Mt 23,22 ; Dz 7,49 ; Jk 5,12**
- (36) *Ani na swoją głowę nie przysięgaj, bo nie możesz uczynić jednego włosa białym lub czarnym.*
- (37) *Niech wasza mowa będzie: tak-tak, nie-nie, zaś to, co jest ponadto, od złego (pochodzi).”* **2Kor 1,17 ; Jk 5,12**

8 **Najniższa wartość** rzymskiej monety, czyli nasz grosz.

9 **Obrazy**- gr. zgorzenia chodziło o literalne usunięcie przyczyny zła (oko jest lampą człowieka).

Mateusza 5,38 – 6,7

Nie odpłacać złem za zło

- (38) „Słyszeliście, że powiedziano: Oko za oko, ząb za ząb. Wj 21,24 ; Kpł 24,20 ; Pwt 19,21
- (39) A Ja wam powiadam: nie stawiajcie oporu złemu, ale ktokolwiek by cię uderzył w twój prawy policzek, zwróć do niego swój drugi. Jn 18,22
- (40) A temu, kto chce się z tobą sądzić i wziąć twoją tunikę, pozostaw mu i płaszcz.
- (41) A ktokolwiek zmuszałby cię iść jedną milę, idź z nim i dwie.
- (42) Daj (temu), kto cię prosi i się nie odwracaj od tego, kto chce od ciebie (coś) pożyczyć.”

Miłość nieprzyjaciół

- (43) „Słyszeliście, że wam powiedziano: będziesz miłował bliźniego swojego, a swojego wroga nienawidził, Kpł 19,18 ; Mt 19,19 i 22,39 ; Mk 12,31 ; Łk 10,27 ; Rz 13,9 ; Gal 5,14 ; Jk 2,8
- (44) a Ja wam powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za prześladowającymi was, Wj 21,24 ; Kpł 24,20 ; Pwt 19,21
- (45) abyście zostali Synami Ojca waszego, (Który) jest w Niebie, bo Jego słońce wschodzi nad złymi i dobrymi, a deszcz pada na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. Ef 5,1
- (46) Albowiem jeśli miłujecie tych, którzy was miłują, jaką otrzymacie zapłatę? Czy i poborcy podatków tak nie czynią? Łk 6,27n.32-36
- (47) I jeżeli pozdrawiacie tylko waszych braci, to co ponadto czynicie? Czy i poganie tego nie czynią?
- (48) Bądźcie więc i wy doskonali, jak wasz Ojciec Niebieski Jest Doskonały.”
Kpł 19,2 ; Pwt 18,13

Rozdział 6

Czynić dobro dla Boga

- (1) „Strzeżcie się waszej sprawiedliwości, aby nie czynić jej jedynie wobec ludzi na pokaz, aby was widzieli; inaczej nie otrzymacie zapłaty u waszego Ojca, Który Jest w Niebie. Mt 23,5
- (2) Kiedy więc czynisz jałmużnę, nie ogłaszasz tego przed sobą, jak czynią to obłudnicy w synagogach i na ulicach (tak), aby byli chwaleni przez ludzi. Amen, powiadam wam, otrzymają swoją zapłatę.
- (3) Ty, który czynisz jałmużnę, (postaraj się) o to, aby twoja lewica nie wiedziała, co czyni twoja prawica tak,
- (4) aby twoja jałmużna pozostała w ukryciu, a Ojciec twój, Który widzi w ukryciu, odpłacił tobie.”

Modlitwa

- (5) „Gdy się modlicie, nie bądźcie jak obłudnicy, którzy lubią się modlić w synagogach i na rogach placów tak, aby się pokazać ludziom. Amen powiadam wam, otrzymają swoją zapłatę. Mt 6,16 i 23,5
- (6) Ty zaś, kiedy się modlisz, wejdź do swojej izdebki, zamknij drzwi, módl się do twojego Ojca, Który jest w ukryciu, a Ojciec twój widzący w ukryciu, odda tobie. Iz 26,20 ; 2Krl 4,33
- (7) Gdy się modlicie, nie paplajcie jak poganie, którzy myślą, że przez swoją wielomówność zostaną wysłuchani.

Mateusza 6,8 – 27

- (8) Nie upodabniajcie się więc do nich, albowiem wasz Ojciec Niebieski wie, czego potrzebujecie, zanim Go o to poprosicie. Mt 6,32 ; Łk 12,30
- (9) Wy tak się módlcie: Ojcze nasz, Który Jesteś (w Niebiosach), niech będzie uświęcone Twoje Imię. Ez 36,23 ; Łk 11,2-4
- (10) Niech przyjdzie Twoje Królestwo, niech się dzieje wola Twoja, jak w Niebie tak i na ziemi. Mt 26,42 ; Łk 22,42
- (11) Chleba naszego codziennego daj nam dzisiaj
- (12) i odpuść nam nasze długi (winy), tak jak i my uwalniamy z długów naszych (dłużników) Syr 28,2 ; Mt 18,32n
- (13) i nie wprowadzaj nas w doświadczenia, ale nas wybaw od złego. Syr 33,1 i 23,1 ; Mt 26,42 ; Łk 22,40 ; Jn 17,15 ; 2Tes 3,3 ; 2Tm 4,18
- (14) Albowiem, jeśli odpuścicie ludziom ich występki, (wtedy) i wam odpuści Ojciec wasz Niebieski. Mk 11,25 ; Ef 4,32 ; Kol 3,13
- (15) Jeśli zaś nie odpuścicie ludziom, to i Ojciec wasz Niebieski nie odpuści wam waszych przewinień.” Mt 18,35

Post

- (16) „Kiedy zaś pościcie, nie stawajcie się posępni jak obłudnicy, którzy wyniszczają swoje twarze, aby pokazać ludziom, jak poszczą. Amen, powiadam wam, otrzymują swoją zapłatę. Iz 58,5 ; Mt 6,5 i 23,5
- (17) Ty zaś, kiedy pościsz, namaść sobie głowę i umyj swoją twarz,
- (18) żeby nie ludziom się pokazać, że pościsz, ale twojemu Ojcu, Który Jest w ukryciu, a Ojciec twój, Który widzi w ukryciu, odda tobie.”

Szukajcie Królestwa Bożego

- (19) „Nie gromadźcie sobie skarbów na ziemi, gdzie mól i rdza je niszczy i gdzie złodzieje włamują się i kradną. Jk 5,2n
- (20) Gromadźcie sobie skarby w Niebie, gdzie ani mól, ani rdza ich nie niszczy i gdzie złodzieje się nie włamują i nie kradną. Syr 29,11 ; Mt 19,21 ; Mk 10,21 ; Łk 18,22 ; Kol 3,1n
- (21) Albowiem (tam) gdzie jest twój skarb, tam będzie i serce twoje.” Łk 12,33n

Chodzić w światłości

- (22) „Światłem ciała jest oko. Jeżeli więc twoje oko jest zdrowe, to twoje ciało jest w (pełni) światła.
- (23) Jeśli zaś twoje oko jest chore, całe twoje ciało jest w ciemności. Jeśli więc w tobie światło jest ciemnością, to jaka jest ciemność?” Mt 20,15 ; Mk 7,22

Wybierz, komu chcesz służyć

- (24) „Nikt nie może służyć dwóm władcom. Albowiem jednego będzie nienawidził, a drugiego miłował lub jednego będzie się trzymał, a drugiego lekceważył. Nie możecie służyć Bogu i mamonie. Łk 16,9.13
- (25) Dlatego powiadam wam: nie martwcie się o swoje życie, co będziecie jeść, albo co będziecie pić, ani o swoje ciało, czym będziecie je okrywać. Czy życie wasze nie jest więcej (warte) od pokarmu czy odzienia? Łk 12,22-34 ; Flp 4,6
- (26) Przypatrzcie się ptakom niebios. Nie sieją, nie żną, nie zbierają do spichlerza, a Ojciec wasz Niebieski je żywi. Czy wy ich nie przewyższacie? Mt 10,31 ; Łk 12,7.24
- (27) Któż z was martwiąc się, może dołożyć jeden łokieć do swojego wzrostu?

Mateusza 6,28 – 7,14

- (28) Nie martwcie się o odzienie i ucztę się od polnych lili jak wzrastają, nie trują się, ani nie przędą,
- (29) a powiadam wam, że nawet Salomon w swojej chwale, nie był odziany jak jedna z nich. 1Krl 10 ; 2Krn 9,24
- (30) Jeżeli więc Bóg tak przyodziewa dzisiaj trawę polną, która jutro wrzuca się do pieca, to o ile bardziej was, małej wiary?
- (31) Nie martwcie się więc, mówiąc: „co będziemy jeść” lub „co będziemy pić” lub „czym się przyodziewemy?”
- (32) Albowiem o tego wszystkiego zabiegają narody. Wie Ojciec wasz Niebieski, że tego wszystkiego potrzebujecie. Mt 6,8 ; Łk 12,30
- (33) Szukajcie więc najpierw Królestwa Bożego i Jego Sprawiedliwości, a to wszystko będzie wam dodane. Ps 37,4
- (34) Nie martwcie się więc o jutro, albowiem jutro będzie się martwić o siebie. Dosyć ma dzień swoich kłopotów.” Wj 16,4

Rozdział 7

Zasada wzajemności

- (1) „Nie sądzcie, abyście nie zostali osądzeni, Rz 2,1 i 14,4.10 ; 1Kor 5,12 ; Jk 4,11
- (2) albowiem jakim sądem sądzicie, takim i was osądzą, i jaką miarą mierzycie, taką i wam odmierzają. Mk 4,24 ; Łk 6,37n.41n
- (3) Dlaczego więc widzisz drzazgę w oku swojego brata, zaś w swoim oku belki nie dostrzegasz?
- (4) Albo jak możesz mówić swojemu bratu: Daj, abym wyjął ci drzazgę z twojego oka, skoro sam masz belkę w swoim oku?
- (5) Obludniku, najpierw wyrzuć belkę ze swojego oka, a wtedy przejrysz, aby wyrzucić drzazgę z oka twojego brata.
- (6) Nie dawajcie nic, co jest święte psom i nie rzucajcie perł waszych przed wieprze, które by je zdeptały pod swoimi stopami, a zawróciwszy, was nie rozszarpały.”

Nieustannie się módlcie

- (7) „Proście, a będzie wam dane; szukajcie a znajdziecie; pukajcie a będzie wam otworzone. Mk 11,24 ; Jn 14,13n i 15,7 ; 16,23n ; Jk 1,5 ; 1J 3,22 i 5,14n
- (8) Albowiem każdy, kto prosi, otrzymuje; i każdy kto szuka, znajduje; a pukającemu będzie otworzone. Łk 11,9-13
- (9) Albo czy jest wśród was taki człowiek, którego syn prosząc o chleb, poda mu kamień?
- (10) Albo czy prosząc o rybę, poda mu węża?
- (11) Jeśli więc wy jesteście źli, umiecie dawać dobre dary dzieciom waszym, to ileż (bardziej) Ojciec wasz w Niebiosach da dobro tym, którzy Go proszą? Jk 1,17
- (12) Wszystko więc, co chcielibyście, aby wam ludzie czynili, tak i wy czyńcie. Bo tak jest napisane w Prawie i u Proroków.” Mt 22,40 ; Rz 13,8-10

Wąska Brama

- (13) „Wchodźcie przez wąską bramę. Bo szeroka i przestronna jest brama i droga, która prowadzi do zguby i wielu jest takich, którzy przez nią wchodzi.
- (14) Zaś wąska i ciasna jest brama oraz ta droga, która prowadzi do życia i nieliczni są ci, którzy ją znajdują.” Łk 13,24 ; Dz 14,22

Mateusza 7,19 – 8,4

Fałszywi prorocy

- (15) „Wystrzegajcie się fałszywych proroków, którzy przychodzą do was w owczej skórze, zaś od wewnątrz są drapieżnymi wilkami.
Ez 22,27 ; Mt 10,16 i 24,11.24 ; Łk 6,26 ; Jn 10,12 ; Dz 20,29 ; 2P 2,1 ; 1J 4,1 ; Ap 16,23
- (16) Po owocach ich poznacie. Czy zbiera się z cierni winogrona, a z ostu figi?
Syr 27,6 ; Jk 3,12
- (17) Tak, każde dobre drzewo daje dobre owoce, zaś zepsute drzewo daje złe owoce.
Mt 12,33-35
- (18) Nie może dobre drzewo dawać złych owoców, a złe drzewo dawać dobrych owoców.
Łk 6,43n
- (19) Każde więc drzewo niewydające dobrego owocu, jest wycinane i w ogień wrzucone,
Mt 3,10 ; Łk 3,9 i 13,6-9 ; Jn 15,6
- (20) A zatem po owocach ich poznacie!
Mt 7,16 i 12,33

Posłuszeństwo względem Prawa

- (21) Nie każdy kto mówi mi: „Panie, Panie!” wejdzie do Królestwa Niebios, ale ten, kto czyni wolę Ojca Mojego, Który Jest w Niebiosach.
Mt 21,31 ; Łk 6,46 ; Rz 2,13 ; Jk 1,22.25 ; 1J 2,17
- (22) Wielu w ten dzień powie Mi: „Panie, Panie, nie w Twoim Imieniu prorokowaliśmy i nie w Twoim Imieniu wyrzucaliśmy demony, i nie w Twoim Imieniu czyniliśmy wielkie dzieła?”
Jr 14,14 i 27,15 ; Mk 9,38 ; Łk 9,49
- (23) A wtedy odpowiem im: Nigdy was nie znałem. Odstąpcie ode Mnie czyniący bezprawie!”¹⁰
Ps 6,8 ; Mt 10,33 i 13,41n i 25,41 ; Łk 10,25-28 i 13,25-27 ; 2Tm 2,12

Wezwanie do uczynków

- (24) „Każdy więc, kto słucha Moich Słów i je czyni, podobny będzie do człowieka rozsądnego, który zbudował swój dom na skale,
Jk 1,22
- (25) a gdy spadł deszcz i rzeki przybrały, a wichry się zerwały, uderzając w ten dom, który nie upadł, albowiem miał fundament zbudowany na skale,
Łk 6,47-49
- (26) a każdy, kto słucha Moich Słów i ich nie czyni, podobny będzie do głupiego człowieka, który zbudował swój dom na piasku.
Jk 1,23
- (27) Spadł deszcz i rzeki przybrały, zerwały się wichry i uderzyły w ten dom, który się zawalił, a jego upadek był wielki.”
Ez 13,10-12
- (28) Kiedy Jezus zakończył mówić te Słowa, wielkie tłumy dziwiły się Jego nauką,
Mt 11,1 i 13,53 ; 19,1 i 26,1 ; Łk 7,1
- (29) bo nauczał ich tak, jak mający władzę, a nie jak ich uczeni w Piśmie.
Mk 1,22 ; Łk 4,32

Rozdział 8

Cuda Chrystusa

- (1) A gdy On schodził z góry, towarzyszyły Mu wielkie tłumy,
- (2) a oto trędowny upadł przy Nim i rzekł Mu: „Władco, jeśli chcesz możesz mnie oczyścić”
- (3) A wyciągnąwszy rękę, dotknął go, mówiąc: „Chcę. Bądź oczyszczony.”
I natychmiast został oczyszczony ze swojego trądu.
Mk 1,40-45 ; Łk 5,12-16
- (4) Potem Jezus mu rzekł: „Uważaj, abyś nikomu nie mówił lecz idź i pokaż się kapłanowi, tak jak wam nakazał Mojżesz. Złóż im ofiarę dla ich świadectwa.”
Kpł 14,2-32 ; Mt 9,30 i 12,16 ; Mk 7,36 ; Łk 17,14

¹⁰ inne manuskrypty mają: „Idźcie precz!...” (oudepote) znaczy: „nie znam (was).”

Mateusza 8,5 – 27

Uzdrowienie sługi setnika

- (5) Gdy On wszedł do Kafarnaum, podszedł do Niego setnik i prosił Go, mówiąc:
- (6) „*Władco, mój sługa leży w domu sparaliżowany i bardzo cierpi.*”
- (7) I rzekł mu: „*Ja przyjdę go uzdrowić.*” Jn 4,46n
- (8) Odpowiadając, setnik rzekł: „*Władco, nie jestem wart, abys wszedł pod mój dach, ale jedynie powiedz słowo, a uleczony zostanie mój sługa.*”
- (9) *Albowiem i ja jestem człowiekiem, który ma władzę, mając pod sobą żołnierzy, i mówię im: Idź! a on idzie, innemu: Przyjdź! i przychodzi, a mojemu niewolnikowi: Czyń to - i czyni.*
- (10) Usłyszawszy zaś to, Jezus zamyślił się i rzekł tym, którzy Mu towarzyszyli: „*Amen, mówię wam, że u nikogo w Izraelu nie znalazłem tak wielkiej wiary!*”
Mt 15,28 ; Łk 7,1-10 ; Jn 4,43-54
- (11) *Dlatego i wam powiadam, że przyjdzie wielu od wschodu i zachodu i zasiądą przy stole z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem w Królestwie Niebios,* Ps 107,3
- (12) *zaś synowie królestwa zostaną wrzuceni w zewnętrzne ciemności. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.* Mt 13,42.50 i 22,13 i 24,51 ; Łk 13,28n
- (13) I powiedział Jezus setnikowi: „*Idź, niech ci się tak stanie, jak uwierzyłeś*”
I w tej godzinie został uleczony jego sługa. Mt 9,29 i 15,28 ; Jn 4,50n

Teściowa Piotra

- (14) A przyszedłszy Jezus do domu Piotra, ujrzał jego teściową leżącą i gorączkującą. Mk 1,29-34 ; Łk 4,38-41 ; 1Kor 9,5
- (15) I dotknął jej ręki, a gorączka zaraz ją opuściła, (ona) podniosła się i im usługiwała.
- (16) A kiedy nastał już wieczór, przyprowadzili Mu wielu opętanych i wyrzucił z nich duchy Swoim słowem, uzdrawiając wielu chorych.
- (17) Tak, aby wypełniło się to, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza, (który) mówił: „*On wzięł nasze słabości i podźwignął nasze choroby.*” Iz 53,4

Potrzeba wyrzeczeń

- (18) Jezus, ujrawszy tłum zgromadzony wokół Niego, kazał odpłynąć na drugą (stronę), Mk 4,35 ; Łk 8,22
- (19) a podszedłszy jeden z uczonych w Piśmie, powiedział Mu: „*Nauczycielu, będę ci towarzyszył, gdziekolwiek pójdziesz.*”
- (20) Jezus mu odpowiedział: „*Lisy mają nory, a ptaki niebios swoje gniazda, a Syn Człowieczy, nie ma gdzie skłonić Swojej Głowy.*”
- (21) Drugi zaś z Jego uczniów powiedział Mu: „*Władco, pozwól mi (najpierw) odejść i pogrzebać swojego ojca.*”
- (22) Lecz Jezus mu odpowiedział: „*Chodź za Mną, a grzebanie umarłych pozostaw umarłym.*” Łk 9,57-62

Uciszenie burzy

- (23) Kiedy On wszedł do łodzi, towarzyszyli Mu Jego uczniowie,
- (24) a wtedy rozpętała się wielka (burza) tak, że fale zalewały łódź. On zaś spał
- (25) i podszedłszy do Niego, obudzili Go, mówiąc: „*Władco! Ratuj nas, bo giniemy!*”
- (26) On (rzekł im): „*Dlaczego bojaźliwi jesteście i małej wiary?*” Wtedy podniósłszy się, skarcił ich, (potem) wiatry i morze, tak że nastąpiła głęboka cisza.
- (27) Zaś ludzie dziwili się i mówili: „*Kim On jest, że wiatry i morze są (Mu) posłuszne?*” Mk 4,35-41 ; Łk 8,22-25

Mateusza 8,28 – 9,13

Uzdrowienie opętanych

- (28) A gdy On przyszedł na drugą stronę do krainy Gadareńczyków, wyszli naprzeciw Niego dwaj opętani, którzy mieszkali w grobowcach, a byli tak bardzo niebezpieczni, że każdy bał się (tam) przejść przez tamtejszą drogę.
- (29) I krzyczeli, mówiąc: „*Co chcesz od nas Synu Boga? Przyszedłeś tu przed czasem, aby i nas dręczyć?*”
1Krl 17,18 ; Mk 1,24 ; Łk 4,34
- (30) A daleko od nich pasło się liczne stado świń,
- (31) zaś demony prosiły Go, mówiąc: „*Jeśli nas wyrzucasz, (to) poślij nas w stado świń.*”
- (32) I rzekł im: „*Idźcie!*” A odszedłszy, weszły w te świnie. Wtedy całe stado ruszyło w dół urwiska, do morza ginąc w wodach.
- (33) Pasterze zaś uciekli i przyszli do miasta, opowiadając to wszystko, co stało się z opętanymi.
- (34) Wtedy całe miasto wyszło na spotkanie Jezusowi, a ujrawszy Go, prosili, żeby odszedł od ich granic.
Mk 5,1-20 ; Łk 8,26-39

Rozdział 9

Uzdrowienie sparaliżowanego

- (1) Kiedy weszli do Łodzi i przyплыли do swojego miasta,
- (2) przyniesiono Mu wtedy paralytyka, który leżał na łożu. Wtedy Jezus widząc ich wiarę, rzekł do paralytyka: „*Nie bój się dziecko, bo odpuszczone są twoje grzechy.*”
Mt 7,48 i 8,6 ; Łk 9,33
- (3) I oto jacyś uczeni w Piśmie mówili sobie: „*On bluźni.*”
- (4) Jezus znając ich myśli, powiedział: „*Czemu wymyślacie zło w waszych sercach?*”
Mt 12,25
- (5) *Albowiem co jest łatwiejsze do wykonania, powiedzieć, „odpuszczone są twoje grzechy” czy powiedzieć: „wstań i chodź?”*
- (6) *Żebyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma władzę na ziemi odpuszczać grzechy.*” Zaraz rzekł do paralytyka: „*Wstań, weź swoje łożo i idź do swojego domu.*”
- (7) a powstawszy, poszedł do swojego domu.
- (8) Zobaczywszy to, tłumy przeraziły się i oddały Bogu chwałę, który dał Mu taką Chwałę nad Jego ludem.
Mk 2,1-12 ; Łk 5,17-26 ; Dz 9,33-35

Powołanie Mateusza

- (9) A wychodząc stamtąd, ujrzał Jezus człowieka siedzącego w komorze celnej o imieniu Mateusz. I rzekł mu: „*Wstań i Mi towarzysz.*”
Mt 8,22 ; Mk 2,13-17 ; Łk 5,27-32 ; Jn 1,43 i 21,19
- (10) A kiedy Jezus leżał przy stole w jego domu, wielu celników i grzeszników leżało przy stole z Nim i Jego uczniami.
Mt 5,46
- (11) Zobaczywszy to faryzeusze, rzekli do Jego uczniów: „*Dlaczego to wasz Nauczyciel posila się z poborcami i grzesznikami?*”
Mt 11,19 ; Łk 7,34
- (12) On zaś usłyszawszy to, rzekł: „*Zdrowi nie potrzebują lekarza, ale ci, którzy się źle mają.*”
- (13) *Zrozumcie wreszcie i nauczcie się, że Ja miłosierdzia pragnę a nie ofiary. Albowiem nie przyszedłem powołać sprawiedliwych, ale grzeszników.*”
Oz 6,6 ; Mt 12,7

Mateusza 9,14 – 34

Post

- (14) Wtedy podeszli do Niego uczniowie Jana, mówiąc: „*Dlaczego my i faryzeusze wiele pościmy, a Twój uczniowie nie postują?*” Mt 11,18 ; Łk 18,12
- (15) Jezus odpowiedział im: „*Czy mogą synowie weselni być w żałobie przez ten czas, kiedy wśród nich jest pan młody? Lecz przyjdą dni, kiedy to odebrany zostanie od nich pan młody, wtedy będą pościć.*” Mk 2,18-22 ; Jn 3,29
- (16) *Nikt też nie nakłada nowej łąty ze szmat na stary płaszcz. Bo taka łąta i tak (spowoduje) rozdarcie płaszcza, a wtedy gorsze nastąpi rozdarcie.*
- (17) *Ani też nie wlewa się młodego wina w stare bukłaki, lecz wlewa się nowe wino w nowe bukłaki, a wtedy nie marnują się i bukłaki nie pękają.*” Łk 5,27-32

Wskreszenie córki Jaira

i uzdrowienie niewiasty cierpiącej na krwotok

- (18) A gdy to jeszcze im mówił, oto przyszedł przełożony synagogi i pokłoniwszy się Mu, rzekł: „*Moja córka teraz umarła. Przyjdź i połóż Swoją rękę na nią, a będzie żyła.*” Mt 8,3 ; Mk 6,5 i 7,32 i 8,23-25 ; Łk 13,13
- (19) I podniósłszy się, towarzyszył Jezusowi i Jego uczniom.
- (20) A oto niewiasta, która przez dwanaście lat cierpiała na krwotok, podeszła z tyłu i dotknęła się skraju Jego szat, Kpł 15,25 ; Mt 14,36 ; Mk 6,56
- (21) bo mówiła sobie: „*Jeśli tylko dotknę się Jego płaszcza, będę uzdrowiona.*”
- (22) Zaś Jezus, odwróciwszy się i ujrawszy ją, powiedział: „*Nie bój się córko, twoja wiara cię uratowała.*” I w tej godzinie niewiasta została uzdrowiona. Mk 10,52 ; Łk 7,50 i 17,19 ; Dz 3,16
- (23) Kiedy przyszedł Jezus do domu przełożonego i zobaczył flecistów i tłum czyniący zamęt,
- (24) powiedział: „*Wycofajcie się, albowiem nie umarła dziewczynka, tylko śpi.*” I wyśmiewali go. Jn 11,11
- (25) Gdy tłum został wyrzucony, wszedłszy (do środka), wziął ją za rękę, a dziewczynka się podniosła. Mk 1,31 i 9,27
- (26) I rozeszła się ta wieść na całą tamtejszą okolicę. Mk 5,21-43 ; Łk 8,40-56

Uzdrowienie dwóch ślepców

- (27) Odchodząc stamtąd, towarzyszyli Jezusowi dwaj ślepcy, którzy mówili i krzyczeli: „*Ulituj się nad nami, Synu Dawida!*” Mt 20,29-31
- (28) Gdy przyszedł do domu, podeszli do Niego ślepi, a wtedy Jezus rzekł do nich: „*Wierzycie, że mogę to uczynić?*” Odpowiedzieli Mu: „*Tak, Władco.*”
- (29) Następnie dotknął ich oczu, mówiąc: „*Niech się tak stanie według waszej wiary.*”
- (30) I otworzyły się ich oczy. Ostro ich upominał Jezus, mówiąc: „*Pamiętajcie, aby się nikt o tym nie dowiedział.*” Mt 8,13 i 15,28 i 20,34
- (31) Oni zaś gdy wyszli, rozpowiedzieli to po całej swojej krainie. Mk 7,36

Uzdrowienie opętanego i innych chorych

- (32) Gdy oni wychodzili, przyprowadzono Mu człowieka głuchego i opętanego.
- (33) A gdy został wyrzucony demon, wtedy głuchy przemówił i dziwiły się tłumy, mówiąc: Jeszcze nigdy nie pojawiły się takie rzeczy w Izraelu. Mt 12,22 ; Mk 2,15 i 7,32.35 i 9,17.25 ; Łk 11,14
- (34) Zaś faryzeusze mówili: „*Przez przywódcę demonów wyrzuca demony.*” Mt 12,24 ; Mk 3,22 ; Łk 11,15

Mateusza 9,35 – 10,18

- (35) I obchodził Jezus wszystkie miasta i wsie, nauczając w synagogach i głosząc dobrą nowinę o Królestwie, uzdrawiając wszelką chorobę i wszelką niemoc.
Mt 4,23 i 10,1 ; Mk 1,34.39 ; Łk 7,21
- (36) Ujrzawszy zaś tłumy, litował się nad nimi, bo byli jak porzucone owce, nie mające pasterza.
Lb 27,17 ; 1Krl ; 2Krn 18,16 ; Ez 34,5 ; Za 10,2 ; Jdt 11,19 ; Mt 14,14 i 15,32 ; Mk 6,34
- (37) Wtedy rzekł do swoich uczniów: „*Wprawdzie żniwo jest wielkie, ale pracowników mało.*”
Jn 4,35
- (38) *Proście więc Władcę żniwa, aby wysłał pracowników na Swoje żniwo.*”
Łk 10,2

Rozdział 10

Wybór dwunastu

- (1) I przywoławszy swoich uczniów, dał im władzę nad duchami nieczystymi, aby wyrzucali je i uzdrawiali wszelką chorobę i wszelką niemoc.
Mt 9,35 ; Mk 1,34 i 6,7 ; Łk 7,21 i 9,1
- (2) Oto imiona dwunastu apostołów: Pierwszy Szymon zwany Piotrem i brat jego Andrzej, Jakub (syn) Zebedeusza i brat jego Jan,
- (3) Filip i Bartłomiej, Tomasz i Mateusz poborca, Jakub (syn Alfeusza) i Tadeusz,
Mt 5,46 ; Jn 1,43
- (4) Szymon Kananejczyk i Juda Iskariota, ten który Go wydał.
Mt 26,25 i 27,3 ; Mk 3,13-19 ; 14,44 ; Łk 6,12-16 ; Jn 6,64 i 12,4 i 13,11 i 18,25
- (5) Tych to powołał Jezus i wysłał dwunastu, dając im taki nakaz:
„*Na drogę pogan nie wchodźcie, jak i do miast Samarytan.*”
- (6) *Idźcie raczej do zagubionych owiec z domu Izraela.*
Jr 50,6 ; Mt 15,24
- (7) *Idźcie i głoscie, mówiąc, że przybliżyło się Królestwo Niebios.*
Łk 10,9-11
- (8) *Uzdrawiajcie chorych, wskrzeszajcie umarłych, oczyszczajcie trędowatych, wyrzucajcie demony. Darmo wzięliście, darmo dawajcie.*
- (9) *Nie nabywajcie złota ani srebra ani miedzi do trzosów waszych,*
- (10) *nie bierzcie też torby w drogę, ani dwóch sukien, ani sandałów ani też laski, bo godzien jest pracownik swojego pokarmu.*
Lb 18,31 ; Łk 10,4.7 ; 1Kor 9,14 ; 1Tm 5,18
- (11) *Kiedy wejdziecie do jakiegoś miasta lub wsi, zapytajcie, kto w nim jest godny i tam pozostańcie aż (do waszego) odejścia.*
- (12) *Wchodząc zaś do tego domu, pozdrówcie go.*
- (13) *I jeśli będzie to dom godny, niech pokój wasz przyjdzie do niego. Jeśli zaś nie byłby godny, pokój wasz niech do was powróci.*
Łk 10,5n
- (14) *I każdy, kto nie przyjmie was i nie będzie słuchał słów waszych, wyjdźcie poza jego dom i miasto, strząśnijcie pył z waszych nóg.*
Dz 13,51
- (15) *Amen, mówię wam: Lżej będzie ziemi sodomskiej i gomorejskiej w dniu sądu niż temu miastu.*”
Rdz 18,20-19,28 ; 2P 2,6 ; Jd 7 ; Mt 11,24 ; Łk 10,10-12

Ostrożność i ufność w prześladowaniach

- (16) „*Oto ja was posyłam jak owce między wilki. Stawajcie się więc rozsądni jak węże i niewinni jak gołębie.*”
Łk 10,3 ; Jn 10,12 ; Dz 20,29 ; Rz 16.19
- (17) *Wystrzegajcie się więc ludzi, którzy chcą was wydać i zaprowadzić do sanhedrynów i do ich synagog, aby tam was biczować.*
- (18) *Będziecie też prowadzeni przed namiestników i królów, z powodu Mnie, dla świadectwa dla nich i dla narodów.*
Mt 24,12 ; Mk 13,9 ; Łk 21,12n

Mateusza 10,19 – 39

- (19) Kiedy was wydadzą, nie martwcie się, co i jak powiedzieć, albowiem zostanie wam to dane w tej godzinie, co (macie) powiedzieć.
- (20) Albowiem nie wy będziecie mówić, ale Duch Ojca waszego będzie przez was mówił. Łk 12,11n
- (21) Brat wyda brata na śmierć, a ojciec swoje dziecko i powstaną dzieci przeciwko rodzicom i uśmiercą ich. Mi 7,6
- (22) I będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu Mojego Imienia, ale ten, kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. Mt 24,9,13 ; Mk 13,11-13 ; Łk 21,14-19
- (23) Kiedy będą was prześladować w tym mieście, uciekajcie do drugiego. Amen. Powiadam wam. Nie skończycie obejść wszystkich miast w Izraelu, aż przyjdzie Syn Człowieczy. Mt 16,27n i 24,27 i 26,64 ; Mk 13,26 i 14,62 ; Łk 9,26 i 17,30 i 18,8 i 21,27
- (24) Nie jest uczeń ponad swoim nauczycielem ani niewolnik ponad swojego pana. Wystarczające jest dla ucznia, aby stał się jak jego nauczyciel, a niewolnik był taki, jak jego pan. Łk 6,40 ; Jn 13,16 i 15,20
- (25) Jeśli Władcę domu przezywają Belzebubem, to o ileż bardziej jego domowników?!”

Kogo się bać?

- (26) „Nie bójcie się więc ich, albowiem nic nie jest zakryte, co by nie miało być odsłonięte, ani nic tajemne, co nie miało być poznane. Mk 4,22 ; Łk 8,17
- (27) To, co wam mówią w ciemności, mówcie w świetle i to co uchem usłyszycie, rozgłaszajcie na tarasach swoich domów.
- (28) Nie bójcie się tych, którzy zabijają ciało, ale duszy zabić nie mogą. Bójcie się raczej Tego, Który może duszę i ciało zatracić w gehennie. Mt 5,22 ; Łk 12,2-7 ; Jk 4,12
- (29) Czy nie za dwa asy wróble są sprzedawane? I jeden z nich nie spadnie na ziemię bez woli Ojca waszego.
- (30) Wasze włosy na głowie wszystkie są policzone. 1Sm 14,45 ; Dz 27,34
- (31) Nie bójcie się ich, bo ważniejsi jesteście od wielu wróbli.” Mt 6,26 i 12,12

Wyznanie Chrystusa przed ludźmi

- (32) „Każdy więc, kto przyzna się wobec Mnie między ludźmi, wtedy i Ja przyznam się do Niego wobec Ojca Mojego, Który Jest w Niebie. Ap 3,5
- (33) Zaś każdy, kto wyprze się Mnie wobec ludzi, tego i Ja wyprę się wobec Mojego Ojca, Który Jest w Niebie.” Mk 8,38 ; Łk 9,26 i 12,8n ; 2Tm 2,12

Wytrwanie aż do końca

- (34) „Nie uważajcie więc, że przyszedłem przynieść pokój na ziemię. Nie przyszedłem przynieść pokój, ale rozłam i miecz.
- (35) Albowiem przyszedłem przeciwstawić człowieka przeciw swojemu ojcu, córkę przeciw swojej matce, a synową przeciw jej teściowej,
- (36) bo wrogami człowieka są jego domownicy. Mi 7,6 ; Łk 12,51-53 ; 14,26n
- (37) Kto miłuje ojca i matkę ponad Mnie, nie jest Mnie godzien. I ten, kto miłuje syna lub córkę ponad Mnie, nie jest Mnie godzien. Pwt 33,9
- (38) I każdy ten, kto nie bierze swojego krzyża i Mi nie towarzyszy, nie jest Mnie godzien. Mt 16,24 ; Mk 8,34 ; Łk 9,23
- (39) Kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swoje życie z Mojego powodu, zachowa je. Mt 16,25 ; Mk 8,35 ; Łk 9,24 i 17,33 ; Jn 12,25

Mateusza 10,40 – 11,19

- (40) *Kto was przyjmuje, Mnie przyjmuje; i ten, kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Tego, Który Mnie posłał.* Mt 18,5 ; Mk 9,37 ; Łk 10,16 ; Jn 12,44 i 13,20 ; Gal 4,14
- (41) *Kto przyjmuje proroka, jako proroka zapłatę proroka weźmie; a ten, kto przyjmuje sprawiedliwego, otrzyma nagrodę sprawiedliwego.* 1Krl 17,9-24 ; 2Krl 4,8-37
- (42) *I każdy, kto by napił jednego z tych najmniejszych zimną wodą z kielicha, dlatego że jest uczniem Moim, amen, powiadam wam, nie utraci swojej zapłaty.* Mk 9,41

Rozdział 11

Odrzucenie Mesjasza przez naród

- (1) Kiedy Jezus zakończył pouczać swoich dwunastu uczniów, odszedł stamtąd, aby nauczać i głosić w ich miastach. Mt 7,28 i 13,53 i 19,1 i 26,1
- (2) Jan zaś usłyszawszy w więzieniu o czynach Chrystusa, wysłał swoich uczniów
- (3) z zapytaniem: „*Czy Ty Jesteś Tym, Który miał przyjść, czy innego mamy oczekiwać?*” Mal 3,1 ; Mt 3,11 ; Jn 1,15.27 i 6,14 ; Dz 19,4 ; Hbr 10,37 ; Ap 1,4.8
- (4) A odpowiadając, Jezus im rzekł: „*Gdy wrócićie, oznajmicie Janowi, to co słyszycie i to co widzicie, (że)*
- (5) *ślepi znów widzą, chromi chodzą, trędowaci są oczyszczeni, a głusi słyszą, umarli zmartwychwstają, a ubogim jest głoszona dobra nowina.* Iz 35,5n i 42,18 i 61,1
- (6) *Szczęśliwi są ci, którzy się przeze Mnie nie zgorszą.*” Mt 13,57 i 26,31

Pochwała Jana Chrzciciela

- (7) Potem, gdy wyruszyli, Jezus zaczął nauczać i mówić tłumom o Janie: „*Co wysłicie oglądać na pustyni, trzcinę kołyszącą się na wietrze?*” Mt 3,5
- (8) *I co wysłicie zobaczyć? Człowieka w miękkie szaty ubranego? Ci, którzy noszą miękkie szaty, są w domach królewskich,*
- (9) *lecz co wysłicie zobaczyć? Proroka? Tak, mówię wam, więcej niż proroka.* Mt 14,5 i 21,26 ; Łk 1,76 i 7,27 ; Jn 1,21
- (10) *Jest nim ten, o którym napisano: Oto Ja wysłałem Anioła Mojego przed Twoim Obliczem, który przygotowuje Twoją drogę przed Tobą.* Wj 23,20 ; Mal 3,1 ; Mk 1,2
- (11) *Amen. Powiadam wam: nie skałał się wśród zrodzonych z niewiast. Zaś najmniejszy w Królestwie Niebios, większy jest niż on.* Łk 7,18-35
- (12) *Od dnia Jana Chrzciciela aż do teraz Królestwo Niebios doznaje gwałtu i gwałtownicy je zdobywają.*
- (13) *Albowiem wszyscy Prorocy i Prawo aż do Jana prorokowali.* Łk 16,16
- (14) *Jeśli chcecie wiedzieć, to on jest tym Eliaszem, który miał przyjść.* Mal 4,5 ; Mt 17,10-13 ; Mk 9,11-13 ; Łk 1,17 ; Jn 1,21
- (15) *Kto ma uszy, niech słucha.* Mt 13,9.43 ; Mk 4,9.23 ; Łk 8,8 i 14,35 ; Ap 2,7 i 13,9
- (16) *Z kim mam przyrównać to pokolenie? Podobne jest do dzieci siedzących na rynku, które mówią do drugich,*
- (17) *mówiąc: Graliśmy wam na flecie, a nie tańczyliście i zawodziliśmy, a nie okazaliście żalu.*
- (18) *Albowiem przyszedł Jan, który nic nie jadł ani nie pił, a wy mówicie, że ma demona.* Mt 3,4 i 9,11-14 ; Łk 18,12
- (19) *Przyszedł też Syn Człowieczy, Który je i pije i mówicie: Oto człowiek, żartok i pijak wina, przyjaciel poborców i grzeszników, bo usprawiedliwiona jest Mądrość ze swoich uczynków.*” Mt 5,46 ; Łk 15,1n i 19,7

Mateusza 11,20 – 12,8

Ostrzeżenie dla miast

- (20) Wtedy to ostro zaczął gromić miasta, w których dokonały się liczne dzieła z Jego Mocy, tak aby się nawróciły, (mówiąc): Łk 10,13-15
- (21) „*Biada ci Chorozain, biada ci Betsaido, bo gdyby w Tyrze i Sydonie działały się dzieła Jego mocy, które się wśród was dokonały, już dawno w worze i popiele się nawróciły.*
- (22) *Dlatego powiadam wam: Lżej będzie Tyrowi i Sydonowi w dniu sądu niż wam.*
Est 4,1 ; Jon 3,6 ; Iz 23,1-8 ; Ez 26-28 ; Jl 3,4-8 ; Am 1,9n ; Za 9,2-4
- (23) *I ty Kafarnaum, czy do nieba będziesz wyniesione? Aż do otchłani zejdziesz. Bo gdyby w Sodomie dokonały się te dzieła mocy, które się u ciebie stały, pozostałyby aż do dziś.*
Rdz 19,24-28 ; Iz 14,13-15 ; 2P 2,6 ; Jd 7
- (24) *Dlatego mówię wam, że lżej będzie ziemi sodomskiej w dniu sądu niż tobie.”*
Mt 10,15 ; Łk 10,12

Bóg objawia się maluczkiem

- (25) W tym czasie Jezus rzekł: „*Wysławiam Cię Ojcze, Władco Nieba i ziemi, bo ukryłeś to przed mądrymi i roztroprnymi, a odsłoniłeś to maluczkiem.*”
Tb 7,17 ; 1Kor 1,26-29
- (26) *Tak Ojcze, gdyż takie było Twoje upodobanie, które stało się przed Tobą.*
- (27) *Wszystko, co mi zostało przekazane przez Ojca, nikt nie wie oprócz Syna. Ani nikt nie zna Syna, oprócz Ojca i nikt nie pozna Ojca, jeśli mu Syn nie zechce objawić.*
Mt 28,18 ; Jn 1,18 i 3,35 i 10,15 i 17,2 ; Flp 2,9
- (28) *Chodźcie do Mnie wy wszyscy, którzy się trudzicie i obciążeni jesteście, a Ja dam wam odpoczynek.*
Jr 31,25
- (29) *Weźcie Moje jarzmo na siebie i uczcie się ode Mnie, bo jestem Cichy i Pokorny sercem, a (wtedy) znajdziecie odpoczynek dla dusz waszych.*
- (30) *Albowiem Moje jarzmo jest słodkie, a ciężar Mój jest lekki.”*
Jr 6,16 ; 1J 5,3

Rozdział 12

Złe zamiary faryzeuszy

- (1) W tym czasie przechodził Jezus w Szabat wśród zbóż; uczniowie Jego zgłodnieli i zaczęli zrywać kłosa i je jeść.
Pwt 23,24n ; Mk 2,23-29
- (2) Widząc to, faryzeusze powiedzieli Mu: „*Dlaczego Twój uczeń czyni to, co jest zakazane czynić w szabat?”*
Rdz 2,2-4 ; Wj 20,8-10 ; Pwt 5,14
- (3) On im zaś odpowiedział: „*Nie czytaliście, co uczynił Dawid, kiedy zgłodniał razem z tymi, którzy razem nim byli?*”
1Sm 21,1-6
- (4) *Jak wszedł do Domu Bożego i spożywał chleby pokładne, których nie było wolno mu jeść, ani tym, którzy z nim byli, jedynie samym kapłanom?*
Kpł 24,5-9
- (5) *Albo czy nie czytaliście w Prawie, że sami kapłani w Świątyni w szabat, szabat naruszają, czyniąc się niewinnymi?*
Lb 28,9n
- (6) *Dlatego mówię i wam, że to jest większe od Świątyni.*
Mt 12,41n ; Łk 11,31n
- (7) *Gdybyście więc zrozumieli, co to znaczy: Miłosierdzia pragnę niż ofiary, nie potępialibyście niewinnych,*
Oz 6,6 ; Mt 9,13
- (8) *albowiem Syn Człowieczy Jest Władcą Szabatu.”*
Mk 2,28n ; Łk 6,5 ; Jn 14,15

Mateusza 12,9 – 30

Uzdrowienie w Szabat

- (9) I odszedłszy od nich, przyszedł do ich synagogi.
- (10) A był tam człowiek, który miał uschlą rękę i zapytali Go faryzeusze, oskarżając Go: „*Czy jest dozwolone, aby w szabat uzdrawiać?*” Łk 14,3-5
- (11) On zaś im odpowiedział: „*Który z was, ludzi, mając jedną owcę, a ta wpadłaby w szabat do dołu, czy jej nie chwycicie i nie wyciągniecie?*”
- (12) *Ileż więc przewyższa człowiek owcę? Tak więc dozwolone jest dobrze czynić w szabat.*” Mt 6,26 i 10,31 ; Łk 12,7 i 13,16 ; Jn 5,9 i 7,23 i 9,14
- (13) Wtedy rzekł do człowieka: „*Wyciągnij swoją rękę.*” A wyciągnąwszy, zaraz została przywrócona do swojego pierwotnego stanu. Mk 3,1-6 ; Łk 6,6-11
- (14) Faryzeusze zaś wyszli i podjęli naradę o Nim, jak by Go zgładzić. Mt 27,1 ; Mk 11,18 ; Łk 19,47 ; Jn 5,16-18

Sługa Jahweh

- (15) Jezus poznawszy ich (myśli), wycofał się stamtąd. I zaczęły Mu towarzyszyć liczne rzesze, a (On) uzdrowił wśród nich wszystkich Mk 3,7-10 ; Łk 6,17-19
- (16) i karmił ich, aby nie rozgłaszali tego o Nim, co czyni. Mt 8,4 i 9,30 ; Mk 3,12 i 5,43 i 7,36
- (17) Tak, aby wypełniło się to, co zostało przepowiedziane przez proroka Izajasza, (który) mówił:
- (18) „*Oto Mój Sługa, Którego wybrałem. Mój umiłowany, w Którym miłuje się Moja Dusza. Położę Mojego Ducha na Nim, aby obwieścił sąd narodom.*”
- (19) *Nie będzie się spierał, ani nie będzie wykrzykiwał, i nikt nie usłyszy na placach Jego głosu.*
- (20) *Trzciny nadłamanej nie do łamie, a dymiącego się knota nie dogasi. Dopóki nie doprowadzi do zwycięstwa i sądu.*
- (21) *W Jego Imieniu narody będą pokładać nadzieję.*” Iz 42,1-4

Zarzuty faryzeuszy

- (22) Wtedy przyprowadzono do Niego opętanego ślepego i głuche, a On go uzdrowił tak, że głuchy mógł mówić i widzieć. Mk 3,20-30 ; Łk 11,14-23 i 12,10
- (23) A wielkie tłumy z wielkim podziwem, mówiły: „*Czy On nie Jest Synem Dawida?*” Mt 9,32n
- (24) Zaś faryzeusze, usłyszawszy to, rzekli: „*On mocą księcia demonów, przez Belzebuba wyrzuca demony.*” Mt 9,34 i 10,25
- (25) Znając ich myśli, odpowiedział im: „*Każde królestwo, które jest podzielone przeciwko sobie, pustoszeje, i każde miasto lub dom, podzielony przeciw sobie, nie pozostanie.*”
- (26) *Jeśli szatan w sobie szatana wyrzuca, bo jest podzielony, jakże więc ostanie się jego królestwo?*
- (27) *Jeśli Ja przez Belzebuba wyrzucam demony, to przez kogo wyrzucają je wasi synowie? Dlatego to oni będą waszymi sędziami.*
- (28) *Jeśli Ja przez Ducha Boga wyrzucam demony, zatem nadeszło do was Królestwo Boże.*” Dz 10,38
- (29) *Albo jak może ktoś wejść do domu mocarza i jego rzeczy zagrabić, gdyby nie związał mocarza i wtedy jego dom ograbił?* Iz 49,24
- (30) *Każdy, kto nie jest ze Mną, jest przeciwko Mnie, a ten, kto ze Mną nie zbiera, rozprasza.*” Mk 9,40 ; Łk 9,50

Mateusza 12,31 – 45

Grzech przeciwko Duchowi Świętemu

- (31) Dlatego powiadam wam: Wszelki grzech i bluźnierstwo zostaną ludziom odpuszczone, zaś bluźnierstwo przeciwko Duchowi, nie zostanie odpuszczone.” 1Tm 1,13
- (32) I każdy, kto by rzekł Słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, zostanie mu to odpuszczone, a każdy, kto by rzekł przeciwko Duchowi Świętemu, nie zostanie mu odpuszczone, ani w tym wieku, ani w przyszłym. Mk 3,28n
- (33) Jeśli uznajecie dobre drzewo, to jego owoc jest dobry, albo uznajecie, że drzewo jest złe, to jego owoc jest zepsuty, albowiem po owocu poznaje się drzewo. Mt 7,16-20
- (34) Płody żmijowe, jakże możecie dobrze mówić, będąc złymi, albowiem z obfitości serca mówią usta. Mt 3,7 i 23,33 ; Łk 11,16 ; Jn 6,30 ; 1Kor 1,22
- (35) Dobry człowiek wydobywa ze skarbca dobre owoce, a zły człowiek ze swojego skarbca wydobywa złe.
- (36) Dlatego powiadam wam, że (za) każdą bezużyteczną mowę, którą powiedzą ludzie, zdadzą z tego rachunek w dniu sądu.
- (37) Bo ze swoich słów będziesz usprawiedliwiony, lub ze swoich słów będziesz potępiony.”

Znak Jonasza

- (38) Wtedy odpowiedzieli Mu niektórzy z uczonych w piśmie i faryzeuszy, mówiąc: „Nauczycielu, chcemy ujrzeć od Ciebie znak.”
- (39) A On odpowiadając, rzekł im: „Pokolenie złe i cudzołożne poszukuje znaku, ale otrzyma jedynie znak proroka Jonasza. Mt 16,1-4 ; Mk 8,11 ; Łk 11,16 ; Jn 6,30 ; 1Kor 1,22
- (40) Albowiem jak Jonasz był trzy dni i trzy noce we wnętrzu wieloryba, tak będzie i Syn Człowieczy w sercu ziemi przez trzy dni i trzy noce. Jon 2,1 ; Łk 11,29-32
- (41) Mieszkańcy Niniwy powstaną na sąd i je osądzą, bo się nawrócili, gdy Jonasz im głosił, a oto tutaj więcej jest niż Jonasz. Jon 3,5.8 ; Mt 12,6
- (42) Królowa z południa powstanie na sąd razem z tym pokoleniem i je osądzi, bo przybyła z krańców ziemi, by usłyszeć mądrość Salomona, a oto więcej jest tutaj niż Salomon.” 1Krl 10,1-10 ; 2Krn 9,1-12

Konsekwencje grzechu

- (43) „Kiedy duch nieczysty wyjdzie z człowieka, błąka się przez bezwodne miejsca, szukając wypoczynku, lecz go nie znajduje.
- (44) Wtedy mówi: „wróć do mojego domu, skąd wyszedłem” A przyszedłszy tam, znajduje dom wymieciony, czysty i przystrojony.
- (45) Wtedy wyrusza i bierze ze sobą siedem innych duchów, gorszych od siebie, a przyszedłszy tam, zamieszkują. I stają się ostatnie uczynki człowieka gorsze od tych pierwszych. Tak też będzie i z tym złym pokoleniem.” Łk 11,24-26 ; 2P 2,20

Mateusza 12,46 – 13,17

Spotkanie z Matką

- (46) Gdy jeszcze On to mówił do tłumów, oto matka Jego i Jego bracia stanęli zewnątrz, chcąc z Nim rozmawiać. Mt 13,55 ; Mk 6,3 ; Jn 2,12 ; Dz 1,14
- (47) A wtedy ktoś z tłumu Mu powiedział: „*Oto matka Twoja i bracia Twoi stoją na zewnątrz i chcą z Tobą rozmawiać.*”
- (48) On zaś, odpowiadając, rzekł temu który mu powiedział: „*Kto jest moją matką? I którzy to są Moi bracia?*”
- (49) I wyciągnawszy rękę na Swoich uczniów, rzekł: „*Oto matka moja i moi bracia.*”
- (50) *Albowiem kto będzie czynił wolę Ojca Mojego, Który Jest w Niebie, ten jest Moim bratem i siostrą i matką.*” Mk 3,31-35 ; Łk 8,19-21

Rozdział 13

Mowy o Królestwie Bożym

- (1) W tym dniu poszedł Jezus do domu i usiadł koło morza.
- (2) I zebrały się wokół Niego wielkie tłumy, tak że On wszedł do łodzi, aby usiąść, a cały tłum stał na brzegu. Łk 5,1-3
- (3) Wtedy mówił im wiele w przykładach – mówiąc: „*Oto siewca poszedł siać.*”
- (4) *A gdy on siał, jedne ziarna padły obok drogi, przyszły ptaki i je wydziobały,*
- (5) *inne zaś padły na (miejsca) skaliste, gdzie nie miały wiele ziemi i zaraz powschodziły, albowiem ziemia była płytka.*
- (6) *A gdy słońce weszło, zostały wypalone, a ponieważ nie posiadały korzenia - uschły.*
- (7) *Inne zaś padły między ciernie i ciernie wyrosły, i je zadusiły.*
- (8) *Inne jeszcze padły na dobrą ziemię i wydały plon: jedne stokrotny, drugie sześćdziesiątkrotny, zaś jeszcze inne trzydziestokrotny.* Mk 4,1-9 ; Łk 8,4-8
- (9) *Kto ma uszy niechaj słucha!*” Mt 11,15 i 13,43 ; Mk 4,23 ; Łk 14,35 ; Ap 2,7 i 13,9

Dlaczego Chrystus mówił w przykładach?

- (10) Wtedy uczniowie podeszli do Niego i zapytali: „*Dlaczego mówisz do nich w przykładach?*” Mk 4,10-12 ; Łk 8,9n
- (11) On zaś odpowiedział im: „*Wam dano poznać tajemnice Królestwa Niebios, tamtym zaś nie dano.*” 1Kor 4,1 ; Ef 3,3n i 6,19 ; Kol 2,2 i 4,3
- (12) *Albowiem kto ma, będzie mu dodane i będzie w pełni obfitował; a ten, kto nie ma, zabiorą mu to, co ma.* Mt 25,29 ; Mk 4,25 ; Łk 8,18 i 19,26
- (13) *Dlatego i Ja mówię im w przykładach, bo patrząc, nie widzą, a słuchając, nie słyszą, bo nie rozumieją.*
- (14) *I spełnia się dzięki nim proroctwo Izajasza, który mówił: Będziecie słuchać, a nie zrozumiecie, a widząc, patrzeć będziecie i nie pojmiecie,*
- (15) *bo stwardniałe jest serce tego ludu, z trudem usłyszeli swoimi uszami, a swoimi oczami nie zobaczyli i nie nawrócili się sercem bo nie pojęli, abym ich uleczył.* Iz 6,9n ; Jn 12,40 ; Dz 28,26n
- (16) *Szczęśliwe zaś są wasze oczy, bo widzą i uszy wasze, bo słyszą.*
- (17) *Amen. Albowiem powiadam wam, że wielu sprawiedliwych i proroków pragnęło ujrzeć to, co wy widzicie, a nie zobaczyli; i usłyszeć to, co wy słyszycie, a nie usłyszeli.*” Łk 10,23n

Mateusza 13,18 – 35

Wyjaśnienie przykładu o siewcy

- (18) „Wy zatem wysłuchajcie przykładu o siewcy. Mk 4,13-20 ; Łk 8,11-15
- (19) Każdy, ktokolwiek słucha słów o Królestwie i ich nie rozumie, przychodzi zły i wyrывa to, co jest zasiane w jego sercu.
- (20) (Ziarnem) posianym na gruncie skalistym, jest ten, kto słucha słów i z radością je przyjmuje,
- (21) nie ma jednak korzenia w sobie, bo jest niestały i kiedy nadchodzi ucisk lub prześladowanie z powodu Słowa, zaraz upada.
- (22) A posiany między ciernie jest ten, co słucha Słów, ale troski tego wieku, ułuda oraz bogactwa świata zagłuszają Słowo i staje się ono bez owocu.
- (23) Ziarnem posianym na dobrej ziemi, jest ten, kto Słowa słucha i je rozumie. On więc przynosi owoc i czyni je: jeden – stokrotny, drugi – sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inny trzydziestokrotny.”

Przykład o chwacie

- (24) Następnie powiedział im jeszcze inny przykład, mówiąc: „Królestwo Niebios podobne jest do człowieka siejącego dobre nasienie na swoim polu.
- (25) A kiedy ten człowiek spał, przyszedł jego nieprzyjaciel i nasiał chwastu po środku zboża i odszedł.
- (26) Kiedy zaś ono zakiełkowało i plon uczyniło, wtedy pojawiły się i chwasty,
- (27) a przyszedłszy niewolnicy pana domu, powiedzieli mu: Władco, czy nie dobre nasienie posiałeś na swoim polu? Skąd więc jest tutaj chwast?
- (28) On zaś rzekł im: Nieprzyjazny człowiek to uczynił. A słudzy mu odpowiedzieli: Jeśli chcesz, pójdziemy go zebrać
- (29) On zaś im rzekł: Nie, abyście nie wykorzenili zboża razem z chwastem.
- (30) Pozwólcie im rosnąć obojgu aż do żniw. A w czasie żniwa powiem żniwiarzom: Zbierzcie najpierw chwast i zwiążcie go w snopy na spalenie, zaś zboże zbierzcie do mojego spichlerza.” Mt 3,12

Przykład o ziarenku gorczycy

- (31) Inny przykład powiedział im, mówiąc: „Królestwo Niebios podobne jest do ziarna gorczycy, które człowiek posiał na swojej roli.
- (32) Jest ono w prawdzie najmniejsze ze wszystkich nasion, ale kiedy wyrośnie – przewyższa inne jarzyny, stając się drzewem, tak, że ptaki niebios gnieźdzą się w jego gałęziach. Mt 3,12 i 17,20 ; Mk 4,30-32 ; Łk 8,9 i 13,18n

Przykład o zaczynie

- (33) Jeszcze inny przykład im powiedział: „Podobne jest Królestwo Niebios do zaczynu, który niewiasta uczyniła z trzech miar mąki i schowała aby całe się zakwasiło.” Łk 13,20n ; 1Kor 5,6 ; Gal 5,9
- (34) To wszystko powiedział Jezus tłumom w przykładach, a bez przykładów nic im nie mówił.
- (35) Tak, aby wypełniły się słowa, które zostały wypowiedziane przez proroka: „Gdy otworzę Swoje Usta, głosić będę w przykładach, wyjawię rzeczy zakryte od założenia świata.” Ps 49,5 i 78,2

Mateusza 13,36 – 55

Wyjaśnienie przykładu o chwaście

- (36) Następnie zostawiwszy tłumy, wrócił do swojego domu, i podeszli do Niego Jego uczniowie, mówiąc: „(Rabbi), wyjaśnij nam przykład o chwaście na roli”
Mt 15,15 ; Mk 4,10 i 7,17 ; Łk 8,9
- (37) A wtedy On zaczął im mówić: „Ten, który sieje dobre nasienie Jest Syn Człowieczy.
- (38) Zaś rolą jest świat, a dobrym nasieniem są synowie Królestwa, zaś chwastami są synowie złego. Jn 8,44 ; Jn 3,10
- (39) Nieprzyjacielem jest (ten), który je posiał – diabeł. Żniwem jest koniec świata, zaś żniwiarzami są Aniołowie.
- (40) Jak więc zbiera się chwasty i spala się w ogniu, tak będzie na końcu czasów. Mt 3,10 i 7,19 ; Jn 15,6
- (41) Wtedy Syn Człowieczy wyśle Swoich Aniołów i zbiorą z Jego królestwa wszystkie zgorszenia i tych, którzy czynili bezprawie Sof 1,3 ; Mt 7,21-23 i 24,31 ; Mk 13,27
- (42) i wrzucą ich do pieca ognistego. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.
- (43) Wtedy sprawiedliwi będą jaśnieć jak słońce w Królestwie Swojego Ojca. Kto ma uszy niech słucha.” Dn 3,6 ; Mt 11,15 i 13,9 ; Mk 4,23 ; Łk 14,35 ; Ap 2,7 i 13,9

Przykład o skarbie i kupcach

- (44) „Podobne jest Królestwo Niebios do ukrytego skarbu w polu, który człowiek znalazł i ukrył, odszedł z wielką radością. I uradowany sprzedał wszystko co miał i kupił te pole. Prz 2,4
- (45) I znowu, podobne jest Królestwo Niebios do kupca, który szukał pięknych pereł.
- (46) A kiedy znalazł jedną wielkiej wartości, odszedł i sprzedał wszystko, co miał i ją kupił.”

Przykład o sieci

- (47) „Znowu podobne jest Królestwo Niebios do sieci zarzuconej w morze, zgarniającej wszelkiego rodzaju (ryb).
- (48) A kiedy została napełniona i wyciągnąwszy na brzeg, siedząc wybrali dobre ryby do swoich naczyń, zaś zepsute wyrzucili na zewnątrz.
- (49) Tak będzie na końcu czasów. Wyjdą Aniołowie i oddzielą złych spośród sprawiedliwych.
- (50) I wrzucą ich do pieca ognistego. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. Dn 3,6 ; Mt 13,42 i 8,12 i 13,42 i 22,13 i 24,51 i 25,30 ; Łk 13,28
- (51) Zrozumieliście to wszystko? Oni mu odpowiedzieli: „Tak”
- (52) On zaś im powiedział: „Dlatego każdy uczony w Piśmie, który staje się uczniem Królestwa Niebios, podobny jest do człowieka swojego domu, który wyciąga ze swojego skarbca nowe i stare (rzeczy).”

Działalność Chrystusa w Galilei

- (53) Kiedy Jezus skończył te przykłady, odszedł stamtąd Mt 7,28 i 11,1 i 19,1 i 26,1 ; Łk 7,1
- (54) i wróciwszy do swojej ojczyzny, nauczał ich w ich Synagodze tak, że byli zdumieni i mówili: „Skąd Ma taką Mądrość i taką Moc? Jn 7,15
- (55) Czy nie jest On Synem cieśli? Czy Jego matka nie nazywa się Miriam, a Jego bracia to Jakub i Józef, Szymon i Juda? Mt 12,46 ; Łk 3,23 ; Jn 6,42

Mateusza 13,56 – 14,21

- (56) *A Jego siostry? Czy wszystkie nie są tutaj? Skąd więc ma to wszystko?*
- (57) I gorszyli się Nim¹¹, zaś Jezus im rzekł: „*Nie ma prorok szacunku w swoim domu i w swojej ojczyźnie.*”
- (58) I nie uczynił tam wielu cudów z powodu ich niewiary.

Mt 11,6 i 26,31 ; Mk 6,1-6 ; Łk 4,16-30 ; Jn 4,44

Rozdział 14

Skarcenie Heroda

- (1) W tym czasie Herod tetrarcha usłyszał o Jezusie.
- (2) I powiedział do swoich sług: „*On jest Janem Chrzcicielem, który powstał z martwych i dlatego dokonują się cuda przez Niego.*”
- (3) Albowiem Herod uwięził Jana i związał go i umieścił w więzieniu z powodu Herodiady, żony Filipa, jego brata. Mt 11,2 ; Jn 3,24 ; Łk 3,19n
- (4) Albowiem Jan mówił mu: „*Nie wolno ci jej mieć*” Kpł 18,16 i 20,21
- (5) A chcąc go zabić, bał się tłumu, który go miał za proroka. Mt 11,9 i 21,26 ; Łk 1,76 i 7,26
- (6) Gdy nadszedł dzień urodzin Heroda, córka Herodiady na środku zatańczyła wobec gości i spodobała się Herodowi.
- (7) Dlatego pod przysięgą przyrzekł, że jej da, o co poprosi.
- (8) Ona zaś podpuszczona przez swoją matkę rzekła: „*Daj mi tu na tacy głowę Jana Chrzciciela.*”
- (9) I zasmuciwszy się król z powodu swojej przysięgi i współżących przy nim, kazał (jej) dać.
- (10) I posławszy (oprawców), w więzieniu ściął głowę Janowi. Mk 6,14-29 ; Łk 9,7-9
- (11) I przyniesiono mu głowę (Jana) na tacy, która została dana dziewczynie, a ta zaniósła ją swojej matce.
- (12) I przyszli Jego uczniowie, zabrali ciało i pogrzebali je, a potem przyszli i powiedzieli (o tym) Jezusowi.
- (13) Usłyszawszy to Jezus, wycofał się stamtąd w łodzi na odosobnione miejsce. A tłumy dowiedziawszy się o tym, zaczęły Mu towarzyszyć pieszo wędrując z miast.

Cudowne rozmnożenie chleba

- (14) Wtedy wyszedł i ujrzał liczne tłumy litując się nad nimi, uzdrawiając ich z (wielu) chorób. Mt 9,36 i 15,32
- (15) Gdy nastał już wieczór podeszli do Niego uczniowie, mówiąc: „*Tu jest pustkowie i godzina jest późna. Oddal te tłumy i odeślij je do wsi, aby zakupili sobie pokarm.*” Mk 8,3
- (16) Zaś Jezus im odpowiedział: „*Nie mają potrzeby iść, wy dajcie im jeść.*”
- (17) A oni Mu odpowiedzieli: „*Nie mamy tu nic, tylko pięć chlebów i dwie ryby.*” Mt 15,34 ; Mk 8,5
- (18) On zaś im powiedział: „*Przynieście Mi je tutaj.*”
- (19) I kazawszy tłumom ułożyć się na trawie, wziął te pięć chlebów i dwie ryby, i spojrzawszy w górę do nieba, pobłogosławił, a połamawszy dawał uczniom, zaś uczniowie rozdawali chleby tłumom.
- (20) I jedli wszyscy i zostali nasyceni. I zebrano resztek zbywającego już chleba, dwanaście pełnych koszy. 2Krl 4,43n ; Mk 6,30-44 ; Łk 9,10-17 ; Jn 6,1-14
- (21) A tych, którzy go jedli było około pięć tysięcy ludzi, (nie licząc) niewiast i dzieci.

11 **Gorszyli** - nie mogli pojąć Jego nauk i postępowania.

Mateusza 14,22 – 15,9

Piotr chodzi po falach

- (22) Zaraz więc przymusił uczniów, aby weszli do łodzi, żeby wyprzedzili¹² Go na drugi brzeg, zanim nie rozpuści tłumów. Mt 15,35-39 ; Mk 8,6-10
- (23) A oddaliwszy tłumy, Sam wszedł na górę, aby się modlić, a kiedy nastał tam wieczór, był zupełnie Sam. Łk 6,12 i 9,28
- (24) Zaś łódź była oddalona wiele stadiów od brzegu i miotana przez fale, albowiem wiatr był przeciwny.
- (25) O czwartej straży nocnej przyszedł do nich, chodząc po tafli morza.
- (26) Zaś uczniowie ujrawszy Go chodzącego po morzu, przerażeni byli mówiąc: „*Że to zjawa*” i z lęku zaczęli krzyżeć. Mk 6,45-52 ; Łk 24,37 ; Jn 6,15-21
- (27) Zaraz Jezus im rzekł tymi słowami: „*Nie bójcie się! Ja Jestem! Nie bójcie się!*”
- (28) Odpowiadając Mu, Piotr rzekł: „*Władco, jeśli to Ty Jesteś, każ mi przyjść po falach do Siebie.*”
- (29) On mu rzekł: „*Przyjdź.*” A wyszedłszy Piotr z łodzi szedł do Jezusa po wodzie. Jn 21,7
- (30) Widząc zaś silny wiatr, przestraszył się, zaczął tonąć i krzyżeć, mówiąc: „*Rabbi, ratuj mnie!*”
- (31) Zaraz Jezus wyciągnawszy swoją Rękę chwycił go i rzekł mu: „*Dlaczego zwątpieś, małej wiary?*” Mt 8,26
- (32) A gdy weszli ponownie do łodzi, wiatr się uciszył. Mk 4,39
- (33) Oni będąc już w łodzi, oddali Mu pokłon mówiąc: „*Prawdziwie Bogiem Synem Jesteś*” Mt 16,16 i 26,63 i 27,54 ; Mk 14,61 i 15,39 ; Łk 22,70 ; Jn 1,49
- (34) Kiedy przeprawili się na drugi brzeg, dotarli do ziemi Genezaret,
- (35) a ludzie tej krainy rozpoznawszy Go, wysłali z całej swojej okolicy wszystkich chorych
- (36) i prosili Go, aby mogli się dotknąć Jego skrawka płaszcza, a ci którzy mogli się Go dotknąć zostawali uzdrowieni. Mt 9,20n ; Mk 5,27n i 6,53-56 ; Łk 8,44

Rozdział 15

O czystości

- (1) Wtedy podeszli do Jezusa uczeni w piśmie i faryzeusze z Jerozolimy mówiąc:
- (2) „*Dlaczego Twoi uczniowie przekręcają nakazy starszych: nie myją swoich rąk, kiedy jedzą chleb?*” Łk 11,38
- (3) On odpowiadając im, rzekł: „*Dlaczego wy przekraczacie przykazanie Boga z powodu waszej tradycji?*” Mk 7,1-23
- (4) *Albowiem Bóg rzekł: Szanuj ojca swojego i matkę swoją oraz kto złorzeczy ojcu lub matce niech śmiercią umrze!* Wj 20,12 i 21,17 ; Pwt 5,16 ; Kpł 20,9 ; Mt 19,19 ; Mk 10,19 ; Łk 18,20 ; Ef 6,2
- (5) *Wy zaś mówicie: Kto by rzekł ojcu lub matce: doron. (to jest dla was wsparcie)*
- (6) *I przez to nie okazuje szacunku swojemu ojcu, to czy nie unieważniacie Bożego Słowa z powodu waszej tradycji?*
- (7) *Obłudnicy. Słusznie prorokował o was Izajasz, który mówił:*
- (8) „*Ten lud czci Mnie jedynie wargami, bo serce ich daleko jest oddalone ode Mnie.*”
- (9) *Daremnie Mnie czczą, nauczając nauk i nakazów ludzkich.*” Iz 29,13 (LXX)

Mateusza 15,10 – 31

- (10) A przywoławszy do Siebie tłum, rzekł im: „*Słuchajcie i zrozumcie!*”
- (11) *Nie to, co wchodzi do ust zanieczyszcza człowieka, ale to, co wychodzi z jego ust, to zanieczyszcza człowieka.*” Mt 12,34
- (12) Wtedy podeszli do Niego uczniowie pytając: „*Czy wiesz, że faryzeusze słysząc Twoje Słowo, obrazili się?*”
- (13) On zaś odpowiadając im rzekł: „*Każda roślina, której nie posadził Mój Ojciec Niebiański, zostanie wykorzeniona.*” Jn 15,2
- (14) *Zostawcie ich! Ślepi są przewodnikami ślepych. Bo kiedy ślepy prowadzi ślepego, to obaj w dół wpadną.*” Mt 23,16.24 ; Łk 6,39 ; Rz 2,19
- (15) Odpowiadając Mu, rzekł Piotr: „*Wyjaśnij nam to porównanie.*” Mt 13,36 ; Mk 4,10 i 7,17 Łk 6,39
- (16) On zaś rzekł mu: „*Jeszcze nadal nierozumni jesteście?*”
- (17) *Nie widzicie, że wszystko, co wchodzi do ust, a potem do żołądka, zostaje wydalone na zewnątrz,*
- (18) *a to co wychodzi z ust wychodzi też i z serca.*” Mt 12,34
- (19) *Albowiem z serca pochodzą złe myśli, zabójstwa, cudzołóstwa, rozpusta, kradzieże, fałszywe świadectwa i bluźnierstwa.*” Rz 1,29-31 ; 1Kor 5,10n i 6,9n ; Gal 5,19-21 ; Ef 5,3-5 ; Kol 3,5-8 ; 1Tm 1,9n ; 2Tm 3,2-4 ; 1P 4,3
- (20) *Właśnie to zanieczyszcza człowieka, a nie jedzenie, które jest spożywane brudnymi rękami.*”

Wiara Chananejki

- (21) A odszedłszy stamtąd Jezus, wycofał się w okolice Tyru i Sydonu.
- (22) A oto niewiasta chananejska z tych okolic wyszła i wołała, mówiąc: „*Ulituj się nade mną Władco, Synu Dawida. Moja córka jest chora i opętana przez demona.*” Mt 9,27 i 20,30n ; Mk 10,47n ; Łk 18,38n
- (23) On zaś nie odpowiedział jej (żadnym) słowem. Uczniowie zaś zbliżywszy się do Niego, prosili Go mówiąc: „*Odpraw ją, bo krzyczy za nami.*”
- (24) On odpowiadając im rzekł: „*Nie zostałem posłany do pogan, ale tylko do zagubionych owiec z domu Izraela.*” Mt 10,6
- (25) Lecz ona zbliżywszy się oddała Mu pokłon, mówiąc: „*Władco pomóż mi.*”
- (26) On zaś odpowiadając jej, rzekł: „*Nie jest dobrze wziąć chleb dzieciom i rzucić szczeniętom.*”
- (27) Ona zaś rzekła: „*Tak, Władco. Albowiem i szczenięta jedzą z okruszyn, spadających ze stołów swoich panów.*” Łk 16,21
- (28) Wtedy Jezus jej odpowiedział: „*O niewiasto, jak wielką masz wiarę. Niech ci się stanie (tak), jak chcesz.*” I w tej godzinie została uleczona jej córka. Mt 8,10-13 ; Mk 7,24-30

Inne uzdrowienia

- (29) A gdy odszedł stamtąd Jezus, przyszedł nad morze Galilejskie i wszedł na górę i tam usiadł. Mt 5,1 ; Mk 7,31
- (30) Wtedy podeszły do Niego wielkie tłumy, które miały ze sobą chromych, ślepych, kalekich, głuchych i wielu innych i układali ich przed Jego stopami, aby ich uzdrowił (a On ich uzdrowił).
- (31) Tak, że tłum widząc to dziwił się, że głusi słyszą, kalecy są zdrowi, chromi chodzą, a ślepi widzą, chwając Boga Izraela! Mk 7,37

Mateusza 15,32 – 16,12

Drugi znak chleba

- (32) Następnie Jezus przywołał swoich uczniów do Siebie i rzekł: *„Zlituję się nad tym tłumem, bo już trzy dni trwają przy Mnie i nie mają co jeść, albowiem nie chcę ich oddalić głodnych, aby nie osłabli w drodze.”*
Mt 9,36 i 14,14n ; Mk 6,34-37 ; Łk 9,12 ; Jn 6,5
- (33) Wtedy uczniowie Mu rzekli: *„Skąd mamy wziąć na pustyni tak wiele chlebów, żeby nasycić tak wielki tłum?”*
- (34) A Jezus im rzekł: *„Ile macie chlebów?”* Oni zaś Mu odpowiedzieli: *„Siedem i kilka ryb.”*
- (35) I nakazał rozłożyć się tłumowi na ziemi,
- (36) a wzięwszy te siedem chleb i kilka ryb, odmówiwszy dziękczynienie, połamał i dawał uczniom, zaś uczniowie rozdzielali tłumom.
- (37) I wszyscy jedli, aż się nasycili, tak, że z pozostałych ułomków zebrali siedem pełnych koszy.
Mt 14,17-21 ; Mk 6,38-43 ; Jn 6,9-13
- (38) Tych, którzy go spożywali było cztery tysiące mężczyzn bez niewiast i dzieci.
Mt 14,21 ; Mk 6,44
- (39) A oddalwszy tłumy wszedł do łodzi i przyplłynął w okolice Magdali.

Rozdział 16

Znak Jonasza

- (1) Faryzeusze i saduceusze próbując Go podstępem, zapytali Go: *„Pokaż nam znak z Nieba.”*
Mt 19,3 i 12,38 ; Łk 11,16 ; Jn 6,30 ; 1Kor 1,22
- (2) On zaś rzekł im: *„Kiedy wieczór zapada mówicie będzie pogoda, bo niebo się czerwieni,*
- (3) *a rano dzisiaj jest wichura i nie będzie pogody, bo niebo się czerwieni i jest zachmurzone. Zatem umiecie rozpoznawać wygląd nieba, a znaków i czasów nie umiecie.*
- (4) *Pokolenie złe i cudzołężne poszukuje znaku, lecz znak mu nie będzie dany, jedynie znak Jonasza.”* I pozostawiwszy ich tam, odszedł.
Mt 12,39

Nauka faryzeuszy i saduceuszy

- (5) A przybywszy uczniowie na drugi brzeg, zapomnieli wziąć chleby,
- (6) wtedy Jezus im rzekł: *„Patrzcie i wystrzegajcie się kwasu faryzeuszy i saduceuszy.”*
Mk 12,1
- (7) Oni zaś rozważając to w swoich sercach, mówili: *„Chleba nie wzięliśmy.”*
- (8) znając to Jezus im rzekł: *„Dlaczego o tym rozważacie w swoich sercach, małej wiary, że nie macie chlebów?”*
- (9) *Jeszcze nie zrozumieliście? Jeszcze rozważacie te pięć chlebów dla pięciu tysięcy. Ile to koszy zebraliście?*
Mk 6,34-44 ; Łk 9,11-17 ; Jn 6,1-13
- (10) *Oraz siedem chlebów dla czterech tysięcy, i ile koszy zebraliście?*
Mt 15,32-38 ; Mk 8,1-9
- (11) *Jeszcze nie zrozumieliście, że nie o chlebach wam mówiłem? Wystrzegajcie się kwasu faryzeuszy i saduceuszy.”*
- (12) Wtedy zrozumieli, że powiedział im: *„Wystrzegajcie się nie kwasu chlebowego, ale nauki faryzeuszy i saduceuszy.”*
Mk 8,14-21

Mateusza 16,13 – 17,3

Wiara Piotra

- (13) Przyszedłszy Jezus w okolice Cezarei Filipowej, zapytał swoich uczniów:
„Kim Jest dla ludzi Syn Człowieczy?”
- (14) Oni zaś odpowiedzieli: *„Niektórzy za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza lub jednym z proroków.”* Mk 6,14n ; Łk 9,7n
- (15) Wtedy rzekł do nich: *„A wy za Kogo Mnie uznajecie?”*
- (16) Odpowiadając Mu Szymon Piotr rzekł: *„Ty Jesteś Chrystus, Syn Boga Żywego.”* Mt 26,63 ; Mk 8,27-30 i 14,61 ; Łk 9,18-21
- (17) Odpowiadając mu, Jezus rzekł: *„Błogosławiony jesteś Szymonie, synu Jonasza, bo nie ciało i krew ci to objawiły, ale Ojciec Mój, Który Jest w Niebie.”* Mt 17,5
- (18) *Dlatego i Ja ci powiadam: Ty jesteś skałą, a na tej skale, zbuduję Mój Kościół i bramy otchłani go nie przemogą,* Hi 38,17 ; Iz 38,10 ; Jn 1,42 ; Ef 2,20
- (19) *tobie dam klucze Królestwa Niebios i cokolwiek byś związał na tej ziemi, będzie to związane w Niebiosach, a cokolwiek byś rozwiązał na tej ziemi, będzie rozwiązane w Niebiosach.”* Mt 5,17-19 i 18,18 ; Jn 20,23
- (20) Wtedy surowo przykazał Swoim uczniom, aby nikomu nie mówili, że On Jest Mesjaszem¹³. Mt 17,9 ; Mk 9,9

Zapowiedź męki i zmartwychwstania

- (21) Wtedy to Jezus zaczął otwarcie wykazywać swoim uczniom, że musi iść do Jerozolimy i tam wycierpieć od starszych arcykapłanów i uczonych w piśmie i faryzeuszy, i zostanie tam zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstanie.
- (22) Piotr wzięwszy Go na bok, zaczął Go karcić, mówiąc: *„Niech Cię Bóg zachowa, Władco, nie przyjdzie to na Ciebie.”*
- (23) On odwróciwszy się, rzekł do Piotra: *„Idź precz, za Mną szatanie! Jesteś mi przeszkodą, bo nie myślisz jak Bóg, ale jak człowiek.”* Mt 4,10 ; Mk 8,31-9,1 ; Łk 9,22-27
- (24) Wtedy Jezus rzekł do Swoich uczniów: *„Jeśli ktoś chce iść za Mną, niech się wyprze samego siebie, niech zabierze swój krzyż i niech Mi towarzyszy.”* Mt 10,38 ; Łk 14,27
- (25) *Kto by chciał zachować swoją duszę, straci ją, a kto by stracił swoją duszę z Mojego powodu, zachowa ją.* Mt 10,39 ; Łk 17,33 ; Jn 14,27
- (26) *Bo co pomoże sobie człowiek, choćby cały świat pozyskał, a na swojej duszy szkodę poniósł? Lub co da człowiek w zamian za swoją duszę?* Mt 4,8n
- (27) *Albowiem na pewno ma przyjść Syn Człowieczy w Chwale Swojego Ojca razem ze Swoimi Aniołami, aby oddać każdemu według jego uczynków.* Mt 25,31 ; Ps 28,4 i 62,12 ; Prz 24,12 ; Syr 35,19 ; Rz 2,6 ; Ap 22,12
- (28) *Amen. Powiadam wam: Są tu niektórzy wśród was, co nie zaznają śmierci, zanim nie zobaczą Syna Człowieczego przychodzącego w Swoim Królestwie.”* Mt 20,21

Rozdział 17

Przemienienie na górze Tabor

- (1) A po sześciu dniach Jezus zabrał ze sobą Piotra, Jakuba i jego brata Jana i wyprowadził ich na wysoką górę na osobności.
- (2) I przemienił się wobec nich tak, że zajaśniało Jego Oblicze jak słońce, zaś Jego szaty stały się białe jak jasne światło. 2P 1,16-18
- (3) Wtedy to zobaczyli Mojżesza i Eliasza, którzy wspólnie z Nim rozmawiali.

¹³ z gr. **Chrystusem**, czyli Mesjaszem czy też Pomazańcem.

Mateusza 17,4 – 23

- (4) Powiedział Piotr Jezusowi: „*Władco, dobrze jest tu nam być z Tobą, jeśli zechcesz, zrobisz tu trzy namioty, jeden dla Ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza.*”
- (5) A gdy jeszcze on to mówił, oto świetlisty obłok zasłonił ich. I oto odezwał się głos z obłoku, mówiąc: „*To jest Mój Syn umiłowany, w Którym mam upodobanie, Jego słuchajcie.*”
Pwt 18,15 ; Ps 2,7 ; Mt 3,17 i 12,18 ; Mk 1,11 ; Łk 3,22 ; Dz 3,22 i 5,29 ; 2P 1,17
- (6) A usłyszawszy to uczniowie, padli natychmiast na twarz, gdyż wszyscy byli bardzo przerażeni.
- (7) Jezus podszedł i dotknąwszy ich, rzekł: „*Wstańcie i nie bójcie się.*”
- (8) A podniósłszy swoje oczy, nikogo nie widzieli oprócz Samego Jezusa.
- (9) I kiedy oni schodzili z góry, nakazał im Jezus, mówiąc: „*Nikomiu nie mówcie o tym widzeniu aż do czasu, kiedy Syn Człowieczy zmartwychwstanie.*”
Mt 16,20 ; Mk 9,2-13 ; Łk 9,28-36
- (10) I zaczęli dopytywać się Go uczniowie, mówiąc: „*Dlaczego więc uczeni w Piśmie mówią, że najpierw miał przyjść Eliasz?*” *Mal 3,5n*
- (11) On zaś odrzekł im: „*Eliasz wprawdzie przyjdzie i przywróci wszystko.*”
- (12) *Dlatego powiadam wam, że Eliasz już przyszedł, lecz nie rozpoznali Go, ale uczynili z nim, tak jak chcieli. Tak i Syn Człowieczy ma przez nich cierpieć.*”
Mt 11,14
- (13) Wtedy zrozumieli Jego uczniowie, że mówił im o Janie Chrzcicielu. *Łk 1,17*
- ### Uzdrowienie epileptyka
- (14) A gdy przyszli do tłumu, podszedł do Niego człowiek i padając na kolana przed Nim, błagał Go:
- (15) „*Władco, zmiłuj się nad moim synem, który jest epileptykiem i bardzo długo cierpi, albowiem wielokrotnie rzuca się w ogień i wielokrotnie w wodę.*”
- (16) *Dlatego przyprowadziłem go do Twoich uczniów i nie mogli go uzdrowić.*”
- (17) Jezus odpowiadając, rzekł: „*O pokolenie bez wiary, przewrotne i wiarołomne, do kiedy mam być z wami i do kiedy mam was znosić? Przynieście Mi go tutaj.*” *Pwt 32,5.20*
- (18) Wtedy Jezus skarcił demona i w tej godzinie wyszedł on z niego i chłopiec został uzdrowiony. *Mt 8,13 i 9,22 i 15,28 ; Mk 9,14-29 ; Łk 9,37-43 ; Jn 4,52n*
- (19) Podeszli do Jezusa uczniowie i spytali Go na osobności: „*Rabbi, dlaczego nie mogliśmy go wyrzucić?*”
- (20) On im odpowiedział: „*Z powodu waszej małej wiary. Albowiem powiadam wam: Gdybyście mieli wiarę jak ziarno gorczycy, to byście powiedzieli tej górze: „przejdź stąd tam” I przejdzie tak, że nic nie będzie dla was niemożliwe.*”
Mt 21,21 ; Mk 11,23 ; Łk 17,6
- (21) *Ten zaś rodzaj (demonów) wychodzi jedynie przez żarliwą modlitwę i post.*”
- (22) Gdy zebrali się oni w Galilei, rzekł im Jezus: „*Syn Człowieczy ma być wydany w ręce ludzi*
- (23) *i zabiją Go, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie.*” Wtedy się bardzo zasmucili.
Mt 16,21 ; Mk 9,30-32 ; Łk 9,43-45

Mateusza 17,24 – 18,12

Podatek Świątynny

- (24) A kiedy przybyli oni do Kafarnaum podeszli do Piotra poborcy dwu drachm i powiedzieli: „*Nauczyciel wasz nie płaci dwóch drachm.*” Wj 30,13 ; 38,26
- (25) I odpowiedział im: „*Tak!*” A gdy weszli do domu wyprzedził go Jezus, mówiąc: „*Jak ci się wydaje Szymonie, królówie ziemscy od kogo biorą podatek i opłatę? Od swoich synów czy od obcych?*”
- (26) Gdy on odpowiedział, że od obcych, rzekł mu Jezus: „*Zatem wolnymi synami jesteście.*”
- (27) *Aby jednak ich nie zgorszyć, pójdź nad morze zarzuć haczyk i wyciągnij pierwszą rybę, którą złowisz, a otworzywszy jej usta znajdziesz tam statera. Wtedy daj im go za Mnie i za siebie.*”

Rozdział 18

Braterska miłość

- (1) W tej to godzinie podeszli uczniowie do Jezusa, mówiąc: „*Kto zatem jest największy w Królestwie Niebios?*” Łk 22,24
- (2) A przywoławszy dziecię postawił je w środku i rzekł :
- (3) „*Amen. Powiadam wam, jeśli się nie nawrócicie i nie staniecie się jak te dzieci, nie wejdziecie do Królestwa Niebios.*” Mt 19,14 ; Mk 10,15 ; Łk 18,17
- (4) *Kto się zaś uniży jak to dziecko, ten już jest największy w Królestwie Niebios.* Mt 10,40 ; Mk 9,33-37 ; Łk 9,46-48 i 10,16 ; Jn 13,20
- (5) *A każdy kto przygarnąłby jedno z tych dzieci w Imię Moje, niech (wie), że Mnie przyjmuje.*” Mt 10,40 ; Łk 10,16 ; Jn 13,20

Unikanie okazji do zła

- (6) „*Każdy, kto by przywiódł do zgorszenia jednego z tych najmniejszych, którzy we Mnie wierzą, lepiej byłoby dla niego aby został mu zawieszony kamień młyński wokół jego szyi i został zatopiony w głębinach morza.*”
- (7) *Biada temu światu, przez jego zgorszenia, albowiem zgorszenia muszą przyjść, lecz biada takiemu człowiekowi, przez którego te zgorszenia przychodzą.* Mk 9,42-48
- (8) *Jeśli twoja ręka lub noga prowadzi cię do zgorszenia, wytnij ją i odrzuć ją od siebie, lepiej jest tobie wejść do Życia jako kaleka, niż z dwoma rękami i dwoma nogami być wrzuconym w wieczny ogień.*
- (9) *Jeśli twoje oko prowadzi cię do zgorszenia, wyrwij je i odrzuć od siebie, lepiej jest tobie jednookim wejść do Życia niż z dwójgiem oczu być wrzuconym w ognistą gehennę.* Mt 5,22.29n ; Łk 17,1n
- (10) *Popatrzcie i nie lekceważcie choćby jednego z tych najmniejszych, albowiem powiadam wam, że ich Aniołowie w Niebiosach cały czas patrzą na Oblicze Mojego Ojca, Który Jest w Niebie.* Dz 12,15 ; Hbr 1,14
- (11) *Albowiem Syn Człowieczy po to przyszedł na ziemię, aby ocalić to co zginęło.*”

Zabłąkana owca

- (12) „*Co się wam wydaje? Gdyby jakiś człowiek miał sto owiec i jedna z nich by (mu) zaginęła. To czy nie opuści dziewięćdziesięciu dziewięciu tych na górach i nie wyruszy, aby szukać tej zaginionej?*”

Mateusza 18,13 – 32

- (13) *A gdy ją odnajdzie, Amen mówię wam: raduje się (bardziej) z tej niż z pozostałych dziewięćdziesięciu dziewięciu, które nie zaginęły.*
- (14) *Albowiem wołam Mojego Ojca jest to, aby nie zginął jeden z tych najmniejszych.”* Łk 15,3-7

O upomnieniu braterskim

- (15) *„Jeżeli zaś zgrzeszyłby twój brat przeciwko tobie, pójdź i upomnij go pomiędzy sobą a nim. Jeśli cię usłucha, pozyskasz swojego brata.* Kpł 19,17
- (16) *Jeśli cię nie usłucha, zabierz ze sobą jeszcze jednego, dwóch lub trzech innych świadków, aby na ich ustach oparła się cała sprawa.* Pwt 19,15 ; Jn 8,17 ; 2Kor 13,1 ; 1Tm 5,19
- (17) *Jeśli zaś i ich nie usłucha, donieś Kościołowi, jeśli Kościoła nie usłucha, to niech będzie dla ciebie jak poganin i celnik.* Mt 5,46
- (18) *Amen powiadam wam: cokolwiek byście związali na ziemi dzieła, będą one związane w Niebie, a jakie byście rozwiązali dzieła na tej ziemi, będą rozwiązane w Niebie.* Mt 16,19 ; Jn 20,23
- (19) *Ponownie Amen powiadam wam, że jeśli dwóch z was o cokolwiek zgodnie prosić będziecie na ziemi, otrzymają to od Ojca, Który Jest w Niebie.* Mt 7,7 i 21,22 ; Mk 11,24 ; Jn 15,7 i 16,23 ; Jk 1,5 ; 1J 3,22 i 4,14n
- (20) *Albowiem gdzie jest dwóch lub trzech zebranych w Imię Moje, tam Jestem po środku nich.”* Mt 28,20 ; Jn 14,23

O wzajemnym przebaczeniu

- (21) *Wtedy zbliżywszy się Piotr, rzekł mu: „Władco, ilekroć ktoś zgrzeszy przeciwko mnie, czy mam mu odpuścić aż siedem razy?”*
- (22) *Jezus mu rzekł: „Nie mówię ci aż siedem razy, ale aż siedemdziesiąt siedem razy.”* Łk 17,3n

Przykład o niemiłosiernym dłużniku

- (23) *„Dlatego podobne jest Królestwo Niebios do człowieka króla, który chciał się rozliczyć ze swoimi sługami.*
- (24) *Gdy zaczął się rozliczać, przyprowadzono do niego tego, który był winien dziesięć tysięcy talentów.*
- (25) *Lecz on nie miał mu z czego oddać. Kazał jego pan sprzedać go razem z żoną i jego dziećmi i wszystko co ma, aby zwrócić dług.*
- (26) *Wtedy sługa upadł przed nim, mówiąc: Miej miłosierdzie nade mną, a oddam ci wszystko.*
- (27) *Ułitował się jego pan, uwolnił go i dług mu darował,* Łk 7,42
- (28) *A gdy wyszedł ten sługa, znalazł innego ze swoich współsług, który mu winien był sto denarów, a chwyciwszy go dusił, mówiąc: Oddaj to, coś winien.*
- (29) *Jego współsługa, upadłszy, prosił go, mówiąc: Miej cierpliwość nade mną, a oddam ci.*
- (30) *On jednak nie chciał i odszedłszy, wtrącił go do więzienia aż odda to, co jest winien.*
- (31) *Ujrzawszy to jego współsłudy, co się z nim stało, bardzo się zasmucili. Odeszli i opowiedzieli swojemu panu, co się wydarzyło.*
- (32) *Wtedy przywoławszy jego do siebie, rzekł mu pan: Sługo zły, darowałem ci cały ten dług, skoro tylko mnie prosiłeś.*

Mateusza 18,33 – 19,15

- (33) *Czy i ty nie powinienes się zlitować nad swoim współslugą, tak jak ja ulitowałem się nad tobą?*
- (34) *I rozgniewał się jego pan i wydał go katom, dopóki nie spłaci swojego długu.*
Mt 5,25n ; Łk 12,58n
- (35) *Tak i Ojciec Mój Niebieski uczyni wam, jeżeli nie odpuścicie z całego swojego serca każdemu ze swoich braci.*
Mt 6,15 ; Mk 11,25 ; Ef 4,32 ; Kol 3,13

Rozdział 19

Zakaz rozwodów

- (1) A kiedy Jezus skończył Swoje nauczanie, przeniósł się z Galilei i przyszedł w okolice Judei poza Jordan,
Mt 7,28 i 11,1 i 13,53 i 26,1
- (2) a wtedy zaczęły towarzyszyć mu wielkie tłumy, które tam uzdrawiał.
- (3) I podeszli do Niego faryzeusze próbując Go wystawić (na próbę) mówiąc:
„Czy wolno jest człowiekowi oddalić swoją żonę z jakiegokolwiek przyczyny?”
Mt 16,1
- (4) On zaś odpowiadając im rzekł: *„Czy nie czytaliście, że Stwórca na początku uczynił ich mężczyzną i niewiastą?”*
Rdz 1,27 i 5,2
- (5) I rzekł: *„Z tego względu pozostawia człowiek swojego ojca i swoją matkę, i łączy się ze swoją żoną tak, aby być we dwoje jednym ciałem.*
Rdz 2,24 ; Ef 5,31 ; 1Kor 6,16
- (6) *Tak więc nie są już dwoje, ale jednym ciałem. Co więc Bóg złączył, człowiek niech tego nie rozdziela.”*
- (7) Oni powiedzieli Mu: *„Czemu więc Mojżesz nakazał dać dokument rozwodowy i ją oddalić?”*
Pwt 24,1 ; Ef 5,31 ; 1Kor 6,16
- (8) (On) im rzekł: *„Mojżesz z powodu zatwardziałości serc waszych pozwolił wam oddalać żony wasze, ale od początku tak nie było.*
- (9) *Dlatego powiadam wam, że każdy, kto oddali swoją żonę nie z powodu rozpusty, a poślubi inną, cudzołoży”*
Mt 5,32 ; 1Kor 7,10n
- (10) Odpowiedzieli Mu Jego uczniowie: *„Jeśli taka jest odpowiedzialność człowieka z żoną, to lepiej się nie żenić”*
1Kor 7,1n.7-9
- (11) On zaś im odpowiedział: *„Nie wszyscy pojmują tą naukę, jedynie ci, którym jest to dane.*
1Kor 7,7-9.17
- (12) *Albowiem są beżzenni ci, którzy już tacy się z łona matki urodzili, i są też ci, którzy stali się beżzenni przez ludzi. Są też i ci beżzenni, którzy siebie sami uczynili beżzennymi z powodu Królestwa Niebios. Kto ma rozum, niech zrozumie.”*
Mt 19,12 ; 1Kor 7,32

Błogosławieństwo dzieciom

- (13) Następnie przyniesiono mu dzieci, aby położył na nie swoje ręce i modlił się, a uczniowie je karcili.
- (14) Wtedy Jezus im rzekł: *„Pozwólcie dzieciom i nie zabraniajcie im przyjść do Mnie, albowiem do takich należy Królestwo Niebios.”*
Mt 18,2n ; Mk 10,13-16 ; Łk 18,15-17
- (15) A położywszy na nich Swoje Ręce, odszedł stamtąd.

Mateusza 19,16 – 20,5

Bogaty młodzieniec

- (16) Wtedy podszedł do niego jeden z ludzi i rzekł Mu: „*Nauczycielu! Co mam dobrego czynić, aby otrzymać życie wieczne¹⁴?*” Mt 19,29 ; Łk 10,25
- (17) On zaś odpowiedział mu: „*Dlaczego mnie pytasz, co jest dobre? Jeden Jest Dobry! Jeśli chcesz wejść do Życia, zachowuj przykazania.*” Kpł 18,5 ; Łk 10,25-28
- (18) A on Mu odpowiedział: „*Których?*” Wj 20, Pwt 5
- (19) Wtedy Jezus mu rzekł: „*Nie będziesz zabijał, nie będziesz cudzołożył, nie będzie kradł, nie będziesz głosił kłamstwa, czcij ojca swojego i swoją matkę oraz miłuj swojego bliźniego jak siebie samego.*” Mt 5,17-19 ; Rz 13,9
- (20) A młodzieniec Mu rzekł: „*Tego wszystkiego przestrzegam. Co jeszcze mi brakuje?*”
- (21) Wtedy Jezus mu rzekł: „*Jeśli chcesz być doskonałym, idź, sprzedaj swój dobytek i rozdaj ubogim, a otrzymasz skarb w Niebiosach. Potem przyjdź i Mi towarzysz.*” Mt 6,20 ; Mk 14,5 ; Łk 12,33 ; Jn 12,5 ; Dz 2,45 i 4,34-37
- (22) Usłyszawszy tą naukę, młodzieniec odszedł zasmucony, gdyż posiadał wiele posiadłości. Ps 62, 10 ; Mk 10,17-31 ; Łk 18,18-30
- (23) Zaraz Jezus powiedział do swoich uczniów: „*Amen, mówię wam, że bogaty z wielkim trudem wejdzie do Królestwa Niebios.*”
- (24) *Ponownie zaś mówię wam: łatwiej jest wielbłądowi przejść przez otwór igły niż bogatemu wejść do Królestwa Bożego.*”
- (25) Usłyszawszy to uczniowie, bardzo się zdziwili mówiąc: „*Kto zatem może się zbawić?*”
- (26) Jezus spojrzawszy na nich, rzekł im: „*U ludzi nie jest to możliwe, jedynie u Boga wszystko jest możliwe.*” Rdz 18,14 ; Hi 42,2 ; Za 8,6 (LXX)
- (27) Odpowiadając wtedy, rzekł Mu Piotr: „*Oto my opuściliśmy wszystko i towarzyszymy Tobie, co więc otrzymamy?*”
- (28) Zaś Jezus mu rzekł: „*Amen, mówię wam, że wy, którzy Mi towarzyszycie, przy ponownym odrodzeniu, kiedy Syn Człowieczy zasiądzie na Tronie Swojej Chwały, wtedy i wy zasiądziecie na dwunastu tronach, sądząc dwanaście plemion Izraela.*” Dn 7,9n ; Mt 20,21 i 25,31 ; Mk 10,37 ; Łk 22,30 ; Ap 3,21
- (29) *Każdy kto opuściłby swój dom, braci lub siostry, lub ojca lub matkę, lub dzieci lub pole ze względu na Moje Imię, stokrotnie więcej otrzyma i odziedziczy życie wieczne.* Mt 19,16 ; Łk 10,25
- (30) *Albowiem wielu pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich pierwszymi.*

Rozdział 20

Przykład o robotnikach w winnicy

- (1) „*Albowiem podobne jest Królestwo Niebios do człowieka i gospodarza, który wyszedł rano wynająć robotników do swojej winnicy.*” Mt 21,28.33
- (2) *Zgodził się z nimi za denara na dzień i wysłał ich do winnicy.* Tb 5,15
- (3) *A gdy przyszedł około godziny trzeciej, zobaczył innych stojących bezczynnie na rynku.*
- (4) *I rzekł do nich: Pójdźcie i wy do mojej winnicy, a dam wam to, co się wam należy.*”
- (5) *Oni zaś odeszli. (A kiedy) wyszedł około godziny jedenastej, znalazł innych stojących i rzekł im: Dlaczego tu stoicie cały dzień bezczynnie?*

Mateusza 20,6 – 28

- (6) *Odpowiedzieli mu: Bo nikt nas nie wynajął.*
- (7) *I rzekł im: Pójdźcie i wy do mojej winnicy.*
- (8) *A gdy nastał wieczór, rzekł pan winnicy do swojego zarządcy: Zwołaj wszystkich pracowników i daj im zapłatę, poczynawszy od ostatnich aż do pierwszych.* Kpł 19,13 ; Pwt 24,15
- (9) *I przyszli również ci z około jedenastej godziny i wzięli po denarze.*
- (10) *Potem ci pierwsi, którzy sądzili, że wezmą więcej, wzięli również po denarze,*
- (11) *a wzięwszy, szemrali przeciw gospodarzowi mówiąc:*
- (12) *Ci ostatni jedną godzinę przepracowali, (a ty) ich równymi nam uczyniłeś, którzy nie nieśli ciężaru dnia i upału.*
- (13) *On zaś odpowiadając jednemu z nich rzekł: Przyjacielu, przecież cię nie krzywdzę. Czy nie za denara zgodziłeś się ze mną?*
- (14) *Zabierz co twoje i odejź, bo i chcę ostatniemu dać tyle, jak i tobie.*
- (15) *Czy nie wolno mi uczynić tego, co chcę uczynić z moimi pieniędzmi? Czy zazdrosnym okiem patrzysz, dlatego że jestem Dobry?* Mt 6,23 ; Mk 7,22
- (16) *Tak pierwsi, będą ostatnimi, a ostatni pierwszymi.”* Mt 19,30 ; Mk 10,31 ; Łk 13,30

Trzecia zapowiedź męki

- (17) *A wchodząc Jezus do Jerozolimy, wziął ze sobą dwunastu uczniów na osobności, a gdy szli, rzekł im w drodze:*
- (18) *„Oto idziemy do Jerozolimy, a tam Syn Człowieczy będzie wydany arcykapłanom i uczonym w Piśmie, którzy zasądzą Go na śmierć.* Mt 16,21 i 17,22n ; Łk 9,22
- (19) *I wydadzą Go poganom, na wyszydzenie, ubiczowanie i ukrzyżowanie, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie.”* Łk 24,7.46 ; Dz 10,40 ; 1Kor 15,4

Pierwszeństwo

- (20) *Wtedy podeszła do Niego matka synów Zebedeusza ze swoimi synami, a skłoniwszy się, prosiła coś od Niego.*
- (21) *A On zaś jej rzekł: „Co chcesz?” Ona Mu rzekła: „Powiedz, aby ci moi dwaj synowie, zasiedli jeden po Twojej prawicy, a drugi po Twojej lewicy w Twoim Królestwie.”* Mt 19,28 ; Mk 10,35-45 ; Łk 22,30
- (22) *Odpowiadając, Jezus rzekł: „Nie wiecie, o co prosicie dla siebie! Czy możecie wypić z kielicha, który Ja mam wypić?” Odpowiedzieli Mu: „Możemy!”* Mt 26,39 ; Jn 18,11
- (23) *Rzekł im: „W prawdzie kielich Mój pić będziecie, lecz nie do Mnie należy przebywanie po Mojej prawicy i po lewicy, ale jest to dane tym, dla których jest to przygotowane przez Mojego Ojca.”*
- (24) *I usłyszawszy to dziesięciu, oburzyli się na dwóch braci.*
- (25) *Zaś Jezus przywoławszy ich do Siebie, rzekł: „Wiecie, że władcy narodów, panują przemocą nad nimi, a wielcy nad nimi dają odczuć swoją władzę.*
- (26) *Nie tak będzie między wami, ale kto by chciał być wielkim, niech będzie waszym sługą.* Mt 23,11 ; Mk 9,35 ; Łk 9,48 ; 25-26 ; Łk 22,25n
- (27) *I kto by wśród was chciałby być pierwszym, niech będzie waszym sługą.*
- (28) *Tak właśnie Syn Człowieczy nie przyszedł, aby Go obsługiwano, lecz aby służyć i dać Swoją Duszę jako okup za wielu.”* Flp 2,7 ; Łk 22,27 ; 1Tm 2,6

Mateusza 20,29 – 21,15

Uzdrowienie dwóch ślepców

- (29) A gdy oni wychodzili z Jerycha, towarzyszył im wielki tłum.
- (30) A oto dwóch ślepych siedzieli przy drodze, usłyszawszy, że Jezus tam przechodzi, krzyczeli, mówiąc: „*Ulituj się nad nami, Synu Dawida!*” **Mt 9,27 i 15,22**
- (31) Zaś tłum skarcił ich, aby zamilkli. Lecz oni coraz głośniejsze zaczęli mówić: „*Ulituj się nad nami, Władco Synu Dawida!*”
- (32) Stanąwszy Jezus, zawołał ich i rzekł: „*Co chcecie, abym wam uczynił?*”
- (33) Odpowiedzieli Mu: „*Władco, spraw, aby otworzyły się nasze oczy.*”
- (34) Jezus ulitowawszy się, dotknął ich oczu, i natychmiast przejeździł, oni wstali i zaczęli Mu towarzyszyć. **Mt 9,29n ; Mk 10,46-52 ; Łk 18,35-43**

Rozdział 21

Chrystus w Jerozolimie

- (1) Kiedy zbliżali się do Jerozolimy i przyszedli do Betfage na Górę Oliwną, wtedy Jezus wysłał dwóch uczniów
- (2) mówiąc im: „*Idźcie do wsi, która jest naprzeciw was, a tam zaraz znajdziecie oślicę i uwiązaną źrebię z nią, odwiązawszy je przyprowadźcie je do Mnie.*”
- (3) *A gdyby wam ktoś coś powiedział, powiedzcie tak: że Władca ich potrzebuje, i niech zaraz je przyśle.*”
- (4) Tak się stało, aby się wypełniło to, co zostało zapowiedziane przez proroka, (który) mówił:
- (5) „*Powiedzcie Córce Syjonu, oto Król Twój przychodzi do ciebie, Łagodny, siedzący na źrebięciu, na oślicy jucznego bydła.*” **Iz 62,11 ; Za 9,9**
- (6) Wyruszywszy zaś uczniowie, uczynili tak, jak rozkazał im Jezus,
- (7) i przyprowadzili oślicę i osła i nałożyli na nie szaty, a On usiadł na nie.
- (8) Zaś wielki tłum rozcierał swoje szaty na drodze, inni zaś ścinali gałęzie z drzew i słali je na drodze.
- (9) Zaś tłumy, które Go wyprzedziły i te, które Mu towarzyszyły, krzyczały mówiąc: „*Hosanna Synowi Dawida! Błogosławiony Ten, Który przychodzi w Imieniu Jahweh! Hosanna na wysokościach!*” **Ps 118,25n ; Mt 21,15 i 23,39 ; Łk 13,35**
- (10) I gdy wszedł On do Jerozolimy, całe miasto było wstrząśnięte i mówiło: „*Kim On Jest?*” **Mk 11,1-11 ; Łk 19,28-38 ; Jn 12,12-19**
- (11) Zaś tłumy im odpowiadały: „*To jest Prorok, Jezus z Galilejskiego Nazaretu.*”

Wypędzenie kupców ze Świątyni

- (12) A gdy Jezus wszedł do Świątyni wyrzucił wszystkich sprzedających i kupujących, a stoły wymieniających pieniądze przewracał, zaś do tych, którzy sprzedawali na ławach gołębie, rzekł: „*Weźcie to stąd!*”
- (13) Albowiem napisane jest: *Mój Dom jest Domem modlitwy, a wy czynicie z niego jaskinię zbójców.*” **Iz 56,7 i 60,7 ; Jr 7,11 ; Mk 11,15-19 ; Łk 19,45-48 ; Jn 2,13-22**
- (14) I podeszli do Niego ślepi i chromi w Świątyni, a On ich uzdrowił.
- (15) A zobaczywszy to arcykapłani i uczeni w Piśmie, dziwili się temu, co uczynił oraz chłopcom, którzy krzyczeli w Świątyni: „*Hosanna Synowi Dawida!*” oburzając się. **Mt 21,9**

Mateusza 21,16 – 32

(16) I rzekli Mu: „Słyszysz, co oni mówią?” Zaś Jezus im rzekł: „Tak! Czy nigdy nie czytaliście, że: *z ust niemowląt i ssących uczyniłeś Swoją chwałę.*”

Ps 8,3 (LXX)

(17) A pozostawiwszy ich, wyszedł po za miasto i skierował się do Betanii, i tam przenocował.

Drzewo figowe

(18) Powracając rankiem do miasta, poczuł głód.

(19) A ujrawszy jedną figę przy drodze, podszedł do niej i nic nie znalazł na niej, jedynie same liście. I rzekł do niej: „*Niech już nie będzie z ciebie owoców, na wieki, na zawsze.*” I natychmiast uschła figa od Jego Słowa.

Łk 13,6

(20) I ujrawszy to uczniowie, zdziwili się, mówiąc: „*Jak od razu uschła ta figa?*”

(21) Odpowiadając im Jezus rzekł: „*Amen, powiadam wam: Jeśli mielibyście niezachwianą wiarę, to nie tylko tak uczynilibyście z tą figą, ale powiedzielibyście tej górze: Unieś się i rzuć w morze, a byłaby wam posłuszna.*”

Mk 11,12 ; Łk 17,6 ; 1Kor 13,2

(22) *I wszystko, o cokolwiek byście prosili w modlitwie, wierząc, to otrzymacie.*”

Mt 7,7-11 i 18,19 ; Jn 14,13n

Skąd pochodzi chrzest Jana?

(23) Gdy przyszedł On do Świątyni i nauczał, podeszli do Niego arcykapłani i starsi ludu, mówiąc „*Jaką władzę to czynisz i kto dał Ci tę moc?*”

(24) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „*Spytam i Ja was o jedno słowo, na które Mi odpowiecie, to i Ja wam odpowiem, jaką władzę to czynię.*”

(25) *Skąd pochodził chrzest Jana? Z Nieba, czy z ludzi?*” Oni zaś rozważali to między sobą, mówiąc: „*Jeśli powiemy, że z Nieba, (to) powie nam, dlaczego więc Mu nie uwierzyliśmy.*”

Mt 21,32 ; Łk 7,30 ; Jn 1,6,33

(26) *Jeśli zaś powiemy, że z ludzi, lękamy się tłumów, bo wszyscy Go mają za proroka tak jak Jana.*”

Mt 14,5 i 21,46

(27) I odpowiadając Jezusowi, rzekli: „*Nie wiemy.*” Wtedy On im rzekł: „*To i Ja wam nie powiem, jaką Władzę to czynię.*”

Odrzucenie Mesjasza

(28) „*Jak wam się wydaje: Pewien człowiek miał dwóch synów, a gdy podszedł do pierwszego rzekł: Dziś idź synu i pracuj w mojej winnicy.*”

Mt 20,1 ; Łk 15,11

(29) *On zaś odpowiadając rzekł: Nie chcę! lecz on zaś odczuł żal i poszedł.*

(30) *A gdy podszedł do drugiego, rzekł mu tak samo. Tamten zaś odpowiadając mu rzekł: Tak panie, już idę. Ale nie poszedł.*

(31) *Który z tych dwóch uczynił wolę swojego ojca?* Odpowiedzieli: „*Ten pierwszy.*” Rzekł im Jezus: „*Amen. Powiadam wam, że poborcy i nierządnicę wyprzedzają was do Królestwa Bożego.*”

Mt 5,46

(32) *Albowiem przyszedł Jan do was drogą sprawiedliwości, a nie uwierzyliście mu, zaś poborcy i nierządnicy uwierzyli mu, wy jednak widząc to, nie odczuwaliście więcej żalu, aby mu uwierzyć.*”

Mt 21,25 ; Łk 3,12

Mateusza 21,33 – 22,9

Przykład o przewrotnych rolnikach

- (33) „Postuchajcie innego przykładu: Był pewien gospodarz, który zasadził winnicę i otoczył ją murem, wykopał w niej tłocznię i zbudował wieżę, potem wynajął ją rolnikom i odjechał. Iz 5,1n
- (34) Kiedy zaś zbliżał się czas winobrania, posłał swoje sługi do rolników, aby wziąć swoje owoce.
- (35) Lecz rolnicy pochwycili służących. Pierwszego pobili, drugiego zabili, a trzeciego obrzucili kamieniami. Mt 22,6
- (36) Potem znów wysłał jeszcze więcej sług niż przedtem i uczynili z nimi tak samo.
- (37) Później zaś wysłał do nich jeszcze swojego syna, mówiąc: Uszanują mojego syna.
- (38) Zaś rolnicy zobaczywszy syna, rzekli: To jest dziedzic, chodźmy i zabijmy go, a posiadziemy jego dziedzictwo.
- (39) I wzięwszy go, wyrzucili poza winnicę i zabili. Hbr 13,12
- (40) Kiedy więc przyjdzie pan winnicy, co uczyni tym rolnikom?”
- (41) Wtedy Mu rzekli: „Złych wytraci i wygubi, a swoją winnicę wynajmie innym rolnikom, którzy będą Mu oddawać plon we właściwym czasie.”
- (42) Jezus im rzekł: „Nigdy nie czytaliście w Pismach: „Ten Kamień, którzy odrzucili budujący, stał się głowicą narożnika, a stało się to przez Jahweh i jest to pełne podziwu w naszych oczach. Ps 118, 22n Dz 4,11 ; 1P 2,7
- (43) Dlatego powiadam, że zostanie od was zabrane Królestwo Boże i dane zostanie ono narodowi, który spełnia Jego Uczynki.
- (44) A ten, kto upadnie na ten kamień, rozbije się; a na kogo on upadnie, na proch go rozkruszy.” Dn 2,34n.44n
- (45) Wysłuchawszy tych przykładów arcykapłani i faryzeusze poznali, że do nich to mówił.
- (46) I starali się Go pojmać, lecz bali się tłumów, które miały Go za Proroka. Mt 14,5 i 16,14 i 21,11,26 ; Łk 7,16 i 24,19 ; Jn 4,19 i 9,17

Rozdział 22

Wezwanie do zbawienia

- (1) Ponownie Jezus rzekł im w przykładach tymi słowami mówiąc:
- (2) „Podobne jest Królestwo Niebios do króla, który wyprawił swojemu synowi wesele.
- (3) I posłał swoje sługi, aby zaprosić zaproszonych na ich wesele, a nie chcieli przyjść.
- (4) Ponownie wysłał inne sługi, mówiąc: Powiedzcie zaproszonym: Oto ucztę wam przygotowałem, tuczne zwierzęta i wszystko jest gotowe, przyjdźcie na gody weselne.
- (5) Lecz oni nie dbając o to, odeszli na własne pole. Inni zaś do swojego handlu,
- (6) pozostali pochwycili jego sługi, znieważyli i zabili. Mt 21,35
- (7) Wtedy to król rozgniewał się i wysłał swoje wojska, aby wytępić tych zabójców, a ich miasto spalił.
- (8) Wtedy rzekł do swoich sług: Wesele jest gotowe, lecz zaproszeni na nie nie byli godni.
- (9) Idźcie więc na rozstaje dróg i ilu tam znajdziecie, zaproście na wesele.

Mateusza 22,10 – 33

- (10) *I poszli Jego słudzy na drogi i zgromadzili wszystkich, których znaleźli, dobrych i złych tak, że zapełniło się wesele uczującymi leżącymi przy stołach.*
- (11) *Wtedy król wyszedł, aby zobaczyć leżących i zobaczył tam człowieka, który nie miał stroju weselnego.*
- (12) *I rzekł mu: Przyjacielu jak tu wszedłeś? On zaś milczał.*
- (13) *Wtedy król powiedział swoim sługom: Zwiążcie jego nogi i ręce, i wrzucicie go w zewnętrzne ciemności, tam gdzie będzie płacz i zgrzytanie zębów.*

Mt 3,12 i 8,12 i 13,42.50 i 24,51 i 25,30 ; Łk 13,28

- (14) *Albowiem wielu jest powołanych, ale mało wybranych.”*

Łk 14,15-24

Oddajcie Bogu co Boskie

- (15) *Wtedy odeszli faryzeusze na naradę i zastanawiali się, jaką zastawić na Niego słowną pułapkę.*
- (16) *I wysłali swoich uczniów do Niego razem z Herodianami, mówiąc: „Nauczycielu, wiemy, że jesteś prawdomówny i że drogi Boże w prawdzie nauczasz, nie troszczysz się o nikogo i nie patrzysz na twarze ludzi.*
- (17) *Powiedz więc nam, jak Ci się wydaje, czy wolno dać cesarowi monetę podatkową, czy nie?”*
- (18) *Znając ich niegodziwość, Jezus rzekł: „Dlaczego Mnie wystawiacie na próbę, obłudnicy?*
- (19) *Pokażcie mi monetę podatkową” Oni przynieśli Mu denara.*
- (20) *I rzekł im: „Czyj jest ten obraz i napis?”*
- (21) *Odpowiedzieli Mu: „Cezara.” .Wtedy rzekł im: „Oddajcie więc (to), co jest Cezara, Cesarowi, zaś Bogu to, co jest Boga.”*
- (22) *A usłyszawszy to zdziwili się i pozostawiając Go, odeszli.*

Mk 12,13-17 ; Łk 20,20-26 ; Rz 13,7

O zmartwychwstaniu

- (23) *Jeszcze tego samego dnia, podeszli do Niego saduceusze, mówiąc, że nie ma zmartwychwstania*
- (24) *I zapytali Go: „Nauczycielu, Mojżesz powiedział, że jeśli ktoś umrze, nie mając dziecka i poślubi żonę swojego brata, niech wzbudzi potomstwo swojemu bratu.*
- (25) *Było u nas siedmiu braci, pierwszy zaś umarł nie pozostawiając po sobie potomstwa, pozostawił żonę swojemu bratu.*
- (26) *Podobnie i drugi, i trzeci, tak aż do siedmiu.*
- (27) *Potem po nich wszystkich umarła i żona.*
- (28) *Podczas zmartwychwstania, czyją więc będzie żoną z nich siedmiu?*
- (29) *Odpowiadając zaś, Jezus im rzekł: „Błędzicie, nie znając Pism i Mocy Boga.*
- (30) *Podczas zmartwychwstania, ani poślubiać ani zaślubiać się nie będą, bo będą jak Aniołowie w Niebie.*
- (31) *Czy nie czytaliście o zmartwychwstaniu, jak zostało powiedziane wam przez Boga, Który mówił:*
- (32) *Ja Jestem Bóg Abrahama, Bóg Izaaka. Bóg Jakuba. Bóg nie jest (Bogiem) umarłych, ale żywych.”*
- (33) *Tłumy słysząc to, dziwiły się Jego nauką.*

Dz 23,8

Rdz 38,8 ; Pwt 25,5

Mk 12,18-27 ; Łk 20,27-40

Wj 3,6.15n

Mt 7,28 i 13,54 ; Mk 11,18

Mateusza 22,34 – 23,12

Przykazanie miłości

- (34) Faryzeusze, którzy usłyszeli, że zamknął saduceuszom usta, zebrali się na tym samym miejscu
- (35) I jeden z nich, znawca Prawa, zapytał Go wystawiając Go na próbę:
- (36) „*Nauczycielu! Jakie jest największe w Prawie przykazanie?*”
- (37) On zaś rzekł mu: „*Będziesz miłował Jahweh, Boga twojego, całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem.* Wj 20,1-17 ; Pwt 5,6-21
- (38) *To jest największe i główne przykazanie.*
- (39) *Drugie jest jemu podobne: Będziesz miłował swojego bliźniego jak siebie samego.* Kpł 19,18 ; Mt 5,43 i 19,19 ; Rz 13,9 ; Gal 5,14 ; Jk 2,8
- (40) *Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe Prawo i Prorocy.* Mt 7,12 ; Rz 13,10

Mesjasz a Dawid

- (41) A gdy zebrali się faryzeusze, zapytał ich Jezus,
- (42) mówiąc: „*Co sądzicie o Mesjaszu? Kogo Jest Synem?*” Odpowiedzieli Mu: „*Dawida.*” Mk 12,35-37 ; Łk 20,41-44 ; Jn 7,42
- (43) Rzekł im: „*Jak więc Dawid, który mówił w Duchu nazywał Go Władcą mówiąc:* 2Sm 23,2
- (44) *Rzekł Jahweh Władcy Swojemu: usiądź po Mojej Prawicy, aż położę nieprzyjaciół Twoich pod Twoje stopy.* Ps 110,1 ; Dz 2,34n ; 1Kor 15,25 ; Hbr 1,13
- (45) *Jeśli więc Dawid nazywa Go Władcą to jak może być Jego Synem?*”
- (46) I nikt nie śmiał Mu odpowiedzieć na to Słowo i nie odważył się już w tym czasie zapytać Go jeszcze! Mt 12,34 ; Łk 20,40

Rozdział 23

Mowa Chrystusa przeciwko faryzeuszom

- (1) Następnie Jezus rzekł do tłumów i do Swoich uczniów, mówiąc:
- (2) „*Na mównicy Mojżesza zasiedli uczeni w Piśmie i faryzeusze.*”
- (3) *Wszystko co by wam mówili czyńcie i strzeżcie, lecz ich uczynków nie naśladujcie. Albowiem mówią, a sami nie czynią.* Wj 20,1-17 ; Pwt 5,6-21 ; Mal 2,7n
- (4) *Wiążą ciężkie ciężary niemożliwe do uniesienia i kładą je na ramiona ludzi, a sami ich palcem nie chcą dotknąć.*
- (5) *Wszystko zaś czynią dla pokazania się ludziom. Albowiem rozszerzają swoje filakterie i wydłużają swoje frędzle.* Wj 13,9 ; Pwt 6,8 ; Mt 6,1-5
- (6) *Miłują pierwsze siedzenia na ucztach i pierwsze krzesła w synagogach,* Mk 12,38-40 ; Łk 11,37-52 i 14,7 i 20,45-47
- (7) *jak również, aby ich pozdrawiano i aby ludzie nazywali ich Rabbi.*
- (8) *Wy zaś nie pozwalajcie sobie nazywać Rabbi, albowiem Jeden Jest wasz Nauczyciel, a wy wszyscy braćmi jesteście.*
- (9) *Nikogo też na ziemi nie nazywajcie ojcem waszym, albowiem Jeden Jest wasz Ojciec, (Ten) w Niebie.*
- (10) *Nie pozwalajcie sobie nazywać mistrzami, bo Jeden Jest wasz Mistrz – Chrystus!*
- (11) *Ten, który jest wielki, niech będzie waszym sługą.* Mt 20,26n ; Mk 9,35 ; Łk 9,48 i 22,26
- (12) *Kto siebie wywyższa, zostanie ponizony i kto siebie uniża będzie wywyższony.* Hi 22,29 ; Prz 29,23 ; Ez 21,26 ; Łk 14,11 i 18,4

Mateusza 23,13 – 33

- (13) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo zamykacie Królestwo Niebios przed tymi ludźmi. Albowiem wy sami nie wchodzicie i nie (pozwalacie) wejść tym, którzy tego pragną.*
- (14) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo objadacie domy wdów pod pozorem długich modlitw i dlatego spotka was surowy wyrok.*
- (15) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo obchodzicie morze i suchy ląd, aby uczynić jednego prozelitę, a kiedy się nim stanie, czynicie (go) dwukrotnie winnym gehenny niż wy sami.* Mt 5,22
- (16) *Biada wam, ślepi przewodnicy, którzy mówicie: kto by przysiągł na Świątynię, nic nie znaczy, ale kto by przysiągł na złoto w Świątyni, jest zobowiązany.* Mt 15,14 i 23,24 ; Rz 2,19
- (17) *O głupi i ślepi! Kto bowiem Jest Większy: złoto czy Świątynia? Czy Ten, Który uświęcił złoto?*
- (18) *I kto przysiągłby na ołtarz nic nie znaczy, ale kto przysiągłby na dar na nim złożony, jest zobowiązany.*
- (19) *O ślepi, co bowiem jest większe dar czy ołtarz, który dar uświęca?* Wj 29,37
- (20) *Albowiem, ten który przysiągł na ołtarz, przysiągł na wszystko, co na nim jest.*
- (21) *A ten, który by przysiągł na Świątynię, przysięga na nią i na Tego, Który tam mieszka.* 1Krl 8,13 ; Ps 26,8
- (22) *A ten, który przysiągłby na Niebo, przysięga na Tron Boga i na Tego, Który na nim siedzi.* Iz 66,1 ; Mt 5,34 ; Dz 7,49
- (23) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo dajecie na dziesięcinę miętę, koper i kminek, a opuszczacie to, co ma większe znaczenie z Prawa – Sąd, miłosierdzie i wiarę. To zaś należy czynić, a tamtego nie opuszczać.* Kpł 27,30 ; Mi 6,8
- (24) *Ślepi przewodnicy, którzy precedzacie komara, a połykacie wielbłąda.* Mt 15,14 i 23,16 ; Rz 2,19
- (25) *Biada wam uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo oczyszczacie to, co jest zewnątrz kielicha i półmiska, a wewnątrz są pełne żdzierstwa i plugastwa.* Mk 7,4
- (26) *Ślepy faryzeuszu, oczyść najpierw to, co jest wewnątrz kielicha, aby jego zewnątrzna (strona) była czysta.* Jn 9,40
- (27) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo jesteście podobni do grobów pobielanych, które z zewnątrz w prawdzie wydają się piękne, ale wewnątrz są pełne martwych kości i wszelkiej nieczystości.* Dz 23,3
- (28) *Tak i wy zewnątrz pokazujecie się ludziom, że jesteście sprawiedliwi, ale wewnątrz jesteście pełni obłudy i bezprawia.* Łk 16,15
- (29) *Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo budujecie groby prorokom i ozdabiacie groby sprawiedliwych i mówicie:*
- (30) *Jeśliśmy żyli w dniach naszych ojców, nie byłibyśmy ich współnikami we krwi proroków.*
- (31) *Tak mówicie sobie, że jesteście synami tych, którzy zabijali Jego proroków,* Dz 7,52
- (32) *dlatego i wy dopełniacie miarę waszych ojców.*
- (33) *Węże, płody żmijowe, jakże uciekniecie od wyroku gehenny?* Mt 3,7 i 5,22 i 12,34 ; Łk 3,7

Mateusza 23,34 – 24,14

- (34) Dlatego i Ja wysyłam do was proroków, mędrców i uczonych w Piśmie, tych również zabijecie, ukrzyżujecie i ubiczujecie w swoich synagogach, ścigać ich będziecie z miasta do miasta, Mt 10,23 ; 1Tes 2,15
- (35) aby na was przyszła cała krew sprawiedliwych, wylana na tę ziemię, od krwi sprawiedliwego Abła, aż do krwi Zachariasza syna Barachiasza, którego zabiliście pomiędzy przybytkiem a ołtarzem. Rdz 4,8 ; Za 1,1 ; Hbr 11,4
- (36) Amen. Powiadam wam, przyjdzie to wszystko na to pokolenie.”

Proroctwo Jerozolimy

- (37) „Jeruzalem, Jeruzalem, ty, która mordujesz proroków i kamieniujesz tych, którzy są do ciebie posłani. Ilekroć chciałem zebrać twoje dzieci, tak jak kokosz zbiera swoje pisklęta, (a) wy nie chcieliście. Łk 13,34n ; Dz 7,52
- (38) Oto dom wasz pozostanie pusty. 1Krl 9,7n ; Jr 12,7 i 22,5 ; Tb 14,4
- (39) Albowiem powiadam wam, że nigdy Mnie nie ujrzycie od teraz, aż powiecie: Błogosławiony, Który przychodzi w Imieniu Jahweh.” Ps 118,26 ; Mt 21,9 ; Mk 11,10 ; Łk 19,38

Rozdział 24

Mowa o czasach końca

- (1) A odszedłszy Jezus ze Świątyni, szedł i podeszli do Niego Jego uczniowie, aby pokazać Mu budowlę Świątyni.
- (2) On zaś odpowiadając, rzekł: „Czy nie widzicie tego wszystkiego? Amen. Powiadam wam: nie pozostanie tu kamień na kamieniu, który by nie został zwalony.” Mk 13,1n ; Łk 21,5n i 19,44
- (3) A kiedy On siedział na górze Oliwnej, podeszli do Niego Jego uczniowie na osobności mówiąc: „Powiedz nam, kiedy to będzie i co będzie tym znakiem Twojego przyścia i zakończenia się czasów?” Mt 13,39n.49 i 24,27.37-39 i 28,20
- (4) A odpowiadając im, Jezus rzekł: „Uważajcie, aby nikt was nie zwiódł,
- (5) albowiem wielu przyjdzie w Moje Imię, mówiąc: Ja jestem Chrystusem i wielu zwiodą. Mt 24,11.23n ; Jn 5,43 ; 1J 2,18
- (6) Będziecie i wy słyszeć o wojnach i wieściach wojennych. Uważajcie i nie dajcie się zastraszyć, albowiem to wszystko ma się stać, ale to jeszcze nie koniec. Dn 2,28n.45
- (7) Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu. Będzie głód oraz miejscowe trzęsienia (ziemi). 2Krn 15,6 ; Iz 19,2
- (8) Lecz wszystko to jest początkiem boleści. Mk 13,3-13 ; Łk 21,7-19
- (9) Wtedy wydawać będą i uciskać oraz będą was zabijać, bo będziecie nienawidzeni przez wszystkie narody z powodu Mojego Imienia. Mt 10,17-22 ; Jn 15,18 i 16,2
- (10) Wtedy będą prowadzeni przed oblicza panujących i nawzajem wydawać się będą oraz nienawidzić jedni drugich. Dn 11,41
- (11) I wielu przyjdzie fałszywych proroków, którzy zwiodą wielu. Mt 24,5.24
- (12) A z powodu rozmnożenia się bezprawia, miłość wielu oziębnie.
- (13) Ten zaś, kto wytrwa do końca, będzie wybawiony.
- (14) I będzie głoszona ta Ewangelia o Królestwie na całym zamieszkałym świecie, jako świadectwo dla wszystkich narodów i wtedy nastąpi koniec.” Mt 28,19

Mateusza 24,15 – 37

Znaki zburzenia Jerozolimy

- (15) „Kiedy zaś ujrzycie ohydę spustoszenia, którą zapowiedział prorok Daniel pozostawioną w miejscu świętym - ten kto czyta, niech zrozumie.
- (16) Wtedy ci, którzy są w Judei, niech uciekają w góry. Dn 9,27 i 11,31 i 12,11
- (17) Ten, kto jest na górnym tarasie, niech nie schodzi, aby zabrać (majątko) ze swojego domu,
- (18) a ten w polu niech nie zawraca, aby zabrać swój płaszcz. Łk 17,31
- (19) Biada zaś brzemienным w swoim łonie i karmiącym w te dni.
- (20) Módlcie się, aby wasza ucieczka nie stała się w zimie lub w szabat.
- (21) Albowiem będzie wielki ucisk, jakiego nie było od początku świata aż do teraz, dopóki się (wszystko) nie wypełni. Dn 12,1 ; JI 2,2 ; Ap 7,14
- (22) Jeśli te dni nie zostałyby skrócone, nie uratowałyby się żadne ciało, lecz jednak ze względu na wybranych te dni zostaną skrócone.”

Przyjście Syna Człowieczego

- (23) „Jeśliby wam mówili: Oto tu jest Chrystus, lub: Tam. Nie wiercie.
- (24) Albowiem przyjdą fałszywi Chrystusowcy i fałszywi prorocy i czynić będą wielkie znaki i cuda, tak aby zwieść, o ile jest to możliwe (nawet) tych wybranych. Pwt 13,1-3 ; Mt 24,5.11 ; 2Tes 2,9n ; 1J 2,18 ; Ap 13,13n
- (25) Oto wcześniej wam powiedziałem.
- (26) Gdyby więc wam mówili: Oto tu jest, na pustyni - to nie wychodźcie. I gdyby powiedzieli wam: O to tu jest, wewnątrz domów - nie wiercie.
- (27) Albowiem jak błyskawica wschodzi od wschodu i ukazuje się, aż do zachodu, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Mt 24,37-39 ; Łk 17,23n ; 1Kor 15,23 ; 1Tes 2,19 i 3,13 i 4,15 i 5,23 ; 2Tes 2,1.8 ; Jk 17,23n
- (28) Gdzie będą zwłoki, tam zbiorą się i orły. Łk 17,37
- (29) Zaraz po tym ucisku i tych dniach słońce pograży się w ciemnościach, a księżyc już nie da swojego blasku. Gwiazdy spadać będą z nieba i moce niebios zostaną wstrząśnięte. Iz 13,10 i 34,4 ; Ez 32,7 ; JI 2,10.31 i 3,15 ; Ag 2,6.21 ; Ap 1,7 i 6,13
- (30) Wtedy to ukaże się znak Syna Człowieczego na Niebie, wtedy uderzać się będą w piersi wszystkie narody i plemiona. Gdy zobaczą Syna Człowieczego przychodzącego na obłokach z Swoją wielką Mocą i Chwałą. Dn 7,13n ; Za 12,10-14 ; Mt 16,27 i 26,64 ; Ap 1,7
- (31) I pośle Swoich Aniołów z wielką trąbą, którzy zbiorą Jego wybranych z czterech stron i wiatrów, od jednego krańca niebios aż po drugi kraniec.” Pwt 30,4 ; Iz 27,13 ; Za 2,6 ; Mt 13,41 ; 1Kor 15,52 ; 1Tes 4,16

Przykład o drzewie figowym

- (32) „Zaś od figi ucicie się tego przykładu: kiedy jego gałąź staje się miękka i liście wyrastają, poznajecie, że blisko jest lato. Mk 13,28-31 ; Łk 21,29-33
- (33) Tak i wy, kiedy zobaczycie to wszystko, poznajcie, że blisko jest u drzwi. Mt 16,28
- (34) Amen. Powiadam wam, że nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie.
- (35) Niebo i ziemia przeminą, ale Moje słowa nie przeminą. Mt 5,18 ; Łk 16,17
- (36) „Zaś o tym dniu i o tej godzinie nikt nie wie, ani Aniołowie Niebios, ani Syn, tylko Ojciec. Dz 1,7 ; 1Tes 5,1n
- (37) Albowiem jak było za dni Noego, tak będzie też z przyjściem Syna Człowieczego. Rdz 6,9-12 ; 1Kor 15,23 ; 1Tes 2,19 i 3,13 i 4,15 i 5,23 ; 2Tes 2,1.8 ; 2P 3,4.12

Mateusza 24,38 – 25,13

- (38) Albowiem jak przed potopem jedli, pili, żenili się, za mąż wychodzili, aż do tego dnia, kiedy Noe wszedł do arki.
- (39) I nie spostrzegli się, kiedy przyszedł potop i uniósł ich wszystkich. Tak będzie też z przyjściem Syna Człowieczego.
Rdz 6n ; Mt 24,27.37 ; 1Kor 15,23 ; 2P 3,6 ; Jk 5,7n ; 1J 2,28n
- (40) Wtedy dwóch będzie na polu, jeden będzie zabrany, a drugi pozostawiony.
- (41) Dwie mielić będą na młynie, jedna będzie zabrana, a druga pozostawiona.
- (42) Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia, kiedy Władca wasz przyjdzie. Mt 25,13
- (43) To zaś wiedźcie, że jeśli pan domu, wiedziałby o której straży nocnej złodziej przyjdzie, czuwałby i nie pozwolił, aby włamał się do jego domu.
1Tes 5,2 ; 2P 3,10 ; Ap 3,3 i 16,15
- (44) Dlatego też i wy stańcie się gotowi, bo nawet się nie domyślacie godziny, kiedy przyjdzie Syn Człowieczy.” Łk 12,39n

Przykład o sługach

- (45) „Kto jest sługą wiernym i roztroprnym, którego Władca ustanowił nad Swoimi sługami, aby im dawać pokarm we właściwym czasie?
- (46) Błogosławiony ten sługa, którego pan znajdzie tak czyniącego.
- (47) Amen, powiadam wam, że ustanowi go nad wszystkimi. Mt 25,21-23
- (48) Jeśli zły sługa rzekłby w sercu swoim: Zwleka mój Władca.
- (49) I zacząłby bić swoje sługi, jadł i pił z pijakami.
- (50) Wtedy przyjdzie Władca tego sługi w tym dniu i godzinie, której nie zna, bo nie oczekuje
- (51) i usunie go tak, że podzieli on los obłudników. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.” Łk 12,35n.41-48

Rozdział 25

Panny mądre i głupie

- (1) „Wtedy też podobne jest Królestwo Niebios do dziesięciu dziewic, które wzięły swoje lampy i wyszły na spotkanie oblubieńca.
- (2) Pięć z nich było głupich, a pięć mądrych.
- (3) Głupie wzięły swoje lampy, ale nie wzięły oliwy,
- (4) rozsądne zaś wzięły oliwę w swoich naczyniach razem z lampami.
- (5) A gdy pan młody zwlekał, wszystkie się zdrzemnęły i zasnęły.
- (6) Lecz o północy rozległ się krzyk, oto pan młody wychodzi, wyjdźcie mu na spotkanie.
- (7) Wtedy podniosły się wszystkie dziewice i przyrządziły swoje lampy.
- (8) Głupie powiedziały do rozsądnych, dajcie nam trochę z waszej oliwy, bo nasze lampy gasną.
- (9) Mądre zaś odpowiedziały im mówiąc: O nie! Nie, bo nam i wam nie wystarczy. Idźcie do sprzedających i kupcie sobie.
- (10) Gdy one odeszły kupić, przyszedł pan młody, a wtedy te gotowe weszły razem z nim na wesele i drzwi zostały zamknięte. Ap 19,7-9
- (11) Potem zaś przyszły pozostałe dziewice, mówiąc: Władco, Władco, otwórz nam.
- (12) On zaś odpowiadając rzekł: Amen, powiadam wam: Nie znam was. Mt 7,23 ; Łk 13,25-27
- (13) Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia ani tej godziny.” Mk 13,35 ; Łk 12,40

Mateusza 25,14 – 35

Boża Łaska

- (14) „Albowiem pewien człowiek, który odjechał, zwołał swoje sługi i przekazał im (to), co jest jego. Mk 13,34 ; Łk 19,12n
- (15) Jednemu dał pięć talentów, następnemu dwa, jeszcze innemu jeden, każdemu według jego możliwości, a potem odjechał. Mt 18,24
- (16) A zaraz ten wyruszywszy, który miał pięć talentów, zaczął handlować nimi i uzyskał następne pięć.
- (17) Tak samo i ten, który posiadał dwa, pozyskał jeszcze dwa.
- (18) Ten, który wziął jeden odszedł, zakopał w ziemi i ukrył srebro swojego pana.
- (19) Po długim czasie przyjechał pan do swoich sług i zażądał rozrachunku z nimi. Mt 18,23
- (20) I przyszedł ten, który miał pięć talentów i przyniósł następne pięć talentów mówiąc: Panie, (oto) pięć talentów mi przekazałeś. Zobacz, oto drugie pięć talentów uzyskałem.
- (21) Rzekł mu jego pan: Dobrze sługo dobry i wierny. W małych rzeczach byłeś wierny, nad wieloma cię ustanowię. Wejdziesz do radości swojego pana. Mt 24,47 ; Łk 16,10
- (22) Odszedł i ten, który miał dwa talenty i rzekł: Panie, oto dwa talenty, które mi przekazałeś. Spójrz, oto inne dwa talenty uzyskałem.
- (23) Rzekł mu jego pan: Dobrze sługo dobry i wierny, w małych rzeczach byłeś wierny, nad wieloma cię ustanowię. Wejdziesz do radości swojego pana.
- (24) Odszedł zaś i ten, który miał jeden talent i rzekł: Panie, poznawszy cię, że jesteś człowiek twardy, który ścina tam, gdzie nie zasiał i zbiera tam, gdzie nie posiał.
- (25) A bojąc się odszedłszy ukryłem twój talent w ziemi. Spójrz, masz to, co twoje.
- (26) Odpowiadając zaś, jego pan rzekł mu: Sługo zły i gnuśny, dobrze wiedziałeś, że ścinam tam, gdzie nie posiałem, i zbieram tam gdzie nie posiałem.
- (27) Trzeba było więc złożyć moje srebrniki bankierom, a kiedy bym wrócił, otrzymałbym swoje z odsetkami.
- (28) Zabierzcie więc od niego ten talent i dajcie temu, który ma dziesięć talentów,
- (29) albowiem ten, kto ma będzie mu dodane i zbywać mu będzie, zaś temu, który coś ma zabiorą mu to co ma. Mt 13,12 ; Mk 4,25 ; Łk 8,18
- (30) Dlatego wrzucie bezużytecznego sługę w zewnętrzne ciemności, bo tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.” Mt 8,12 i 13,42.50 i 22,13 i 24,51 ; Łk 13,28 i 19,11-27

Sąd Boży

- (31) „Kiedy zaś Syn Człowieczy przyjdzie w Swojej Chwale, razem ze wszystkimi Swoimi Aniołami, wtedy usiądzie na Tronie Swojej Chwały. Pwt 33,2 (LXX) ; Za 14,5 ; Mt 16,27 i 19,28 ; Jd 14 ; Ap 3,21 i 20,11
- (32) I zostaną zebrane przed Nim wszystkie narody, wtedy oddzieli jednych od drugich, jak pasterz oddziela Swoje owce od kozłów.
- (33) I postawi Swoje owce po Swojej prawicy, zaś kozły po Swojej lewicy,
- (34) wtedy Król powie tym po Swojej prawej stronie: Pójdźcie błogostawieni Mojego Ojca i odziedziczcie wasze Królestwo przygotowane od założenia świata. Ez 34,17 i Łk 12,32 i 22,30
- (35) Albowiem zgłodniałem, a daliście Mi jeść; pragnąłem, a daliście Mi pić; byłem obcym, a przyjęliście Mnie;

Mateusza 25,36 – 26,13

- (36) *byłem nagi a odzialiście Mnie; byłem chory a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu a przyszliście do Mnie.* Iz 58,7
- (37) *Wtedy odpowiedzą Mu sprawiedliwi, mówiąc: Władco, kiedy Cię ujrzelśmy zgłodniałym i nakarmiliśmy, lub spragnionym, a napoiiliśmy?*
- (38) *Kiedy zaś widzieliśmy przybysza i go przyjęliśmy lub nagiego i go ubraliśmy?*
- (39) *Kiedy Cię widzieliśmy chorym lub w więzieniu i przyszliśmy do Ciebie?*
- (40) *A Król odpowiadając, powie im: Amen. Powiadam wam; cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych, to Mnie uczyniliście.* Prz 19,17 ; Mt 10,42 i 18,5 ; Mk 9,41
- (41) *Następnie powie tym po lewicy: Idźcie precz, ode mnie przekłęci w ogień wieczny przygotowany dla diabła i jego Aniołów.* Mt 7,23 ; Mk 9,48 ; Jd 7 ; Ap 20,10
- (42) *Albowiem byłem głodny, a nie daliście Mi jeść; pragnąłem, a nie daliście Mi pić;*
- (43) *byłem obcym, a nie przyjęliście Mnie; byłem nagi, a nie ubraliście Mnie.*
- (44) *Byłem chory i w więzieniu, a nie odwiedzaliście Mnie. Wtedy odpowiedzą oni, mówiąc: Władco, kiedy Cię widzieliśmy głodnym lub spragnionym, i kiedy obcym lub nagim lub chorym lub w więzieniu, a nie usłużyliśmy Tobie?*
- (45) *Wtedy powie im, mówiąc: Amen, powiadam wam: ilekroć nie uczyniliście tego tym najmniejszym, to i Mnie nie uczyniliście.*
- (46) *I pójdą ci na wieczną mękę, zaś sprawiedliwi do życia wiecznego.”* Dn 12,2; Jn 5,29

Rozdział 26

Męka, śmierć i zmartwychwstanie

- (1) Następnie kiedy skończył Jezus wszystkie te słowa, rzekł do Swoich uczniów: Mt 7,28 i 11,1 i 13,53 i 19,1
- (2) *„Wiedźcie, że za dwa dni jest Pascha i Syn Człowieczy zostanie wydany na ukrzyżowanie.”* Wj 12,1-27 ; Mt 20,18n i 27,26 ; Mk 15,15 ; Łk 24,7.20 ; Jn 19,16
- (3) Wtedy zebrali się arcykapłani i starsi ludu na dziedzińcu arcykapłana zwanego Kaifaszem
- (4) i postanowili, żeby Jezusa pochwycić podstępem i zabić,
- (5) mówiąc: *„Aby nie w święto, żeby nie powstał zgietk wśród ludu.”* Mk 14,1n ; Łk 22,1n

Namaszczenie w Betanii

- (6) Gdy Jezus przybył do Betanii, do domu Szymona trędowatego,
- (7) wtedy podeszła do Niego niewiasta, mająca pachnący alabaster bardzo drogi i wylała na głowę leżącego Jezusa. Łk 7,36-38
- (8) Ujrawszy to uczniowie, oburzyli się, mówiąc: *„Na co taka strata.”*
- (9) *Mogło to zostać sprzedane wielokrotnie i rozdane ubogim.”*
- (10) Znając zaś ich Jezus zaś rzekł: *„Dlaczego przykrość czynicie tej niewieście? Albowiem dobry uczynek uczyniła dla Mnie,*
- (11) *Albowiem ubogich zawsze mieć będziecie, zaś Mnie nie zawsze macie.* Pwt 15,11
- (12) *Wylawszy te pachnidło na Moje Ciało, uczyniła to na Mój pogrzeb.*
- (13) *Amen. Powiadam wam: gdzie będzie głoszona po całym świecie ta Ewangelia, opowiadać będą o tym, co ona uczyniła na jej pamiętkę.*

Mateusza 26,14 – 35

Zdrada Judasza

- (14) Wtedy jeden z dwunastu, zwany Judaszem z Kariotu, przybył do arcykapłanów i powiedział:
- (15) „*Co chcecie mi dać, a ja wam Go wydam.*” Oni zaś postanowili dać mu trzydzieści srebrników. Wj 21,32 ; Za 11,12 ; Jn 11,57
- (16) Od tego momentu szukał sposobności, aby Go wydać. Mk 14,10n ; Łk 22,3-6

Ostatnia Wieczerza

- (17) Pierwszego dnia przaśników, podeszli do Jezusa uczniowie, mówiąc: „*Gdzie chcesz, abyśmy przygotowali Ci pokarm i paschę?*” Wj 12
- (18) On zaś im rzekł: „*Idźcie do tego miasta, a tam (znanemu nam człowiekowi) powiedzcie: Nauczyciel mówi, czas jest bliski, u ciebie uczynię Paschę z Moimi uczniami.*”
- (19) I uczynili Jego uczniowie tak, jak nakazał im Jezus i przygotowali paschę.
- (20) Gdy nastał już wieczór, leżał z dwunastoma.
- (21) A gdy oni jedli, rzekł im: „*Amen, powiadam wam, że jeden z was Mnie wyda.*”
- (22) I bardzo się zasmucili, pytając Go: „*Ale ja nim nie jestem, Władco?*”
- (23) On zaś odpowiadając, rzekł: „*To ten, który zanurzył ze Mną rękę w misie. On Mnie wyda.*” Ps 41,9
- (24) *W prawdzie Syn Człowieczy odchodzi, jak jest o Nim zapisane, lecz biada temu człowiekowi przez, którego Syn Człowieczy będzie wydany. Lepiej dla niego byłoby, aby się nigdy ten człowiek nie narodził.*” Ps 22,7n.16-18 ; Iz 53,9
- (25) Odpowiadając zaś Judasz, który Go wydał, rzekł: „*Ale to nie ja jestem, Rabbi?*” On odrzekł mu: „*Tak mówisz.*” Mk 14,12-21 ; Łk 22,7-14.21-23 ; Jn 13,21-30

Ustanowienie Eucharystii

- (26) A gdy oni jedli, Jezus wziął chleb, pobłogosławiwszy go, połamał i rozdawał swoim uczniom, mówiąc: „*Bierzcie i zjedzcie, to jest Ciało Moje.*” Mt 14,19 i 15,36 ; Mk 6,41 i 8,6 ; Łk 9,16
- (27) Potem wzięwszy kielich i uczyniwszy dziękczynienie dał im, mówiąc: „*Wypijcie z niego wszyscy.*”
- (28) *To jest bowiem Moja Krew (nowego) Przymierza, która się za wielu wylewa na odpuszczenie grzechów.* Wj 24,8 ; Jr 31,31 ; Za 9,11 ; 1Kor 10,16 ; Hbr 9,20
- (29) *Dlatego powiadam wam, że odtąd nie będę już pił tego napoju z winorośli aż do tego dnia, kiedy pić go będę z wami w Królestwie Mojego Ojca.*”
- (30) I odśpiewawszy hymny, wyszli na górę Oliwną. Ps 113-118 ; Łk 22,39

Zapowiedź wyparcia się Piotra

- (31) Wtedy Jezus im rzekł: „*Wszyscy wy zgorszycie się ze względu na Mnie w tę noc, albowiem jak napisano: Uderzę Pasterza i rozproszą się owce z Mojej trzody.*” Za 13,7 ; Mt 26,56 ; Jn 16,32
- (32) *Lecz po Moim Zmartwychwstaniu, wyprzedzę was (idących) do Galilei.* Mt 28,7.16
- (33) Odpowiadając Piotr rzekł Mu: „*Jeśli wszyscy się zgorszą Tobą, ja nigdy się nie zgorszę.*”
- (34) Rzekł mu Jezus: „*Amen powiadam ci, że jeszcze tej nocy zanim kogut zapieje, trzykrotnie się Mnie wyprzesz.*” Mt 26 Mt,69-75 ; Mk 14,66-72 ; Łk 22,56-62 ; Jn 18,25-27
- (35) Rzekł Mu Piotr: „*Choćby nawet trzeba było mi z Tobą umrzeć, nigdy się Ciebie nie wyprę.*” Podobnie i wszyscy uczniowie tak powiedzieli. Mk 14,27-31 ; Łk 22,31-34 ; Jn 11,16 i 13,36-38 i 18,1

Mateusza 26,36 – 56

Pojmanie Chrystusa

- (36) Wtedy przyszedł Jezus razem z nimi na miejsce zwane Getsemane i rzekł do uczniów: *„Usiądźcie tu, Ja się oddalę tam i pomodłę.”*
Mt 17,1 ; Mk 5,37 i 14,33 ; Łk 8,51 i 9,28
- (37) A zabrawszy Piotra i dwóch Synów Zebedeusza, zaczął się smucić i niepokoić.
- (38) Wtedy rzekł im: *„Smutna jest Moja Dusza aż do śmierci. Zostańcie tu i czuwajcie ze Mną.”*
Ps 42,5.11 i 43,5 ; Jon 4,9 ; Jn 12,27
- (39) I poszedłszy na przód upadł na Swoją twarz i modlił się mówiąc: *„Ojcze Mój, jeśli to jest możliwe, niech przejdzie z dala ode Mnie ten kielich.”*
Hbr 5,7n
- (40) *Lecz nie tak jak Ja chcę, ale tak jak Ty.”* Potem przyszedł do Swoich uczniów, a znalazłszy ich śpiących, rzekł do Piotra: *„Tak, nie mieliście siły, aby jedną godzinę czuwać ze Mną?”*
- (41) *Czuwajcie i módlcie się, abyście nie weszli w pokuszenie, w prawdzie duch jest ochoczy, ale ciało słabe.”*
Mt 6,10-13 ; Łk 11,4
- (42) Następnie po raz drugi odszedł i modlił się mówiąc: *„Ojcze, jeśli muszę to przejść i wypić go, to niech się spełni Twoja Wola.”*
- (43) I ponownie znów odszedł i znalazł ich śpiących, albowiem ich oczy były ociężałe.
- (44) Potem opuściwszy ich, ponownie się modlił po raz trzeci, tak samo znowu mówiąc.
2Kor 12,8
- (45) Wtedy podszedł do Swoich uczniów i rzekł im: *„Śpicie i spoczywacie, a oto zbliża się godzina Syna Człowieczego, Który wydany jest w ręce grzeszników.”*
Mt 17,22 ; Mk 9,31 i 10,33 ; Łk 9,44 i 24,7 ; Jn 12,23 i 13,1 i 17,1
- (46) *Podnieśmy się i chodźmy, bo oto zbliża się ten, który Mnie wydał.”*
Jn 14,31
- (47) A gdy jeszcze to mówił, oto Judasz jeden z dwunastu przyszedł razem z licznym tłumem, który miał miecze i kije od arcykapłanów i starszych ludu.
- (48) Wtedy wydając Go, dał im znak, mówiąc: *„Tego pochwycicie, którego pocałuję.”*
- (49) I natychmiast podszedł do Jezusa i rzekł: *„Witaj mój Rabbi.”* I pocałował Go.
- (50) Wtedy Jezus mu rzekł: *„Przyjacielu, po co przyszedłeś?”* Wtedy podszedłszy, narzucili (powrozy) na ręce Jezusa i schwytali Go.
- (51) A oto jeden, który towarzyszył Jezusowi, wyciągnął swój miecz i ranił sługę arcykapłana, odcinając mu ucho.
Jn 18,26
- (52) Wtedy rzekł mu Jezus: *„Schowaj swój miecz na jego miejsce, albowiem wszyscy, którzy mieczem wojują, od miecza poginą.”*
Rdz 9,6 ; Ap 13,10
- (53) *Czy uważasz, że nie mogę prosić Mojego Ojca i postawić koło Siebie dwunastu tysięcy legionów Anielskich?*
- (54) *Jak się więc mają wypełnić Pisma, że tak się musi stać?”* to powiedział Jezus w tej godzinie do tłumów, mówiąc:
- (55) *„Wyszliście jak na zbójcę z mieczami i kijami, aby Mnie pojmać. Codziennie siedziałem i nauczałem w waszej Świątyni, a nie pochwyciliście Mnie.”*
Łk 19,47 i 21,37 ; Jn 18,20
- (56) Tak się to wszystko stało, aby wypełniły się Pisma proroków. Wtedy Jego uczniowie, opuściwszy Go, uciekli.
Za 13,7 ; Mt 26,31 ; Jn 16,32

Mateusza 26,57 – 75

Przesłuchanie Sanhedrynu

- (57) Ci zaś, którzy schwytali Jezusa, odprowadzili do arcykapłana Kaifasza, gdzie się już zebrali uczeni w Piśmie i faryzeusze,
- (58) Piotr również Mu towarzyszył z dala, aż do dziedzińca arcykapłana, a gdy wszedł do niego, usiadł ze sługami, aby zobaczyć koniec.
- (59) Arcykapłani i cały sanhedryn szukali fałszywego świadectwa przeciw Jezusowi, aby Go wydać na śmierć.
- (60) Po mimo wielu fałszywych świadków, nie znaleźli. Następnie podeszło dwóch, którzy powiedzieli:
- (61) „*Sam tak rzekł: Mogę zburzyć tę Świątynię Boga, a przez trzy dni ją ponownie zbudować.*”
Mt 27,40 ; Jn 2,19 ; Dz 6,14
- (62) Wtedy arcykapłan wstawszy, rzekł Mu: „*Nic nie odpowiadasz, nie widzisz jak świadczą przeciwko Tobie?*”
- (63) Lecz Jezus milczał. Arcykapłan rzekł Mu: „*Zaklinam Ciebie na Boga Żywego, żebyś nam powiedział, czy Ty naprawdę Jesteś Chrystus, Syn Boga?*”
Iz 53,7 ; Mt 27,12-14 ; Łk 23,9 ; Jn 19,9
- (64) Rzekł mu Jezus: „*Ty tak powiedziałeś. Dlatego powiadam wam: od teraz ujrzycie Syna Człowieczego, siedzącego po prawicy i Mocy Bożej, i przychodzącego na obłokach Nieba.*”
Ps 110,1 ; Dn 7,13 ; Mt 24,30
- (65) Wtedy arcykapłan rozdarł swoje szaty, mówiąc: „*zbluźnił! Po co nam jeszcze potrzeba świadków? Sami teraz usłyszeliście, że zbluźnił!*”
- (66) „*Co się wam wydaje?*” Oni odpowiadając, rzekli: „*Winien jest śmierci.*”
Kpł 24,16 ; Jn 19,7
- (67) Wtedy pluli w Jego Twarz i policzkowali Go, inni zaś tylko Go uderzali mówiąc:
Iz 50,6 i 53,5
- (68) „*Prorokuj nam Chrystusie. Kim jest ten, który Cię uderzył?*”

Wyparcie się Piotra

- (69) Piotr zaś siedział na zewnętrznym dziedzińcu i podeszła do niego jedna służąca mówiąc: „*I ty również byłeś z Jezusem Galilejczykiem.*”
- (70) On zaś wyparł się wobec wszystkich, mówiąc: „*Nie wiem, co mówisz.*”
- (71) A gdy wszedł do bramy, zobaczyła go inna (służąca) i powiedziała tamtym: „*Ten również był z Jezusem Nazarejczykiem.*”
- (72) I ponownie zaprzeczył, przysięgając im, mówiąc: „*Nie znam Tego Człowieka.*”
- (73) Po krótkiej chwili, ci którzy tam stali rzekli do Piotra: „*To prawda, i ty również byłeś jednym z nich, bo twoja mowa cię zdradza.*”
- (74) Wtedy zaczął znów zaklinać się i przysięgać mówiąc: „*Nie znam Tego Człowieka.*” I natychmiast kogut zapiał.
Jn 18, 15-18.25-27
- (75) I przypomniał sobie Piotr słowa Jezusa, Który mu rzekł: „*Zanim kogut zapieje, trzykrotnie się Mnie wyprzesz.*”
Mt 26,34 ; Mk 14,30 ; Łk 22,34 ; Jn 13,38
A wyszedłszy na zewnątrz, gorzko zapłakał.
Mk 14,66-72 ; Łk 22,56-62

Mateusza 27,1 – 22

Rozdział 27

Haniebna śmierć Judasza

- (1) Gdy nastał poranek, wszyscy arcykapłani i starsi ludu podjęli naradę przeciw Jezusowi, aby Go uśmiercić. Mt 12,14 ; Mk 3,6 ; Łk 22,66
- (2) A związawszy Go, odprowadzili i wydali namiestnikowi Piłatowi.
- (3) Wtedy ujrzawszy to Judasz, który Go wydał, że został On osądzony, żalując zwrócił te trzydzieści srebrników arcykapłanom i starszym ludu, mówiąc:
- (4) „Zgrzeszyłem, wydając krew niewinną.” Oni zaś mu rzekli: „Czy to nasze? Patrz, to twoja rzecz.” Mt 26,14-16 i 27,24
- (5) I rzuciwszy srebrniki do Świątyni, oddalił się, a wyszedłszy z niej, powiesił się. Dz 1,18n
- (6) Wtedy arcykapłani wzięwszy te srebrniki, powiedzieli: „Nie jest dozwolone wrzucić je do skarboxy, skoro są zapłatą za krew.”
- (7) I naradziwszy się, kupili za nie pole garncarza na grób dla cudzoziemców.
- (8) Dlatego zostało nazwane to pole, polem krwi aż do dziś.
- (9) Tak, aby wypełniło się to, co zostało powiedziane przez proroka Jeremiasza, który mówił: „Wezmą trzydzieści srebrników, jako zapłatę za skazańca, jaką ustalili synowie Izraela
- (10) i dadzą je za pole garncarza, tak jak nakazał mi Jahweh.”

Dz 1,18n ; Za 11,12n ; Jr 32,6-9

Chrystus przed Piłatem

- (11) Potem Jezus został postawiony przed namiestnikiem Piłatem, który zapytał Go mówiąc: „Czy Ty Jesteś Królem Judejskim?” Zaś Jezus mu rzekł: „Ty tak mówisz.” Mt 2,2 i 27,29.37 ; Mk 15,9-12.18.26 ; Łk 23,37n ; Jn 18,39
- (12) Wtedy oskarżali Go arcykapłani i starsi, a On nic nie odpowiadał.
- (13) Potem Piłat rzekł Mu: „Nie słyszysz, ile przeciw Tobie zeznają¹⁵?”
- (14) On nie odpowiedział mu na żadne z jego pytań tak, że się namiestnik bardzo zdziwił. Mk 15,2-5 ; Łk 23,3-5 ; Jn 18,33-38

Skazanie na śmierć

- (15) Na święto zaś, namiestnik (miał) zwyczaj uwalniać tłumowi jednego z więźniów, którego chcieli.
- (16) Mieli zaś znacznego więźnia o imieniu Jezus Barabasz.
- (17) A gdy oni się zgromadzili, Piłat im rzekł: „Kogo chcecie, abym wam uwolnił: Jezusa Barabasza, czy Jezusa zwanego Pomazańcem?”
- (18) Albowiem wiedział, że przez wściekłość i zawiść Go wydali.
- (19) A gdy on siedział na swoim tronie, jego żona wysłała swojego sługę, który mu rzekł: „Nic ci do Tego Sprawiedliwego, albowiem dziś we śnie (wiele) wycierpiałam się z Jego powodu.”
- (20) Zaś arcykapłani i starsi przekupili tłumy, tak aby prosiły o Barabasza, a Jezusa stracili.
- (21) Odpowiadając im namiestnik, rzekł: „Kogo chcecie, abym z tych dwóch wam uwolnił?” Dz 3,14
- (22) Oni zaś powiedzieli: „Barabasza!” I rzekł im Piłat: „Co więc mam uczynić z Jezusem zwanym Chrystusem?” A wtedy wszyscy rzekli: „Na śmierć z Nim!”

Mateusza 27,23 – 46

- (23) (Piłat) zaś rzekł: „*Albowiem co złego uczynił?*” Oni jeszcze bardziej krzyczeli, mówiąc: „*Na krzyż z Nim!*” Dz 3,13 i 13,28
- (24) Ujrawszy to Piłat, że się zмага większy zamęt i nic to nie pomaga, wzięwszy wodę, naprzeciw tłum obmył sobie ręce, mówiąc: „*Nie jestem winny Tej Krwi na, Którą wy patrzycie.*” Pwt 21,6-9 ; Ps 26,6 ; Dz 18,6
- (25) Wtedy cały lud odpowiedział: „*Krew Jego na nas i na dzieci nasze.*” Ez 33,5 ; Dz 5,28
- (26) Wtedy uwolnił im Barabasa, zaś Jezusa wychłostawszy, wydał na ukrzyżowanie. Mk 15,6-15 ; Łk 23,13-25 ; Jn 18,39-19,16
- (27) Potem żołnierze namiestnika wzięli ze sobą Jezusa do pretorium, gdzie zwołali całą kohortę.
- (28) I rozebrawszy Go, włożyli Mu płaszcz szkarłatny.
- (29) A splótwszy wieniec z cierni, nałożyli Mu na głowę i dali Mu do prawej Ręki trzcinę. Potem upadali na kolana przed Nim i szydzili z Niego, mówiąc: „*Witaj, Królu Judejski.*”
- (30) I plując na Niego, wzięli Jego trzcinę i bili Go po Głowie. Iz 50,6 ; Łk 23,11
- (31) I kiedy Go wyszydzili, rozebrali Go z płaszczem i włożyli na Niego Jego szaty i zaprowadzili na ukrzyżowanie. Mk 15,16-20 ; Jn 19,2n

Śmierć na Krzyżu

- (32) A gdy wychodzili, znaleźli człowieka Cyrenejczyka imieniem Szymon, którego przymusili, aby niósł krzyż.
- (33) I przyszedłszy na miejsce zwane Golgota, to jest na miejsce czaszki, Ps 69,21
- (34) dali Mu wypić wino z żółcią wymieszane, a skosztowawszy je, nie chciał pić.
- (35) Ukrzyżowawszy zaś Go, rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając los. Ps 22,18
- (36) A siedząc, pilnowali Go tam.
- (37) Potem ponad Jego głowę przyczepili napis z Jego oskarżeniem: „*To Jest Jezus, Król Judejski.*” Mk 15,26 ; Łk 23,38
- (38) Następnie ukrzyżowani byli z Nim dwaj zabójcy: jeden z prawej, a drugi z lewej strony. Iz 53,12
- (39) A ci którzy przechodzili, bluźnili Mu, poruszając swoimi głowami, mówili: Ps 22,8 i 109,25 ; Lm 2,15
- (40) „*Ty, Który obalasz Świątynię i w trzy dni ją budujesz, uratuj Siebie jeśli prawdziwie Jesteś Synem Boga, zejź z krzyża.*” Mt 4,3-6 i 26,61-63 ; Mk 14,58 ; Jn 2,19n ; Łk 4,3.9
- (41) Podobnie arcykapłani drwili z uczonymi w Piśmie i starszymi, mówiąc:
- (42) „*Innych wybawiał, a Sam Siebie nie może wybawić. Jest Królem Izraela, niech teraz zejdzie z krzyża, a uwierzymy w Niego.*” Jn 1,49 i 12,13
- (43) *Polegał na Bogu, niech Go teraz wyrwie jeśli chce, albowiem mówił: Jestem Bogiem Synem.*” Mdr 2,18-20 ; Jn 5,18 i 10,36 i 19,7
- (44) Tak samo i zabójcy, którzy razem z Nim byli ukrzyżowani, bluźnili Mu.
- (45) A od godziny szóstej nastąpiła ciemność na całej ziemi, aż do godziny dziewiątej. Am 8,9
- (46) Około godziny dziewiątej wykrzyknął swoim potężnym głosem, mówiąc: „*Eli, Eli lema Sabachtani.*” - to jest: „*Boże, Boże, czemu Mnie zostawiłeś!*”¹⁶ Ps 22

16 **Bóg nie może opuścić Boga**, ponieważ nie jest to zgodne z Jego **Boskością i BÓSTWEM**. Powinno być: Czemu Mnie doświadczyłeś. Mówi się tutaj o WSPÓŁISTOTNOŚCI Boga.

Mateusza 27,47 – 66

- (47) Inni zaś, którzy tam stali, słysząc to mówili: „*On Eliasza woła.*”
- (48) I zaraz jeden z nich podbiegł, wziął gąbkę i nasączywszy ją octem, włożył na trzcinę i poił Go. Ps 69,21
- (49) Pozostali zaś mówili: „*Pozwól, a zobaczymy czy przyjdzie Eliasza, aby Go wybawić.*”
- (50) Wtedy Jezus znów wykrzyknął Swoim potężnym głosem i wyzionął Ducha.
- (51) I oto zasłona w Świątyni rozdarła się od góry do dołu na dwie części, a cała ziemia się zatrzęsała tak, że skały się pokruszyły. Wj 26,31-35 ; Hbr 10,20
- (52) Grobowce się pootwierały i wiele ciał Świętych, którzy umarli, uniosło się.
- (53) A po Swoim zmartwychwstaniu wyszły ze swoich grobowców, weszły do Świętego Miasta i widziane były przez wielu ludzi. Ez 37,12 ; Mt 4,5 ; Ap 11,2.10 i 22,19
- (54) Setnik zaś i ci, którzy strzegli Jezusa, ujrawszy to trzęsienie, bardzo się przestraszyli i mówili: „*Prawdziwie, On Był Bogiem Synem.*”
- (55) Było też tam wiele niewiast, które patrzyły z daleka i towarzyszyły Jezusowi od Galilei, usługując Mu.
- (56) Wśród nich, była też Maria z Magdalii i matka Maria Jakuba i Józefa, synów Zebedeusza. Mt 20,20 ; Łk 8,2n

Pogrzeb Chrystusa

- (57) A gdy nastał wieczór, przyszedł bogaty mąż z Arymatei Imieniem Józef, który przez Jezusa sam został uczynionym uczniem.
- (58) On podszedł do Piłata i poprosił o ciało Jezusa, wtedy Piłat, nakazał aby mu je wydać. Pwt 21,22n
- (59) On wzięwszy Ciało, owinął je w czyste prześcieradło
- (60) i położył je w swoim nowym grobowcu, który wyciosał w skale, a zatoczywszy wielki kamień przed wejściem do grobowca - odszedł. Mt 28,2 ; Łk 24,10 ; Mk 6,29 ; Jn 19,25.38-42 ; Dz 13,29
- (61) Była też tam Maria z Magdali i inna Maria, które siedziały naprzeciw grobu. Mk 15,40-47 i 16,1 ; Łk 23,50-56

Straż przy grobie

- (62) Następnego dnia wczesnym rankiem po przygotowaniu, zebrali się arcykapłani i faryzeusze do Piłata, mówiąc mu:
- (63) „*Panie, przypomnieliśmy sobie, że Ten oszust jeszcze za życia Swojego rzekł: Po trzech dniach zmartwychwstanę.*” Mt 12,40 i 16,21 i 17,23 i 20,19 ; Mk 8,31 i 9,31 i 10,34 ; Łk 9,22 i 18,33 i 24,7
- (64) *Każ więc zabezpieczyć grób aż do trzeciego dnia, aby nie przyszli Jego uczniowie i nie wykradli Go, a potem powiedzieli do ludu: Powstał z martwych. I to ostatnie oszustwo będzie gorsze od pierwszego.*” Mt 12,45 ; Łk 11,26 ; 2P 2,20
- (65) Rzekł im Piłat: „*Idźcie, macie straż, zabezpieczcie sobie (grób), jak umiecie.*”
- (66) Oni zaś wyruszywszy, zabezpieczyli ten grób, pieczętując (go) ogromnym kamieniem, ustawiając przed nim strażę.

Mateusza 28,1 – 20

Rozdział 28

Zmartwychwstanie Chrystusa

- (1) Późnym Szabatem, gdy pierwszy dzień tygodnia świtał, przysłała Maria z Magdalii i inna Maria obejrzeć grób. Mk 15,40.46n ; Jn 19,25
- (2) Wtedy powstało potężne trzęsienie ziemi, albowiem Anioł Władcy zstąpił z nieba, (kiedy) podszedł, odsunął kamień i usiadł na nim.
- (3) Jego wygląd był jak błyskawica, a Jego odzienie było białe jak śnieg. Mt 17,2 ; Mk 9,3 ; Łk 9,29 ; Dz 1,10
- (4) Ci, którzy strzegli (grobu), przestraszyli się i stali się jakby nieżywi. Anioł odpowiedział niewiastom:
- (5) „*Nie bójcie się. Wiem bowiem, że szukacie ukrzyżowanego Jezusa.*
- (6) *Nie ma Go tu. Zmartwychwstał, tak jak powiedział. Chodźcie i zobaczcie miejsce, gdzie był złożony.* Mt 12,40 i 16,21 i 17,23 i 20,19 ; Mk 8,31 i 10,34 ; Łk 9,22 i 18,33 i 24,7
- (7) *A szybko wyruszywszy, powiecie Jego uczniom, że zmartwychwstał z martwych, i że poprzedzi was do Galilei, tam Go ujrzycie. Dlatego to wam powiedziałem.*” Mt 26,32 i 28,10.16 ; Mk 14,28 ; Jn 21,1-23
- (8) Wtedy odeszły szybko od grobu z bojaźnią i wielką radością i pobiegły oznajmić Jego uczniom.
- (9) Lecz Jezus wyszedł naprzeciw nim, mówiąc: „*Witajcie.*” One zaś podeszły, chwytając się Jego stóp. Chwyciły Go za Nogi i pokłoniły się Jemu.
- (10) Wtedy Jezus im rzekł: „*Nie bójcie się. Odejdźcie i oznajmijcie Moim braciom, aby poszli do Galilei, tam Mnie zobaczą.*” Mt 26,32 ; Mk 16,1-8 ; Łk 24,1-12 ; Jn 20,1-10.17

Przekupienie strażników

- (11) Gdy one wyruszyły, jakiś strażnik, przyszedłszy do miasta, oznajmił arcykapłanom wszystko, co zaszło.
- (12) Oni, zebrawszy się razem ze starszymi na naradę i wzięwszy srebrniki, dali żołnierzom, mówiąc:
- (13) „*Mówcie tak: Uczniowie Jego w nocy przyszli i wykradli Go, kiedy spaliśmy.*
- (14) *A gdyby ta wieść dotarła do namiestnika, my przekonamy go i was zwolnimy od problemów.*”
- (15) Oni zaś wzięli te srebrniki i uczynili tak, jak zostali pouczeni. I rozgłaszano tę naukę wśród Judejczyków aż po dzień dzisiejszy.

Nakaz misyjny

- (16) Potem jedenastu uczniów podążyło do Galilei na górę, tam gdzie polecił im Jezus.
- (17) A ujrawszy Go, pokłonili się, wąpiąc. Mt 28,9
- (18) I podszedłszy Jezus, rzekł do nich: „*Dana jest Mi wszelka władza, w niebie i na ziemi.*” Dn 7,14 ; Mt 11,27 ; Łk 10,22 ; Jn 3,35 i 13,3 i 17,2 ; Ef 1,20-22 ; Flp 2,9n
- (19) *Idźcie więc, czyńcie uczniami wszystkie narody, chrzcząc je w Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego,* Iz 49,6 ; Mt 24,14 ; Mk 16,15n ; Łk 24,47 ; Dz 1,6-8 i 2,28 i 14,21
- (20) *nauczając przestrzegać ich tego wszystkiego, co wam nakazałem. Oto Ja Jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia czasów (świata).*” Ag 1,13 ; Mt 13,39.49 i 18,20 i 24,4 ; Mk 16,14-18 ; Łk 10,25-28 i 24,36-49 ; Jn 14,23 i 20,19-23

2. EWANGELIA WEDŁUG ŚW. MARKA

Wprowadzenie

Autor: Apostoł Marek.

Czas: około 55 roku naszej ery.

Miejsce spisania: Rzym.

Cel: przedstawienie historii życia i działalności Władcy Jezusa Chrystusa, głoszonej przez apostoła Piotra, a spisanej przez ewangelistę św. Marka, do nowo-wierzących Żydów i prozelitów

Temat: Jezus Chrystus jako Syn Boży, jako Zbawca i przykład uniżonego Boga - Człowieka.

Rozdział 1

Jan chrzciciel przygotowuje lud

- (1) Początek Ewangelii Jezusa Chrystusa, Syna Bożego.
- (2) Tak jak jest napisane u proroka Izajasza: „*Oto posyłam Anioła Mojego przed Twoim Obliczem, który przygotowuje Tobie drogę.*” Wj 23,20 ; Mal 11,10 ; Łk 1,76 i 7,27
- (3) *Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę dla Jahweh, czyńcie prostymi Jego ścieżki.*” Iz 40,3 ; Mt 3,1-3 ; Jn 1,23
- (4) Był tam Jan, który chrzczył na pustyni i głosił chrzest nawrócenia, na odpuszczenie win i grzechów. Dz 13,24 i 19,4
- (5) I przychodziła do niego cała judejska kraina i cała Jerozolima, i wszyscy oni byli chrzczeni przez niego w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy.
- (6) A Jan był odziany z sierści wielbłąda i przepasany pasem wokół swoich bioder. Żywił się szarańczą i dzikim miodem. 2Krl 1,8 ; Za 13,4
- (7) I głosił im, mówiąc: „*Przychodzi potężniejszy ode mnie, Którego nie jestem godzien schylić się i rozwiązać jednego rzemyka u Jego sandałów.*” Dz 13,25
- (8) *Ja was chrzczę w wodzie, a On was chrzczyć (będzie) w Duchu Świętym.*” Mt 3,1-12 ; Łk 3,1-9.15-17 ; Jn 1,19-28

Chrystus Mesjaszem

- (9) W tym czasie przyszedł Jezus z Nazaretu Galilejskiego i został ochrzczony przez Jana w Jordanie.
- (10) A wyszedłszy z wody, ujrzał rozdarte niebiosy i Ducha, niby Gołąb, schodzącego nad Nim.
- (11) Wtedy odezwał się głos z Niebios, mówiąc: „*Ty jesteś Mój Syn umiłowany, w Którym mam upodobanie.*” Rdz 22,2 ; Ps 2,7 ; Iz 42,1 ; Mt 3,13-17 i 12,18 i 17,5 ; Mk 9,7 ; Łk 3,21n i 9,35 ; 2P 1,17

„Kuszenie”

- (12) I zaraz Duch wyprowadził Go na pustynię Mt 4,1-11 ; Łk 4,1-13
- (13) gdzie był tam na pustyni czterdzieści dni, będąc „*kuszonym*” przez szatana, przebywając ze zwierzętami i z Aniołami, którzy Mu usługiwali.

Początek działalności w Galilei

- (14) Po uwięzieniu Jana, przyszedł Jezus do Galilei i głosił Dobrą Nowinę o Bogu Mt 4,12-17 ; Mk 6,17n ; Łk 4,14n ; Jn 3,24
- (15) i mówił: „*Wypełnia się czas i przybliżyło się (do was) Królestwo Boże, nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię.*” Mt 3,2 ; Gal 4,4 ; Ef 1,10

Marka 1,16 – 38

Powołanie apostołów

(16) A przechodząc obok morza galilejskiego, zobaczył Szymona i Andrzeja, brata Szymona, którzy zarzucali sieci w morze, albowiem byli rybakami.

(17) I rzekł im Jezus: „*Pójdźcie za Mną, a uczynię was rybakami ludzi*”.

(18) I zaraz opuścili sieci i towarzyszyli Mu.

Rdz 1,3 ; Mt 9,6n ; Mk 4,20 ; Jn 1,1-3 ; Rz 9,28 i 10,17 ; Hbr 4,12

(19) A poszedłszy trochę dalej, ujrzał Jakuba i Jana, brata jego, synów Zebedeusza, którzy z nim naprawiali sieci w łodzi, a On ich powołał.

Mt 4,18-22 i 10,2 ; Mk 3,17 i 10,35 ; Łk 5,1-11

(20) Oni opuściwszy swojego ojca Zebedeusza, który był w łodzi razem z najemnikami, którzy poszli za Nim.

Uzdrowienie opętanego Bartymeusza

(21) A gdy weszli do Kafarnaum w szabat, poszli do synagogi, (gdzie Jezus) nauczał

Mk 6,2 ; Łk 4,16 i 6,6 i 13,10

(22) i dziwili się z powodu Jego nauki, bo był jak Ten, Który ma władzę, a nie, jak uczeni w Piśmie.

Mt 7,28n i 9,6 i 28,18

(23) Był też tam w synagodze człowiek, który miał nieczystego ducha i krzyczał, mówiąc:

Mk 5,2

(24) „*Czego chcesz Jezusie Nazareński? Przyszedłeś nas zgubić? Znamy Cię, (wiemy), Kim Jesteś – Święty Bóg.*”

Mt 8,29 ; Mk 5,7 ; Łk 4,34 i 8,28 ; Jn 6,69 ; Jk 2,19

(25) A Jezus skarcił go, mówiąc: „*Zamilcz i wyjdź z niego!*”

(26) A duch nieczysty targając nim, krzyknął swoim potężnym głosem i wyszedł z niego.

Mk 9,26

(27) Wtedy zaczęli się dziwić wszyscy i dociekać między sobą, mówiąc: „*Co to jest? Nowa nauka z mocą? Nawet duchom nieczystym rozkazuje, a one są Mu posłuszne.*”

Mt 10,4 ; Łk 4,31-37

(28) I zaraz wyszła o Nim wieść po całej krainie galilejskiej.

Mt 4,24

W domu Szymona Piotra

(29) A gdy wyszedł z synagogi, poszedł do domu Szymona i Andrzeja z Jakubem i Janem.

(30) Zaś teściowa Szymona leżała w gorączce, a oni mówili Mu o niej.

(31) On podszedłszy, podniósł ją za rękę i gorączka natychmiast ją opuściła, a ona im służywała.

Mt 9,25 ; Łk 4,38-41 i 8,54

(32) Kiedy nastał wieczór, gdy słońce już zaszło, przynosili do Niego wszystkich chorych i wielu opętanych.

(33) I zgromadziło się przed Nim całe miasto przy drzwiach.

(34) A On uleczył licznych chorych z różnorodnych chorób i wyrzucił ogromną ilość demonów, zabraniając im, aby o Nim nie mówili, (Kim Jest).

Mt 4,23 i 8,14-17.31 i 9,34n i 12,27n ; Mk 1,39 i 3,10-12 ; Łk 4,38-41

W okolicy Kafarnaum

(35) Rankiem, kiedy jeszcze było ciemno, wyszedł i odszedł w miejsce pustynne, i tam się modlił.

Mt 5,44 i 14,23 ; Mk 6,46 i 14,38 ; Łk 5,16 i 6,12

(36) Wtedy Szymon zaczął Go ścigać razem z tymi, którzy z nim byli.

(37) A gdy Go znaleźli, rzekli Mu: „*Wszyscy Cię szukają*”. I rzekł im:

(38) „*Chodźmy gdzie indziej, do tych którzy znajdują się blisko miast, bo i tam muszę głosić (Ewangelię). Na to zostałem powołany.*”

Marka 1,39 – 2,12

- (39) Potem przyszedł głosić im do ich synagog w całej Galilei, wyrzucając demony.
Mt 4,23 i 8,16.31 i 9,34n i 12,27n ; Mk 1,39 i 3,10-12 ; Łk 9,42-44

Uzdrowienie trędowatego

- (40) Wtedy przyszedł do Niego trędowaty i prosił Go, błagając na swoich kolanach, mówiąc: „*Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić.*”
- (41) On, rozgniewawszy się, wyciągnął Swoją Rękę, dotknął go, mówiąc: „*Chcę. Bądź oczyszczony.*”
- (42) I natychmiast opuścił go trąd i został oczyszczony. Mt 8,1-4 ; Łk 5,12-16
- (43) A Jezus, upomniawszy go ostro, zaraz go wypędził.
- (44) I rzekł mu: „*Uważaj, abyś tego nikomu nie mówił, ale idź i pokaż się kapłanowi i daj im ofiarę za swoje oczyszczenie, tak jak nakazał Mojżesz na świadectwo im.*” Kpł 14,2-32 ; Mt 9,30
- (45) Lecz on zaraz wyszedł i rozgłaszał wiele i mówił o Nim tak, że nie mógł (Jezus) jawnie wejść do miasta, ale przebywał na miejscach pustynnych, a (ludzie) zewsząd tam przychodzili do Niego.

Rozdział 2

Uzdrowienie sparaliżowanego

- (1) A gdy ponownie po kilku dniach wszedł do Kafarnaum i usłyszano, że przebywa w domu.
- (2) Zebrał się tak wielki tłum, że nie było miejsca dla nich przy drzwiach, mówiąc im Swoją naukę.
- (3) I przyszli do Niego ci czterej, którzy nieśli paralityka
- (4) lecz nie mogąc go przynieść z powodu licznego tłumu, otworzyli dach, wyłupując go i zsunęli go na macie, na której leżał paralytyk.
- (5) A ujrawszy to Jezus i ich wiarę, rzekł do paralytyka: „*Dziecko, odpuszczają się twoje grzechy.*” Mt 9,1-8 ; Łk 5,17-26 i 7,48
- (6) Byli też tam niektórzy z uczonych w Piśmie, którzy siedzieli tam i rozważali to w swoich sercach:
- (7) „*Dlaczego On tak mówi, bluźniąc? Kto może grzechy odpuszczać, jeśli nie Jeden Bóg?*” Ps 103,3 ; Iz 43,25 ; Mt 9,5n ; 21,24 i 28,18 ; Łk 7,48 ; 1J 1,9
- (8) A Jezus w Duchu poznawszy, jak rozważają w swoich sercach, rzekł im: „*Dlaczego tak rozważacie w swoich sercach?*” Mt 16,8
- (9) *Co jest łatwiej wykonać i powiedzieć paralytykowi: Odpuszczają się twoje grzechy, czy powiedzieć: Wstań, weź swoją matę i chodź!*
- (10) *Abyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma władzę odpuszczać grzechy na tej ziemi.*”
- (11) Potem rzekł do paralytyka: „*Mówię ci: wstań, weź swoją matę i odejdź do swojego domu*”,
- (12) a podniósłszy się, natychmiast zabrał swoją matę i wyszedł tak, że wszyscy oni byli zszokowani i wielbili Boga, mówiąc: „*Naprawdę jeszcze, nigdy czegoś takiego nie widzieliśmy*”. Mt 9,33

Marka 2,13 – 28

Powołanie Lewiego

- (13) Potem wyszedłszy znów szedł obok morza, a za Nim szedł wielki tłum, który schodził się do Niego, a On ich nauczał.
- (14) A przechodząc, ujrzał Lewiego, syna Alfeusza, który siedział w komorze celnej i rzekł mu: „*Pójdź za Mną.*” A on wstawszy, zaczął Jemu towarzyszyć.
Mt 4,20-22 i 8,22 i 9,9-13 i 19,21 ; Mk 10,21 ; Łk 5,27-32 i 9,59 i 18,22 ; Jn 1,43 i 21,19-22
- (15) I gdy przyszedł do jego domu, leżał przy stole razem z wieloma poborcami i grzesznikami, którzy z Jezusem współleżeli razem ze Swoimi uczniami. Albowiem było ich wielu, którzy Mu towarzyszyli. *Mt 5,46*
- (16) Gdy uczeni w piśmie i faryzeusze zauważyli to, że rozmawia z grzesznikami i poborcami, rzekli do Jego uczniów: „*Po co On je z poborcami i grzesznikami?*” *Mt 11,19 ; Łk 7,34 i 15,1n*
- (17) I usłyszawszy to Jezus, rzekł im: „*Nie potrzebują zdrowi lekarza, ale ci, którzy źle się mają. Nie przyszedłem powołać sprawiedliwych, ale grzeszników.*”

Sprawa postów

- (18) Byli też uczniowie Jana i faryzeusze, którzy pościli. Podeszli do Niego i rzekli Jemu: „*Dlaczego uczniowie Jana i uczniowie Faryzeuszów poszczą, a Twój nie poszczą?*”
- (19) Jezus im odpowiedział: „*Przecież nie mogą goście komnaty weselnej pościć w tym czasie, kiedy Pan Młody Jest z nimi. Dopóki mają Pana Młodego ze sobą, nie mogą pościć.*”
- (20) *Przyjdą zaś dni, kiedy odbiorą im Pana Młodego i wtedy będą pościć w ten dzień.*
- (21) *Nikt nie naszywa łąty z nowego materiału na stary płaszcz. Jeśli zaś przyszywa, to nowa łąta oderwie dalszą część starego płaszcza i rozdarcie się powiększy.*
- (22) *I nikt też nie nalewa młodego wina do starych bukłaków. Bo jeśli tak uczyni, to wino rozerwie bukłaki i wino się wyleje. Młode wino wlewa się do nowych bukłaków.*” *Mt 9,14-17 ; Łk 5,33-39*

Chrystus Władcą Szabatu

- (23) Następnie przechodził w Szabat przez zboże razem ze Swoimi uczniami, którzy przez całą drogę zrywali kłosa. *Pwt 23,25*
- (24) A faryzeusze rzekli Mu: „*Dlaczego (oni) czynią to w Szabat, co nie jest dozwolone?*”
- (25) (On) zaś im rzekł: „*Nigdy nie czytaliście, co uczynił Dawid, kiedy znalazł się w potrzebie i gdy zgłodniał on razem z innymi?*”
- (26) *Po tym jak wszedł do Domu Bożego za arcykapłana Abiatarą i spożywał chleby pokładne, których nie wolno (było) jeść, jedynie kapłanom, a następnie dawał tym, którzy z nim byli?*” *1Sm 21,7*
- (27) I rzekł im: „*Szabat z powodu człowieka został uczyniony, a nie człowiek z powodu Szabatu.*” *Rdz 2,2n ; Wj 20,8-10 ; Pwt 5,12-14*
- (28) *Tak więc Syn Człowieczy (Jest) Władcą i Szabatu.*” *Mt 12,1-8 ; Łk 6,1-5*

Marka 3,1 – 23

Rozdział 3

Uzdrowienie w Szabat

- (1) Ponownie wszedł do synagogi, i był tam człowiek, który miał uschłą rękę.
- (2) I pilnowali Go (faryzeusze), czy w Szabat go nie uzdrowi, aby Go oskarżyć.
- (3) I rzekł do człowieka, który miał uschłą rękę: „*Wyjdź na środek.*”
- (4) A do nich rzekł: „*Jest dozwolone, aby dobro czynić w Szabat, czy zło? Życie uratować, czy zabić? A oni zaś milczeli.*” Łk 14,3
- (5) I spojrział na nich z gniewem i smutkiem z powodu zatwardziałości ich serc, potem rzekł do tego człowieka: „*Wyciągnij rękę.*” I wyciągnął, a jego ręka została uzdrowiona. Mk 6,52 i 8,17 ; Jn 12,40 ; Rz 11,25 ; Ef 4,18
- (6) A faryzeusze, wyszedłszy razem z Herodiadami na naradę, dyskutowali o Nim, jakby Go zabić. Mt 6,52 i 8,17 i 12,9-14 ; Łk 6,6-11 ; Jn 12,40 ; Rz 11,25 ; Ef 4,18

Jezus nad jeziorem Genezaret

- (7) Potem Jezus razem ze Swoimi uczniami wycofał się w kierunku morza, i mnóstwo (ludzi) towarzyszyło Mu z Galilei i Judei.
- (8) A także z Jerozolimy, Idumei, spoza Jordanu, okolic Tyru i Sydonu. Wielki tłum słysząc o Jego cudach, szedł za Nim. Mt 4,25
- (9) I rzekł do swoich uczniów, aby łódź była gotowa dla Niego z powodu wielkiego tłumy, który cisnął się do Niego. Mk 4,1 ; Łk 5,3
- (10) Albowiem wielu uzdrowił tak, że napierali na Niego, żeby się Go dotknąć wszyscy, którzy mieli różne dolegliwości. Mt 14,36 ; Mk 6,56
- (11) I duchy nieczyste, kiedy Go widziały padały przed Nim i krzyczały mówiąc: „*Ty Jesteś Synem Boga.*”
- (12) I wiele razy je karcił, aby Go nie ujawniały. Mk 1,34 ; Łk 4,41

Wybór Dwunastu

- (13) A gdy wszedł na górę, przywołał do Siebie tych, których Sam chciał, a (oni) podeszli do Niego.
- (14) I ustanowił dwunastu, których nazwał apostołami, aby byli z Nim i aby ogłaszali Ewangelię.
- (15) I aby mieli władzę wypędzać demony.
- (16) I ustanowił dwunastu i nadając imiona: Szymonowi, Piotr. Mt 16,17n ; Jn 1,42
- (17) Jakubowi syna Zebedeusza, Jana syna Jakuba dając mu imię Boargenes, co się tłumaczy synowie gromu. Łk 9,54
- (18) Andrzeja i Filipa, Bartłomieja i Mateusza, Tomasza i Jakuba Syna Alfeusza i Tadeusza oraz Szymona Kananejczyka.
- (19) I Judasza Iskariotę, który Go wydał. Mt 10,1-4 ; 26,25 i 27,3 ; Łk 6,12-16 ; Jn 18,2.5
- (20) A gdy przyszedł do domu, schodził się znów tłum tak, że nie mogli oni spożyć nawet chleba. Mk 6,31
- (21) A kiedy to usłyszeli krewni, wyszli, chcąc Go schwytać, mówili: „*Stracił rozum.*” Jn 10,20

Oszczerstwo uczonych w Piśmie

- (22) Nauczyciele w Piśmie, którzy przyszli z Jerozolimy mówili, że ma belzebuba i że przez władcę demonów wyrzuca demony. Mt 9,34 i 10,25
- (23) A przywoławszy ich do Siebie, (Jezus) mówił im w przykładach: „*Jak może szatan szatana wyrzucać?*”

Marka 3,24 – 4,9

- (24) *Jeśli królestwo jest przeciw sobie podzielone, czy może się zachować takie królestwo?*
- (25) *A jeśli dom, który jest przeciw sobie podzielony, czy będzie mógł się taki dom zachować?*
- (26) *Jeśli szatan, gdy sam w sobie jest podzielony, może się zachować i nie mieć końca?*
- (27) *Nikt nie może wejść do domu siłacza i zagrabić jego rzeczy, jeśli najpierw nie zwiąże siłacza. Dopiero potem ograbi jego dom!”* Mt 12,22-37 ; Łk 11,14-23

Grzech przeciwko Duchowi Świętemu

- (28) *„Amen. Powiadam wam, że wszystko zostanie odpuszczone synom ludzkim, zgorszenia i wszystkie bluźnierstwa,*
- (29) *ale ten zaś, kto by zbluźnił przeciwko Duchowi Świętemu, nie otrzyma odpuszczenia w tym wieku, ale winien jest wiecznego grzechu.”* Łk 12,10 ; 1J 5,16
- (30) *Bo mówili: „Ma nieczystego ducha.”* Jn 7,20 i 8,48.52 ; 10,20

Bracia Jezusa

- (31) *I przyszła Jego matka i Jego bracia, i stojący na zewnątrz wysłali (kogoś), aby Go wezwał.* Mk 6,3 ; Jn 2,12 ; Dz 1,14
- (32) *A tłum siedząc wokół Niego, rzekł Mu: „Oto Twoja matka, bracia Twoi i Twoje siostry (stoją) na zewnątrz, szukając Ciebie.”*
- (33) *A odpowiadając im, rzekł: „Któż jest Moją matką i Moimi braćmi?”*
- (34) *I spojrzawszy na tych, którzy siedzieli wokół Niego, rzekł im: „Oto Moja matka i Moi bracia!*
- (35) *Albowiem każdy, kto uczyni wolę Boga, ten jest Moim bratem, siostrą i matką.”* Mt 6,10 i 12,46-50 i 16,22-26 i 19,16n i 26,42 i 28,20 ; Łk 8,19-21 i 22,42 ; Jn 7,17 i 9,31

Rozdział 4

Nauczanie o Królestwie Bożym

- (1) *I ponownie zaczął nauczać przy morzu. I zgromadził się przed Nim tak wielki tłum, że Sam wszedł do łodzi, która była na morzu, a cały tłum stał na brzegu morza.* Mk 3,7-9 ; Łk 5,1-3
- (2) *I nauczał ich w wielu przykładach Swoje nauki, mówiąc im:* Syr 39,1-3 ; Mt 13,34 ; Mk 4,33n
- (3) *„Posłuchajcie. Oto wyszedł siewca siać,*
- (4) *i gdy siał (jedne) ziarna padły obok drogi i przyleciały ptaki i je zjadły.*
- (5) *Inne na padły na skaliste (miejsca) tam gdzie było mało ziemi, i zaraz powschodziło, bo nie miało głębokiej ziemi.*
- (6) *A gdy wzeszło słońce, wypaliło je. Dlatego, że nie miało korzenia, zostało wysuszone.*
- (7) *Inne (ziarno) padło między ciernie i wyrosły ciernie, które je zadusiły, nie wydając owocu.*
- (8) *Jeszcze inne padło na dobrą ziemię i wydało owoc, który rósł i pomnażał się: jeden trzydziestokrotny, jeden sześćdziesięciokrotny i jeden stokrotny.”* Mt 13,1-9 ; Łk 8,4-8
- (9) *I rzekł: „Kto ma uszy, aby słuchać, niech słucha!”* Mt 11,15 ; Łk 14,35

Marka 4,10 – 29

Wyjaśnienie przykładu o poznaniu

- (10) A kiedy Był Sam, zapytali ci, którzy wokół Niego byli razem z dwunastoma o ten przykład. Mt 15,15 ; Mk 7,17
- (11) A On rzekł im: „*Wam dano poznać tajemnice Królestwa Bożego, tamtym zaś na zewnątrz mówię w przykładach, aby się wszystko wypełniło.*
- (12) *Aby widząc, widzieli i nie ujrzeli, a słuchając, słyszeli, a nie rozumieli. I aby się nie nawrócili, i aby nie zostały im odpuszczone (grzechy).”*
Iz 6,9n ; Mt 13,10; Łk 8,9n ; Jn 12,40 ; Dz 28,26n
- (13) Mówił im: „*Nie znacie tego przykładu, to jak wszystkie przykłady poznacie?”*

Wyjaśnienie przykładu o siewcy

- (14) „*Siewca sieje słowo.*
- (15) *Ci, którzy są obok drogi, tym jest siane to słowo, a kiedy je usłyszą, zaraz przychodzi szatan i zabiera słowo zasiane w ich sercach.*
- (16) *Zaś tymi, którzy są posiani na skalisty grunt, są ci, którzy kiedy usłyszą te słowa, zaraz z radością je przyjmują.*
- (17) *Lecz nie mają w sobie korzenia, bo są niestali, a kiedy przychodzi ucisk lub prześladowanie z powodu tego Słowa, zaraz się załamują.* Mt 26,31 ; Mk 14,27
- (18) *A innymi są ci, którzy zostali posiani w ciernie, i którzy usłyszeli to słowo,*
- (19) *ale troski tego wieku i ułuda bogactwa, pożądlivość innych rzeczy, zagłuszają te słowo i staje się one bez owocu.* Mt 19,23n ; Mk 10,23n ; Łk 12,15-21 i 18,24n
- (20) *Są też i ci, którzy są posiani na dobrą ziemię, oni to słuchają Słów i przyjmują je i wydają owoc: jeden trzydziestokrotny, jeden sześćdziesięciokrotny i jeden stokrotny.”*
Mt 13,18-23 ; Łk 8,11-15

Przykład o lampie

- (21) I rzekł im: „*Czy przynosi się lampę, aby stała pod korcem, czy pod łóżkiem? Czy nie po to, aby była na świeczniku?* Mt 5,15 ; Łk 11,33
- (22) *Nie ma bowiem nic zakrytego, aby się (to) nie ujawniło, ani też nie ma nic zakrytego, aby nie wyszło na jaw.* Mt 10,26 ; Łk 12,2
- (23) *Jeśli ktoś ma uszy, aby słuchać, niechaj słucha!”*
Mt 11,15 i 13,43 ; Mk 4,9 ; Łk 8,16-18 i 14,35 ; Ap 2,7-11.17.29 ; 3,6.13.22
- (24) Mówił i też: „*Uważajcie, czego słuchacie. W jakiej mierze mierzycie, będzie i wam odmierzone i wam dołożone.* Mt 7,2 ; Łk 6,38
- (25) *Albowiem kto ma, będzie mu dane, a kto nie ma, zaborą od niego to, co ma.”*
Mt 13,12 i 25,29 ; Łk 19,26
- (26) I rzekł im: „*Tak jest z Królestwem Boga, jak z człowiekiem, który rzuca ziarno w ziemi.*
- (27) *A gdy będzie spał i zbudzi się w nocy, to już za dnia ziarno będzie kiełkować, nie wiedząc w jakim momencie.* Jk 5,7
- (28) *Gdyż sama ziemia, daje owoc, najpierw źdźbło, potem kłos, potem ziarno zboża w kłosie.*
- (29) *I kiedy zaś wyda owoc, wysyła żniwiarza, bo nadeszło żniwo.”*
Jl 3,13 ; Mt 13,39 ; Ap 14,15

Marka 4,30 – 5,11

Przykład o ziarnie gorczycy

- (30) Następnie mówił: „*Jak mam porównać Królestwo Boże, lub w jakim przykładzie je umieścić?*”
- (31) *Jak ziarno gorczycy, które się posieje na ziemi, jest najmniejsze ze wszystkich nasion na ziemi.* Mt 17,20 ; Łk 17,6
- (32) *A kiedy się je posieje, wychodzi i staje się większe od wszystkich warzyw, i wypuszcza gałęzie tak wielkie, że pod jego cieniem gnieźdzą się ptaki niebios.*” Ez 17,23 i 31,6 ; Dn 4,12.21
- (33) Takimi to wieloma przykładami mówił im słowa, tak aby mogli słuchać.
- (34) Bez przykładów niczego im nie mówił, ale jedynie na osobności wszystko wykladał uczniom.

Uciszenie burzy

- (35) Jeszcze tego samego dnia, gdy zapadł wieczór, rzekł im: „*Przeprawmy się na drugą stronę.*”
- (36) A opuściwszy tłum zabrali Go do łodzi, które płynęły razem z innymi.
- (37) Potem nastąpiła gwałtowna wichura i fale wlewały się do łodzi, tak że cała się już nappełniła wodą.
- (38) On zaś spał na rufie obok podgłówek, a zbudziwszy Go, rzekli Mu: „*Nauczycielu! Nie martwi Cię to, że giniemy?*”
- (39) A gdy wstał, skarcił wiatr i rzekł do morza: „*Zamilcz! Uspokój się!*” I wiatr się uciszył i nastąpiła wielka cisza.
- (40) I rzekł im: „*Dlaczego jesteście bojaźliwi? Jeszcze nie macie wiary?*”
- (41) I przestraszyli się ogromnym strachem i mówili do siebie nawzajem: „*Kim On Jest, że wiatr i morze są Mu posłuszne?*” Mt 8,23-27 ; Łk 8,22-25

Rozdział 5

Uzdrowienie opętanego w Gerazie

- (1) A przepłynąwszy na drugi brzeg morza, dopłynęli do krainy Gazareńczyków. Mt 8,28
- (2) I gdy zszedł On z łodzi, zaraz wyszedł Mu naprzeciw z grobowców człowiek, który miał ducha nieczystego, Mk 1,23 i 5,1
- (3) a który mieszkał w grobowcu, i którego nikomu nie udało się związać łańcuchami,
- (4) bo wielokrotnie próbowano go związać pętami i łańcuchami, lecz one były rozrywane przez niego, a łańcuchy były rozkruszane, dlatego nikt nie miał siły go ujarzmić.
- (5) Przez całą noc i cały dzień przebywał w grobowcach i w górach, krzyczał i uderzał w siebie kamieniami.
- (6) A ujrzawszy Jezusa z daleka, przybiegł i pokłonił się Jemu
- (7) i krzyknąwszy potężnym swoim głosem, rzekł: „*Czego chcesz ode mnie Jezusie, Synu Boga Najwyższego? Błagam Cię przed Bogiem, abys mnie więcej nie dręczył.*” 1Kr1 17,18 ; Mt 26,63 ; Mk 1,24 ; Łk 1,32 i 4,34 i 6,35
- (8) Wtedy rzekł mu: „*Wyjdź z tego człowieka ducha nieczysty!*”
- (9) Zapytał go: „*Jakie jest twoje imię?*” A on rzekł: „*Legion, bo jest nas wielu.*”
- (10) I błagali Go wiele razy, aby ich nie wysyłał poza tę krainę.
- (11) Było tam też przy górze wielkie stado świń, które się pasło.

Marka 5,12 – 35

- (12) I prosiły Go, mówiąc: „*Poślij nas w te świnie, abyśmy w nie weszli.*”
- (13) I pozwolił im. I natychmiast weszły te duchy nieczyste w te stado świń, które pędem ruszyło w dół urwiska, w morze, i utonęło. A było ich około dwóch tysięcy.
- (14) A ci, którzy je paśli, uciekli i oznajmili w całym mieście i na polach. I wyszli zobaczyć to, co się stało.
- (15) Potem przyszli do Jezusa, aby zobaczyć opętanego, który siedział ubrany, całkiem zdrowy, w którym mieszkał Legion bojąc się tego, co ujrzeli.
- (16) I zaświadczyli im ci, którzy to widzieli, jak to się stało z opętanym i co się stało ze świniami.
- (17) I zaczęli Go prosić, aby odszedł od ich granic.
- (18) A gdy wszedł do łodzi, prosił Go opętany, aby z Nim był,
- (19) lecz On nie zezwolił mu, ale rzekł do niego: „*Idź do swojego domu, do swoich i powiedz o tym, co Jahweh ci uczynił i jak zmiłował się nad tobą.*”
Mt 8,28-34 i 9,6 ; Mk 8,26 ; Łk 5,24 i 8,26-39
- (20) On zaś zaraz odszedł i zaczął głosić w Dekapolu to, co uczynił mu Jezus tak, że wszyscy się dziwili.

Wskreszenie córki Jaira i niewiasta cierpiąca na krwotok

- (21) Gdy ponownie przeprowił się Jezus w łodzi na drugą stronę, zszedł się do Niego liczny tłum, który stał na brzegu morza.
- (22) I podszedł jeden z przełożonych synagogi, imieniem Jair, a ujrzawszy Go, upadł do Jego nóg
- (23) i błagał Go wielokrotnie, mówiąc: „*Córeczka moja kona. Czy zechciałbyś nałożyć na nią Swoje Ręce, aby została uratowana i ożyła?*”
Mt 8,3 ; Mk 6,5 i 7,32 i 8,23-25 ; Łk 4,40 i 13,13 ; Dz 9,12.17 i 28,8
- (24) I poszedł za nim, a towarzyszył Jemu tak wielki tłum, że Go ściskali.
- (25) Niewiasta, która przez dwanaście lat cierpiała na krwotok
- (26) wielokrotnie cierpiąc przez licznych lekarzy, wydając wszystko, co miała i którzy nic jej nie mogli pomóc, czuła się jeszcze gorzej.
- (27) Usłyszawszy zaś o Jezusie, przyszła w tłumie i dotknęła się z tyłu Jego płaszcza,
Mt 14,36 ; Mk 6,56
- (28) bo mówiła sobie: „*Choćbym dotknęła się Jego płaszcza, będę uzdrowiona.*”
- (29) I natychmiast ustał jej krwotok i poczuła w całym ciele, że jest uleczona od swojej dolegliwości.
- (30) Zaraz Jezus poczuł w sobie, że wyszła Moc z Niego, i zwróciwszy się do tłumy, rzekł: „*Kto się dotknął Moich szat?*”
Łk 6,19
- (31) Uczniowie Jego rzekli Mu: „*Widzisz, jak tłum ciśnie się do Ciebie, a Ty mówisz: Kto się Mnie dotknął?*”
- (32) I obejrawszy się, ujrzął tę, która to uczyniła.
- (33) Niewiasta przestraszona i drżąca przyszła, padła do Niego i powiedziała Mu całą prawdę.
- (34) On zaś odpowiedział jej: „*Najmilsza, twoja wiara cię uratowała. Idź w pokoju i bądź zdrowa od swojej dolegliwości.*”
1Sm 1,17 i 20,42 ; 2Sm 15,9 ; 2Krl 5,19 ; Mk 10,52 ; Łk 7,50 i 17,19 ; Dz 16,36 ; Jk 2,16
- (35) A gdy jeszcze On mówił, przyszli od przełożonego synagogi i rzekli: „*Twoja córka umarła. Dlaczego jeszcze dręczysz Nauczyciela?*”

Marka 5,36 – 6,13

- (36) Jezus zaś usłyszawszy słowa, które powiedzieli przełożonemu synagogi, rzekł: *„Nie bój się, jedynie wierz.”*
- (37) Nie pozwolił nikomu, aby z Nim przebywać, jedynie tylko Piotrowi, Jakubowi i Janowi, bratu Jakuba. *Mt 10,2 i 17,1 ; Mk 1,29 i 3,16n i 9,2 i 13,3 i 14,33 ; Łk 6,14 i 9,28 ; Dz 1,13*
- (38) A gdy przyszli do domu przełożonego synagogi, ujrzeli wielki lament, płacz i zamęt.
- (39) I wyszedłszy, rzekł im: *„Dlaczego czynicie zamęt i płaczecie? Dziecko nie umarło, ale śpi.”* *Jn 11,11*
- (40) A oni Go wyśmiewali. On zaś wyrzuciwszy wszystkich, zabrał ojca dziecka i jego matkę razem z tymi, którzy z nim byli i weszli (tam), gdzie znajdowało się dziecko
- (41) A gdy schylił się, wziął rękę dziecka i rzekł do niej: *„Talitha Kum”* - co się tłumaczy *„Dziewczynko, (mówię tobie): wstań!”* *Łk 7,14*
- (42) Zaraz dziewczynka wstała i chodziła. Miała bowiem dwanaście lat, i osłupieni byli, dziwiąc się.
- (43) I nakazał wielu, aby się nikt o tym nie dowiedział i rzekł: *„Dajcie jej jeść.”* *Mt 9,18-26 ; Mk 1,44 i 7,36 ; Łk 8,40-56*

Rozdział 6

Niewiara mieszkańców Nazaretu

- (1) Wyszędłszy stamtąd, przyszedł do swojej ojczyzny razem ze Swoimi uczniami,
- (2) a gdy nastał Szabat, zaczął nauczać wielu w synagodze, a ci, którzy Go słuchali, dziwili się, mówiąc: *„Skąd On to ma? I co za Mądrość jest Jemu dana, nawet Moce, które dzieją się przez Jego Ręce.”* *Jn 7,15*
- (3) *czy nie jest On cieślą? Synem Marii i bratem Jakuba, Józefa, Judy i Szymona? I czy nie są tu Jego siostry przy nas?”* I gorszyli się z Jego powodu. *Jn 6,42 ; Mk 3,3*
- (4) Jezus im rzekł: *„Nie jest prorok uczczony w swojej ojczyźnie i u swoich krewnych, ani w swoim domu.”* *Jn 4,44*
- (5) I nie mógł tam uczynić żadnego cudu, jedynie na kilku niemych położył Swoje Ręce i ich uzdrowił. *Mt 9,18 i 14,14 ; Mk 5,23 i 6,13 i 7,32 i 8,23-25 ; Łk 4,16-30.40 i 13,13 ; Dz 9,12 i 17,28*
- (6) Dziwił się On z powodu ich niewiary. Potem obchodził wokoło wsie i nauczał.

Rozesłanie Apostołów

- (7) A przywoławszy dwunastu, zaczął ich wysyłać po dwóch, dając im moc nad duchami nieczystymi. *Łk 10,1*
- (8) Nakazując im, aby niczego nie zabierali w drogę, ani chleba, ani torby, ani trzosów na pieniądze, jedynie laskę.
- (9) Ani też dwóch sukni, poza sandałami. *Łk 10,4*
- (10) I rzekł im: *„Do jakiego domu wejdziecie, tam pozostańcie aż wyjdziecie, Łk 10,7*
- (11) *a kiedy w jakimś miejscu was przyjmą, lecz was nie posłuchają, wyjdźcie stamtąd, wstrząśnijcie pył sprzed waszych stóp na ich świadectwo.* *Mt 8,4 i 10,18 ; Mk 1,44 i 13,9 ; Łk 10,11 ; Dz 13,51*
- (12) *I głoście (im), wzywając do nawrócenia.*
- (13) *Wyrzucajcie wiele demonów, namaszczajcie wielu chorych oliwą i ich uzdrawiajcie.”* *Mt 10,1.5-15 i 14,14 ; Mk 6,5 ; Łk 9,1-6 ; Jk 5,14*

Marka 6,14 – 35

Sąd Heroda o Chrystusie

- (14) A gdy usłyszał to król Herod o Nim, mówiono, że to Jan Chrzciciel powstał z martwych i dlatego dzieją się w Nim dzieła i cuda.
- (15) Inni zaś mówili, że jest Eliaszem, inni zaś mówili, że jednym z proroków.
Mt 16,14 ; Mk 8,28 ; Łk 9,19
- (16) Usłyszawszy to, Herod rzekł: „*Ja ściąłem jemu głowę, a Jan zmartwychwstał?*”
- (17) Sam Herod wysławszy (straże) pochwyił Jana i związał go w więzieniu z powodu Herodiady, żony swojego brata, który ją poślubił.
- (18) Albowiem Jan mówił do Heroda, że: „*Nie wolno ci mieć żony twojego brata.*”
Kpł 18,16 ; Łk 3,19n
- (19) Herodiada miała zaś urazę do niego i chciała go zabić, lecz nie mogła.
- (20) Albowiem Herod bał się Jana, wiedząc, że jest mężem sprawiedliwym i świętym, i ochraniał go, słuchając go wielokrotnie. Był zakłopotany, ale chętnie go słuchał.
- (21) Gdy nastał dzień, kiedy Herod wyprawivszy na urodziny wieczerzę, którą uczynił urzędnikom wojskowym, dostojnikom galilejskim.
- (22) A gdy weszła córka Herodiady, i gdy tańczyła, przypodobana się Herodowi razem z leżącymi wokół niego przy stole. Wtedy król powiedział dziewczynie: „*Proś mnie o co chcesz, a dam ci.*”
- (23) I przysięgał jej wiele razy, mówiąc: „*O cokolwiek byś mnie poprosiła, dam ci nawet połowę mojego królestwa.*”
Est 5,3-6 i 7,2
- (24) I gdy wyszła, powiedziała swojej matce: „*O co mam prosić?*” A ta jej powiedziała: „*Głowę Jana chrzciciela.*”
- (25) Gdy weszła z pośpiechem do króla, poprosiła go, mówiąc: „*Chcę, abys natychmiast dał mi na tacy głowę Jana Chrzciciela.*”
- (26) I zasmucił się król z powodu swoich przysięg i tych wokół niego leżących przy stole, nie chcąc jej złamać.
- (27) I nakazał król zaraz wysłać kata i przynieść głowę. On poszedł i ściął głowę w więzieniu
- (28) i przyniósł jego głowę na tacy i podał ją dziewczynie, a dziewczyna podała ją swojej matce.
- (29) A usłyszawszy to jego uczniowie, przyszli i zabrali jego ciało i złożyli je w grobie
Mt 14,1-12 i 27,59n ; Łk 9,7-9 i 23,52n ; Jn 19,38-41

Znak chleba

- (30) A gdy powrócili do Jezusa jego uczniowie i powiedzieli mu wszystko, ile uczynili (cudów), ile nauczali, rzekł im Jezus:
Łk 10,17
- (31) „*Chodźcie na miejsce pustynne i odpocznijcie trochę, albowiem przychodziło i odchodziło wielu tak, że nie mieli czasu zjeść.*”
Mk 3,20
- (32) I odплыnęli łodzią w miejsce odosobnione.
- (33) I widzieli ich ci odplywających i wielu spieszyło ze wszystkich miast i zbiegało się wcześniej niż sami tam przybyli.
- (34) A wyszedłszy, zobaczył liczny tłum i litował się nad nimi, bo byli jak owce, nie mające pasterza. I zaczął im głosić wiele nauk.
Lb 27,17 ; 1Krl 22,17 ; 2Krn 18,16 ; Ez 34,5-8 ; Za 10,2 ; Jdt 11,19 ; Mt 9,36 i 15,32 ; Mk 8,2
- (35) A gdy już nastąpiła późna godzina, podeszli do Niego Jego uczniowie i rzekli Mu: „*To miejsce jest pustynne, a godzina jest późna.*”

Marka 6,36 – 56

- (36) *Odpraw ich do okolicznych wsi leżących między polami, aby zakupili sobie coś do jedzenia.*
- (37) On zaś odpowiedział im mówiąc: *„Wy dajcie im jeść”* Oni rzekli Mu: *„Czy mamy iść i kupić za dwieście denarów chlebów i mamy dać im jeść?”*
- (38) On zaś im rzekł: *„Ile macie chlebów? Idźcie i zobaczcie!”* I powiedzieli Mu: *„Pięć i dwie ryby.”*
- (39) I nakazał im posadzić wszystkich rzędami na zielonej trawie.
- (40) I rozłożyli się grupami po stu i po pięćdziesiąt.
- (41) A wzięwszy te pięć chlebów i dwie ryby, spojrzawszy do góry w niebo, pobłogosławił i połamał chleby, podawał swoim uczniom, aby ci rozdawali im, oraz te dwie ryby rozdzielił dla wszystkich.
- (42) I jedli wszyscy tak, że zostali najedzeni. Mt 14,13-21 ; Łk 9,10-17 ; Jn 6,1-14
- (43) Zebrano dwanaście wypełnionych koszy ułamków (chleba) i resztek ryb.
- (44) Zaś jedzących chleby było pięć tysięcy mężczyzn. Mt 15,32-38 ; Mk 8,1-9

Chrystus chodzi po morzu

- (45) I zaraz przymusił swoich uczniów, aby weszli do łodzi i płynęli przed Nim w kierunku Betsaidy, aż On odprawi tłumy.
- (46) A uwolniwszy się od nich, odszedł na górę, aby się modlić.
- (47) I gdy nastał wieczór, łódź była na środku morza, a On Sam na ziemi.
- (48) I ujrawszy ich ciężko wiosłujących, albowiem wiatr był przeciwny o czwartej straży nocnej, przyszedł do nich, chodząc po morzu, i chciał przejść obok nich,
- (49) lecz oni ujrawszy Go chodzącego po morzu, pomyśleli, że to zjawia i krzyknęli Łk 24,37
- (50) albowiem wszyscy, którzy Go ujrzeli, byli poruszeni. On zaś przemówił do nich, mówiąc: *„Nie bójcie się i nie lękajcie, Ja Jestem.”*
- (51) Gdy wszedł do ich łodzi, wiatr się uciszył, a oni dziwili się między sobą. Mk 4,39
- (52) Nie zrozumieli bowiem wydarzeń z chlebami, albowiem ich serce było zatwardziałe. Mt 14,22-33 ; Mk 8,17 ; Jn 6,15-21

Uzdrowienia w Genezaret

- (53) Przeprawiwszy się, przyszli do ziemi Genezaret, przybijając do brzegu.
- (54) A gdy wyszli oni z łodzi, zaraz Go rozpoznali.
- (55) I biegali po całej swojej krainie i zaczęli przynosić na matach chorych, gdziekolwiek usłyszeli, że Jest.
- (56) A kiedy wchodził do wsi, czy do miast, czy na pola, czy na rynki, kładli przed Nim chorych i błagali Go, aby mogli się dotknąć skraju Jego płaszcza. I ilu tylko dotknęło Go, było uzdrowionych. Iz 61,1-3 ; Mt 9,20 i 14,34-36 ; Mk 5,27 ; Łk 8,44

Marka 7,1 – 23

Rozdział 7

Zwyczaje faryzeuszy

- (1) I zebrali się przed Nim i jacyś uczniowie w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy,
(2) a ujrzawszy Jego uczniów, którzy jedli niemytymi rękoma chleb. Łk 11,38
(3) Albowiem faryzeusze i wszyscy Żydzi, jeśli nie umyją swoich rąk, nie jedzą, trzymając się tradycji starszych.
(4) A (ci) z rynku, jeśli się nie zanurzają, nie jedzą. I wiele jest innych, co przyjęli, aby trzymać się obmywania kielichów, miedzianych dzbanków i innych. Mt 23,25 ; Łk 11,39
(5) I zapytali Go faryzeusze i uczniowie w Piśmie: „Dlaczego Twoi uczniowie nie postępują według nakazu starszych, ale brudnymi rękami spożywają chleb?”
(6) On zaś im odpowiedział: „Dobrze o was, obłudnikach, prorokował Izajasz, jak jest zapisane: Ten lud czci Mnie wargami, zaś serce ich daleko jest ode Mnie.
(7) Daremnie Mnie czczą, nauczając nauk i przykazań ludzkich.” Iz 29,13 (LXX) ; Dz 5,29
(8) *Opuszczacie przykazanie Boga, a trzymacie się nakazów ludzkich.*
(9) I rzekł im: „Wspaniale unieważniacie przykazanie Boga, aby wasz nakaz przestrzegano, Mt 15,3
(10) Albowiem Mojżesz rzekł: Czcij swojego ojca i swoją matkę, a kto złorzeczy ojcu lub matce, niech śmiercią umrze. Wj 20,12 i 21,17 ; Kpł 20,9 ; Pwt 5,16 ; Mk 10,19 ; Ef 6,2
(11) Wy zaś mówicie: Jeśli człowiek rzekłby swojemu ojcu lub matce: Korban – to jest dar ofiarny, jako moja pomoc dla was,
(12) to, czy nie dopuszczacie się już (grzechu), mówiąc, że więcej nie trzeba już czynić dla ojca lub matki?
(13) Unieważniacie Słowo Boga waszym nakazem, który przekazaliście i które to podobnych wiele (rzeczy) czynicie.” Mt 15,3

Prawdziwa nieczystość

- (14) A przywoławszy ponownie do siebie tłum, rzekł im: „Postępujcie mnie wszyscy i zrozumcie:
(15) Nic, co jest z zewnątrz człowieka i to, co wchodzi do niego, nie może go zanieczyścić, ale to, co z człowieka wychodzi – to zanieczyszcza człowieka.
(16) Kto ma uszy do słuchania, niechaj słucha!”
(17) A kiedy wszedł do domu, z dala od tłumu pytali Go Jego uczniowie o ten przykład. Mt 13,36 ; Mk 4,10 ; Łk 8,9
(18) I rzekł im: „Czy wy też nie rozumiecie? Nie zauważacie, że wszystko, co z zewnątrz wchodzi w człowieka, nie może go zanieczyścić,
(19) bo nie wchodzi mu do serca, ale do żołądka i nie zostaje oczyszczone na zewnątrz oczyszczając wszystkie pokarmy. Ale to, co z człowieka wychodzi, to go zanieczyszcza.” Kpł 11, Pwt 14,4-21
(20) Mówił im: „To, co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym,
(21) albowiem z wnętrza człowieka wychodzą złe myśli, rozpusta, kradzieże, zabójstwa,
(22) cudzołóstwa, zachłanność, niegodziwość, podstęp, rozpasanie, bluźnierstwo, zawiść, wyniosłość i głupota. Rz 1,29-31 ; 2Kor 6,9n ; Gal 5,19-21 ; Ef 5,3n ; Kol 3,5 ; 1Tm 1,9n ; 2Tm 3,2-4 ; 1P 4,3 ; Ap 21,8
(23) Wszystkie te złości pochodzą z wnętrza i zanieczyszczają człowieka.”

Marka 7,24 – 8,8

Wiara Syrofenicjanki

- (24) Odszedłszy stamtąd, poszedł w granice Tyru i wszedł do domu tak, aby nikt nie wiedział i nie mógł tego zauważyć.
- (25) Ale zaraz usłyszawszy niewiasta o Nim, która miała córeczkę opętaną przez ducha nieczystego, podszedłszy do Jego Stóp, padła.
- (26) Ta niewiasta była greczynką, z rodu syrofenicjanką i prosiła Go, aby z jej córki wyrzucił demona.
- (27) I rzekł do niej: *„Pozwól najpierw nasycić się dzieciom, albowiem nie jest dobrze brać chleb dzieci i rzucić je szczeniętom.”*
- (28) Ona zaś Mu odpowiedziała: *„Władco, ale i szczenięta jedzą z okruszyn dzieci.”*
- (29) On rzekł jej: *„Z powodu tego słowa idź, bo wyszedł z twojej córki demon.”*
- (30) Kiedy przyszła do swojego domu, znalazła dziecko leżące na łożku, z którego wyszedł demon. Mt 15,21-28

Uzdrowienie głuchoniemego

- (31) Odszedłszy z powrotem z granic Tyru, przeszedł przez Sydon do morza Galilejskiego, aż do granic Dekapolu.
- (32) I przyprowadzono do Niego głuchoniemego, który ledwie mówił i prosili Go, aby nałożył na niego rękę. Mt 9,18 ; Mk 5,23 i 8,23-25 ; Łk 4,40 i 13,13 ; Dz 9,12.17 i 28,8
- (33) I zabrawszy go od tłumu na osobności, włożył Swoje palce w jego uszy i splunawszy dotknął jego języka.
- (34) I spojrzawszy w niebo, westchnął i rzekł mu: *„Effatha”*, to znaczy: *„Otwórz się.”* Mt 14,19 ; Mk 6,41
- (35) I natychmiast otworzyły się jego uszy i usunięte zostały więzy jego języka tak, że mówił poprawnie.
- (36) I nakazał im, żeby nikomu o tym nie mówili, ilekroć On im zakazywał, oni jeszcze bardziej to ogłaszali. Mk 1,44n i 5,43
- (37) Niezwykle dziwili się, mówiąc: *„Dobrze wszystko uczynił, nawet głuchym daje słuch, a niemym mowę.”* Iz 35,5n

Rozdział 8

Znak chleba

- (1) W tych dniach ponownie przybył wielki tłum, który nie miał co jeść, przywoławszy do Siebie Swoich uczniów, rzekł im:
- (2) *„Zlituję się nad tłumem, bo już trzy dni pozostają przy Mnie i nie mają nic do zjedzenia.”*
- (3) *„Jeślibym ich oddalił zgłodniałych do swoich domów, osłabną w drodze, bo niektórzy z nich przybyli z daleka.”*
- (4) Odpowiedzieli Mu Jego uczniowie: *„Jakże, ktoś może ich nakarmić chlebami na pustyni?”*
- (5) Zapytał ich: *„Ile macie chlebów?”* Oni zaś odpowiedzieli: *„Siedem.”*
- (6) I nakazał tłumom rozłożyć się na ziemi, a wzięwszy siedem chlebów, uczyniwszy dziękczynienie, połamał i dawał swoim uczniom, aby podawali i rozdzielali tłumom.
- (7) Mieli też trochę rybek i pobłogostawiwszy je, rzekł, aby i je porozdawać. Mt 15,32-39
- (8) I jedli, i zostali najedzeni (wszyscy), bo zebrano ułomków siedem pełnych koszy.

Marka 8,9 – 30

- (9) Było ich tam cztery tysiące, a potem ich oddalił.
(10) Zaraz wszedł do łodzi ze Swoimi uczniami i dopłynął do dzielnicy Dalmanutta.
Mt 14,14-21 ; Mk 6,35-44 ; Łk 9,12-17 ; Jn 6,5-13

Kwas faryzeuszy

- (11) I przyszli faryzeusze i zaczęli natarczywie domagać się od Niego znaku z Nieba, wystawiając Go na próbę.
Mt 12,38 i 16,1 ; Łk 11,16 ; Jn 6,30
(12) A westchnąwszy w Swoim Duchu, (Jezus) rzekł: „*Dlaczego to pokolenie szuka znaku? Amen. Powiadam wam: Temu pokoleniu, nie będzie dany znak. (oprócz znaku Jonasza)*”
Mt 12,39 ; Łk 11,29
(13) Opuściwszy ich, ponownie wsiadł i odpłynął naprzeciw.
(14) Zapominając wziąć ze sobą chleby, mając ze sobą jeden chleb w łodzi.
(15) I nakazał im, mówiąc: „*Uważajcie i strzeżcie się kwasu faryzeuszy i kwasu Heroda.*”
Łk 12,1
(16) Bo rozważali to między sobą, że nie mają chlebów.
(17) A wiedząc o tym, rzekł im: „*Dlaczego rozważacie, że nie macie chlebów? Jeszcze nie rozumiecie i nie zauważacie, jak twarde są wasze serca?*”
Mk 6,52
(18) *Macie oczy, a nie widzicie, macie uszy, a nie słyszycie i nie pamiętacie*
Jr 5,21 ; Ez 12,2 ; Mk 4,12 ; Dz 28,26
(19) *Kiedy to połamalem pięć chlebów, dla pięciu tysięcy, to ile ułomków pełnych koszy zebraliście?*” I odpowiedzieli Mu: „*Dwanaście!*”
Mt 14,15-21 ; Mk 6,35-44 ; Łk 9,12-17 ; Jn 6,5-13
(20) „*I kiedy siedem dla czterech tysięcy, to ile pełnych ułomków koszy zebraliście?*” I odpowiedzieli Mu: „*Siedem.*”
Mt 15,32-38 ; Mk 8,1-9
(21) Wtedy rzekł do nich: „*Jeszcze nie rozumiecie?*”

Uzdrowienie ślepego z Betsaidy

- (22) A gdy przybyli do Betsaidy, przynieśli Mu ślepego, aby go dotknął,
(23) a chwyciwszy rękę ślepego, wyprowadził go poza wieś i plunąwszy w jego oczy nałożył ręce na niego i zapytał go: „*Czy coś widzisz?*”
Jn 9,6
(24) i spojrzawszy do góry rzekł: „*Widzę ludzi, którzy są jak drzewa chodzące.*”
(25) Potem znowu nałożył Swoje ręce na jego oczy i przejrzał, i został uzdrowiony, a on wokoło przypatrywał się widząc jasno.
(26) I wysłał go Jezus do swojego domu, mówiąc: „*Abyś do tej wsi nie wchodził.*”

Sądy o Chrystusie

- (27) I poszedł Jezus razem ze swoimi uczniami do wiosek koło Cezarei Filipowej. A w drodze pytał swoich uczniów mówiąc im: „*Kim Ja Jestem dla ludzi?*”
(28) Oni zaś odpowiadając rzekli: „*Że Janem Chrzcicielem, inni zaś, że Eliaszem, a inni że jednym z proroków.*”
Mk 6,14n ; Łk 9,7n
(29) A On ich zapytał: „*A wy za kogo Mnie uważacie?*”
Jn 6,69
(30) Odpowiadając Piotr, rzekł Mu: „*Ty Jesteś Chrystus!*” I upominał ich, żeby nikomu o Nim nie mówili.
Mt 16,13-20 ; Mk 9,9 ; Łk 9,18-21

Marka 8,31 – 9,11

Zapowiedź męki

- (31) I nauczał ich, że Syn Człowieczy musi wiele wycierpieć i zostać odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie. Potem zostanie zabity, a po trzech dniach powstanie. Mt 17,12 ; Mk 9,12 ; Łk 17,25
- (32) Z całą otwartością mówił im to, a Piotr wzięwszy Go na bok, zaczął Go karcić.
- (33) On obróciwszy się i ujrawszy Swoich uczniów, skarcił Piotra, mówiąc:
„Idź precz, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, ale po ludzku!” Mt 16,23
- (34) I przywoławszy ze swoimi uczniami tłum, rzekł im: *„Jeśli kto chce za Mną towarzyszyć, niech się wyprze samego siebie, niech zabierze swój krzyż i niech Mnie naśladuje.*
- (35) *Kto bowiem chciałby uratować swoją duszę, straci ją, a kto straci swoją duszę ze względu na Mnie i na dobrą nowinę, zachowa ją.*
- (36) *Co bowiem pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, a na swojej duszy szkodę poniósł?*
- (37) *Co bowiem da człowiek w zamian za swoją duszę?*
- (38) *Kto bowiem wstydzić się Mnie będzie i Moich Słów w tym pokoleniu cudzołożnym i grzesznym, wtedy i Syn Człowieczy zawstydzi go, kiedy przyjdzie w Chwale Swojego Ojca ze Świętymi Aniołami.”*
Mt 10,33-39 ; Łk 12,9 i 14,27-33 i 17,33 ; Jn 12,25

Rozdział 9

- (1) A rzekł im: *„Amen. Powiadam wam, że są tu niektórzy z was stojących, którzy nie zaznają śmierci, zanim nie ujrzą Królestwa Boga, przychodzącego w mocy.”* Mk 13,30

Przemienienie na Górze

- (2) A po sześciu dniach, wziął Jezus Piotra, Jakuba i Jana i wyprowadził ich na wysoką górę, na osobności. I został przemieniony wobec nich.
Mt 10,2 i 17,1-13 ; Mk 1,29 i 3,16n i 5,37 i 13,3 i 14,33 ; Łk 5,10 ; 6,14 i 8,51 i 9,28-36 ; Dz 1,13
- (3) Jego szaty stały się lśniąco białe tak, że żaden farbiarz na ziemi nie ich może tak wybielić.
- (4) I ukazali się im też Eliasz z Mojżeszem, którzy wspólnie rozmawiali z Jezusem.
- (5) Piotr rzekł do Jezusa: *„Rabbi, dobrze jest tu nam, że tu jesteśmy. Uczynimy trzy namioty, jeden Tobie, jeden Mojżeszowi i jeden Eliaszowi.”*
- (6) Albowiem nie wiedział, co ma odpowiedzieć, bo przepelnieni byli wielką bojaźnią.
- (7) I nastąpiła zaraz chmura, która ich osłoniła, i rozległ się z chmury głos: *„To Jest Mój Syn Umiłowany i Jego słuchajcie.”*
Pwt 18,15 ; Ps 2,7 ; Mt 3,17 i 12,18 ; Mk 1,11 ; Łk 3,22 ; Dz 3,22 ; 2P 1,17n
- (8) Nagle gdy rozejrzeli się wokoło, nikogo nie widzieli oprócz Jezusa.
- (9) A gdy schodzili oni z góry, nakazał im, aby nikomu nie opisywali tego, co widzieli, dopóki Syn Człowieczy nie zmartwychwstanie. Mt 12,16 ; Mk 8,30
- (10) I trzymali się tych Słów i rozważali między sobą, co znaczy powstać z martwych.
- (11) I dopytywali się Go, mówiąc: *„Dlaczego to uczeni w Piśmie mówią, że najpierw ma przyjść Eliasz?”*

Marka 9,12 – 32

(12) On zaś rzekł im: „*Eliasz wprawdzie przyszedł i przywraca wszystko, tak jak jest napisane o Synu Człowieczym, aby wiele cierpiał i był odrzucony.*”

Ps 22,2-18 ; Iz 53,3 ; Mal 4,5n

(13) *Zaprawdę powiadam wam, że Eliasz przyszedł i uczynili z nim jak chcieli, tak jak jest o nim zapisane.*”

Mt 11,14

Uzdrowienie epileptyka

(14) A gdy przyszedł do Swoich uczniów, zobaczył wielki tłum wokół nich i uczonych w Piśmie, którzy dociekali między sobą, a nimi.

(15) Zaraz całe tłumy ujrawszy Go przelęknęły się i podbiegając, pozdrawiali Go.

(16) I zapytał ich: „*Dlaczego dociekacie między sobą?*”

(17) Wtedy jeden z tłumu odpowiedział Mu: „*Nauczycielu, przyniosłem do Ciebie mojego syna, który ma niemego ducha,*

(18) *a kiedy go chwyta rozrywa go, pieni się zgrzyta zębami i sztywnieje. Powiedziałem Twoim uczniom, żeby go wyrzucili, ale nie mieli mocy.*”

(19) On odpowiadając zaś im, rzekł: „*O pokolenie bez wiary, do kiedy będę przy was, do kiedy będę was znosił? Przynieście go do Mnie!*”

(20) I przynieśli go do Niego, a ujrawszy Go duch nieczysty, zaraz potrząsnął nim i upadłszy na ziemię, tarzał się i pieniał.

(21) I zapytał jego ojca: „*Ile czasu tak się z nim dzieje?*” On Mu odpowiedział: „*Od dzieciństwa.*”

(22) *Wielokrotnie też w ogień go wrzuca i w wodę, aby go zabić, ale jeśli zechcesz i możesz, pomóż nam i ulituj się nad nami.*”

(23) Jezus odpowiedział mu: „*Jeśli mógłbyś, to wszystko jest możliwe dla wierzącego.*”

Mt 21,21 ; Mk 11,23n ; Łk 17,6

(24) Ojciec dziecka zawoławszy, rzekł: „*Wierzę, ale zaradz mojemu niedowiarstwu.*”

Łk 17,5

(25) Jezus ujrawszy, że tłum zbliża się, skarcił go mówiąc: „*Duchu niemy i głuchy, Ja ci nakazuję: wyjdź z niego i nigdy już w niego nie wchodzi!*”

(26) I krzyknawszy, wielokrotnie zatrzęsł nim i wyszedł, (chłopiec) stał się jakby martwy tak że, wielu mówiło: „*Umarł.*”

Mk 1,26

(27) Jezus, chwyciwszy go za rękę, podniósł go, a on wstał.

Mt 9,25 i 17,14-21 ; Mk 1,31 i 5,41 ; Łk 8,54 i 9,37-43 ; Dz 3,7

(28) A kiedy wszedł do domu razem ze Swoimi uczniami, pytali Go na osobności: „*Dlaczego my nie mogliśmy go wyrzucić?*”

(29) (On) odpowiedział im: „*Ten rodzaj może wyjść jedynie przez post i modlitwę.*”

Ponowna zapowiedź męki

(30) Odszedłszy stamtąd, przechodził przez Galileę, nie chcąc, aby ktokolwiek Go widział.

(31) Albowiem nauczał Swoich uczniów i mówił im, że Syn Człowieczy wydany będzie w ręce ludzi, a ci Go zabiją, lecz zabity po trzech dniach powstanie.

(32) Oni zaś nie rozumieli tych rzeczy i bali się Go dalej pytać.   Mt 17,22n ; Łk 9,43-45

Marka 9,33 – 10,5

Prawdziwa wielkość

- (33) A przyszedłszy do Kafarnaum, kiedy znalazł się w domu, zapytał ich: „Co w drodze rozważaliście?”
- (34) Oni zaś milczeli między sobą, albowiem rozmawiali, kto z nich jest największy.
- (35) A usiadłszy, zawołał ich dwunastu i rzekł im: „*Jeśli ktoś chce być pierwszym, niech będzie ze wszystkich ostatnim i wszystkim służy.*” Mt 18,1-5 ; Łk 9,46-48
- (36) A wzięwszy dziecko, postawił je po środku nich i objąwszy je, powiedział im:
- (37) „*Ktokolwiek przyjąłby jedno z tych dzieci w Imię Moje, Mnie przyjmuje, a kto Mnie przyjmuje, nie Mnie przyjmuje, ale Tego, Który Mnie posłał.*”
- (38) Rzekł Mu Jan: „*Nauczycielu, widzieliśmy kogoś, kto w Twoje Imię wyrzuca demony i zabroniliśmy mu, by nam nie towarzyszył.*”
- (39) Jezus zaś odpowiedział: „*Nie zabraniajcie mu, albowiem nikt sam, nie jest w stanie czynić cuda, lecz jedynie w Imię Moje i taki nie będzie Mi złorzeczył.*
- (40) *Albowiem kto nie jest przeciwko nam, jest z nami.*
- (41) *Kto bowiem da wypić kielich wody w Imię Moje, że Chrystusowi jesteście, Amen, powiadam wam, że nie utraci swojej zapłaty.*” Łk 9,49n

Przeostroga przed zgorszeniem

- (42) „*A temu, kto doprowadziłby do zgorszenia jednego z tych małych, którzy we Mnie wierzą, lepiej dla niego będzie jeśli przywiąże sobie kamień młyński wokół szyi i wrzucony będzie w morze.*
- (43) *Jeśli twoja ręka prowadzi cię do zgorszenia, odetnij ją, lepiej jest bowiem kalekim wejść do życia niż pójść do gehenny w ogień nieugaszony.* Iz 66,24
- (44) *Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie.*
- (45) *Jeśli twoja stopa prowadzi cię do zgorszenia, odetnij ją, lepiej jest bowiem wejść do życia kulawym, niż mając dwie stopy zostać wrzuconym do gehenny.*
- (46) *Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie.*
- (47) *I jeśli twoje oko gorszy cię, wyłup je, lepiej jest tobie wejść do Królestwa Bożego jednookim, niż dwoje oczu mając, być wrzuconym do ognistej gehenny.* Mt 5,29
- (48) *Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie.*
- (49) *Albowiem każdy ogniem będzie posolony.* Mt 18,6-9 ; Łk 17,1n
- (50) *Dobra sól, jeśli się ją nie zasoli, czym ją przyprawicie? Miejcie w sobie sól i zachowujcie pokój między sobą.*” Mt 5,13 ; Łk 14,34 ; Kol 4,6 ; Rz 12,18 ; 1Tes 5,13

Rozdział 10

Małżeństwo i rozwód

- (1) Stamtąd powstał i przybył w okolice Judei, zza Jordanu zeszyli się ponownie tłumy i zaczął ich ponownie nauczać.
- (2) Faryzeusze podszli do Niego i zapytali, wystawiając Go na próbę: „*Czy jest dozwolone mężowi oddalić żonę?*”
- (3) On zaś odpowiadając im, rzekł: „*Co wam nakazał Mojżesz?*”
- (4) Oni zaś odpowiedzieli: „*Mojżesz pozwolił napisać dokument rozwodowy i oddalić.*” Pwt 24,1 ; Mt 5,31 i 19,7
- (5) Zaś Jezus im powiedział: „*Z powodu zatwardziałości serc waszych napisał wam to przykazanie.*

Marka 10,6 – 27

- (6) *Od początku stworzenia mężczyzny i niewiasty, Bóg uczynił tak.* Rdz 1,27 i 5,2
- (7) *Ze względu na to, pozostawi człowiek swojego ojca i matkę, i połączy się ze swoją żoną.*
- (8) *I będą oboje w jednym ciele, tak że nie są już dwojgiem, ale jednym ciałem.*
- (9) *Co więc Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela.”* Rdz 2,24 ; Ef 5,31
- (10) *W domu ponownie uczniowie zapytali Go o to:*
- (11) *I rzekł im: „Kto oddała swoją żonę i poślubiłby inną, przeciw niej cudzołoży.*
- (12) *A jeśli ta rozstanie się ze swoim mężem i poślubi innego, również cudzołoży.”*

Mt 5,32 i 19,1-12 ; Łk 16,18 ; 1Kor 7,10n

Królestwo Boże należy do dzieci

- (13) *I przyprowadzali Mu dzieci, aby ich dotknął, zaś uczniowie zaczęli ich karcić.*
- (14) *Ujrawszy zaś to Jezus, oburzył się i rzekł im: „Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie i nie zabraniajcie im, albowiem do takich należy Królestwo Boże.*
- (15) *Amen. Powiadam wam, że każdy kto nie przyjmuje Królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do Niego.”* Mt 18,3
- (16) *A objąwszy je, błogosławił, kładąc na nie Swoje Ręce.* Mt 19,13-15 ; Łk 18,15-17

Bogaty młodzieniec

- (17) *A kiedy wyruszał On w drogę, podbiegł jeden i upadłszy na kolana przed Nim, pytał Go: „Nauczycielu Dobry, co mam uczynić, aby odziedziczyć życie wieczne?”*
- (18) *Odpowiedział mu Jezus: „Dlaczego Mnie nazywasz Dobrym? Nikt nie jest dobry, jak Jeden Bóg.*
- (19) *Znasz przykazania: nie zabijaj, nie czyń cudzołóstwa, nie zaświadczaj fałszywie, nie oszukuj, czcuj ojca swojego i matkę.”* Wj 20,12-16 ; Pwt 5,16-20 i 24,14 ; Jk 5,4
- (20) *On zaś rzekł Mu: „Nauczycielu, tego wszystkiego zacząłem przestrzegać od mojej młodości.”*
- (21) *Jezus spojrział na niego z miłością i rzekł mu: „Jednego ci brakuje, idź sprzedaj ile masz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w Niebie, potem idź i Mi towarzysz.”* Mt 6,20 ; Łk 12,33
- (22) *On zaś posępniał na te słowa i odszedł zasmucony, albowiem miał wiele posiadłości.* Mt 19,16-30 ; Łk 18,18-30
- (23) *A Jezus, spojrzawszy wokoło, rzekł swoim uczniom: „Jakże trudno wejść do Królestwa Bożego mającym majątki.”* Mk 4,19
- (24) *Zaś uczniowie dziwili się Jego nauką, lecz Jezus ponownie odpowiadając im rzekł: „Dzieci, jak trudno jest wejść do Królestwa Bożego, tym którzy mają liczne dobra.*
- (25) *Łatwiej wielbłądowi jest przejść przez ucho igielne niż bogatemu wejść do Królestwa Bożego.”*
- (26) *Oni zaś jeszcze bardziej dziwili się mówiąc między sobą: „To kto może się zbawić?”*
- (27) *Jezus, Który się przypatrywał rzekł: „U ludzi jest to niemożliwe, ale nie u Boga, u Którego wszystko jest możliwe”* Rdz 18,14 ; Hi 42,2 ; Za 8,6 (LXX) ; Mt 19,26 ; Mk 14,36

Marka 10,28 – 45

Nagroda za ubóstwo

- (28) Wtedy zaczął mówić Piotr: „*Oto my opuściliśmy wszystko i towarzyszymy Tobie.*”
- (29) Jezus rzekł: „*Amen. Powiadam wam, nikt nie jest skory opuścić domu, braci, siostry, ojca, matki, dzieci lub pola ze względu na Mnie i ze względu na dobrą nowinę.*”
- (30) *I otrzyma stokrotnie więcej teraz w tym czasie, domów, braci, sióstr, matek, dzieci i pól wśród prześladowań, a w wieku przyszłym życie wieczne.*
- (31) *Wielu zaś, którzy są pierwszymi będzie ostatnimi, a ostatni pierwszymi.*”

Mt 20,16 ; Łk 13,30

Kolejna zapowiedź śmierci i zmartwychwstania

- (32) Kiedy zaś byli w drodze szli do Jerozolimy, a Jezus ich wyprzedził i dziwili się, a ci, którzy Mu towarzyszyli, bali się. I wzięwszy ze sobą dwunastu, zaczął im wyjaśniać mające nastąpić wydarzenia, mówiąc:
- (33) „*Oto wchodzimy do Jerozolimy i Syn Człowieczy zostanie wydany arcykapłanom i uczonym w Piśmie, a ci Go wydadzą na śmierć i wydadzą Go poganom.*”
- (34) *I wyszydzą Go, oplują Go i zabiją. A po trzech dniach zmartwychwstanie.*”

Mt 16,21 i 17,22n i 20,17-19 ; Mk 8,31 i 9,31 ; Łk 18,31-34 ; 24,7

Prośba Jakuba i Jana

- (35) I podeszli do Niego Jakub i Jan, synowie Zebedeusza, mówiąc: „*Nauczycielu, chcemy Cię prosić, abyś to nam uczynił.*”
- Mt 4,21 i 10,2 i 17,1 ; Mk 13,3 i 14,33 ; Łk 5,10 i 6,14 i 8,51 i 9,28.54 ; Dz 1,13
- (36) On zaś im odpowiedział: „*Co chcecie, abym wam uczynił?*”
- Mt 20,32 ; Mk 10,51 ; Łk 18,41
- (37) Oni rzekli Mu: „*Spraw nam, ażeby jeden był z Twojej prawej, a drugi z lewej strony, (abyśmy) zasiedli w Twojej Chwale.*”
- Mt 19,28 ; Łk 22,30
- (38) Jezus zaś odpowiedział im: „*Nie wiecie, o co prosicie? Czy możecie wypić kielich, który Ja wypić muszę? I chrzest, którym Ja dałem się ochrzcić i przyjąć chrzest, (abyście) zostali ochrzczeni?*”
- Łk 12,50 ; Jn 18,11
- (39) Oni Mu wtedy powiedzieli: „*Tak, możemy.*” Zaś Jezus im rzekł: „*Kielich, który Ja wypić muszę, wypijecie i chrzest, którym Ja dałem się ochrzcić, zostaniecie nim ochrzczeni.*”
- (40) *Zaś usiąść po Mojej prawicy lub lewicy nie jest Mnie to dać, ale tym, dla których jest to przygotowane.*”
- (41) A usłyszawszy to dziesięciu, zaczęło oburzać się na Jakuba i Jana.
- (42) I Jezus, przywoławszy ich do Siebie, rzekł do nich: „*Wiecie, że ci, którzy rządzą narodami, zachowują nad nimi swoją władzę, a wielcy ich okazują swoją moc nad nimi.*”
- Łk 22,25
- (43) *Nie tak ma być wśród was, ale kto by chciał być wielki, niech będzie waszym sługą.*
- (44) *A kto by chciał u was być pierwszy, niech będzie niewolnikiem wszystkich.*
- Mt 23,11 ; Mk 9,35 ; Łk 22,26
- (45) *Albowiem Syn Człowieczy nie przyszedł, aby być obsługiwany, ale żeby służyć i dać Swoją Duszę jako okup za wielu.*”
- Mt 20,26-28 ; 1Tm 2,5n

Marka 10,46 – 11,13

Uzdrowienie w Jerychu

- (46) A gdy przyszedli do Jerycha towarzyszyli Mu razem z dużym tłumem Jego uczniowie, ujrzeli ślepego żebraka, który siedział przy drodze o imieniu Tymoteusz Bartymeusz.
- (47) A usłyszawszy, że Jezus Nazareński idzie, zaczął krzyczeć, mówiąc: „*Ulituj się nade mną Jezusie, Synu Dawida!*” Mt 9,27 i 15,22
- (48) Lecz wielu (z tłumu) go karcilo, aby zamilkł, a on jeszcze mocniej i wielokrotnie krzyczał: „*Ulituj się nade mną, Synu Dawida!*”
- (49) Jezus stanawszy, rzekł: „*Zawołajcie go.*” I zawołali ślepego, mówiąc mu: „*Nie bój się, wstań, woła cię.*”
- (50) On zaś odrzuciwszy swój płaszcz, zerwał się i przybiegł do Jezusa.
- (51) A odpowiadając, Jezus mu rzekł: „*Co chcesz, abym ci uczynił?*” Niewidomy odpowiedział Mu: „*Rabbuni, spraw, abym znowu zaczął widzieć.*” Mk 10,36
- (52) A Jezus odrzekł mu: „*Idź! Twoja wiara cię uzdrowiła.*” I natychmiast ponownie zaczął widzieć, towarzysząc Mu na tej drodze. Mt 9,22 i 20,29-34 ; Mk 5,34 ; Łk 7,50 i 8,48 i 17,19 i 18,35-43

Rozdział 11

Wjazd do Jerozolimy

- (1) A kiedy zbliżyli się do Jerozolimy, bo Betfage i Betanii, skierowali się ku górze Oliwnej. Wtedy wysłał dwóch swoich uczniów
- (2) i rzekł im: „*Idźcie do wsi, która jest naprzeciw was i zaraz kiedy wejdziecie do niej, znajdziecie uwiązane osłę, na którym jeszcze nikt z ludzi nie siadał. Odwiążcie je i przyprowadźcie.*”
- (3) *A gdyby ktoś was spytał, dlaczego tak czynicie, odpowiedzcie: Władca jego potrzebuje i zaraz odeśle je tutaj z powrotem.*”
- (4) I poszli, znaleźli osłę uwiązane przy bramie na zewnątrz od strony drogi i je odwiązali.
- (5) A jacyś, którzy tam stali, rzekli im: „*Dlaczego odwiązujecie osłę?*”
- (6) Oni zaś im odpowiedzieli tak, jak powiedział im Jezus, i pozwolili im.
- (7) I przyprowadzili osłę do Jezusa, narzucili mu swoje płaszcze, a On usiadł na nim.
- (8) Wielu zaś kładło swoje płaszcze na drodze, inni zaś gałązki z oliwek i ściętych z pól.
- (9) A ci, którzy Go poprzedzali i towarzyszyli Mu, krzyczeli: „*Hosanna! Błogosławiony, Który przychodzi w Imię Jahweh!*” Ps 118,25n ; Mt 21,15 i 23,39
- (10) *Błogosławione Królestwo, które przychodzi od Ojca naszego Dawida! Hosanna na wysokościach!*” Łk 1,32n ; Dz 2,29
- (11) A wszedłszy do Jerozolimy, a potem do Świątyni i obejrawszy wszystko, potem wieczorem poszedł razem dwunastoma do Betanii. Mt 21,1-11 ; Łk 19,28-40 ; Jn 12,12-19

Niepłodna figa

- (12) Wczesnym rankiem, gdy wyszli oni z Betanii, zgłodniał.
- (13) I ujrzawszy z daleka figę, która miała liście, szukał, czy znajdzie na niej (owoc) i podszedłszy do niej, nic nie znalazł, jedynie same liście. Albowiem nie była to pora owocowania fig. Łk 13,6

Marka 11,14 – 33

(14) A odpowiadając jej, rzekł: „*Niech już nikt więcej z ciebie nie spożywa owocu!*”

A słyszeli to Jego uczniowie.

Mt 21,18n ; Mk 11,20

Wypędzenie przekupniów ze Świątyni

(15) Gdy przyszedli do Jerozolimy, wszedł do Świątyni, i zaczął wyrzucać sprzedających i kupujących w Świątyni i wywracał stoły bankierów i ławy (mających) gołębie.

(16) Nie pozwalał, aby ktoś przeniósł żadną rzecz przez Świątynię,

(17) a nauczając, mówił im: „*czy nie jest napisane, że Mój Dom jest Domem modlitwy dla wszystkich narodów, wy zaś uczyniliście z niego jaskinię zbójców.*”

Iz 56,7 ; Jr 7,11 ; Mt 21,12-17 ; Łk 19,45-48 ; Jn 2,13-22

(18) A usłyszeli to też arcykapłani i uczeni w Piśmie i szukali, jak Go zabić, lecz bali się Go i całego tłumu, który dziwił się Jego naukami.

Mk 14,1 ; Łk 20,19 i 22,2

(19) A kiedy nastał wieczór, wyszedł na zewnątrz z miasta.

Potęga modlitwy

(20) I gdy odszedł rano, ujrzał tą figę, która uschła od korzeni.

(21) I przypomniał sobie Piotr i rzekł do Niego: „*Rabbi, oto figa, którą przekląłeś, uschła.*”

Mk 11,14

(22) A odpowiadając im, Jezus rzekł: „*Miejcie wiarę w Boga!*”

(23) *Amen. Powiadam wam, że każdy, kto powie tej górze: Unieś się i rzuć w morze. I nie zwątpi w swoim sercu, wierząc w to, co mówi, że się tak stanie, Stanie się mu.*

Mt 17,20 ; Łk 17,6 ; 1Kor 13,2

(24) *Dlatego powiadam wam, wszystko o co się modlicie i prosicie, wierzcie, a otrzymacie.*

(25) *I kiedy stoicie, modlicie się, odpuszczajcie grzechy swoim winowajcom, aby Ojciec wasz, Który Jest w Niebie, odpuścił i wam wasze przewinienia.*

Mt 5,23 i 6,14 ; Ap 2,4.14.20

(26) *Bo jeśli wy nie odpuścicie (sobie) waszych przewinień, to i Ojciec wasz, Który Jest w Niebie, nie odpuści wam grzechów waszych.*”

Pytanie o władzę

(27) Ponownie przyszedli do Jerozolimy i weszli do Świątyni. Wtedy przyszedli do Niego arcykapłani, uczeni w Piśmie, i starsi mówiąc Mu:

Mt 16,21 i 27,41 ; Mk 8,31 i 14,43.53 i 15,1 ; Łk 9,22 i 22,66

(28) „*Jaką władzą to czynisz i kto dał Ci tę moc, abyś tak czynił?*”

(29) Jezus zaś odpowiedział im: „*Zapytam was o jedną rzecz i odpowiedzcie mi, a potem Ja odpowiem wam, jaką władzą to wszystko czynię.*”

(30) *Czy chrzest Jana z nieba był, czy od ludzi? Odpowiedzcie Mi.*

Jn 1,33

(31) I rozważali to między sobą, mówiąc: „*Jeśli powiemy z nieba, to powie nam, dlaczego więc Mu nie uwierzyliśmy,*

Mt 21,32 ; Łk 7,30

(32) *A jeśli powiemy, że od ludzi?*” Bo bali się wszyscy tłumu, albowiem mieli Jana za proroka.

Mt 14,5 i 21,46

(33) A odpowiadając Jezusowi, rzekli: „*Nie wiemy.*” Jezus rzekł im: „*To i Ja wam nie powiem, jaką władzą to czynię.*”

Mt 21,23-27 ; Łk 20,1-8

Marka 12,1 – 20

Rozdział 12

Przewrotność faryzeuszy i uczonych w Piśmie

- (1) I zaczął im mówić w przykładach: „Człowiek zasadził winnicę i otoczył ją ogrodzeniem i wykopał w niej dół pod tlocznię, potem zbudował wieżę, wynajął ją rolnikom i odjechał. Iz 5,2
- (2) W odpowiednim czasie wysłał do rolników swojego sługę, aby odebrać owoce ze swojej winnicy.
- (3) Oni pochwycili go, pobili i odesłali z niczym.
- (4) I ponownie wysłał do nich innego sługę, którego również zranili w głowę i znieważyli.
- (5) I jeszcze innego wysłał, którego zabili. Potem wysłał jeszcze wielu innych, których również pobili lub zabili.
- (6) Miał jeszcze swojego jedyne syna umiłowanego, którego wysłał do nich, mówiąc: *Uszanuję mojego syna.* Rdz 22,2 ; Mt 3,17 i 17,5 ; Mk 1,11 i 9,7 ; Łk 3,22 ; 2P 1,17
- (7) Tamci rolnicy powiedzieli między sobą: *To jest dziedzic, chodźmy, zabijmy go, a nasze będzie dziedzictwo.*
- (8) Wyrzucili go poza winnicę i również zabili. Hbr 13,12
- (9) Co więc uczyni pan winnicy? Przyjdzie i wytraci rolników i da winnicę innym.
- (10) Czy nie czytaliście w Piśmie: *Kamień, którzy zlikwidowali budującego, stał się On narożną głowicą?* Mt 21,42 ; Dz 4,11 ; 1P 2,7
- (11) *Wykonało się to przez Jahweh i jest to godne podziwu w naszych oczach.*” Ps 118,22n
- (12) I starali się Go pochwycić, ale bali się tłumu, bo zrozumieli, że o nich mówił ten przykład, a opuściwszy Go, odeszli. Mt 14,5 i 21,33-46 ; Łk 20,9-19 i 22,2

Oddajcie Bogu, co boskie

- (13) I posłali do Niego niektórych faryzeuszy i Herodian, aby Go pochwycić na słowie.
- (14) A gdy przyszli, rzekli Mu: „*Nauczycielu, wiemy że głosisz prawdę i nie troszczysz się o nikogo, albowiem nie patrzysz na wygląd ludzki, że jesteś prawdziwy, bo prawdziwie nauczasz dróg Bożych. Czy dozwolone jest dawać pogłówne cesarowi, czy nie? Mamy dawać mu, czy nie?*”
- (15) On, znając ich obłudę, odrzekł: „*Dlaczego Mnie wciąż wystawiacie na próby? Przynieście mi denara, abym go zobaczył.*”
- (16) Oni mu przynieśli. Wtedy rzekł im: „*Czyj jest ten obraz i kogo napis?*” Oni zaś odpowiedzieli Mu: „*Cezara.*”
- (17) Zaś Jezus rzekł im: „*Oddajcie cesarowi, co jest cesarza, a Bogu, co jest Boga.*”
I byli Nim zdziwieni, Mt 22,15-22 ; Łk 20,20-26 ; Rz 13,7

O zmartwychwstaniu

- (18) Podeszli też do Niego saduceusze, którzy twierdzą, że nie ma zmartwychwstania. I pytali Go, mówiąc: Dz 23,8
- (19) „*Nauczycielu, Mojżesz napisał nam, że gdyby umarł kogoś brat i pozostawił żonę, a ta nie wydałaby dziecka, by jego brat wziął ją za żonę i spłodził jej potomstwo swojemu bratu.*” Rdz 38,8 ; Pwt 25,5
- (20) *Albowiem było siedmioro braci. Pierwszy wziął żonę, a gdy umarł, nie pozostawił potomstwa.*

Marka 12,21 – 38

- (21) *I drugi wziął ją, i umarł, nie pozostawiając potomstwa. I tak samo trzeci.*
- (22) *I tak do siedmiu, którzy nie pozostawili potomstwa. Po nich wszystkich umarła i ta niewiasta.*
- (23) *Podczas zmartwychwstania, kiedy powstaną, czyją z nich będzie żoną, albowiem siedmiu miało ją za żonę?”*
- (24) *Rzekł im Jezus: „Błędzicie, nie znacie Pism, ani Mocy Boga.*
- (25) *Podczas zmartwychwstania, nie będą się poślubiać, ani za mąż wychodzić, ale będą jak Aniołowie w Niebiosach.”* Mt 22,23-33 ; Łk 20,27-40
- (26) *Czy nie czytaliście w księdze Mojżesza, jak Bóg mówił mu o zmartwychwstaniu, że Ja Jestem Bogiem Abrama, Bogiem Izaaka, Bogiem Jakuba,* Wj 3,2-6.15n
- (27) *albowiem Bóg nie Jest Bogiem umarłych, ale żywych. Jesteście wciąż w błędzie!”*

Prawo Miłości (Streszczony Dekalog)

- (28) *A podszedł jeden z uczonych w Piśmie, który ich słuchał, rozprawiających między sobą. Zobaczył, że słusznie im odpowiedział. Zapytał Go: „Jakie jest pierwsze ze wszystkich przykazań?”*
- (29) *Jezus odpowiedział: „Pierwsze jest takie: Słuchaj Izraelu, Jahweh, Bóg nasz Jest Jedynym Władcą!*
- (30) *I będziesz miłował Jahweh Boga Twojego z całego swojego serca, z całej swojej duszy, z całej swojej myśli i z całej swojej siły.* Wj 20,1-11 ; Pwt 5,6-15 i 6,4n ; Joz 22,5 ; Łk 10,27
- (31) *A drugie jest takie: Będziesz miłował swojego bliźniego, jak siebie (samego). Innych od tych nie ma przykazań.* Wj 20,12-17 ; Kpł 19,18 ; Pwt 5,16-21 ; Rz 13,9 ; Gal 5,14 ; Jk 2,8
- (32) *I odpowiedział Mu uczoney w Piśmie: „Dobrze, prawdę powiedziałeś Nauczycielu, że Jest Jeden i nie ma oprócz Niego innego.* Pwt 6,4 ; Iz 45,21 ; Mt 22,34-40 ; Łk 10,25-28 i 20,39
- (33) *Masz Go miłować z całego swojego serca, z całego swojego umysłu, z całej swojej siły i miłować bliźniego, jak siebie samego, to jest ważniejsze od wszystkich całopaleń i ofiar.”* Kpł 19,18 ; Pwt 6,5 ; 1Sm 15,22 ; Joz 22,5 ; Oz 6,6 ; Łk 10,27 ; Rz 13,9 ; Gal 5,14 ; Jk 2,8
- (34) *Jezus, widząc to, że rozumnie odpowiedział mu: „Niedaleko jesteś od Królestwa Bożego.” I nikt już więcej nie odważył się Go pytać.* Mt 22,46 ; Łk 20,40

Boskość Chrystusa

- (35) *Nauczając w Świątyni, rzekł im Jezus: „Dlaczego uczeni w Piśmie mówią, że Pomazaniec Jest Synem Dawida?*
- (36) *Przecież sam Dawid powiedział w Duchu Świętym: Rzekł Jahweh Władcy mojemu: siądź po Mojej prawicy, aż położę Twoich wrogów pod Swoje stopy.”* Ps 110,1 ; Dz 2,34n ; 1Kor 15,25 ; Hbr 1,13
- (37) *Sam Dawid nazywa Go Władcą, to czym jest On Synem?” A wielki tłum słuchał Go z radością.* Mt 22,41-46 ; Łk 19,48 i 20,41-44 i 21,38

Ostrzeżenie przed „uczonymi”

- (38) *I w Swoich naukach mówił: „Strzeżcie się uczonych w Piśmie, którzy chodzą w długich szatach i chcą, aby pozdrawiano ich na rynkach.*

Marka 12,39 – 13,13

- (39) *Lubią pierwsze siedzenia w synagogach i pierwsze leżanki na wieczerzach*
(40) *i pod pretekstem długich modlitw lubią objadać domy wdów. Dlatego otrzymają surowszy wyrok.*”
Mt 23,1-37 ; Łk 20,45-47

Wdowi grosz

- (41) *A gdy usiadł naprzeciw skarbony, oglądał tłum, jak wrzuca pieniądze do skarbony. Wielu bogatych wrzucało wiele.* 2Krl 12,9 ; Jn 8,20
(42) *Następnie przyszła jedna uboga wdowa i wrzuciła dwa pieniążki, to jest ćwierć asa.*
(43) *I przywoławszy do Siebie swoich uczniów, rzekł im: „Amen. Powiadam wam, że ta uboga wdowa wrzuciła najwięcej od wszystkich do skarbony.*
(44) *Albowiem (inni) wrzucali z tego, co im zbywało, zaś ona ze swojej biedy wrzuciła wszystko, co miała – całe swoje dzienne utrzymanie.*” Łk 21,1-4 ; 2Kor 8,12

Rozdział 13

Zapowiedź zburzenia Świątyni

- (1) *A gdy wychodził On ze Świątyni, rzekł Mu jeden z Jego uczniów: „Nauczycielu, spójrz, jakie kamienie i jaka jest ta budowla!”*
(2) *Jezus rzekł mu: „Widzisz te potężne budowle? Nie będzie tu pozostawiony kamień na kamieniu, który by nie został zwalony.”* Mt 24,1n ; Łk 19,44 i 21,5-7
(3) *A gdy siedział On na górze oliwnej naprzeciw Świątyni, zapytali Go na osobności Piotr, Jakub, Jan i Andrzej:*
(4) *„Powiedz nam, kiedy to się stanie i co ma być znakiem, który ma się wypełnić?”*
(5) *Jezus zaś odpowiedział im: „Patrzcie, aby was nikt nie zwiódł,*
(6) *wielu przyjdzie w Imię Moje i powiedzą wam: ja jestem i zwiódą wielu.* Jn 5,43
(7) *Kiedy zaś usłyszycie o wojnach i wieściach wojennych, nie dajcie się zastraszyć. Wszystko to musi się dokonać, ale to jeszcze nie koniec.*
(8) *Albowiem powstanie naród przeciwko narodowi, królestwo przeciw królestwu, głód i miejscowe trzęsienia ziemi, ale to (dopiero) początek boleści.*
2Krn 15,6 ; Iz 19,2 ; Mt 24,3-14 ; Łk 21,7-19
(9) *Wy strzeżcie się tego! Wydawać będą was do trybunałów i do synagog. Będziecie bici i stawiani przed namiestników i królów ze względu na Mnie jako świadectwo dla nich.* Mt 10,17n
(10) *Najpierw musi być głoszona Ewangelia do wszystkich narodów.*
(11) *A kiedy będą was prowadzić przed sądy, nie martwcie się, co mówić będziecie, ale zostanie wam to dane w tej godzinie, co macie mówić. Bo nie wy będziecie mówić, ale tylko Duch Święty.* Mt 10,19n ; Łk 12,11n
(12) *Brat wyda brata na śmierć, a ojciec dziecko tak, że powstaną dzieci przeciw swoim rodzicom i ich zabiją.* Mi 7,6
(13) *Będziecie w nienawiści przez wszystkich z powodu Mojego Imienia, ale ten kto wytrwa do końca, będzie zbawiony.*”
Mt 10,22 ; Jn 15,18-21

Marka 13,14 – 37

Zapowiedź zburzenia Jerozolimy

- (14) „Kiedy ujrzycie ohydę spustoszenia tam, gdzie nie powinno jej być – ten kto czyta niech zrozumie – wtedy ci, którzy są w Judei, niech uciekają w góry. Mt 24,15
- (15) Ten zaś, kto jest na tarasie, niech nie schodzi ani też nie wchodzi, aby zabrać coś ze swojego domu.
- (16) A ten, kto jest na polu, niech nie wraca z powrotem, aby zabrać swój płaszcz. Łk 17,31
- (17) Biada tym, którzy są w łonie i tym, które karmią piersią w te dni. Łk 23,29
- (18) Módlcie się, żeby to nie stało się zimą.
- (19) Albowiem nastaną dni ucisku, jakiego nie było od początku stworzenia Bożego aż do teraz Dn 12,1 ; Ap 7,14
- (20) i gdyby Jahweh nie skrócił tych dni, nie ocalałoby żadne ciało, ale z powodu wybranych, których Sobie wybrał, skrócił te dni.
- (21) I jeśli ktoś by wam powiedział: Oto tu jest Pomazaniec lub tam! Nie wierzcie,
- (22) Albowiem powstaną fałszywi chrystusowcy i kłamliwi prorocy, będą dawać znaki i cuda, tak aby zwieść, o ile jest to możliwe, nawet i wybranych. Pwt 13,1-3 ; Ap 13,13
- (23) Wy strzeżcie tego wszystkiego, co wam powiedziałem.” Mt 24,15-28 ; Łk 21,20-24

Przyjście Syna Bożego

- (24) „W tych dniach, po ucisku słońce pograży się w ciemnościach, a księżyc nie wyda swojego blasku. Iz 13,10 i 34,4 ; Ez 32,7n ; Jl 2,10.31 i 3,15 ; Ap 6,12-14 i 8.12
- (25) Gwiazdy będą spadać z niebios i moce niebios zostaną wstrząśnięte.
- (26) Wtedy ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w Swojej Chwale na obłokach z potężną Mocą. Dn 7,13n ; Mk 8,38 ; Ap 1,7
- (27) A wtedy pośle Swoich Aniołów i zbierze Swoich wybranych z czterech stron i krańców ziemi aż po krańce niebios. Pwt 30,4 ; Za 2,6.10
- (28) Nauczcie się też przykładu od drzewa figowego. Kiedy już jego gałąź staje się miękka i wypuszcza liście, poznajecie, że blisko jest lato. Mt 21,19 ; Mk 11,13
- (29) Tak więc i wy, kiedy ujrzycie to wszystko, poznajcie, że blisko jest u drzwi.
- (30) Amen. Powiadam wam, że nie przeminie to pokolenie aż do tego czasu, kiedy się to wszystko stanie.
- (31) Niebo i ziemia przeminą, ale Moje Słowa nie przeminą! Mt 5,18 ; Łk 16,17
- (32) Zaś o tym dniu i tej godzinie nikt nie wie, ani Aniołowie w niebie, ani Syn, tylko Ojciec.” Mt 24,29-35 ; Łk 21,25-33 ; Dz 1,7

Potrzeba czujności

- (33) „Uważajcie i módlcie się. Nie śpijcie, albowiem nie wiecie, kiedy nastanie ten czas.
- (34) Bo jest tak, jak z człowiekiem, który opuścił swój dom i ojczyznę, i oddał swoim sługom władzę, wyznaczając im pracę, a odźwiernemu nakazał, aby czuwał. Mt 25,13n
- (35) Czuwajcie więc, albowiem nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie, czy wieczorem, czy w środku nocy, czy rano, czy o czasie piania koguta.
- (36) A gdy nagle przybędzie, (żeby) nie znalazł was śpiących. Łk 12,36-38
- (37) To zaś wam wszystkim mówię: Czuwajcie!” Mt 24,36-44

Marka 14,1 – 19

Rozdział 14

Męka, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa

- (1) Za dwa dni była zaś Pascha i szukali arcykapłani i uczeni w Piśmie, jakby Go podstępem pochwycić i zabić. Mt 26,1-5 ; Mk 11,18 ; Łk 19,47 i 22,1n ; Jn 11,45-53
- (2) Albowiem mówili: „*Żeby nie w święto, aby czasem nie powstał zamęt wśród ludu.*”

Namaszczenie Chrystusa

- (3) A gdy był On w Betanii, w domu Szymona trędowatego, przyszła niewiasta, która miała alabaster i pachnidła z prawdziwego nardu, bardzo kosztownego. A gdy On leżał, skruszywszy alabaster, wylała go na Jego Głowę. Łk 7,37n
- (4) Byli też tam niektórzy, którzy się oburzali między sobą, mówiąc: „*Po co taka strata tego pachnidła.*”
- (5) *Albowiem to pachnidło mogło zostać sprzedane za ponad trzysta denarów i zostać rozdany mi biednym.*” I ostro ją upominali.
- (6) Jezus zaś odpowiedział: „*Zostawcie ją. Dlaczego jej trudności czynicie? Dobry uczynek spełniła względem Mnie.*”
- (7) *Albowiem (zawsze) macie biednych ze sobą i kiedy zechcecie, możecie im dobrze czynić. Zaś Mnie nie zawsze macie.* Pwt 15,11
- (8) *Uczylniła to, co miała (uczynić). Namaściła Moje Ciało na pochówek.* Jn 19,40
- (9) *Amen. Powiadam wam. Gdzie będzie głoszona ta Ewangelia na całym świecie, opowiadać się będzie na jej pamiątkę, co (Mi) uczyniła.*” Mt 26,6-13 ; Jn 12,1-8

Zdrada Judasza

- (10) Judasz z Kariotu, jeden z dwunastu, poszedł do arcykapłanów, aby Go im wydać.
- (11) Oni zaś usłyszawszy to, ucieszyli się i obiecali mu dać srebrne (monety), szukając w jakim czasie Go im wydać. Mt 26,14-16 ; Łk 22,3-6

Ostatnia wieczerza

- (12) A pierwszego dnia Przaśników, kiedy zabijali baranka ofiarnego, rzekli Mu Jego uczniowie: „*Gdzie chcesz pójść i spożyć, a tam przygotujemy Ci Paschę.*” Wj 12,6.14-20
- (13) I wysłał dwóch Swoich uczniów, mówiąc: „*Idźcie do miasta. (Tam) spotka was człowiek, który dźwiga dzban wody. Towarzyszcie mu idąc za nim.*”
- (14) *A gdy wejdziecie, powiedzcie gospodarzowi domu: Nauczyciel pyta, gdzie jest miejsce dla Mnie na Paschę, abym spożył ją z Moimi uczniami?*
- (15) *On pokaże wam na piętrze wielki (pokój) przygotowany i usłany, tam Mi ją przygotujecie.*” Mt 26,17-30 ; Łk 22,7-23 ; Jn 13,21-30
- (16) (Wtedy) odeszli uczniowie i przyszli do miasta, i znaleźli wszystko tak, jak im powiedział i przygotowali Paschę.
- (17) A gdy nastał wieczór, przyszedł z dwunastoma.
- (18) A gdy leżeli przy stole i jedli, Jezus im rzekł: „*Amen. Powiadam wam, że jeden z was, który je ze Mną, wyda Mnie.*” Ps 41,10
- (19) Zaczęli się smucić i mówić Mu jeden po drugim: „*Ale nie ja?*”

Marka 14,20 – 42

- (20) On zaś im odpowiedział: „*Jeden z dwunastu, ten, który zanurzy ze Mną rękę w misie.*”
- (21) *Wprawdzie Syn Człowieczy odchodzi, jak jest o Nim napisane, ale biada temu człowiekowi, przez którego Syn Człowieczy jest wydany. Lepiej byłoby dla niego, aby się nigdy nie narodził.*”

Ustanowienie Eucharystii

- (22) A gdy oni jedli, wziął chleb, pobłogosławiwszy go, połamał i dawał im, mówiąc: „*Weźcie, to jest Ciało Moje.*” Mt 14,19 i 15,36 ; Mk 6,41 i 8,6 ; Łk 9,16
- (23) Potem wziął kielich i uczyniwszy podziękowanie, dawał im, aby pili z niego wszyscy.
- (24) I rzekł im: „*To jest Krew Mojego Przymierza, która się za wielu wylewa.*” Wj 24,8 ; Za 9,11 ; Hbr 9,20 ; 1Kor 10,16
- (25) *Amen. Powiadam wam, że nie będę już pił z plonu winorośli aż do tego dnia, kiedy go pić będę nowy w Królestwie Bożym.*” Mt 26,26-30 ; Łk 22,15-20 ; 1Kor 11,23-25
- (26) A zaśpiewawszy hymn, wyszli ku górze oliwnej. Kol 3,16n

Zapowiedź wyparcia się Piotra

- (27) I rzekł im Chrystus: „*Wy wszyscy zgorszycie się, bo tak (jest) napisane: Uderzę pasterza i jego owce zostaną rozproszone.*” Za 13,7 ; Mt 26,56 ; Mk 14,50
- (28) *Ale po Moim zmartwychwstaniu wyprzedzę was (w drodze) do Galilei.*” Mk 16,7
- (29) Zaś Piotr rzekł Mu: „*Jeśli wszyscy zwątpią, ale ja nie!*”
- (30) I rzekł mu Jezus: „*Amen. Powiadam ci, że jeszcze dzisiaj tej nocy, zanim kogut dwakroć zapieje, trzykrotnie się Mnie wyprzesz.*”
- (31) On zaś tym bardziej mówił: „*Jeśli trzeba będzie umrzeć razem z Tobą, nigdy się Ciebie nie wyprę.*” Tak samo i wszyscy mówili. Mt 26,31-35 ; Łk 22,31-34 ; Jn 11,16 i 13,36-38

Getsemane

- (32) I podeszli na miejsce zwane Getsemane i rzekł do Swoich uczniów: „*Usiądźcie tu, aż się pomodłę.*” Jn 18,1
- (33) I zabrał ze sobą Piotra, Jakuba i Jana i zaczął drzeć i się niepokoić. Mt 17,1 ; Mk 5,37 i 9,2 i 13,3 ; Łk 5,10 i 6,14 i 8,51 i 9,28 i Dz 1,13
- (34) I rzekł im: „*Smutna jest Moja Dusza, aż do śmierci. Pozostańcie tu i czuwajcie.*” Ps 42,5.11 i 43,5 ; Jon 4,9 ; Jn 12,27
- (35) Odszedłszy naprzód trochę, padł na ziemię i modlił się, (aby), o ile jest to możliwe, przeszła z dala od Niego ta godzina.
- (36) I rzekł: „*Abba. Ojczy. Wszystko jest możliwe dla Ciebie. Odwróć ten kielich ode Mnie, ale nie Ja to chcę, to co Ty.*” Jn 5,30 i 6,38 ; Rz 8,15 ; Gal 4,6
- (37) Potem przyszedł i znalazł ich śpiących, mówiąc do Piotra: „*Szymonie, śpisz? Nie miałeś siły, aby czuwać jedną godzinę?*”
- (38) *Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie, wprawdzie duch ochoczy, ale ciało słabe.*” Mt 6,13 ; Łk 11,4
- (39) I ponownie odszedł i zaczął się modlić, tymi (samymi) słowami mówiąc.
- (40) A kiedy ponownie przyszedł, znalazł ich śpiących, albowiem ich oczy były na uwięzi, tak że nie wiedzieli, co mają odpowiedzieć.
- (41) I przyszedł po raz trzeci i rzekł im: „*Śpicie i wciąż odpoczywacie? Dostyc! Albowiem przyszła ta godzina, w której Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników.*” Mt 26,36-46 ; Łk 22,39-46
- (42) *Wstańcie, chodźmy! Oto nadchodzi ten, który Mnie wyda.*”

Marka 14,43 – 63

Aresztowanie Chrystusa

- (43) A gdy jeszcze On to mówił, przyszedł Judasz, jeden z dwunastu, a razem z nim tłum z mieczami i kijami od arcykapłanów, uczonych w Piśmie i starszych.
Mt 16,21 i 27,41 ; Mk 8,31 i 11,27 i 14,53 i 15,1 ; Łk 9,22 i 20,1
- (44) Dał też im sygnał, który miał Go zdradzić, mówiąc im: *„Którego pocałuję i uścisknę, to jest Ten, pochwyćcie Go i ostrożnie odprowadźcie.”*
- (45) I podszedłszy zaraz, rzekł do Niego: *„Rabbi.”* I pocałował Go.
- (46) Oni zaś zatrzymali Go i pochwycili.
Mt 26,47-56 ; Łk 22,47-53 ; Jn 18,3-12
- (47) Jeden, który stał obok, dobył miecza i uderzył sługę arcykapłana, odcinając mu ucho.
- (48) I odpowiadając Jezus rzekł im: *„Wyszliście na Mnie, jak na rozbójnika, z mieczami i kijami, żeby Mnie pojmać.”*
- (49) *„Każdego dnia byłem przy was w Świątyni i nauczałem, a nie pochwyciliście Mnie, tak aby zostały wypełnione Pisma.”*
Łk 19,47 i 21,37 ; Jn 18,20
- (50) I opuściwszy Go (uczniowie), wszyscy uciekli.
Za 13,7 ; Mt 26,31 ; Mk 14,27
- (51) Niejaki młodzieniec Mu towarzyszył, a odziany był tylko prześcieradłem. I jego schwyłali.
- (52) On zaś, zostawiwszy prześcieradło, nagi im uciekł.

Przesłuchanie Sanhedrynu

- (53) Następnie odprowadzili Jezusa do arcykapłana, tam gdzie schodzą się wszyscy arcykapłani, starsi (ludu) i uczeni w Piśmie.
Mt 16,21 i 27,41 ; Mk 8,31 i 11,27 i 14,43 i 15,1 ; Łk 9,22 i 20,1
- (54) A Piotr Mu towarzyszył z daleka aż do wewnętrznego dziedzińca (pałacu) arcykapłana, gdzie usiadł razem z posługującymi i grzał się przy świetle.
- (55) Arcykapłani i cały sanhedryn szukali przeciwności i oskarżeń przeciw Jezusowi, aby Go uśmiercić, lecz nie mogli znaleźć (przeciw Niemu argumentów).
- (56) Wielu bowiem fałszywych świadków zeznawało przeciw Niemu, a świadectwa ich nie były zgodne.
Mt 26,57-68 ; Łk 22,54n.63-71 ; Jn 18,13n.19-24
- (57) Następnie posłali innych świadków, którzy zaświadczali przeciw Niemu, mówiąc:
- (58) *„My słyszeliśmy Go, jak mówił: Ja obalę ten przybytek ręką uczyniony, przez trzy dni inną – to jest nieludzką ręką – go zbuduję.”*
Mk 15,29 ; Jn 2,19
- (59) Lecz i te zeznania nie były zgodne.
- (60) Arcykapłan, stanąwszy na środku, zapytał Jezusa, mówiąc: *„Dlaczego nic nie odpowiadasz, co tamci przeciwko Tobie zeznają?”*
- (61) On zaś milczał i nic im nie odpowiedział. Ponownie zapytał Go arcykapłan, mówiąc Mu: *„Czy Ty jesteś Chrystus, Syn Błogosławionego?”*
Iz 53,7 ; Mt 16,16 ; Mk 5,7 i 15,4n ; Łk 8,28 i 23,9 ; Jn 11,27 i 20,31
- (62) Jezus Mu zaś odpowiedział: *„Ja Jestem. Ujrzyście Syna Człowieczego siedzącego po prawicy (Boga) w Swojej Mocy, przychodzącego na obłokach Niebios.”*
Ps 110,1 ; Dn 7,13 Mt 22,44 i 24,30 ; Mk 13,26 ; Łk 20,42 ; Dz 2,34 ; Ef 1,20 ; Kol 3,1
Hbr 1,3.13 i 10,12 i 12,2 ; Ap 1,7 i 14,14
- (63) Arcykapłan, rozdarłszy swoje szaty, rzekł: *„Po co nam jeszcze więcej świadków?!”*
Lb 14,6 ; Dz 14,14

Marka 14,64 – 15,13

- (64) *(Sami) słyszeliście bluźnierstwo! Co wam się wydaje?*” Oni zaś wszyscy osądzili: *„Winien jest śmierci!”* Kpł 24,16 ; Jn 19,7
- (65) Jacyś ludzie zaczęli pluć na Niego i zasłaniać Jego Twarz i policzkując Go, mówili: *„Prorokuj!”* Także i słudzy bili Go pięściami.

Zaparcie się Piotra

- (66) A Piotr gdy był na dole na dziedzińcu, przyszła jedna ze służących arcykapłana
- (67) i ujrawszy Piotra, który się grzał, przypatrywała się jemu i rzekła: *„Ty też byłeś z Jezusem Nazarejczykiem.”*
- (68) On zaś wyparł się, mówiąc: *„Nie znam, nie wiem o czym mówisz.”*
A wyszedłszy na zewnątrz, wszedł do przedsionka, wtedy kogut zapiał.
- (69) A służąca, ujrawszy go, ponownie zaczęła mówić tym, którzy obok niej stali: *„On też jest (jednym) z nich.”*
- (70) On ponownie wyparł się i po krótkiej chwili znów mówili ci, którzy stali obok Piotra: *„To prawda. Jesteś jednym z nich, albowiem jesteś Galilejczykiem.”*
- (71) Wtedy on zaczął zaklinać i przysięgać (mówiąc): *„Nie znam Tego Człowieka, o którym mówicie.”*
- (72) I zaraz po tym, drugi raz kogut zapiał. I przypomniał sobie Piotr, jak mu przepowiedział Jezus, że: *„Zanim dwakroć kogut zapieje, trzykroć się Mnie wyprzesz.”* A wybiegłszy (stamtąd), wciąż płakał.
Mt 26,34.69-75 ; Łk 22,34.56-62 ; Jn 13,38 i 18,15-18.25-27

Rozdział 15

Przesłuchanie przed Piłatem

- (1) Następnym rankiem arcykapłani razem ze starszymi i uczonymi w Piśmie, uczynili naradę z całym sanhedrynem, a związanego Jezusa odprowadzili i wydali Piłatowi. Mt 27,41 ; Mk 8,31 i 11,27 ; Łk 9,22 i 20,1 i 22,66
- (2) Piłat Go zapytał: *„Czy Ty jesteś Królem Judejskim?”* On zaś odpowiedział mu: *„Tak mówisz.”*
- (3) I oskarżali Go wielokrotnie arcykapłani. Mt 27,1n.11-14 ; Mk 14,60n ; Łk 23,1-9 ; Jn 18,28-38
- (4) Piłat ponownie zapytał Go, mówiąc: *„Dlaczego nic nie odpowiadasz? Zobacz, jak Cię oskarżają.”*
- (5) Zaś Jezus już nic nie odpowiedział, tak że Piłat się zdziwił. Iz 53,7

Wyrok

- (6) Na święto zaś uwalniał im jednego z więźniów, którego sobie wyprosilili.
- (7) Był taki, który nazywał się (Jezus) Barabasz, a który razem z buntownikami został pojmany, gdzie podczas rozruchów dopuścił się morderstwa.
- (8) A tłum podszedłszy, zaczął prosić, aby uczynił im jak tego chcą.
- (9) Piłat zaś odpowiedział im, mówiąc: *„Chcecie? A uwolnię wam Króla Judejczyków.”*
- (10) Albowiem wiedział, że z zawiści arcykapłani Go wydali.
- (11) Arcykapłani podburzyli tłum tak, aby uwolnił im Barabasza. Dz 3,14
- (12) Piłat ponownie odpowiadając, rzekł: *„Co więc chcecie, abym wam uczynił z Królem Judejczyków?”*
- (13) Oni zaś znowu zawołali: *„Ukrzyżuj Go!”*

Marka 15,14 – 38

- (14) Zaś Piłat im rzekł: „*Co złego On uczynił?*” A oni jeszcze bardziej krzyczeli: „*Ukrzyżuj Go!*” Dz 3,13 i 13,28
- (15) Piłat, postanawiając dać tłumowi satysfakcję, uwolnił im Barabasza, a Jezusa wydał na chłostę i na ukrzyżowanie. Mt 27,15-26 ; Łk 23,13-25 ; Jn 18,39-19,16

Biczowanie

- (16) Żołnierze zaś odprowadzili Go do wewnętrznego dziedzińca, to jest do pretorium, wołając całą kohortę. Mt 27,27
- (17) I ubrali Go w purpurę i splótszy cierniowy wieniec, nałożyli Mu (na Głowę).
- (18) I zaczęli pozdrawiać Go: „*Witaj, Królu judejski!*”
- (19) I bili Go po głowie trzcina i opluwali Go, a klękając przed Nim na kolana, kłaniali się Jemu. Łk 23,11
- (20) A kiedy Go wykpiłi, zdarli z Niego purpurę i włożyli na Niego Jego szaty. Wyprowadzili Go na ukrzyżowanie. Mt 27,27-31 ; Jn 19,2n

Droga krzyżowa i śmierć

- (21) I przymusili przechodzącego (tamtędy) niejakiego Szymona Cyrenejczyka, ojca Aleksandra i Rufusa, który schodził z pola, aby niósł Jego krzyż.
- (22) Prowadząc Go na Golgotę, na miejsce, które się tłumaczy miejscem czaszki.
- (23) I podano Mu zaprawione mirrą wino, lecz On nie przyjął. Ps 69,22
- (24) I ukrzyżowali Go. Potem rozdzielili między sobą Jego szaty, rzucając los o nie, który je zabierze. Ps 22,19
- (25) Była zaś godzina trzecia, kiedy Go ukrzyżowali.
- (26) Był też tam wypisany napis Jego winy: „**Król Judejski.**”
- (27) Razem z Nim ukrzyżowali dwóch zabójców. Jednego z prawej, drugiego z lewej Jego (strony), Iz 53,12 ; Mt 20,21 ; Mk 10,37 ; Łk 22,37
- (28) tak aby wypełniło się Pismo, które mówi: „*Do złoczyńców został zaliczony.*” Iz 53,12
- (29) A ci, którzy przechodzili obok Niego, poruszali swoimi głowami i bluźnili, mówiąc: „*Ty, który obalasz Przybytek i go (ponownie) budujesz w trzy dni,*” Ps 22,8 i 109,25 ; Lm 2,15 ; Mk 14,58 ; Jn 2,19
- (30) *uratuj Siebie i zejź z krzyża.*”
- (31) Również arcykapłani kpili między sobą razem z uczonymi w Piśmie, mówiąc: „*Innych ratował, zaś Siebie nie może uratować.*”
- (32) *Chrystusie, Królu Izraelski, zejź teraz z krzyża, abyśmy zobaczyli i Tobie uwierzyli.*” (Również) ci, którzy byli z Nim ukrzyżowani, wyzywali Go.
- (33) A gdy nastąpiła szósta godzina, nastąpiła ciemność na całej ziemi aż do godziny dziewiątej, Am 8,9
- (34) A o godzinie dziewiątej zawołał Jezus Swoim potężnym głosem: „*Eloi, Eloi, lema sabachthani!*” - co się tłumaczy: „*Boże, Boże, dlaczego Mnie zostawiłeś?*” Ps 22,2
- (35) Niektórzy tam stojący, usłyszawszy to mówili: „*On Eliasza woła.*”
- (36) Ktoś podbiegł i napełnił gąbkę octem, włożył ją na trzcinę i poił Go, mówiąc: „*Pozwólcie, zobaczymy, czy Eliasz przyjdzie, aby Go zdjąć (z krzyża)*” Ps 69,22 ; Mt 27,34 ; Mk 15,23 ; Łk 23,36
- (37) A Jezus wydał potężny Swój głos i wyzionął Ducha.
- (38) Zastona w przybytku rozdarła się na dwoje, od góry aż do dołu. Hbr 10,19n

Marka 15,39 – 16,13

- (39) Ujrawszy to, centurion kiedy zobaczył, jak wyzionął Ducha, powiedział: *„Prawdziwie, Ten Człowiek był Synem Boga.”*
- (40) Były tam i niewiasty, które przypatrywały się temu z daleka, a wśród nich była też Maria z Magdalii, Maria Jakuba młodszego, matka Józefa i Salome,
- (41) które – gdy był w Galilei – służyły Mu i przyszły z Nim do Jerozolimy razem z innymi. Mt 27,32-56 ; Łk 8,2n i 23,26-49 ; Jn 19,17-30

Pogrzeb Chrystusa

- (42) A gdy nastał już wieczór, albowiem był to czas przygotowania przed szabatem,
- (43) przyszedł Józef z Arymatei – dostojny radca, który sam oczekiwał Królestwa Bożego, mając odwagę, poszedł do Piłata i prosił go o ciało Jezusa.
- (44) Piłat zaś zdziwił się, że już umarł i przywoławszy centuriona, spytał go, czy dawno umarł.
- (45) I dowiedziawszy się od centuriona (że tak), podarował zwłoki Józefowi.
- (46) I kupiwszy prześcieradło, zdjawszy Go, owinął prześcieradłem, złożył Go w grobowcu, który był wyciosany w skale i zatoczył kamień przed wejściem grobowca. Mt 27,57-61 ; Łk 23,50-56 ; Jn 19,38-42 Dz 13,29
- (47) Maria z Magdalii i Maria Józefa, obejrzały miejsce, gdzie został złożony.

Rozdział 16

Zmartwychwstanie

- (1) A gdy przeminął szabat, Maria z Magdalii, Maria Jakuba i Salome, kupiły wonności, aby Go namaścić.
- (2) Wczesnym rankiem, pierwszego dnia tygodnia, gdy wzeszło słońce, przybyły do grobowca.
- (3) I mówiły do siebie: *„Kto nam odtoczy ten kamień, który jest przed wejściem grobowca?”*
- (4) A spojrzawszy, zobaczyły że kamień jest odwalony, albowiem był on bardzo wielki.
- (5) I gdy weszły do grobowca, ujrzały młodzieńca siedzącego z prawej strony, odzianego w białe szaty tak, że się złękły. Ap 7,9.13
- (6) Lecz on im rzekł: *„Nie bójcie się. Szukacie Jezusa Nazarejczyka, Który był ukrzyżowany? Nie ma Go tu. Powstał z martwych.*
- (7) *Ale idźcie i powiedzcie Jego uczniom i Piotrowi, że wyprzedzi was do Galilei. Tam Go ujrzycie, jak wam powiedział.”* Mt 26,32 ; Mk 14,28
- (8) A wyszedłszy, uciekły z grobu, albowiem ogarnęły je wielkie drżenie i radość, lecz nikomu nic nie powiedziały, bo się bały. Mt 28,1-8 ; Łk 24,1-12 ; Jn 20,1-10

Zmartwychwstały ukazuje się Swoim wybranym

- (9) Pierwszego dnia tygodnia zmartwychwstały objawił się Marii z Magdalii, z której to wyrzucił siedem demonów. Łk 8,2
- (10) Ona poszła oznajmić tym, którzy się lękali i płakali. Mt 28,9n ; Jn 20,11-18
- (11) Ci zaś, którzy usłyszeli, że żyje i że był widziany przez nią, nie uwierzyli.
- (12) Potem ukazał się w innym Ciele dwóm innym, idącym po polu. Łk 24,13-35
- (13) A ci poszli i oznajmili pozostałym, lecz i im (też) nie uwierzyli.

Marka 16,14 – 20

- (14) Później, gdy leżeli przy stole, ukazał się jedenastu i zbeształ ich niewiarę i zatwardziałość ich serc, że tym, którzy Go widzieli zmartwychwstałego, nie uwierzyli.
- (15) I rzekł im: „*Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię całemu stworzeniu.*”
- (16) *Ten, kto ochrzci się, będzie zbawiony, a ten zaś, kto nie uwierzy, będzie osądzony.* Dz 2,38 i 16,31-33
- (17) *Znaki zaś będą towarzyszyć tym, którzy uwierzyli. W Moje Imię będą wyrzucać demony i będą mówić nowymi językami.* Dz 2,4.11 i 8,7 i 10,46 i 16,18 i 19,6 ; 1Kor 14,2-40
- (18) *W swoich rękach podnosić będą węże i jeśliby wypili coś śmiertelnego, nie zaszkodzi im to. Będą nakładali na chorych swoje ręce, a ci odzyskają siły.*” Mt 28,16-20 ; Łk 10,19 i 24,36-49 ; Jn 20,19-23 ; Dz 1,6-8 i 4,30 i 5,16 i 8,7 i 28,3-6 ; Jk 5,14n

Wniebowstąpienie

- (19) A kiedy Władca Chrystus im to powiedział, uniósł się do nieba i zasiadł po prawicy Boga. 2Krl 2,11 ; Ps 110,7 ; Mt 22,44 i 26,64 ; Mk 12,36 i 14,62 ; Łk 20,42 i 22,69
Dz 2,33n i 5,31 i 7,55n; Rz 8,34; Ef 1,20 ; Kol 3,1 ; Hbr 1,3.13 i 8,1 i 10,12 i 12,2 ; 1Tm 3,16 ; 1P 3,22
- (20) Oni zaś, poszedłszy, zaczęli wszędzie głosić Słowo Władcy, Który ich wspierał i umacniał przez towarzyszące znaki. Wszystko zaś to, co było przykazane według Piotra, zwięźle głosili. Sam Jezus od wschodu aż do zachodu, posłał przez nich świętą i niezniszczalną wieść o wiecznotrwałym zbawieniu. Amen. Łk 24,50-53 ; Dz 1,9-11 i 14,3 ; Hbr 2,3n

3. EWANGELIA WEDŁUG ŚW. ŁUKASZA

Wprowadzenie

Autor: Uczeń Łukasz.

Czas: około 60-62 roku naszej ery.

Miejsce spisania: Cezarea Filipowa.

Cel: Świadectwa naocznych świadków jako prawdziwość dla nowo wierzących Judejczyków i pogan.

Temat: Świadectwo historyczne prawdziwości Chrystusa Jego cudów i boskich nauk dla Żydów jak i dla pogan.

Rozdział 1

Wstęp

- (1) Wielu podjęło się uporządkować opowiadanie o tych wydarzeniach, które dokonały się wśród nas.
- (2) Tak, jak przekazali ją nam ci, którzy byli naocznymi świadkami od początku, stając się głosicielami słowa. Jn 15,27
- (3) Uznałem i ja od początku, (aby) starannie i po kolei napisać ci wszystko, czcigodny Teofilu, Dz 1,1
- (4) abyś poznał tych, przez których zostałeś pouczony, gdyż są to słowa niezawodne¹⁷.

Narodziny Jana Chrzciciela

- (5) Działo się to w dniach Heroda, króla Judei, (kiedy) to pewien kapłan, imieniem Zachariasz ze zmiany Abiasza i jego żony córki Aharona¹⁸, której na imię było Elżbieta. 1Krn 24,10
- (6) Oboje oni byli sprawiedliwi przed Bogiem, czyniący nienagannie wszystko zgodnie z przykazaniami Władcy¹⁹.
- (7) Nie mieli jednak dziecka, ponieważ Elżbieta była bezpłodna i oboje byli posunięci już w swoich latach.
- (8) Kiedy na jego zmianie przyszła kolej pełnienia służby kapłańskiej przed Bogiem
- (9) według zwyczaju kapłańskiego, otrzymał los, aby wejść i okadzić przybytek Władcy, Wj 30,7
- (10) a cała rzesza ludu modliła się zewnątrz w czasie kadzenia,
- (11) wtedy Anioł Jahweh dał mu się zobaczyć, który stał po prawej stronie ołtarza kadzielnego
- (12) i kiedy Zachariasz go ujrzał, lęk go ogarnął.
- (13) Wtedy Anioł rzekł do niego: „*Nie bój się Zachariaszu, ponieważ wysłuchane zostały twoje błagania, a twoja żona, Elżbieta, porodzi ci syna i nazwiesz go imieniem Jan.*
- (14) *I będzie wielka radość dla ciebie i dla wielu z jego narodzenia, którzy cieszyć się będą.*

---

¹⁷ czyli **prawdziwe** i utwierdzające tę prawdziwość.

¹⁸ czyli gr. **Aarona**.

¹⁹ czyli **Jahweh**.

Łukasza 1,15 – 35

- (15) *Albowiem wielki będzie wobec Władcy. Nie będzie pił wina ani sycery, i zostanie napełniony Duchem Świętym jeszcze w łonie swojej matki.*
Lb 6,3 ; Sdz 13,4 ; 1Sm 1,11
- (16) *A wielu synów Izraela powróci do Jahweh, Swojego Boga.*
- (17) *Sam pójdzie przed Nim w Duchu i mocy Eliasza, aby zwrócić serca ojców do dzieci i nieposłusznych do rozsądku, aby przygotować sprawiedliwy lud dla Jahweh.*
Syr 48,10 ; Mal 3,1 i 4,5n ; Mt 17,11-13
- (18) *Zachariasz rzekł do Anioła: „Po czym to poznam? Albowiem jestem już starcem, a moja żona jest w podeszłych latach.”*
Rdz 18,11
- (19) *Odpowiadając, Anioł mu rzekł: „Ja jestem Gabriel, który stoi przed Bogiem, a teraz zostałem wysłany, aby przemówić do ciebie i tobie ogłosić ewangelię o tym.*
Dn8,16 i 9,21 ; Hbr 1,14
- (20) *Będziesz niemy aż do dnia, gdy się to wszystko stanie tak, że nie będziesz mógł powiedzieć żadnego słowa za to, że nie uwierzyłeś moim słowom, które zostały wypowiedziane w tym czasie.*
Łk 1,45
- (21) *Lud zaś oczekiwał Zachariasza dziwiąc się, że przebywa (on) długo w Przybytku.*
- (22) *A gdy wyszedł, nie mógł im nic powiedzieć i poznali, że miał widzenie w Przybytku. On zaś im gestykulował, będąc nadal niemym.*
- (23) *Stało się tak, aby wypełniły się dni jego służby kapłańskiej, i aby mógł powrócić do swojego domu.*
- (24) *Po tych dniach Elżbieta – jego małżonka – poczęła i ukrywała się przez pięć miesięcy mówiąc, że*
- (25) *tak mi uczynił Władca w tych dniach, aby wejrzeć na mnie i aby zdjąć moją hańbę u ludzi.*
Rdz 30,23

Zwiastowanie i narodziny Chrystusa

- (26) *W szóstym miesiącu został posłany Anioł Gabriel od Boga do miasta Galilejskiego, które nazywało się Nazaret.*
- (27) *Do dziewicy zaręczonej mężowi, który miał na imię Józef, który pochodził z domu Dawida, a imię dziewicy to Miriam²⁰.*
Mt 1,16-18 ; Łk 2,5
- (28) *A wszedłszy do niej rzekł: „Raduj się napełniona pełnią łaski, Jahweh z tobą.”*
Ona zaś zmieszana się na te słowa
Sof 3,10-18 ; Za 9,9
- (29) *i rozważała, co miało znaczyć to pozdrowienie.*
- (30) *Wtedy rzekł do niej Anioł: „Nie bój się Miriam, albowiem znalazłaś Łaskę u Boga.*
- (31) *Oto poczniesz w swoim łonie i porodzisz Syna i nazwiesz Go imieniem Jezus.*
Rdz 16,11 ; Sdz 13,3 ; Iz 7,14 ; Mt 1,21-23
- (32) *On będzie Wielki i nazwany będzie Synem Boga Najwyższego, a Władca, Bóg* , da Mu tron Jego ojca Dawida.*
- (33) *I królować będzie nad domem Jakuba na wieczność, a Królestwo Jego nie będzie miało końca.”*
2Sm 7,12-16 ; Mi 4,7 ; Iz 9,7 ; Dn 7,14
- (34) *Miriam powiedziała do Anioła: „Jak to się stanie, skoro nie znam męża?”*
- (35) *Odpowiadając jej Anioł rzekł: „Duch Święty przyjdzie na ciebie i Moc Najwyższego cię osłoni, dlatego To, co się Narodzi zostanie nazwane Świętym Synem Boga.*
Mt 1,20

---

20 W tekście starohebrajskim jest MIRJAH – czyli córka Jahweh.

Łukasza 1,36 – 64

- (36) *A oto twoja krewna Elżbieta poczęła w swojej starości syna i jest w szóstym miesiącu, ta, która była nazywana bezpłodną,*
(37) *albowiem nie ma żadnej niemożliwej rzeczy dla Boga.”* Rdz 18,14
(38) *Miriam zaś odpowiedziała: „Oto ja, służebnica Władcy, niech mi się tak stanie według twojego słowa.”* Wtedy odszedł od niej Anioł.

Pieśń dziękczynna Mariam

- (39) *W tych dniach powstała Miriam i wyruszyła z pośpiechem do miasta Judy.*
(40) *Weszła do domu Zachariasza i pozdrowiła Elżbietę.*
(41) *A gdy się tak stało, jak Elżbieta usłyszała pozdrowienie Miriam, podskoczyło dzieciątko w jej łonie i napełniona została Duchem Świętym.* Rdz 25,22 (LXX)
(42) *I krzyknęła potężnym głosem, mówiąc: „Błogosławiona jesteś wśród niewiast i błogosławiony jest Owoc twojego łona.”* Pwt 28,4 ; Sdz 5,24
(43) *Wtedy (rzekła): „Czym zasłużyłam na to, aby matka mojego Władcy przyszła do mnie?”*
(44) *Albowiem tak się stało według słowa i tak się stało na głos pozdrowienia twojego w moich uszach i z radością podskoczyło dzieciątko w moim łonie.*
(45) *Bądź szczęśliwa ty, która uwierzyłaś, że spełnią się tobie słowa powiedziane od Władcy.* Łk 1,20
(46) *I rzekła Miriam:*
(47) *„Wielbi moja dusza Władcę i raduje się mój duch w Bogu, Wybawcy moim.*
(48) *Albowiem teraz mnie nazywać będą błogosławioną wszystkie pokolenia,* 1Sm 1,11
(49) *bo wielkie rzeczy uczynił mi Mocarz, a Jego Imię jest Święte.* Ps 111,9
(50) *Jego Miłosierdzie z pokolenia na pokolenie dla tych, którzy się Go boją,* Ps 103,13-17 ; Dz 2,43 ; 2Kor 5,11 i 7,11 ; Hbr 11,7 i 12,28
(51) *Okazał moc Swojego ramienia, rozproszył zamysły pyszniących się w swoich sercach.* 2Sm 22,28 ; Ps 89,10 ; Rz 11,20 ; 2Tm 3,1n ; Jk 4,6
(52) *Usunął możnych z tronu, a wywyższył pokornych,* Hi 5,11 ; Mt 11,29n ; Rz 12,16 ; 1P 3,8
(53) *głodnych nasycił dobrami, a bogatych z niczym odprawił.* 1Sm 2,5 ; Ps 107,9 ; Łk 16,19-31
(54) *Przyjął Swojego Sługę, Izraela, w Swoim Miłosierdziu,* Ps 98,3 ; Iz 41,8
(55) *jak powiedział to naszym ojcom, Abrahamowi i jego potomstwu na wieki.”* Rdz 17,7 ; 22,17 ; 1Sm 2,1-10 ; Mi 7,20
(56) *Miriam zaś pozostała u niej około trzy miesiące potem powróciła do swojego domu.*

Narodzenie Jana Chrzciciela

- (57) *Zaś Elżbiecie nadszedł czas rozwiązania i porodziła syna.*
(58) *A gdy usłyszeli to sąsiedzi i jej krewni, że w wielkim Swoim miłosierdziu uczynił tak jej Władca, cieszyli się razem z nią.*
(59) *A ósmego dnia przyszli obrzezać dziecię i nazwali je imieniem jego ojca Zachariasza.* Rdz 17,12 ; Kpł 12,3 ; Łk 2,21
(60) *Odpowiadając im, jego matka rzekła: „Nie! Będzie się nazywał Jan!”* Łk 1,13
(61) *Tamci jej odpowiedzieli, że nikt z jej rodziny nie nosi takiego imienia,*
(62) *dając znaki jego ojcu tak jakby on chciał, aby został nazwany.*
(63) *On poprosiwszy o tabliczkę, napisał słowo: „Jan, takie jest jego imię.”*
A wszyscy się dziwili.
(64) *Zaraz otworzyły się jego usta i jego język tak, że mówił i błogosławił Boga.*

Łukasza 1,65 – 2,7

- (65) Wtedy padł na nich wszystkich strach wśród sąsiadów i w całej krainie judzkiej, gdzie przekazywano tę wieść każdemu.
- (66) Wszyscy, którzy o tym słyszeli, mówili w swoich sercach: „*Kim zatem będzie to dziecko i co z tego będzie?*” Albowiem ręka Władcy była z nim.
- (67) A ojciec jego, Zachariasz, został napełniony Duchem Świętym i prorokował, mówiąc:
- (68) „*Błogosławiony Jahweh, Bóg Izraela, bo wejrzał na Swój lud i go wyzwolił.*
Ps 41,13 i 72,18 i 106,48 i 111,9 ; Łk 7,16
- (69) *I podniósł róg zbawienia w domu Swojego sługi, Dawida.*
- (70) *Jak to poprzez wieki powiedział przez usta Jego świętych proroków, że*
- (71) *wybawi nas od wrogów naszych, z ręki tych wszystkich, którzy nas nienawidzą,*
Ps 106,10
- (72) *aby uczynić Miłosierdzie naszym ojcom i aby pamiętać o Swoim świętym Przymierzu,*
Ps 106,45n
- (73) *o przysiędze, którą złożył naszemu ojcu Abrahamowi,*
Rdz 17,7 ; Kpł 26,42 ; Ps 105,8n ; Mt 1,1 i 3,9
- (74) *abyśmy wyrwani od (mocy) wrogów, służyli bez lęku*
Rdz 22,16n
- (75) *w świętości i sprawiedliwości przed Nim, przez wszystkie dni nasze.*
Tt 2,12
- (76) *A ty, dziecko, prorokiem Najwyższego będziesz nazwane, albowiem pójdziesz przed Władcą przygotować Mu drogi.*
Iz 40,3 ; MI 3,1 ; Mt 3,3
- (77) *Dasz poznać zbawienie Swojemu ludowi, przez odpuszczenie im grzechów,*
- (78) *przez Litość i Miłosierdzie naszego Boga, poprzez którą wejrzał na nas ze wschodu z wysokości,*
- (79) *tak, aby ukazać się tym, którzy są w ciemnościach i siedzą w mrokach śmierci tak, aby skierować nasze stopy na drogę pokoju (wyzwolenia).”*
Iz 9,2 i 58,8 i 60,1n ; Mt 4,16
- (80) Dziecię zaś wzrastało i umacniało się duchem, gdzie przebywało na pustyni aż do dnia, kiedy ukazało się (ludowi) Izraela.
Mt 1,25 ; Łk 2,40

Rozdział 2

Narodzenie Jezusa Chrystusa

- (1) W tym czasie wyszedł dekret cesarza Augusta, aby spisać zamieszkujących na świecie.
- (2) Pierwszy ten spis odbył się za gubernatora Syrii, Kwiryniusza.
- (3) I wyruszali wszyscy, aby zostać spisanyymi – każdy w swoim mieście.
- (4) Poszedł też i Józef z Galilei do miasta Nazaret w Judei, miasta Dawida, które nazywa się Betlejem, ponieważ pochodził on z rodu Dawida,
- (5) aby zostać spisanyym razem z Mariam, z którą był zaręczony, a która była brzemienna.
Łk 1,27
- (6) Stało się tak, aby tam wypełniły się jej dni porodzenia.
- (7) I porodziła swojego Syna Pierworodnego i owinęła Go pieluszkami i ułożyła w żłobie, ponieważ nie było dla nich miejsca w gospodzie.
Mt 1,18-25

Łukasza 2,8 – 28

Pasterze u żłóbka (groty)

- (8) Byli tam też w tej krainie pasterze, którzy nocowali na polu i strzegli swoich stad.
- (9) Anioł Władcy stanął przy nich i chwała Władcy ich oświeciła, tak że się bardzo przestraszyli.
- (10) Powiedział im Anioł: *„Nie bójcie się, albowiem ogłaszam wam wielką radość, która będzie udziałem całego ludu,*
- (11) *ponieważ dziś w mieście Dawida urodził się wam Zbawiciel, Którym Jest Władca, Chrystus.*
- (12) *Oto dam wam znak: Znajdziecie Dziecię owinięte w pieluszki i leżące w żłobie.”*
- (13) Natychmiast pojawiło się wielu Aniołów jak wojsko niebieskie, które wielbiło Boga, mówiąc:
- (14) *„Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój w ludziach, których Sobie upodobał!”* Mt 13,11 ; Łk 19,38 ; Jn 15,2
- (15) A gdy odeszli od nich Aniołowie do nieba, pasterze mówili między sobą: *„Pójdźmy do Betlejem i zobaczmy, co się tam stało i o czym dowiedzieliśmy się od Władcy!”*
- (16) I przybyli pospiesznie, i odnaleźli Miriam, Józefa i Dziecię leżące w żłobie.
- (17) Zobaczywszy to, zrozumieli wszystko, co zostało powiedziane im o Tym Dziecięciu. Łk 2,10-12
- (18) a wszyscy, którzy słyszeli, dziwili się temu z powodu słów powiedzianych do nich przez pasterzy.
- (19) Zaś Miriam wszystkie te rzeczy zachowywała i rozważała w swoim sercu. Łk 2,51
- (20) A pasterze powrócili i oddali chwałę Bogu za to wszystko, co usłyszeli i ujrzeli, i za to, co do nich zostało powiedziane.

Obrzezka i ofiarowanie Chrystusa

- (21) Kiedy nadszedł dzień ósmy, obrzezali Go, i nadano Mu imię Jezus, nazwane przez Anioła przed Jego poczęciem się w łonie. Rdz 17,12 ; Kpł 12,3 ; Łk 1,31.59
- (22) Kiedy wypełniły się dni jej oczyszczenia, według prawa Mojżesza, przynieśli Go do Świątyni, aby ofiarować Władcy, Kpł 12,8
- (23) tak jak jest to zapisane w Prawie Władcy, że: *„Każdy pierworodny mężczyzna zrodzony z łona jest święty i dla Władcy będzie poświęcony.”*
- (24) I aby dać ofiarę według nakazu powiedzianego w Prawie Władcy: *„Złożą ofiarę z dwóch synogarlic lub dwóch młodych gołębi.”*

Starzec Symeon

- (25) Był też w Jerozolimie człowiek, który nazywał się Symeon. Był to człowiek sprawiedliwy i pobożny, wyczekujący pociechy Izraela, a Duch Święty był nad nim. Iz 40,1 i 49,13
- (26) Duch Święty objawił mu to poprzez wyrocznię, że nie ujrzy śmierci, dopóki nie zobaczy Władcy Chrystusa.
- (27) A gdy wszedł w Duchu do Świątyni i gdy rodzice Jezusa przynieśli Je według zwyczaju prawa
- (28) on wziął Je na swoje ramiona i błogosławiąc Boga, mówił:

Łukasza 2,29 – 52

(29) „O Władco, teraz uwolnij swojego sługę według Swojego Słowa w pokoju.

(30) *Bo moje oczy ujrzały Twoje Zbawienie,*

(31) *które przygotowałeś wobec wszystkich narodów,* Iz 40,5 (LXX) i 52,10 ; Łk 3,6 ; Tt 2,11

(32) *Światło dla oświecenia pogan i chwałę dla Swojego ludu, Izraela.”*

Iz 42,6 i 46,13 i 49,6

(33) A Jego ojciec i matka podziwiali wypowiedziane o Nim słowa.

(34) I pobłogosławił ich Symeon i rzekł do Jego matki, Miriam: „*Oto Ten, jest przeznaczony na upadek i powstanie wielu w Izraelu i na znak sprzeciwu.*

Iz 8,14 ; 1Kor 1,23 ; 1P 2,8

(35) *A twoją duszę miecz przeszyje, aby odstonięte zostały zamysły serc wielu.”*

Prorokini Anna

(36) Była też tam prorokini Anna, córka Fanuela z pokolenia Asera i podeszła w swoich latach ze swoim mężem, z którym nie współżyła od dziewictwa przez siedem lat.

(37) I była już wdową przez osiemdziesiąt cztery lata, nie odstępowała od Świątyni, poszcząc i modląc się dniem i nocą. 1Tm 5,5

(38) W tej godzinie, gdy składała dziękczynienie Bogu, stanąwszy obok dziękowała Bogu i mówiła o Nim wszystkim, którzy oczekiwali wybawienia Jeruzalem.

Iz 52,9

(39) A kiedy wykonali wszystko według Prawa Władcy, powrócili do Galilei do swojego miasta Nazaret. Mt 2,23

(40) Dziecię zaś wzrastało i wzmacniało się (w Duchu), będąc pełne mądrości²¹, bo Łaska Boża była z Nim. Łk 1,80 i 2,52

Dwunastoletni Chrystus w Świątyni

(41) Jego rodzice przychodzili co rok na święta Paschy, Wj 12,24-27 ; Pwt 16,1-8

(42) kiedy zaś miał lat dwanaście, poszli według zwyczaju Świątecznego, tak aby wypełnić nakaz dni Świątecznych,

(43) a gdy wracali oni, pozostał Chłopiec Jezus w Jerozolimie, a Jego rodzice o tym nie wiedzieli.

(44) Sądziłi oni, że wraca z gromadą pielgrzymów. Uszli już dzień drogi, szukając Go wśród krewnych i znajomych.

(45) Lecz nie znalazłszy Go, powrócili do Jeruzalem, aby Go szukać.

(46) Po trzech dniach odnaleźli Go siedzącego wśród nauczycieli w Świątyni, którzy Go słuchali i pytali.

(47) Wszyscy się dziwili, którzy Go słuchali, jakie ma zrozumienie i jakie są Jego odpowiedzi.

(48) A gdy Go ujrzeli, zdziwili się, a Jego matka rzekła: „*Dziecko, dlaczego nam tak uczyniłeś? Oto ja i ojciec Twój strapieni, szukaliśmy Cię.*”

(49) Wtedy rzekł do nich: „*Co z tego, że Mnie szukaliście? Czy nie wiedzieliście, że potrzeba Mi przebywać w Domu Mojego Ojca?*” Jn 2,16

(50) Oni zaś nie zrozumieli słów, które im powiedział.

(51) I poszedł z nimi i przybyli do Nazaretu, gdzie był im posłuszny. A Jego matka rozważała wszystkie te rzeczy w swoim sercu. Łk 2,19

(52) Jezus wzrastał w Mądrości, dojrzałości i w Łasce u Boga i ludzi.

1Sm 2,26 ; Prz 3,4 ; Łk 1,80

21 Skoro Chrystus jest Bogiem, to jak miałby się czegoś uczyć, skoro wszystko wie?

Łukasza 3,1 – 18

Rozdział 3

Jan chrzci i poucza

- (1) W piętnastym roku panowania cesarza Tyberiusza, za namiestnika Poncjusza Piłata, który był tetrarchą Judei i za Heroda, który był zarządcą Galilei, zaś jego brat Filip zarządzał Itureją i krainą Trachonicką, a Lizaniasz był tetrarchą Abileny, Mt 3,1-12 ; Mk 1,1-8 ; Jn 1,19-28
- (2) za arcykapłanów Ananiasza i Kaifasza, Bóg wypełnił Swoje słowo, które skierował do Jana, syna Zachariasza, będącego na pustyni.
- (3) Przechodził on po całej okolicy nad Jordanem, głosząc chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów. Dz 13,24 i 19,4
- (4) Tak jak zostało to zapisane w księdze nauk proroka Izajasza: „*Głos wołającego na pustyni, przygotujcie drogę Jahweh, prostymi czyńcie Jego ścieżki.*”
- (5) *Każda dolina zostanie wypełniona - każde wzgórze i pagórek zostanie zrównany, a krzywe ścieżki będą wyprostowane i wyboiste drogi wygładzone,*
- (6) *tak, że każdy człowiek ujrzy zbawienie Boże.* Iz 40,3-6 ; Łk 2,30n ; Dz 28,28 ; Tt 2,11
- (7) I tak przemawiał do gromadzącego się tłumu, które przychodziły do niego, aby być przez niego ochrzczeni, mówiąc: „*Plemię żmijowe. Kto wam pokazał, jak uciec od mającego nadejść Gniewu?*” Mt 13,34 i 23,33
- (8) *Czyńcie więc owoc, godny nawrócenia i nie mówcie w sobie: Mamy ojca Abrahama. Albowiem powiadam wam, że i Bóg z tych kamieni może wzbudzić dzieci Abrahamowi.* Jn 8,39
- (9) *Już siekiera do korzenia drzew jest przyłożona. Każde więc drzewo, które nie wyda dobrego owocu, jest wycinane i w ogień wrzucone.*” Mt 7,19 ; Jn 15,6
- (10) Tłumy pytały go, mówiąc: „*Co więc mamy czynić?*”
- (11) Odpowiadając zaś im, rzekł: „*Kto ma dwie tuniki, niech odda temu, który jej nie ma, a ten, kto ma żywność, podobnie niech uczyni.*”
- (12) Przyszli też i poborcy, aby przyjąć chrzest, mówiąc mu: „*Nauczycielu, a my co mamy czynić?*” Mt 5,46 ; Łk 7,29
- (13) On zaś odpowiedział im: „*Nie pobierajcie niczego ponad to, co wam nakazano.*”
- (14) Pytali go też żołnierze, mówiąc: „*A my, co mamy czynić?*” On odrzekł im: „*Nikogo nie przetrząsajcie, ani też nie szantażujcie, poprzestawajcie na swoim żołdzie.*”

Świadectwo Jana o Mesjaszu

- (15) Kiedy zaś lud go oczekiwał i wszyscy rozważali w swoich sercach co do Jana, czy nie jest on Chrystusem,
- (16) Jan odpowiadając wszystkim, rzekł: „*Ja chrzczę was wodą, ale teraz przychodzi mocniejszy ode mnie, Któremu nie jestem godzien rozwiązać rzemyków u Jego sandałów.*” Dz 13,25
- (17) *On was ochrzci w Duchu Świętym i ogniu, który ma w Swoim Ręku i sito do oczyszczenia zboża, aby oczyścić Swoje klepisko i zebrać Swoje zboże do spichlerza, zaś plewy spali w ogniu nieugaszonym.*”
- (18) W wielu też innych słowach zachęcał i głosił ludowi.

Łukasza 3,19 – 4,7

- (19) Natomiast Herod tetrarcha był upominany przez niego z powodu Herodiady, żony swojego brata oraz z powodu wszystkich złych rzeczy, które on uczynił.
- (20) Dodał też do tego wszystkiego, co złego uczynił, że zamknął Jana w więzieniu.
Mt 14,3n ; Mk 6,17n

Chrzest Chrystusa

- (21) Gdy cały tłum był chrzczony, również i Jezus przybył, i gdy się modlił, Niebo się otworzyło
- (22) i zstąpił na Niego Duch Święty wyglądu cielesnego, jakby Gołąb, a Głos z nieba rzekł: „*Ty Jesteś Moim Synem umiłowanym – w Tobie mam upodobanie.*”
Rdz 22,2 ; Ps 2,7 ; Iz 42,1 ; Mt 3,13-17 i 12,18 i 17,5 ; Mk 1,9-11 i 9,7 ; Łk 9,35 ; Jn 1,32 ; 2P 1,17

Rodowód Chrystusa

- (23) A kiedy Jezus miał wiek około trzydziestu lat, rozpoczął (działalność). Był, jak mniemano, Synem Józefa, syna Hellego,
Łk 4,22 ; Jn 6,42
- (24) Mattata Lewiego, Melchiego, Jannaja, Józefa,
- (25) Matatiasza, Amosa, Nahuma, Hesliego, Naggaja,
- (26) Maata, Matatiasza, Semeina, Josecha, Joody,
- (27) Joanana, Resy, Zorobabel, Salatiela, Neriego,
1Krn 3,17 ; Ezd 3,2
- (28) Melchiego, Adiego, Kosama, Elmadama, Hera,
- (29) Jezusa, Eliezera, Jorima, Matana, Lewiego,
- (30) Symeona, Judy, Józefa, Jonama, Eljakima,
- (31) Melei, Menny, Matata, Natama, Dawida,
1Sm 16,13 ; 2Sm 5,14
- (32) Jessego, Jobeda, Booza, Sali, Nassona
1Sm 16,1
- (33) Aminadaba, Admina, Arniego, Hesroma, Faresa, Judy,
Rdz 29,35 ; Rt 4,17-22 ; 1Krn 2,1-14
- (34) Jakuba, Izaaka, Abraama, Tary, Nahora
- (35) Serucha, Ragaua, Faleka, Ebera, Sali,
- (36) Kainama, Arfaksada, Sema, Noego, Lamecha,
Rdz 11,10-26 ; 1Krn 1,24-27
- (37) Matousala, Henocha, Jareta, Malelemela, Kainama,
- (38) Henosza, Seta, Adama Bożego.
Rdz 4,25-5,32 ; 1Krn 1,1-4 ; Mt 1,1-17

Rozdział 4

„Kuszenie” Chrystusa

- (1) Jezus, pełen Ducha Świętego powrócił znaną Jordanu i poprowadzony został w Duchu na pustynię,
- (2) gdzie czterdzieści dni był tam doświadczany przez diabła. Nic nie jadł w te dni, a gdy się one zakończyły, wtedy zgłodniał.
Mt 4,1-11 ; Hbr 4,15
- (3) Powiedział Mu szatan: „*Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, aby stał się chlebem.*”
- (4) Odpowiedział do niego Jezus, że jest napisane: „*Nie samym chlebem żyć będzie człowiek.*”
Pwt 8,3 ; Mt 7,24 i 12,29 i 13,23 19,17 ; Łk 11,28
- (5) A wyprowadziwszy Go, pokazał Mu w tej chwili wszystkie królestwa zamieszkanego świata.
- (6) I rzekł Mu diabeł: „*Tobie dam tę całą władzę i chwałę, bo mi są dane i mogę je dać, komu zechcę.*”
Mt 28,18
- (7) *Ty więc, jeśli pokłonisz się przede mną, wszystko będzie Twoje.*”

Łukasza 4,8 – 28

- (8) Odpowiadając, rzekł mu Jezus: „*Jest napisane: Jahweh, Swojemu Bogu, kłaniać się będziesz i tylko Jemu Samemu służyć będziesz.*” Pwt 6,13
- (9) Następnie zaprowadził Go do Jerozolimy i postawił Go na szczycie Świątyni, rzekł Mu: „*Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół,*
- (10) *albowiem jest napisane że: Aniołom Swoim rozkażę o Tobie, aby Cię strzegli,*
- (11) *a później na swoich rękach poniosą Cię, abyś nie uderzył Swoją Stopą o kamień.*” Ps 91,11n
- (12) A odpowiadając, Jezus mu rzekł: „*Powiedziane jest: Nie będziesz wystawiał (na próbę) Władcy, Swojego Boga.*” Pwt 6,16 ; 1Kor 10,9
- (13) A diabeł, skończywszy całe te doświadczenia, odstąpił od Niego aż do odpowiedniego czasu. Mt 4,1-11 ; Mk 1,12n ; Hbr 4,15

Początek działalności w Galilei i Nazarecie

- (14) Kiedy powrócił Jezus w Mocy Ducha, przybył do Galilei. Wtedy rozeszła się wieść o Nim na całą tę okolicę,
- (15) a On nauczał ich w synagogach i uwielbiany był przez wszystkich. Mt 4,12-17 ; Mk 1,14n

Odrzucenie Chrystusa w Nazarecie

- (16) Następnie przyszedł do Nazaretu, gdzie się wychował i wszedł według zwyczaju w dniu Szabatu do synagogi i powstał, aby czytać.
- (17) I podano Mu zwój proroka Izajasza. A rozwiniąwszy zwój, znalazł miejsce, gdzie było napisane:
- (18) „*Duch Jahweh nade Mną, dlatego że Mnie namaścił, abym ogłosił dobrą nowinę ubogim i posłał Mnie, abym ogłosił uwiezionym w niewoli wolność, a ślepym przejrzenie, aby odesłać załamanych w niewoli na wolność, aby ogłosić rok Łaski Władcy.*” Iz 61,1n
- (19) A zwinąwszy zwój, oddał słudze i usiadł. Oczy wszystkich w synagodze były wpatrzone w Niego.
- (21) Wtedy zaczął ich nauczać, mówiąc do nich: „*Dzisiaj wypełniło się to Pismo, które usłyszeliście w swoich uszach.*”
- (22) Wszyscy Mu przytakiwali i dziwili się słowom (pełnym) wdzięku wychodzącym z Jego ust i mówili: „*Czy On nie jest Synem Józefa?*” Łk 3,23 ; Jn 6,42
- (23) Odpowiadając do nich, rzekł: „*Z pewnością powiecie Mi ten przykład: lekarzu wylecz (najpierw) siebie, tyle słyszeliśmy co się wydarzyło w Kafarnaum, uczyni i tutaj cuda w Swojej ojczyźnie.*” Mt 4,13 ; Jn 2,12
- (24) Dodał, mówiąc im: „*Amen. Powiadam wam, że żaden prorok nie jest (serdecznie) przyjmowany w swojej ojczyźnie.*” Jn 4,44
- (25) Zaprawdę powiadam wam, że było wiele wdów za czasów Eliasza w Izraelu, kiedy to niebo było zamknięte na trzy lata i sześć miesięcy i jak to, że nastął wielki głód na całej tej ziemi. 1Krl 17,1,7 i 18,1 ; Jk 5,17
- (26) I do żadnej z nich nie został posłany Eliasza, tylko do wdowy z Sarepty Sydońskiej. 1Krl 17,9
- (27) Wielu trędowatych było w Izraelu za czasów proroka Elizeusza i żaden z nich nie został oczyszczony, jedynie Syryjczyk Naaman.” 2Krl 5,1-14
- (28) Wtedy to wszyscy pełni szału w synagodze powstali,

Łukasza 4,29 – 5,4

- (29) wyrzucili Go na zewnątrz miasta i prowadzili aż na szczyt góry, na której zbudowane było ich miasto, aby Go strącić.
- (30) On zaś przeszedł przez środek pomiędzy nimi i odszedł. Mt 13,53-58 ; Mk 6,1-6

Uzdrowienie w Kafarnaum

- (31) Potem zszedł do Kafarnaum, miasta Galilejskiego i nauczał ich w Szabaty. Mt 4,13 ; Mk 1,21-28 ; Jn 2,12
- (32) I zdumiewali się Jego nauką, bo Jego Słowo miało Moc.
- (33) Był też w synagodze człowiek, który miał ducha demona nieczystego i krzyczał potężnie swoim głosem:
- (34) „*Czego chcesz od nas, Jezusie Nazareński? Przyszedłeś nas zgubić? Wiem Kim Jesteś: Święty Bóg.*” Mt 8,29 ; Mk 1,23n i 5,7 ; Łk 4,41 i 8,28 ; Jn 6,69
- (35) Jezus zaraz skarcił go, mówiąc: „*Zamilcz i wyjdź z niego!*” A rzuciwszy go demon na środek, wyszedł z niego, nie wyrządzając mu krzywdy.
- (36) Wszystkich ogarnęło zdumienie i mówili między sobą: „*Co to za słowa z władzą i mocą, że nawet nakazuje duchom nieczystym i te wychodzą?!*”
- (37) I rozeszło się o Nim echo na wszystkie większe miejsca tej krainy.

Uzdrowienie teściowej Piotra i innych chorych

- (38) Wstawszy, wyszedł z synagogi i wszedł do domu Szymona. Teściowa Szymona była ogarnięta wielką gorączką i prosili Go dla niej (o cud).
- (39) I przyszedłszy do niej, zgromił gorączkę, a ta ją opuściła, a ona od razu wstawszy, usługiwała im. Mt 8,14-17 ; Mk 1,29-34
- (40) A gdy słońce już zaszło, przyprowadzali do Niego wszystkich ilu (tylko) mieli chorych, mających przeróżne choroby. On zaś każdemu z nich nakładał Ręce i ich uzdrawiał.
- (41) Wychodziły też demony z wielu krzyząc lub mówiąc: „*Ty Jesteś Syn Bóg.*” A upominając ich, nie pozwalał mówić, bo wiedziały, że On Jest Chrystusem. Mt 8,29 ; Mk 3,11n ; Łk 4,34

Nauczanie w Galilei

- (42) A gdy nastał dzień, wyruszył na pustynne miejsce, a tłumy Go poszukiwały. (Gdy Go znaleźli), przyszedli do Niego, zatrzymując Go i prosząc, aby nie odchodził od nich. Mk 1,35-39
- (43) On zaś rzekł do nich, że i innym miastom trzeba głosić dobrą nowinę o Królestwie Bożym, bo na to został posłany. Łk 8,1
- (44) I głosił im w synagogach Judejskich. Mt 4,23

Rozdział 5

Powołanie uczniów

- (1) Gdy Jezus stał przy jeziorze Genezaret, a tłum napierał na Niego, słuchając Słów Bożych,
- (2) ujrzał dwie łodzie, które stały na (brzegu) jeziora. Rybacy zaś, którzy się w nich znajdowali, wyszli i płukali swoje sieci.
- (3) Wtedy wszedł do jednej z łodzi, która była Szymona i prosił ich, aby trochę odpłynęli od brzegu, a usiadłszy w łodzi, nauczał lud. Mt 13,1n ; Mk 3,9n i 4,1
- (4) Kiedy zaś przestał mówić, rzekł do Szymona: „*Odpłyńcie na głębię i zarzućcie wasze sieci na połów.*”

Łukasza 5,5 – 23

- (5) A odpowiadając Szymon, rzekł: „*Mistrzu, przez całą noc się trudziliśmy i nic nie złowiliśmy, ale na Twoje Słowo zarzucę sieci.*”
- (6) A uczyniwszy to, zagarnęli mnóstwo ryb, tak że sieci ich się rwały.
- (7) I skinęli współnikom z drugiej łodzi, żeby przyszli im na pomoc. A kiedy przybyli, napełnili obie łodzie tak, że się całe prawie zanurzały.
- (8) Ujrawszy to Szymon Piotr, padł do nóg Jezusa, mówiąc: „*Odejdź ode mnie, Władco, bo jestem grzesznym człowiekiem.*”
- (9) Albowiem zdumienie jego i ich wszystkich ogarnęło z powodu połowu ryb, którego dokonali, jak również i Jakuba, Jana, którzy byli współnikami u Szymona.
- (10) Potem Jezus rzekł do Szymona: „*Nie lękaj się, odtąd teraz żywych ludzi będziesz łowił.*” Jn 21,3-8
- (11) A doprowadziwszy łodzie do brzegu, opuścili wszystko i zaczęli Mu towarzyszyć. Mt 4,18-22 i 19,27 ; Mk 1,16-20

Oczyszczenie trędowatego

- (12) A gdy przybył On do jednego z miast, (pojawił) się człowiek pełen²² trądu. Ujrawszy zaś Jezusa, upadł na twarz i błagał Go, mówiąc: „*Władco, jeśli zechcesz, możesz mnie oczyścić.*”
- (13) I wyciągnawszy Swoją rękę, Jezus go dotknął, mówiąc: „*Chcę! Bądź oczyszczony przeze Mnie.*” I natychmiast trąd go opuścił.
- (14) Potem nakazał mu, żeby nikomu tego nie mówić, ale: „*Idź i pokaż się kapłanowi i ofiaruj dar za swoje oczyszczenie tak jak nakazał Mojżesz, dla ich świadectwa.*” Kpł 14,2-32 ; Mk 7,36 ; Łk 8,56
- (15) I rozeszła się wieść o Nim jeszcze bardziej tak, że wielkie tłumy schodziły się, aby (Go) słuchać i aby być uzdrawianymi ze swoich dolegliwości. Mt 8,1-4 ; Mk 1,40-45
- (16) On zaś odszedł na pustynię i modlił się. Mk 1,35

Uzdrowienie sparaliżowanego

- (17) Pewnego dnia, gdy On nauczał, siedzieli obok Niego faryzeusze i nauczyciele Prawa, którzy przybyli z każdej wsi z Galilei, Judei i Jerozolimy, a Moc Władcy była u Niego, aby On uzdrawiał.
- (18) Wtedy to mężczyźni, którzy nieśli na łożu sparaliżowanego człowieka, szukali sposobności, aby go wnieść i położyć przed Nim.
- (19) A gdy nie znaleźli możliwości, aby go wnieść z powodu tłumu, weszli na dach, który pokryty był dachówkami i przez niego spuścili go na łożu w środku przed Jezusa. Mt 9,1-8 ; Mk 2,1-12
- (20) On ujrawszy ich wiarę, rzekł: „*Człowieku, twoje grzechy są ci odpuszczone.*” Łk 7,48
- (21) Uczeni w piśmie i faryzeusze zaczęli rozważać, mówiąc: „*Kim Jest Ten, który mówi takie bluźnierstwa? Kto może grzechy odpuszczać, jeśli nie Sam Bóg?*” Iz 43,25 ; Łk 7,49
- (22) Jezus, znając ich myśli, odpowiadając rzekł do nich: „*Dlaczego tak rozważacie w swoich sercach?*” Mt 16,8 ; Łk 6,8 i 9,47
- (23) *Co jest łatwiejsze do wykonania? Powiedzieć: Odpuszczone są ci twoje grzechy? Czy powiedzieć: Wstań i chodź?*

---

22 Najprawdopodobniej chodzi tu o całe ciało pokryte trądem.

Łukasza 5,24 – 6,5

- (24) *Abyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma władzę na ziemi odpuszczać grzechy.* (Potem) rzekł do sparaliżowanego: *„Ja ci mówię: Wstań, weź swoje łoże i idź do swojego domu!”* Jn 5,8
- (25) A on od razu wstał przed nimi i wziął to, na czym leżał i odszedł do swojego domu, wielbiąc Boga.
- (26) Zdumienie ogarnęło wszystkich i wielbili Boga, bo zostali napelni bojaźnią, mówiąc: *„Dziś ujrzelśmy niepojęte rzeczy.”*

Powołanie Lewiego (Mateusza)

- (27) Potem zaraz wyszedł i ujrzał poborcę podatków o imieniu Lewi, który siedział w komorze celnej i rzekł mu: *„Towarzysz mi.”* Mt 5,46 i 9,9-13 ; Mk 2,13-17
- (28) A zostawiwszy wszystko, wstał i towarzyszył Jemu.
- (29) Potem uczynił Jemu Lewi wielkie przyjęcie w swoim domu, a było tam wielu poborców i innych, którzy z Nim leżeli przy stole.
- (30) Faryzeusze i uczeni w Piśmie szemrali do Jego uczniów, mówiąc: *„Dlaczego jecie i pijecie z poborcami i grzesznikami?”* Łk 15,1n
- (31) A odpowiedziawszy, rzekł do nich Jezus: *„Nie potrzebują zdrowi lekarza, ale ci, którzy źle się mają.*
- (32) *Nie przyszedłem powołać sprawiedliwych do nawrócenia, ale grzeszników.”*

Sprawa postów

- (33) A oni zaś odpowiedzieli Mu: *„Dlaczego uczniowie Jana często poszczą i modlą się podobnie jak faryzeusze? Zaś Twój (uczniowie) jedzą i piją.”*
- (34) Jezus rzekł do nich: *„Czy mogą synowie komnaty weselnej zachowywać post w tym czasie, kiedy jest z nimi Pan Młody?”* Jn 3,29
- (35) *Przyjdą dni, kiedy zostanie zabrany im Pan Młody, wtedy będą pościć, w tamtych dniach.”* Mt 9,14-17 ; Mk 2,18-22
- (36) Następnie powiedział im przykład, że: *„Nikt nie nakłada łąty z nowego płaszcza na stary płaszcz, bo jeśli tak uczyni, to i nowy się rozedrze, a na starym nie będzie pasowała.*
- (37) *Nikt też nie nalewa młodego wina do starych bukłaków. Jeśli to młode wino rozerwie bukłaki i samo się wyleje, to i bukłaki zostaną zniszczone.”*
- (38) *Młode wino należy nalewać do nowych bukłaków,*
- (39) *a ten kto pije stare, nie chce już nowego i mówi, że stare jest lepsze.”*

Rozdział 6

Zrywanie kłosów w Szabat

- (1) Gdy w Szabat przechodził On razem ze Swoimi uczniami przez zboża, którzy zrywali kłosa i je jedli, krusząc je swoimi rękami, Pwt 23,25
- (2) to jacyś z faryzeuszów powiedzieli: *„Dlaczego czynicie to, co nie jest dozwolone czynić w Szabat?”* Jn 5,10
- (3) Odpowiadając im Jezus, rzekł: *„Co przeczytaliście, kiedy Dawid zgłodniał i ci, którzy razem z nim byli?”*
- (4) *Jak wszedł do domu Bożego, wziął chleby pokładne, jadł i dał tym, którzy z nim byli, a którym nie wolno spożywać, jeśli nie tylko samym kapłanom?”* 1Sm 21,1-6 ; Mt 12,4
- (5) I rzekł im: *„Syn Człowieczy Jest Władcą Szabatu.”* Rdz 2,2n ; Wj 20,8 ; Pwt 5,15 ; Mt 5,17-19 i 12,8 ; Mk 2,27n

Łukasza 6,6 – 26

Człowiek z suchą ręką

- (6) Gdy w inny Szabat wszedł do synagogi, nauczał i był tam też człowiek, który miał uschlą prawą rękę.
- (7) Uczeni w Piśmie i faryzeusze pilnowali Go, czy przypadkiem w Szabat nie uzdrowia, aby móc Go oskarżać. Łk 14,1
- (8) On, znając ich myśli, rzekł do człowieka, który miał uschlą rękę: „*Podnieś się i stań na środku!*” A podniósłszy się, stanął. Łk 5,22 i 9,47
- (9) Jezus zaś rzekł do nich: „*Pytam was, czy jest dozwolone w Szabat dobrze czynić, czy źle uczynić? Życie stracić, czy je uratować?*” Mt 12,10-12 ; Łk 14,5
- (10) A obejrawszy ich wszystkich, rzekł do niego: „*Wyciągnij swoją rękę!*” On zaś tak uczynił. I jego ręka stała się zdrowa.
- (11) Oni, pełni gniewu rozmawiali między sobą, co mogliby uczynić Jezusowi.

Dalsze powołania uczniów

- (12) W tych to dniach, poszedł On na górę, aby modlić się i spędził tam całą noc, modląc się do Boga.
- (13) I kiedy nastał dzień, rzekł do swoich uczniów, wybierając z nich dwunastu, których nazwał Apostołami. Jn 6,70
- (14) Szymona, którego nazwał Piotrem i Andrzeja, jego brata, Jakuba i Jana, Filipa i Bartłomieja
- (15) Mateusza i Tomasza, i Jakuba syna Alfeusza i Szymona zwanego gorliwym. Dz 1,13
- (16) Judę, syna Jakuba, Judę Iskariotę, który stał się zdrajcą.
- (17) Potem zszedł z nimi na równinę, a wielki tłum stał z całej Judei i Jerozolimy oraz obrzeża Tyru i Sydonu.
- (18) Przyszli Go słuchać i zostać przez Niego uzdrowionymi ze swoich chorób, jak i ci, którzy byli dręczeni przez duchy nieczyste, byli uzdrawiani.
- (19) Cały tłum szukał Go, aby się dotknąć, bo wielka Moc wychodziła z Niego i leczyła wszystkich.

Błogosławieństwa i groźby

- (20) On podniósłszy Swoje oczy na uczniów, rzekł: „*Szczęśliwi ubodzy, bo wasze jest Królestwo Boże*”
- (21) *Szczęśliwi teraz głodni, bo będą nasyceni. Szczęśliwi teraz płaczący bo śmiać się będą.* Ps 126,5n ; Iz 61,3 ; Jr 31,25 ; Ap 7,16n
- (22) *Szczęśliwi jesteście kiedy ludzie was znienawidzą i kiedy odrzucać was będą i lżyć, pozbawiać będą was dobrego imienia z powodu Syna Człowieczego.* Jn 15,19 i 16,2 ; 1P 4,14
- (23) *Ucieszcie się w ten dzień i podskoczycie, albowiem wielka będzie zapłata dla was w Niebie. Albowiem tak samo czynili prorokom ich ojcowie.* 2Krn 36,16 ; Mt 23,30n ; Łk 11,47
- (24) *Lecz wam, bogatym, biada, bo otrzymujecie waszą pociechę.*
- (25) *Biada wam, którzy teraz jesteście nasyceni, bo głodni będziecie. Biada teraz wam, którzy się śmiejecie, bo boleść mieć będziecie i płacz.*
- (26) *Biada wam, kiedy o was dobrze będą mówić wszyscy ludzie, albowiem tak samo czynili fałszywym prorokom ich ojcowie.* Jk 4,4

Łukasza 6,27 – 45

Miłość nieprzyjaciół

- (27) *Zaś wam, słuchającym, powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół, dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą,* Prz 25,21 ; Rz 12,20
- (28) *błogosławcie tym, którzy was przeklinają, módlcie się za tych, którzy was znieważają.* Rz 12,14
- (29) *Bijącemu cię w policzek, nadstaw i drugi, a temu, kto ci zabiera płaszcz, nie broń mu i tuniki.* Jn 18,22n ; Dz 23,3
- (30) *Każdemu kto cię prosi, daj, a ten kto ci zabiera, nie żądaj zwrotu.”*

Złota reguła

- (31) *„Tak jak chcecie, aby wam ludzie czynili, podobnie i wy im czyńcie.* Mt 7,12
- (32) *Bo jeśli miłujecie tych, którzy was miłują, jaką macie z tego wdzięczność? Albowiem i grzesznicy miłują swoich.*
- (33) *I jeśli czynicie dobro tym, którzy wam dobro czynią, jaką więc wdzięczność mieć będziecie? Tak i grzesznicy to czynią.*
- (34) *Gdy pożyczacie od tych, od których macie nadzieję wziąć więcej, jaką mieć wdzięczność będziecie? Albowiem i grzesznicy grzesznikom pożyczają, aby odebrali tyle samo.*
- (35) *Miłujcie waszych nieprzyjaciół, dobro czyńcie i pożyczajcie, niczego w zamian się nie spodziewając, a wtedy (otrzymacie) swoją wielką zapłatę, bo będziecie synami Najwyższego, Który Jest Dobry dla niewdzięcznych i złych.* Kpł 25,35n
- (36) *Stawajcie się miłosierni, tak jak Ojciec wasz Jest Miłosierny.* Mt 5,7 i 9,13 i 12,7
- (37) *Nie sądzcie, abyście nie zostali osądzeni i nie potępiajcie, a nie zostaniecie potępieni. Przebaczajcie, a będzie i wam przebaczone.* Mt 6,14
- (38) *Dawajcie, a będzie wam dane, jaką dobrą miarą usypaną mierzycie, otrzymacie w nadmiarze, albowiem jaką miarą mierzycie, w zamian taką miarą i wam odmierzą.”* Mk 4,24
- (39) *Powiedział im przykład: „Przecież ślepy ślepego nie może prowadzić. Czy obaj nie wpadną do dołu?”* Mt 15,14 i 23,16.24
- (40) *Nie jest uczeń wydoskonalony ponad swojego nauczyciela, lecz ma być taki jak jego nauczyciel.* Mt 10,24n ; Jn 13,16 i 15,20
- (41) *Dlaczego więc widzisz drzazgę w oku swojego brata, a we własnym oku belki nie dostrzegasz?*
- (42) *Jak więc możesz mówić swojemu bratu: Bracie pozwól, a wyciągnę drzazgę z twojego oka. A w swoim oku belki nie dostrzegasz? Obludniku, wyrzuć najpierw belkę ze swojego oka, a wtedy przejrysz, i będziesz (mógł) wyjąć drzazgę z oka swojego brata.”*

Drzewo i owoce

- (43) *„Albowiem nie ma dobrego drzewa, które by rodiło zepsuty owoc ani też nie ma drzewa spróchniałego, które by rodiło dobry owoc.*
- (44) *Albowiem każde drzewo poznawane jest po swoich owocach. Czy z cierni zbiera się figi, a z jeżyn zrywa się winogrona?* Mt 12,33
- (45) *Dobry człowiek z dobrego skarbcza i serca wydobywa dobro, a zły ze złego wydobywa zło. Albowiem z obfitości serca mówią jego usta.”*

Mt 5,8 i 12,34-37 ; Mk 7,18-23

Łukasza 6,46 – 7,17

Fundament nauki

- (46) *Dlaczego więc do Mnie mówicie: „Władco, Władco”, a nie czynicie tego, co wam mówię?* Mal 1,6 ; Mt 7,21 i 15,8n ; Mk 7,6-8
- (47) *Każdy, kto przychodzi do Mnie i Moich Słów słucha oraz je wypełnia, pokażę wam, do kogo jest podobny:*
- (48) *Podobny jest do człowieka, który wybudował swój dom, który wykopał go i pogłębił, i położył trwałe fundamenty na skale, a gdy przyszła powódź i rzeka wlała się w ten dom, nie mając mocy, aby nim zachwiać, gdyż był zbudowany na mocnym fundamencie.*
- (49) *Każdy, kto słyszy i nie czyni, podobny jest do człowieka, który zbudował dom na ziemi bez fundamentów, do którego wlała się rzeka i zaraz zapadł się, a jego ruina była wielka.”* Łk 8,21

Rozdział 7

Uzdrowienie setnika

- (1) Potem, wypowiedziawszy wszystkie Swoje Nauki do uczniów i ludu, poszedł do Kafarnaum.
- (2) Sługa pewnego setnika, który zachorował i miał umrzeć, był bardzo przez niego ceniony, Jn 4,47
- (3) usłyszawszy o Jezusie, wysłał do Niego starszych spośród Judejczyków, prosząc Go, żeby przyszedł i uratował jego sługę. Mt 8,5-13 ; Jn 4,43-54
- (4) Zaraz przyszli do Jezusa i prosili Go gorliwie mówiąc, że godzien jest, aby mu to uczynić.
- (5) Albowiem miłuje naród nasz, bo sam wybudował nam synagogę.
- (6) Jezus wyruszył z nimi. Gdy był już On niedaleko od domu, setnik wysłał swoich przyjaciół mówiąc Mu: „*Władco, nie trudź się, albowiem nie jestem wart, abys wszedł pod mój dach.*”
- (7) *Dlatego ja sam siebie nie uznaję za godnego, aby przyjść do Ciebie. Lecz powiedz tylko Słowo, a uzdrowiony zostanie mój sługa.*
- (8) *Albowiem i ja jestem człowiekiem mającym władzę i pod sobą żołnierzy mówiąc im: Ruszaj! I wyrusza, a mojemu niewolnikowi: Czyń to! I czyni.”*
- (9) Usłyszawszy to Jezus, był pełen podziwu dla niego. Obróciwszy się do towarzyszącego Mu tłumowi, rzekł: „*Powiadam wam: nie znalazłem takiej wielkiej wiary nawet w Izraelu.*”
- (10) A powróciwszy do domu, posłańcy znaleźli sługę, który był zdrowy.
- (11) Stało się to w następującym dniu, kiedy udał się do miasta zwanego Nain, a razem z Nim szli Jego uczniowie i wielki tłum.
- (12) A kiedy zbliżył się do bramy miasta, oto wynoszony był umarły, syn jedyny swojej matki, która była wdową, a liczny tłum miasta szedł za nią. 1Krl 17,17 ; Łk 8,42
- (13) I ujrawszy ją Władca, ulitował się nad nią i rzekł jej: „*Nie płacz.*”
- (14) A podszedłszy dotknął się zwłok, a ci którzy dźwigali stanęli, a On rzekł: „*Młodzińcze, (Ja) tobie mówię wstań.*” Łk 8,52-54
- (15) Martwy usiadł i zaczął mówić, a (On) oddał go jego matce. 1Krl 17,23 ; 2Krl 4,36
- (16) Wielki strach padł na wszystkich i chwalili Boga mówiąc: „*Wielki Prorok powstał wśród nas, że Bóg wejrzał na Swoją lud.*” Łk 1,68 i 19,44
- (17) I rozpowiadano tę wieść o Nim po całej okolicy Judei.

Łukasza 7,18 – 38

Poselstwo i zwątpienie Jana Chrzciciela

- (18) Uczniowie Jana donieśli mu o tym wszystkim, a on przywoławszy do siebie jakichś dwóch ze swoich uczniów,
- (19) posłał ich do Władcy, mówiąc: „*Czy Ty Jesteś Tym, Który miał przyjść, czy innego mamy oczekiwać?*” Ps 40,8 ; Mal 3,1 ; Ap 1,4.8
- (20) Kiedy mężowie przybyli do Niego, powiedzieli: „*Jan Chrzciciel posłał nas do Ciebie, pytając: Czy Ty Jesteś Tym, Który miał przyjść, czy też innego mamy oczekiwać?*”
- (21) W tej to godzinie uzdrowił wielu z chorób i cierpień od złych duchów, a wielu ślepym dał Łaskę, aby przejrzeni.
- (22) W odpowiedzi rzekł im: „*Wyruszając, powiedzcie Janowi to, co zobaczyliście i usłyszeliście: Ślepi znowu widzą, chromi chodzą, trędowaci są oczyszczeni, a głusi słyszą, martwi z martwych powstają, a ubodzy otrzymują ewangelię.*”
- (23) *Szczęśliwi są ci, którzy nie zgorszą się przeze Mnie.*” Iz 35,5 i 61,1 ; Łk 4,18
- (24) Gdy posłańcy Jana odeszli, zaczął mówić tłumom o Janie: „*Co wysłiście oglądać na pustyni? Trzcinę kołyszącą się na wietrze?*”
- (25) *Co wysłiście zobaczyć? Człowieka w miękkie szaty ubranego? Ci w wspaniałych szatach i bogactwach przebywają na dworach królewskich.*
- (26) *Ale kogo wysłiście zobaczyć? Proroka? Tak mówię wam, więcej niż proroka,* Łk 1,76
- (27) *jest nim ten, o którym napisano: Oto posyłam Mojego Anioła przed Twoim Obliczem, który wyprostuje Twoją drogę przed Tobą,*” Wj 23,20 ; Mal 3,1
- (28) *(albowiem) powiadam wam, że nie ma większego wśród zgromadzonych i zrodzonych z niewiast od Jana. Zaś najmniejszy w Królestwie Bożym, jest większy niż on.*” Łk 1,15
- (29) A cały lud i poborcy słysząc to, uznali, że Bóg Jest Sprawiedliwy, przyjmując chrzest od Jana. Mt 5,46
- (30) Faryzeusze zaś i znawcy Prawa, odrzucili w sobie wolę Boga, i nie przyjęli od niego chrztu. Mt 21,3 ; Łk 3,7.12
- (31) „*Z kim więc mam przyrównać tych ludzi i te pokolenie? I do kogo są podobni?*”
- (32) *Podobni są do dzieci, które siedząc na rynku i nauczając je, mówią: Graliśmy wam na flecie i nie zatańczyliście, zaczęliśmy lamentować, a nie zapłakaliście.*
- (33) *Przyszedł bowiem Jan Chrzciciel, który nie jadł chleba i nie pił wina i mówicie, że ma demona.*
- (34) *Przyszedł też Syn Człowieczy (Boży), Który je i pije i mówicie: Oto ludzki żarłok i pijak wina, przyjaciel poborców i grzeszników.*” Łk 15,2
- (35) *I tak zostanie usprawiedliwiona Mądrość od wszystkich jej dzieci.*”

Przebaczenie jawnie grzeszącej

- (36) Potem prosił Go ktoś z faryzeuszy, aby spożył z nim (wieczerzę), a wszedłszy do domu faryzeusza, współleżał (przy stole). Łk 11,7
- (37) A oto niewiasta, która w tym mieście była grzesznicą, dowiedziała się, że jest w domu faryzeusza, przyniosła pachnący alabaster. Mt 26,7 ; Mk 14,3
- (38) I stanawszy z tyłu przy Jego Stopach, zraszała je swoimi łzami, a włosami ze swojej głowy wycierała i całowała Jego Stopy, namaszczając Jego głowę pachnidłem. Jn 12,3

Łukasza 7,39 – 8,10

- (39) Ujrzawszy zaś to faryzeusz, ten który Go zaprosił mówił w sobie: „Gdyby Ten był prorokiem, wiedziałby, kim jest ta niewiasta, która się Go dotyka, że jest grzesznicą.”
- (40) Odpowiadając, Jezus rzekł do niego: „Szymonie, mam ci coś do powiedzenia.” On zaś rzekł: „Powiedz Nauczycielu.”
- (41) „Dwaj dłużnicy mieli dług u pewnego wierzyciela. Jeden winien był pięćset denarów, a drugi pięćdziesiąt.
- (42) Ponieważ nie mieli z czego oddać, on darował dług obydwóm. Który więc z nich bardziej będzie go miłował?”
- (43) Odpowiadając, Szymon rzekł: „Przypuszczam, że temu, któremu więcej darował.” On zaś odpowiedział mu: „Słusznie osądziłeś.”
- (44) I zwróciwszy się do niewiasty, rzekł Szymonowi: „Widzisz tę niewiastę? Wszedłem do twojego domu, a ty nie podałeś Mi wody i nie umyłeś Moich Stóp. Zaś ta swoimi łzami zrosiła Moje Stopy i własnymi włosami je wytarła.”
- Rdz 18,4
- (45) Pocałunku mi nie dałeś, a ta odkąd weszła, nie przestała całować Moich Stóp.”
- Rz 16,16 ; 1Kor 16,20 ; 2Kor 13,12 ; 1Tes 5,26 ; 1P 5,14
- (46) Oliwą Mojej Głowy nie namaściłeś, a ta pachnidłem namaściła Moją Głowę.”
- Ps 23,5
- (47) Dlatego powiadam ci: Odpuszczone są jej liczne grzechy, bo bardzo miłuje. Każdemu więc, który mało miłuje, mało jest odpuszczone.”
- (48) Jej zaś powiedział: „Odpuszczone są twoje grzechy.”
- (49) A ci, którzy z Nim współżegli, mówili w sobie: „Kim Jest Ten, Który i grzechy odpuszcza?”
- (50) Potem rzekł do niewiasty: „Idź w pokoju, twoja wiara cię ocaliła.”
- Łk 5,20n

Rozdział 8

Niewiasty i Jezus

- (1) A kiedy w kolejności przechodził On od miasta i od wsi, głosił i zwiastował dobrą nowinę o Królestwie Bożym, a razem z Nim dwunastu.
- (2) Były też tam pewne niewiasty, które zostały uzdrowione ze złych duchów i chorób: Maria zwana Magdaleną, z której to wyszło siedem demonów.
- (3) I Joanna, żona Chuzy, zarządcy Heroda i Zuzanna oraz wiele innych, które im usługiwały z tego, co posiadały.
- Mt 27,55n ; Mk 15,40n ; Łk 23,49

Przykład o siewcy

- (4) Gdy wielki tłum się zszedł po miastach, przychodzili do Niego, a On powiedział im przykład:
- (5) „Wyszedł siewca zasiać swój siew, a gdy on siał, (niektóre) ziarno padło obok drogi i zostało podeptane, a ptaki niebios je zjadły.”
- Mt 13,1-9 ; Mk 4,1-9
- (6) Inne upadło na skałę, a wyrósłszy, zostało wysuszone, bo nie posiadało wilgoci.
- (7) Inne jeszcze upadło w środku cierni, i razem wyrosły ciernie, które je zadusiły.
- (8) Jeszcze inne upadło w żyzną ziemię, a wyrósłszy, wydało owoc stokrotny.”
- To mówiąc, wołał: „Ten, kto ma uszy, aby słuchać, niech słucha!”
- Mt 11,15 i 13,43 ; Mk 4,23 ; Łk 14,35
- (9) Pytali też Go Jego uczniowie, o czym był ten przykład. On zaś im rzekł:
- (10) „Wam dano było poznać tajemnice Królestwa Bożego, zaś pozostałym (mówię) w przykładach, aby patrząc, nie widzieli, a słysząc, nie zrozumieli.”

Łukasza 8,11 – 28

Wyjaśnienie przykładu o siewcy

- (11) Wyjaśnienie przykładu jest takie: „Siewem jest Słowo Boga, Mt 13,10-17 ; 1P 1,23
- (12) a tymi, którzy są obok drogi, są ci, którzy usłyszeli (je), a potem przyszedł szatan i wyrwał z ich serc tę naukę, aby nie uwierzyli i nie zostali zbawieni. 1Kor 1,21
- (13) Tymi na skale, są ci, którzy usłyszą i z radością przyjmują naukę, lecz nie mają korzenia, bo wierzą tylko do czasu. A gdy nadejdzie pora doświadczeń, rezygnują.
- (14) Te, które wpadło w ciernie, to są ci, którzy usłyszeli (naukę), lecz troski i bogactwo oraz liczne przyjemności życia duszą ich, bo nie dochodzą do dojrzałości.
- (15) Te, które (padło) w dobrą ziemię, są to ci, którzy czystym sercem i dobrocią, słysząc tę naukę, zachowują ją i przynoszą owoce wytrwałości.”

Posłannictwo uczniów

- (16) „Nikt, kto zapala lampę, nie nakrywa jej naczyniem lub nie chowa jej pod łozem, ale stawia na świeczniku tak, aby wchodzący widzieli światło. Mt 5,15 ; Łk 11,33
- (17) Albowiem nie ma nic ukrytego, co byłoby widoczne, ani nic zakrytego, co by nie zostało poznane i na jaw nie wyszło. Mt 10,26 ; Łk 12,2
- (18) Uważajcie więc jak słuchacie, albowiem kto ma, będzie mu dodane, zaś ten, co nie będzie miał, to i to, co zdaje mu się że ma, będzie mu zabrane.” Mk 4,21-25

Krewni Chrystusa

- (19) Przyszła też do Niego Jego matka i bracia, ale z powodu tłumów nie mogli się dostać do Niego.
- (20) Powiedziano Mu też: „Twoja Matka i bracia stoją na zewnątrz, chcąc Cię ujrzeć.”
- (21) On odpowiedział im: „Kto jest Moją matką i moimi braćmi? (Jeśli) nie ci, którzy słuchają Słów Boga i je czynią?” Mt 12,46-50 ; Mk 3,31-35 ; Jn 8,43-47

Uciszenie burzy

- (22) Pewnego dnia wszedł On razem z uczniami do łodzi i rzekł do nich: „Przełłynmy na drugą stronę jeziora.” I wypłynęli. Mt 8,23-27 ; Mk 4,35-41
- (23) A gdy oni płynęli, zapadł w sen. Wtedy nadeszła gwałtowna wichura na jezioro, tak że fale ich zalewały. Byli w niebezpieczeństwie.
- (24) Podeszli do Niego, a budząc Go, rzekli: „Mistrzu, Mistrzu giniemy!” On przebudziwszy się, zgromił wiatr i falę wody, a one przestały. I nastąpiła cisza.
- (25) A On rzekł do nich: „Gdzie jest wasza wiara?” Przestraszeni się dziwili, mówiąc między sobą: „Kim zatem Jest Ten, że wiatrom rozkazuje i wodzie, a te są Mu posłuszne.?” Łk 18,8

Uzdrowienie opętanego

- (26) Dopłynęli w okolice Gazareńczyków, która leży naprzeciwko Galilei.
- (27) Gdy On zaś wyszedł na ląd, wyszedł naprzeciw Niego pewien człowiek z miasta, który miał demona, a który przez pewien czas nie ubierał płaszczka i w domu nie przebywał, ale (mieszkał) w grobowcach. Mt 8,28-34 ; Mk 5,1-20
- (28) Ujrawszy zaś Jezusa, padł przed Nim i krzyknął swoim potężnym głosem, mówiąc: „Co mnie i Tobie, Jezusie, Synu Boga Najwyższego? Błagam Cię, abyś mnie nie zaczął dręczyć.” Mt 8,29 ; Mk 1,23n i 5,7 ; Łk 4,34 ; Jk 2,19

Łukasza 8,29 – 49

- (29) Wtedy nakazał duchowi nieczystemu wyjść z tego człowieka, albowiem od dawna porywał go i wiązany był kajdanami i zakuty w dyby. Lecz rozrywając pęta, był prowadzony przez demona na pustynię.
- (30) Jezus zaś zapytał ducha: „*Jak masz na imię?*” On odpowiedział: „*Legion!*”
Bo wiele demonów w niego weszło,
- (31) które błagały Go, aby nie nakazał im iść do Otchłani.
- (32) Było zaś tam liczne stado świń, pasące się na górze. I prosiły Go, aby pozwolił im w nie wejść, a On im pozwolił.
- (33) Demony, które wyszły z człowieka, weszły w te świny, a całe stado ruszyło w dół urwiska do jeziora i się potopiło.
- (34) Widząc zaś to pasterze, co się stało, uciekli i ogłosili to w mieście i na polach.
- (35) Poszli więc zobaczyć to, co się stało, a przyszedłszy do Jezusa, znaleźli uzdrowionego i ubranego człowieka, z którego demony wyszły, a który siedział teraz u stóp Jezusa, a oni się przestraszyli.
- (36) Ogłosili zaś im to ci, którzy to widzieli, jak opętany został uzdrowiony.
- (37) I proszono Go (wielu ludzi) z okolic Gerazeńczyków, aby odszedł od nich, albowiem byli ogarnięci wielkim strachem. On zaś wszedłszy do łodzi, odpłynął.
- (38) Prosił Go też człowiek, z którego wyszły demony, aby pozostał z Nim, lecz (Jezus) oddalił go, mówiąc:
- (39) „*Wracaj do swojego domu i opowiadaj im, ile Bóg ci uczynił.*” A (on), odszedłszy do miasta, ogłosił to, co Jezus mu uczynił.

Uzdrowienie córki Jaira

i wiara niewiasty cierpiącej na krwotok

- (40) Gdy Jezus wracał, tłum ponownie Go przywitał, albowiem wszyscy Go oczekiwali.
- (41) A oto przyszedł mąż imieniem Jair, który był przełożonym synagogi i upadłszy do stóp Jezusa, prosił Go, by wszedł do jego domu,
- (42) bo jego córka właśnie umierała, jedynaczka, nie mając jeszcze dwunastu lat.
A gdy szedł, tłumy napierały na Niego. Łk 7,12
- (43) Była też tam niewiasta, która od dwunastu lat cierpiała na krwotok i cały swój majątek wydała na lekarzy, a przez żadnego z nich nie mogła być uzdrowiona.
Mt 9,18-26 ; Mk 5,21-43
- (44) Podszedłszy z tyłu, dotknęła się obramowania Jego płaszcza i natychmiast ustał jej krwotok.
- (45) Wówczas Jezus zapytał: „*Kto się Mnie dotknął?*” A gdy wszyscy się wypierali, rzekł Piotr: „*Mistrzu, zewsząd tłumy Cię otaczają i ściskają.*”
- (46) Zaś Jezus rzekł: „*Dotknął się Mnie ktoś, albowiem poczułem jak Moc ze Mnie wyszła.*”
- (47) Ujrawszy zaś niewiastę, która się nie zdażyła ukryć, drżąca przyszła i upadła przed Nim, (podając) przyczynę dotknięcia się i oznajmiła wobec całego ludu, jak została natychmiast uleczona.
- (48) On zaś jej odpowiedział: „*Córko, twoja wiara cię uzdrowiła, idź w pokoju.*”
Łk 7,50 i 17,19 i 18,42
- (49) Kiedy jeszcze to mówił, przyszedł ktoś od przełożonego synagogi mówiąc mu: „*Twoja córka umarła i nie trudź już Nauczyciela.*”

Łukasza 8,50 – 9,14

- (50) Zaś Jezus usłyszawszy to, rzekł mu: „*Nie bój się, tylko uwierz, a będzie zbawiona.*”
- (51) Poszedłszy zaś do domu, nie pozwolił nikomu wejść z Nim, jedynie Piotrowi, Janowi i Jakubowi oraz ojcu i matce dziewczynki.
- (52) Wszyscy zaś płakali, bijąc się w piersi i prosili za nią. On zaś powiedział: „*Nie płaczcie, albowiem nie umarła, ale zasnęła.*”
- (53) I wyśmiewali się z Niego, wiedząc, że umarła.
- (54) On chwyciwszy jej rękę, zawołał mówiąc: „*Dziewczynko, wstań!*” I powrócił jej duch tak, że od razu wstała. Łk 7,13n
- (55) I nakazał im, aby dali jej jeść.
- (56) I dziwili się jej rodzice. On zaś nakazał im, żeby nikomu nie mówili (o tym), co się stało. Mk 7,36 ; Łk 5,14

Rozdział 9

Misja dwunastu apostołów

- (1) Przywoławszy do siebie dwunastu, dał im Moc i Władzę nad wszystkimi demonami i chorobami, aby je leczyć. Mt 10,5-15 ; Mk 6,7-13; Łk 5,17 i 6,7.13
- (2) I posłał ich głosić Królestwo Boga i leczyć chorych.
- (3) Mówiąc do nich: „*Niczego ze sobą w drogę nie zabierajcie, ani laski, ani torby, ani chleba, ani srebra, ani dwóch sukien.*” Łk 10,5-7
- (4) *A do którego domu wejdziecie, tam pozostajcie aż stamtąd nie wyjdziecie.*
- (5) *A ci, którzy was nie przyjmą, wychodząc z danego miasta, strząsajcie dla ich świadectwa kurz ze swoich stóp.* Łk 10,10n ; Dz 13,51
- (6) *I gdy wyjdziecie, idźcie od wsi do wsi, głosście dobrą nowinę, wszędzie uzdrawiając.*”

Lęk tetrarchy Heroda

- (7) Gdy Herod tetrarcha usłyszał to, co się stało, był w niepewności z powodu rozgłosu przez niektórych, że Jan powstał z martwych,
- (8) i że niektórzy mówili, Eliasz przyszedł, a inni zaś, że zmartwychwstał prorok z dawnych czasów. Mt 16,14 ; Mk 8,28 ; Łk 9,19
- (9) Herod zaś rzekł: „*Ja ściąłem głowę Janowi. Kim zaś jest Ten, o Którym słyszę takie rzeczy?*” I szukał (sposobności), aby Go zobaczyć. Mt 14,1-12 ; Łk 23,8

Znak chleba

- (10) A wróciwszy, Jego wysłannicy opowiedzieli Mu, ile to uczynili. Potem wziąwszy ich ze sobą, usunął się na osobności do miasta zwanego Betsaida.
- (11) Tłumy zaś, dowiedziawszy się (o tym), zaczęły Mu towarzyszyć. A przyjąwszy ich, mówił im o Królestwie Boga i uzdrawiał tych, którzy tego potrzebowali.
- (12) I gdy dzień się już nachylił, podeszło do Niego dwunastu i rzekli: „*Oddal tłum, aby poszedł do wsi i na pola, aby się nasycił, bo jesteśmy w miejscu pustynnym.*”
- (13) Rzekł do nich: „*Wy dajcie im jeść!*” Oni zaś odpowiedzieli: „*Nie ma tutaj więcej niż pięć chlebów i dwie ryby, albowiem my nie wyruszymy i nie zakupimy tyle pokarmu dla tego ludu.*”
- (14) Było (tam) bowiem jakieś pięć tysięcy mężczyzn. (Następnie) powiedział do Swoich uczniów: „*Ułóżcie lud w grupy po pięćdziesiąt (osób).*”

Łukasza 9,15 – 35

- (15) Uczynili tak i rozłożyli wszystkim.
- (16) Wziąwszy pięć chlebów i dwie ryby, spojrzął do góry w Niebo, błogosławił je, łamał i podawał Swoim uczniom, aby ci podawali je tłumowi.
- (17) A oni jedli i tak zostali wszyscy nasyceni, że zebrano z tego, co pozostało, dwanaście koszy okruszyn. 2Krl 4,44 ; Mt 14,13-21 ; Mk 6,30-44 ; Jn 6,1-14

Wyznanie Piotra

- (18) Kiedy Jezus modlił się na osobności, byli z Nim Jego uczniowie (wtedy) ich zapytał, mówiąc: „*Kim Ja Jestem dla tłumów?*”
- (19) Oni odpowiadając, rzekli: „*Janem Chrzcicielem, inni zaś Eliaszem, jeszcze inni, że którymś z dawnych zmartwychwstałych proroków.*” Łk 9,7n
- (20) Wtedy rzekł im: „*Zaś wy, za kogo Mnie uważacie?*” Piotr odpowiedział, mówiąc: „*Ty Jesteś Pomazaniec Boga!*” Mt 16,13-19 ; Mk 8,27-29
- (21) On ich upomniał i nakazał, aby nikomu tego nie mówili.
- (22) Mówił (też), że: „*Syn Człowieczy ma wiele wycierpieć i zostać odrzuconym przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie, zostać zabitym, a trzeciego dnia powstać z martwych.*” Mt 16,20-28 i 20,18n ; Mk 8,30-9,1 i 10,33n

Nauka Chrystusa

- (23) Mówił to do wszystkich: „*Jeśli kto chce iść za Mną, niech się wyprze samego siebie i niech codziennie zabiera swój krzyż i niech Mi towarzyszy.*” Mt 10,38n ; Łk 14,27
- (24) *Albowiem kto chciałby uratować swoje życie, straci je, a kto by chciał stracić swoje życie ze względu na Mnie, ten je zachowa.* Łk 17,33 ; Jn 12,25
- (25) *Albowiem co sam uzyska człowiek, choćby cały świat pozyskał, zaś siebie zgubił i doznał straty?*
- (26) *Albowiem każdy, kto wstydić się Mnie będzie i Moich Słów, tego i Syn Człowieczy wstydić się będzie, kiedy przyjdzie w Swojej chwale i chwale Ojca ze Świętymi Aniołami?* Mt 10,33 ; Łk 12,9 ; 2Tm 2,12
- (27) *Dlatego mówię wam prawdę, że są tutaj niektórzy (spośród was), którzy nie zaznają śmierci, zanim nie ujrzą Królestwa Bożego.*” Dz 7,54-58

Przemienienie Chrystusa

- (28) Po ośmiu dniach, gdy to mówił, zabrał ze Sobą Piotra, Jana i Jakuba, i wszedł na górę, żeby tam się modlić.
- (29) I gdy stał, modląc się, Jego wygląd twarzy był inny, a Jego szata stała się promieniująca bielą. Mt 17,1-8 ; Mk 9,2-8
- (30) I oto dwaj mężowie rozmawiali z Nim. Byli to Mojżesz i Eliasz, 2Krl 2,11
- (31) którzy dali się im ujrzeć w swojej chwale, mówiąc o Jego odejściu, które ma dopełnić w Jerozolimie. Łk 9,22 i 13,33
- (32) Piotr razem z innymi byli zmożeni snem, a gdy się ocknęli, ujrzeli Jego Chwałę i dwóch mężów stojących przy Nim. Jn 1,14 ; 2P 1,16
- (33) Kiedy się z nimi rozstawali, Piotr rzekł do Jezusa: „*Mistrzu. Dobrze, że tu jesteśmy, uczynimy trzy namioty: jeden dla Ciebie, jeden dla Mojżesza, jeden dla Eliasza*” - nie wiedział bowiem, co mówi.
- (34) A gdy on to jeszcze mówił, pojawił się obłok, który ich osłonił. Bardzo się przestraszyli, gdy oni weszli w ten obłok.
- (35) A z obłoku rozległ się głos: „*On Jest Moim Synem wybranym – Jego słuchajcie!*” Ps 2,7 i Iz 4201 ; Mt 3,17 i 12,18 ; Mk 1,11 ; Łk 3,22 ; 2P 1,17

Łukasza 9,36 – 56

(36) I kiedy ten głos mówił, znaleźli Samego Jezusa. Zachowując milczenie, nikomu nie mówili w tych dniach, co widzieli.

Uzdrowienie epileptyka i zapowiedź męki

(37) Następnego dnia, gdy zeszli oni z góry, wielki tłum wyszedł Mu na spotkanie.

(38) I jakiś mężczyzna z tłumu zawołał, mówiąc: „*Nauczycielu, proszę Cię, spójrz na mojego syna, który jest jedynakiem,*

(39) *bo duch bierze go, nagle krzyczy i trzęsie nim tak, że rzuca go na ziemię, a on się ślini.*

(40) *I prosiłem Twoich uczniów, aby go wyrzucili, lecz nie mogli.*”

(41) Odpowiadając zaś Jezus, rzekł: „*O pokolenie bez wiary i przewrotne, do kiedy będę przebywał z wami i będę was znosił? Przyrowadź tu swojego syna!*”

(42) A gdy on podchodził, demon szarpnął nim i potrząsał. Jezus zaś skarcił ducha nieczystego i uleczył chłopca, oddając go jego ojcu. Mt 17,14-18 ; Mk 9,14-27

(43) Zdumiali się wszyscy potęgą Boga. A gdy wszyscy jeszcze się dziwili tym wszystkim, co uczynił, Jezus rzekł do Swoich uczniów:

(44) „*Zapamiętajcie sobie dobrze te słowa, że Syn Człowieczy ma być wydany w ręce ludzi.*”

Mt 17,22n ; Mk 9,30-32 ; Łk 18,32

(45) Oni zaś tego nie rozumieli i nie pojęli, albowiem ta tajemnica była przed nimi zasłonięta i bali się Go o to pytać. Mk 9,32 ; Łk 18,34

Kto jest większy?

(46) A gdy oni się zastanawiali między sobą, kto z nich jest największy,

Mt 18,1-5 ; Mk 9,33-37

(47) Jezus znając ich myśli i serca, wzięwszy dziecię, postawił je przy Sobie

(48) i rzekł im: „*Kto przyjmuje te dziecię w Imię Moje, Mnie przyjmuje. A kto Mnie przyjmuje, przyjmuje i Tego, Który Mnie posłał, albowiem kto chciałby wśród was być najmniejszym, ten jest wielki.*”

(49) Odpowiadając zaś Jan, rzekł: „*Mistrzu, widzieliśmy kogoś, kto w Imię Twoje wyrzuca demony i zabranialiśmy mu, bo nam nie towarzyszy.*”

(50) Jezus zaś rzekł do niego: „*Nie zabraniajcie mu. Kto nie jest wam przeciwny, ten jest z wami.*”

Mk 9,38-40 ; Łk 11,23

Duch przebaczenia

(51) Gdy się dopełniały dni Jego wzięcia do Nieba, postanowił On wyruszyć do Jerozolimy. Mk 10,32

(52) Wysłał posłańców przed Sobą, a wyruszywszy, weszli do wsi Samarytan, żeby Mu przygotowali miejsce.

(53) Samarytanie nie przyjęli Go, bo Jego Twarz była skierowana w kierunku Jerozolimy. Jn 4,9

(54) Uczniowie Jakub i Jan ujrzawszy to, rzekli: „*Władco, jeśli zechcesz, to powiemy, aby ogień spadł z Nieba, i ich pochłonał.*” 2Krl 1,10-12

(55) Odwróciwszy się, skarcił ich, mówiąc: „*Nie wiecie jakiego ducha jesteście!*”

(56) I poszedł zaraz do następnej wsi.

Łukasza 9,57 – 10,12

Potrzeba wyrzeczenia

- (57) A gdy byli w drodze, ktoś powiedział do Niego: „*Będę Ci towarzyszył, dokądkolwiek pójdziesz.*”
- (58) Jezus mu rzekł: „*Lisy mają nory, a ptaki niebieskie swoje gniazda, zaś Syn Człowieczy nie ma gdzie głowy Swojej skłonić.*”
- (59) Potem rzekł do drugiego: „*Towarzysz Mi*” Ten odparł: „*Władco, pozwól mi najpierw odejść i pogrzebać swojego ojca.*”
- (60) Powiedział mu: „*Zostaw umarłym grzebanie swoich umarłych. Ty zaś, kiedy odejdziesz, ogłaszaj Królestwo Boże.*”
- (61) Powiedział Mu też i inny: „*Władco, będę Ci towarzyszył, ale pozwól mi najpierw pożegnać się z tymi w moim domu.*” 1Krl 19,20
- (62) Jezus rzekł do niego: „*Nikt, kto przykłada swoją rękę do pługa i patrzy na to, co jest z tyłu, nie nadaje się do Królestwa Bożego.*”
Mt 8,19-22 ; Mk 1,18-20 ; Łk 5,11 i 14,26n ; Jn 12,25

Rozdział 10

Wysłanie siedemdziesięciu dwóch

- (1) Potem Władca wyznaczył innych siedemdziesięciu dwóch i posłał ich po dwóch przed Sobą do każdego miasta i miejsca tam, gdzie potem Sam miał przyjść, mówiąc do nich: Mk 6,7
- (2) „*Żniwo w prawdzie wielkie, ale robotników mało. Proście więc Władcę żniwa, aby posłał pracowników na Swoje żniwo.*” Mt 9,37n i 13,30 ; Jn 4,35
- (3) *Idźcie, oto posyłam was jak owce pomiędzy wilki.*
- (4) *Nie noście też trzosów, ani torby, ani sandałów i nikogo na swojej drodze nie pozdrawiajcie.* 2Krl 4,29 ; Łk 9,3
- (5) *Zaś do jakiego domu wejdziecie, najpierw powiedzcie: Pokój temu domowi.*
- (6) *A jeśli tam będzie syn pokoju, niech pokój wasz spocznie na nim. Jeśli nie, to niech (pokój) do was powróci.*
- (7) *A w tym domu pozostańcie, spożywając i pijąc co jest u nich, albowiem godny jest pracownik swojej zapłaty. Nie przechodźcie z domu do domu,* Łk 9,3 ; 1Tm 5,18 ; 1Kor 9,6,14
- (8) *a do którego miasta wejdziecie i was przyjmą, spożywajcie to, co wam podadzą.*
- (9) *Uzdrowiajcie chorych w tym domu i mówcie im: Przybliżyło się do was Królestwo Samego Boga.*
- (10) *Do którego zaś miasta wejdziecie i was nie przyjmą, wyjdźcie na jego plac i powiedzcie:* Mt 10,7-14 ; Łk 9,5 ; Dz 13,51 i 18,6
- (11) *strząsamy ze swoich stóp przyklejony pył z waszego miasta, albowiem wieście to, że przybliżyło się Królestwo Boże.*
- (12) *Mówię wam, że Sodomie lżej będzie w ten dzień niż tamtemu miastu.*”

Łukasza 10,13 – 29

Ostrzeżenia dla miast

(13) „Biada ci Chorazin, biada ci Betsaido, bo gdyby w Tyrze i Sydonie działały się te dzieła Mocy, które się wśród was stały, już dawno by siedzieli w worze i popiele.

(14) Ponadto Tyrowi i Sydonowi lżej będzie na tym sądzie niż wam.

(15) A ty Kafarnaum, czy aż do Nieba będziesz wywyższone? Ale powiadam ci, że zstąpisz do Otchłani.”

Mt 11,20-24

Ostrzeżenie dla słuchaczy

(16) „Kto was słucha, ten Mnie słucha, a kto wami gardzi, Mną gardzi, a ten kto Mną gardzi, gardzi Tym, Który Mnie posłał.”

Jn 12,47n

Powrót siedemdziesięciu dwóch

(17) Gdy powróciło siedemdziesięciu dwóch, z radością mówili: „Władco, w Twoje Imię nawet demony nas się słuchają!”

(18) Wtedy powiedział do nich: „Widziałem szatana spadającego z nieba jak błyskawica!

Iz 14,12 ; Jn 12,31 ; Ap 12,8n

(19) Oto dałem wam moc stąpania po węzach i skorpionach, i po całej potędze wroga tak, że nic wam nie zaszkodzi.

Rdz 3,14 ; Ps 91,13 ; Mk 16,18

(20) Ponadto nie z tego powodu się radujcie, że duchy są wam posłuszne, ale ciescie się, że wasze imiona są zapisane w Niebie.”

Wj 32,32 ; Mt 7,22 ; Flp 4,3 ; Ap 3,5

Jezus objawia Boga

(21) W tej to godzinie rozradował się w Duchu Świętym i rzekł: „Nieustannie wystawiam Cię Jahweh, Ojciec Nieba i Ziemi, bo zakryłeś to przed mądrymi i rozumnymi, a objawiłeś to maluczkiemu. Tak Ojciec, bo tak się Tobie spodobało.

1Kor 1,26-28

(22) Wszystko to, co zostało przekazane przez Mojego Ojca, nikt nie rozumie, Kim Jest Syn, jeśli nie Ojciec, i Kim Jest Ojciec, jedynie Syn i ten, komu On postanowi objawić.”

Mt 13,11 ; Jn 3,35 i 10,15

(23) I zwróciwszy się do Swoich uczniów na osobności, rzekł: „Szczęśliwe oczy, które widzą to, co wy widzicie (I wasze uszy słyszą to, co wy słyszycie). Mt 13,16

(24) Albowiem powiadam wam, że wielu proroków i królów chciało zobaczyć to, co wy widzicie, a nie zobaczyli; i usłyszeć to, co wy słyszycie, a nie usłyszeli.”

1P 1,10

Streszczony Dekalog

(25) Oto pewien znawca Prawa powstał, aby Go wypróbować mówiąc: „Nauczycielu, co mam czynić, abym odziedziczył życie wieczne?”

Mt 19,26 i 22,35 ; Mk 10,17 ; Łk 18,18

(26) On zaś odpowiedział do niego: „Jak czytasz w Prawie, co jest tam napisane?”

Wj 20,1-17 ; Pwt 5,6-21 ; 1Kor 7,19 ; Gal 5,14

(27) On zaś odpowiadając, rzekł: „Będziesz miłował Jahweh, twój Boga, z całego swojego serca, całą swoją duszą, całą swoją mocą, całą swoją myślą, a bliźniego swojego jak siebie samego.”

Kpł 19,18 ; Pwt 6,5 i 10,12 ; Joz 22,5 ; Mt 19,19 i 22,37-39 ; Mk 12,31-33 ; Rz 13,9 ; Jk 2,8

(28) Odpowiedział mu: „Słusznie powiedziałeś. Czyń to, a będziesz żył!”

(29) On zaś chcąc usprawiedliwić siebie, rzekł do Jezusa: „A kto jest moim bliźnim?”

Łukasza 10,30 – 11,7

- (30) Jezus, nawiązując do tego, rzekł: „*Pewien człowiek schodził z Jeruzalem do Jerycha i wpadł w (ręce) rozbójników. A ci, obdarłszy go, pobili i odeszli, pozostawiając go na pół umarłego.*”
- (31) *Przez przypadek przechodził tamtą drogą pewien kapłan. Ujrawszy go, odszedł na drugą stronę.*
- (32) *Podobnie też i lewita, który przechodził przez to miejsce, ujrawszy go, również zszedł na drugą stronę.*
- (33) *Zaś pewien Samarytanin, który podróżował, przechodził obok niego, a ujrawszy go, ulitował się.*
- (34) *I gdy podszedł, opatrzył jego rany, polał oliwą i winem, następnie posadziwszy go na swojego osła, przyprowadził go do gospody i dbał o niego.*
- (35) *Nazajutrz, wyciągnąwszy dwa denary, dał je karczmarzowi i rzekł do niego: Dbaj o niego, a to, co ponadto wydasz, to ja przy moim powrocie zwrócę tobie.*
- (36) *Kto z tych trzech okazał się bliźnim, kiedy tamten wpadł w ręce rozbójników?”*
- (37) On zaś odpowiedział: „*Ten, który uczynił miłosierdzie wobec niego.*”
Jezus zaś mu rzekł: „*Idź i czyń podobnie!*” Mt 5,7 i 9,13 i 12,7 ; Ef 4,32

W domu Marty, Marii i Łazarza

- (38) Gdy oni wyruszyli, weszli do jakiejś wsi. Niewiasta o imieniu Marta przyjęła Go.
- (39) Była tam też siostra zwana Marią, która przysiadłszy u Stóp Władcy, słuchała Jego nauki. Jn 11,1 i 12,2n
- (40) Marta zaś pełniła służbę (przy stole) i przystanąwszy, rzekła: „*Władco, nie interesuje Cię to, że moja siostra zostawiła mnie samą przy usługiwaniu? Powiedz więc jej, aby mi pomogła.*”
- (41) Odpowiadając, Władca jej rzekł: „*Marto, Marto, niepokoisz się o tak wiele,*
- (42) *a potrzeba tylko jednego, albowiem Maria wybrała dla siebie dobrą część, która nie będzie jej odebrana.*”
Mt 7,24 i 11,15 i 13,23 ; Łk 8,19-21 i 11,28 ; Jn 10,27 ; Dz 5,29 ; Jk 1,23-25

Rozdział 11

Nauka o modlitwie

- (1) A gdy był On w jakimś miejscu, nie przestawał się modlić. Wtedy któryś z Jego uczniów rzekł do Niego: „*Władco, naucz nas się modlić, tak jak i Jan nauczał swoich uczniów.*” Łk 5,33
- (2) Odpowiadając im, rzekł: „*Kiedy się modlicie mówcie: Ojcze, niech Twoje Imię będzie uświęcone, niech przyjdzie Twoje Królestwo,*
- (3) *chleba naszego powszedniego daj nam na co dzień,* Mt 6,25.31 ; Jn 6,27
- (4) *i odpuść nam nasze grzechy, bo i my sami odpuszczamy każdemu, który jest nam dłużny. I nie dozwoł, abyśmy byli doświadczani.*”
Mt 18,21n ; Mk 11,25 ; Łk 17,3n ; Ef 4,32
- (5) I powiedział dalej do nich: „*Który z was, mając przyjaciela, pójdzie (do niego) w środku nocy i powie mu: Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby,*
- (6) *bo właśnie mój przyjaciel przyszedł z drogi do mnie, a nie mam co jemu dać.*
- (7) *Tamten, (do którego) przyszedł w środku nocy, rzekł mu: Nie dodawaj mi kłopotów, albowiem drzwi są już zamknięte, a dzieci razem ze mną leżą już w łóżu. Nie mogę wstać i dać tobie.*” Mt 26,10 ; Łk 18,5 ; Gal 6,17 ; Flp 4,6

Łukasza 11,8 – 28

- (8) Powiadam wam, że wstanie i poda mu z tego powodu, że jest jego przyjacielem, bo z powodu jego natręctwa da mu tyle, ile potrzebuje.
- (9) I Ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; pukajcie, a będzie wam otworzone.
- (10) Albowiem każdy, kto prosi – otrzymuje, a szukający – znajduje, a temu, kto puka – (temu) będzie otworzone. Mt 7,7 ; Jn 16,24
- (11) Który syn, gdy prosi ojca o rybę, czy ten poda mu węża zamiast ryby?
- (12) Lub prosząc o jajko, czy poda mu skorpioną?
- (13) Jeśli więc wy będąc złymi, umiecie dawać dobre dary waszym dzieciom, to o ile bardziej Ojciec z Nieba da Ducha Świętego tym, którzy o Niego proszą? Mt 6,9 i 7,7

Władza nad szatanem

- (14) A gdy Jezus wyrzucał demona z niemego człowieka, stało się, że demon, gdy wyszedł z niego, niemy przemówił, a tłumy bardzo się dziwiły. Mt 12,22 ; Mk 3,20-27
- (15) Jacyś z nich powiedzieli: „To przez Belzebuba, władcę demonów, wyrzuca demony!” Mt 9,34 i 10,25
- (16) Inni zaś wystawiając Go na próbę, żądali od Niego znaku z Nieba. Mt 12,38 i 16,1 ; Mk 8,11 ; 1Kor 1,22
- (17) On znając ich myśli, odpowiedział im: „Każde królestwo samo w sobie podzielone pustoszeje, a dom za domem się wali.”
- (18) Jeśli zaś szatan sam w sobie jest podzielony, jak może pozostać jego królestwo? Albowiem mówicie, że przez Belzebuba Ja wyrzucam demony.
- (19) Jeśli Ja przez belzebuba wyrzucam demony, to przez kogo wyrzucają je wasi synowie? Dlatego to oni będą waszymi sędziami.
- (20) Jeśli Ja przez Palec Boży wyrzucam demony, zatem naprawdę dotarło do was Królestwo Boże. Wj 8,19
- (21) Kiedy uzbrojony mocarz strzeże swojego pałacu, strzeże też swojego mienia, które jest w pokoju.
- (22) Ale kiedy mocniejszy od niego nadejdzie, pokona go, zagrabi jego cały oręż, na którym polegał, a łupy jego rozda, (bo powiadam wam)
- (23) Ci którzy nie są ze Mną, są przeciwko Mnie, a ci, którzy ze Mną nie zbierają, to oni rozpraszają.” Mk 9,40 ; Łk 9,50

Duchy nieczyste, które mogą powrócić

- (24) „Kiedy zaś duch nieczysty wychodzi z człowieka, przechodzi przez miejsca bezwodne, szukając odpoczynku, a nie znajdując mówi sobie: powrócę do mojego domu, skąd wyszedłem.
- (25) A przyszedłszy, znajduje dom wymieciony i przystrojony.
- (26) Wtedy wyrusza i bierze ze sobą siedem gorszych duchów od siebie, (którzy) wchodzi i mieszka tam. Wtedy to stają się gorsze (dni) człowieka od tych pierwszych.” Mt 12,43-45 ; Jn 5,14

Prawdziwe Szczęście

- (27) A gdy jeszcze On to mówił, jakaś niewiasta z tłumu powiedziała Mu: „Szczęśliwe łono, które Cię nosiło i piersi, które ssaleś!” Łk 1,28.42-48
- (28) On zaś odpowiedział: „Naprawdę, szczęśliwi są ci, którzy słuchają Słowa Bożego i je zachowują.” Mt 7,24

Łukasza 11,29 – 47

Znak Jonasza

- (29) Gdy tłumy zgromadziły się, zaczął mówić: „*To pokolenie jest pokoleniem złym, szuka znaku i znak nie będzie mu dany – jedynie znak Jonasza!*”
Mt 12,39 i 16,4 ; Jn 6,30 ; 1Kor 1,22
- (30) *Albowiem jak Jonasz stał się znakiem dla Niniwy, tak będzie i z Synem Człowieczym dla tego pokolenia.*
- (31) *Królowa z południa* zmartwychwstanie na sąd z tym pokoleniem i je osądzi, bo przyszła z krańców ziemi, aby słuchać mądrości Salomona, a oto więcej jest tutaj niż Salomon.*
1Krl 10,1-10 ; 2Krn 9,1n
- (32) *Mieszkańcy Niniwy powstaną na sąd z tym pokoleniem i je osądzą, bo zostali nawróceni, kiedy to głosił im Jonasz. A przecież jest tutaj Ktoś większy niż Jonasz.”*
Jon 3,8-10

Nauka o lampie

- (33) „*Nikt, kto zapala lampę, nie chowa jej w ukryciu ani pod korcem, ale na świeczniku tak, aby ci, którzy wchodzą, widzieli światło.*”
Mt 5,15
- (34) *Lampą ciała jest twoje oko, kiedy twoje oko jest jasne, całe twoje ciało jest w świetle. Kiedy zaś będzie zepsute, wtedy twoje ciało stanie się ciemne.*
- (35) *Uważaj więc, aby światło, które jest w tobie, nie stało się ciemnością.*
- (36) *Jeśli więc całe twoje ciało jest w światłości, nie mającej żadnej ciemności, całe jest w świetle jak lampa, która swoim blaskiem ciebie oświetla.”*

Wściekłość faryzeuszy i uczonych w Piśmie

- (37) Gdy On to powiedział, prosił Go faryzeusz, aby spożył posiłek u niego. Wszedłszy zaś, ułożył się.
Łk 7,36 i 14,1
- (38) Faryzeusz, ujrawszy to, zdziwił się, że najpierw nie obmył się przed posiłkiem.
Mt 15,2
- (39) Władca zaś rzekł do niego: „*Teraz wy, faryzeusze, zewnątrz kielicha i (misy) się oczyszczacie, a co jest w was wewnątrz, pełne jest plugastwa i przewrotności.*”
- (40) *O nie rozumni! czy Ten, który uczynił to, co jest zewnątrz, nie uczynił też tego, co jest wewnątrz?*
- (41) *Jednak dawajcie jako jałmużnę raczej to, co jest w waszym wnętrzu, a wtedy wszystko będzie dla was czyste.*
- (42) *Biada wam, faryzeusze, bo dajecie dziesięcinę z mięty, ruty i z wszelkiego zioła, a unikacie miłości i sprawiedliwości Boga. To zaś należy czynić, a tamtego nie opuszczać.*
Kpł 27,30
- (43) *Biada wam, faryzeusze, bo miłujecie pierwsze ławy w synagogach i pozdrowienia na rynkach.*
- (44) *Biada wam, bo jesteście jak niewidoczne groby i jak ludzie, którzy po nich wyżej chodzą i nie wiedzą.”*
Mt 23,1-36
- (45) Odpowiadając ktoś ze znawców Prawa, rzekł Mu: „*Nauczycielu, obrażasz nas tak mówiąc.*”
- (46) On zaś mu rzekł: „*I wam biada, znawcom Prawa, bo obciążacie ludzi ciężarami nie do uniesienia, a sami jednym z waszych palców nie dotykacie tych ciężarów.*”
- (47) *Biada wam, bo budujecie wspaniałe grobowce prorokom, a przecież to wasi ojcowie ich pozabijali!*

Łukasza 11,48 – 12,12

- (48) *A zatem jesteście świadkami, bo zgodzacie się z uczynkami waszych ojców, którzy ich pozabijali, a wy im potem budujecie (grobowce).*
- (49) *Dlatego Mądrość Boża powiedziała: Poślę do nich proroków i apostołów, a niektórych z nich zabiją i będą prześladować,*
- (50) *aby została zażądana krew wszystkich proroków, która została wylana od założenia świata aż do tego pokolenia.*
- (51) *Od krwi Abła aż do krwi Zachariasza, którego zamordowaliście pomiędzy Przybytkiem a ołtarzem. Dlatego tak mówię wam, że od tego pokolenia będzie zażądana kara.* Rdz 4,8 ; 2Krn 24,20n
- (52) *Biada wam, uczeni w Prawie, bo zabraliście klucz poznania. Sami nie weszliście i powstrzymujecie tych, którzy wejść pragną.”*
- (53) *Kiedy stamtąd On wyszedł, uczeni w Piśmie i faryzeusze zaczęli gwałtownie wypytywać Go, co do wielu z tych rzeczy,*
- (54) *zastawiając pułapkę na Niego, aby pochwycić Go na Jego słowie.*

Rozdział 12

Przeestroga przed obłudą

- (1) *Gdy zgromadziły się wielotysięczne tłumy, tak że jedni drugich deptali, najpierw zaczął mówić do Swoich uczniów: „Strzeżcie się kwasu faryzeuszy, którym jest ich obłuda.* Mt 16,6 ; Mk 8,15
- (2) *(Wszystko), co jest zakryte, będzie odsłonięte. A co jest tajemnicą, będzie ujawnione.* Mt 10,26n ; Mk 4,22 ; Łk 8,17
- (3) *Dlatego, co by wam mówili w ciemności, będzie powiedziane i usłyszane w świetle. A co byście mówili do ucha, będzie rozgłaszane na tarasach.”*

Kogo się bać?

- (4) *„Powiadam wam moi przyjaciele: Nie lękajcie się tych, którzy zabijają ciało, bo potem już nic nie mogą więcej uczynić.*
- (5) *Pokażę wam, Kogo macie się bać i lękać po waszym zabiciu. Tego, Który ma Władzę wrzucić do gehenny. Tak, powiadam wam: Tego się bójcie.* Mt 5,22
- (6) *Czy pięciu wróbli nie sprzedaje się za dwa asy*? I żaden z nich nie jest zapomniany przez Boga.*
- (7) *Nawet i wasze włosy na głowie są policzone. Nie bójcie się, bo wy przewyższacie wiele wróbli.”* Łk 21,18 ; Dz 27,34

Wyznanie Jezusa Chrystusa przed ludźmi

- (8) *„Mówię wam: Każdy, kto uzna Mnie wobec ludzi, tego i Syn Człowieczy uzna wobec Aniołów Boga.*
- (9) *Ten zaś, który się Mnie wyprze wobec ludzi, tego się zaprę wobec Aniołów Bożych.* Łk 9,26
- (10) *Każdy zaś, kto powie słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, dostąpi odpuszczenia (grzechu), zaś temu, kto zbluźni przeciwko Duchowi Świętemu, nie otrzyma odpuszczenia (grzechu).*
- (11) *Kiedy was poprowadzą do synagog i do rządzących, i do mających władzę, nie martwcie się jak lub czym się obronicie i co powiecie.*
- (12) *Duch Święty bowiem pouczy was w tej godzinie, co trzeba będzie powiedzieć.”* Mt 10,19n.32n i 12,32 ; Mk 13,11 ; Łk 21,12-15

Łukasza 12,13 – 34

Niebezpieczeństwo bogactw

- (13) Następnie ktoś z tłumu rzekł do Niego: „Nauczycielu, powiedz mojemu bratu, aby podzielił się ze mną majątkiem.”
- (14) On zaś odpowiedział mu: „Człowieku, kto Mnie ustanowił nad wami sędzią lub rozjemcą? Wj 2,14 ; Dz 7,27
- (15) Uważajcie i strzeżcie się wszelkiej zachłanności, bo życie nie polega na gromadzeniu bogactw ani nie zależy od tego, co się posiada!” Mt 19,21n ; 1Tm 6,9n
- (16) Powiedział do nich przykład, mówiąc: „Pewnemu bogatemu człowiekowi obrodziło pole.
- (17) Rozważał w sobie, mówiąc: Co mam począć, abym mógł zgromadzić swoje plony?
- (18) I rzekł: Tak uczynię. Zniszczę moje składy i pobuduję większe, potem tam zgromadzę całe moje zboże i moje dobra.
- (19) Wtedy powiem swojej duszy: Moja duszo, masz liczne dobra złożone na wiele lat, teraz wypoczywaj, jedz, pij i świętuj.
- (20) Zaś Bóg mu powiedział: O głupcze, jeszcze tej nocy zażądają twojej duszy od ciebie! Komu przygotowałeś to, (co zgromadziłeś)? Syr 11,19
- (21) Tak dzieje się z tym, kto gromadzi skarby dla siebie, a sam nie jest bogaty przed Bogiem.” Mt 6,19-25
- (22) Zaś do Swoich uczniów powiedział: „Dlatego powiadam wam: nie martwcie się o swoje życie, ani o swoje ciało, co będziecie jeść i w co się ubierać.
- (23) Albowiem życie jest więcej (warte) niż pokarm, ciało i odzież.
- (24) Spójrzcie na kruki, że nie sieją, ani nie żną i nie posiadają spiżarni ani składów, a Bóg je żywi. To o ileż bardziej was, którzy przewyższacie ptaki?
- (25) Kto z was, troszcząc się, może do swojego wzrostu dołożyć łokieć?
- (26) Jeśli więc niewiele możecie, dlaczego martwicie się o inne pozostałe (sprawy).
- (27) Spójrzcie na lilie, jak wzrastają! Nie trują się ani nie przędą, a powiadam wam, że nawet Salomon w całej swojej chwale nie odział się jak jedna z nich.
- (28) Jeśli więc polną trawę, która jest dzisiaj, a jutro zostanie wrzucona w piec, to czy Bóg jej nie ubiera, tak jak i was bardziej – małej wiary?
- (29) Dlatego wy nie szukajcie tego, co (będziecie) jeść i co pić, żyjąc w lęku.
- (30) Albowiem tego wszystkiego poszukują narody w świecie. Ojciec wasz wie, że tego wszystkiego potrzebujecie.
- (31) Najpierw szukajcie Jego Królestwa, a to będzie wam dodane. Mt 7,21 i 12,50 i 21,28-31 ; Mk 3,35 ; Jn 4,34 i 6,38 ; Dz 5,29 ; Rz 2,18
- (32) Nie lękaj się maleńka trzódko, bo spodobało się Ojcu waszemu dać wam Królestwo. Mt 13,11
- (33) Sprzedawajcie więc wasze dobra i dajcie je jako jałmużnę, uczyńcie sobie trzos, który się nigdy nie starzeje i skarb nie wyczerpany w Niebie, tam gdzie złodziej nie ma dostępu, a mól nie niszczy. Mt 19,21 ; Mk 10,21 ; Łk 18,22
- (34) Albowiem gdzie jest twój skarb, tam będzie i twoje serce.”

Łukasza 12,35 – 53

Potrzeba czujności

- (35) „Niech wasze biodra będą przepasane, a lampy zapalone.
Wj 12,11 ; 1Krl 18,46 ; 2Krl 4,29 i 9,1 ; Hi 38,3 i 40,7 ; Prz 31,17 ; Jr 1,17 ; Ef 6,14 ; 1P 1,13
- (36) Bądźcie podobni do ludzi, którzy oczekują Swojego Władcy, kiedy powróci z wesela. A gdy przyjdzie i zapuka, abyście zaraz Mu otworzyli. Mt 25,6 ; Mk 13,35-37
- (37) Szczęśliwi ci słudzy, których Władca – gdy przyjdzie – znajdzie czuwających. Amen, powiadam wam, że się przepasze i łoży ich przy stole, a obchodząc go, będzie im usługiwał. Łk 17,7n ; Jn 13,4
- (38) Szczęśliwi są ci, jeśli zastanie ich tak czuwających, czy to podczas drugiej czy trzeciej straży (nocy).
- (39) To zaś zrozumcie, że jeśli pan domu wiedziałby, o której godzinie złodziej przyjdzie, nie dopuściłby go, aby jego dom ograbił. 1Tes 5,2
- (40) Dlatego i wy bądźcie wciąż gotowi, bo o której godzinie się nie domyślicie, Syn Człowieczy przyjdzie.” Mt 24,43n i 25,13 ; Mk 13,33 i 14,38
- (41) Piotr zaś powiedział: „Władco, czy do nas mówisz ten przykład, czy do wszystkich?”
- (42) Władca odpowiedział: „Kto zatem jest wiernym szafarzem i rozsądnym, którego Władca ustanowił nad swoimi sługami, aby dawał pokarm i zboże w odpowiednią porę?”
- (43) Szczęśliwy ten sługa, którego Władca, gdy przyjdzie znajdzie tak czyniącego. Mt 24,45
- (44) Zaprawdę powiadam wam, że ustanowi go nad nimi wszystkimi. Mt 25,21-23
- (45) A gdyby ten sługa rzekł w swoim sercu, mój pan zwleka z przyjściem i zaczęłby bić swoje sługi i swoje służebnice, jeść i upijać się,
- (46) a pan sługi przyjdzie w tym dniu, którego nie oczekuje i w godzinie, której nie zna, to oddzieli go razem z jego udziałem i odsunie go do niewierzących.
- (47) Ten zaś sługa, który poznał wolę swojego Władcy i się nie przygotował, otrzyma zgodnie z jego wolą większą chłostę.
- (48) Ten zaś, który nie poznał, a uczynił coś godnego kary, będzie chłostany lżejszą chłostą, każdemu zaś, komu dano więcej, wymagać się wiele będzie od niego. A temu, któremu powierzono jeszcze więcej, jeszcze więcej żądać będzie się od niego.”

Podziały z powodu Chrystusa

- (49) „Przyszedłem rzucić ogień na tę ziemię i pragnę, aby on już zapłonął.
- (50) Chrztem mam być ochrzczony i tak jestem udręczony aż do czasu, gdy się to stanie. Mk 10,38-39
- (51) Jak wam się wydaje, czy przyszedłem dać pokój na ziemi? Nie, powiadam wam, ale rozłam! Łk 2,14
- (52) Albowiem teraz będzie pięciu w jednym domu podzielonych, trzech przeciwko dwóm i dwaj przeciwko trzem. Mi 7,6 ; Mt 10,21 i 12,30
- (53) Podzielony zostanie ojciec przeciwko synowi, a syn przeciw ojcu, matka przeciw swojej córce, a córka przeciw matce, teściowa przeciw synowej, a synowa przeciw teściowej.” Mt 10,35-39

Łukasza 12,54 – 13,14

Znaki obecnego czasu

- (54) Mówił to do tłumów: „Kiedy widzicie chmurę wznoszącą się na zachodzie, zaraz mówicie, że deszcz przychodzi. I tak się dzieje.
- (55) A kiedy wiatr południowy wieje, mówicie: Będzie upał. I tak się dzieje.
- (56) Obłudnicy! Umiecie badać naturę ziemi, nieba i pory. Dlaczego tego (czasu) nie umiecie badać? Mt 16,2n
- (57) Dlaczego sami nie osądzacie sprawiedliwie?
- (58) Kiedy bowiem idziesz ze swoim przeciwnikiem do panującego, postaraj się już w drodze uwolnić się od niego, dobijając ugody, aby cię nie zaprowadził do sędziego, a sędzia nie wydał cię katowi, a strażnik nie wrzucił cię do więzienia.
- (59) Powiadam ci, nie wyjdiesz stamtąd aż nie zwrócisz ostatniego pieniążka.”

Rozdział 13

Pokuta, czy zniszczenie?

- (1) W tym samym czasie byli też tam ci, którzy mówili Mu o Galilejczykach, których to Piłat krew zmieszał z ich ofiarami. Dz 5,37
- (2) A odpowiadając im, rzekł: „Jak się wam wydaje? Czy ci Galilejczycy byli większymi grzesznikami od tamtych wszystkich dlatego, że to wycierpieli? Jn 9,2
- (3) Powiadam wam: nie! Ale jeśli się nie nawrócicie, wszyscy podobnie zginiecie. Ps 7,13 ; Iz 45,22 ; Jr 18,11 ; Ez 18,32 ; Dz 2,38 ; Ap 2,5
- (4) Albo czy tych osiemnastu, na których spadła wieża w Siloe i ich zabiła, jak się wam wydaje? Czy byli większymi grzesznikami od wszystkich tych, że ich zabiła? Czy od wszystkich tych ludzi, którzy zamieszkują Jerozolimę?
- (5) Nie! Ale powiadam wam: Jeśli się nie nawrócicie, wszyscy tak samo zginiecie.”

Wezwanie do opamiętania

- (6) Powiedział im też przykład: „Pewien człowiek miał (drzewo) figowe, które miał zasadzone w swojej winnicy. I przyszedł, aby znaleźć na niej owoc, ale nie znalazł. Ha 3,17 ; Mt 21,19 ; Mk 11,13
- (7) Powiedział wtedy do win ogrodnika: Oto trzy lata od kiedy przychodzę znaleźć owoc na tej fidze i (wciąż) nie znajduję. I rzekł: Wytnij więc ją, po co jeszcze ziemię czyni bezowocną?
- (8) On zaś odpowiadając mu, rzekł: Panie, pozostaw ją jeszcze na ten rok aż do chwili, kiedy wokoło ją okopię i obrzucę nawozem. 2P 3,9.15
- (9) I może wtedy wyda owoc. Jeśli nie, kiedy przyjdę w danej chwili, wytnij ją.”

Uzdrowienie niewiasty w dniu Szabatu

- (10) A kiedy był w jednej z synagog w Szabat, tam nauczał.
- (11) A oto niewiasta, która miała słabości i wciąż mdlała przez lat osiemnaście, była tak też zgięta, że nie mogła się w ogóle wyprostować.
- (12) Ujrawszy ją Jezus, rzekł mówiąc jej: „Niewiasto, bądź uwolniona od swojej słabości.”
- (13) Nałożył na nią Swoje Ręce i natychmiast wyprostowała się, chwając Boga.
- (14) Zaś przełożony synagogi oburzając się, że w Szabat to uczynił, rzekł do tłumy: „Sześć dni jest, w których należy pracować. W te więc (dni) przychodząc, leczcie się, a nie w dzień szabatu.”

Rdz 2,1-3 ; Wj 20,8-10 ; Pwt 5,13n ; Mt 12,10-15 ; Mk 3,2 ; Łk 6,7 ; Jn 5,16 i 7,23

Łukasza 13,15 – 30

- (15) Odpowiadając mu Władca, rzekł: „*Obłudniku! Czy każdy z was w Szabat nie odwiązuje swojego wołu lub osła od żłobu, a wyprowadziwszy go, nie poi?*”
Łk 6,1-5 i 14,5
- (16) *Tej zaś córki Abrahama, którą zniewolił szatan przez osiemnaście lat, to nie należało jej uwolnić od tych więzów w dniu Szabatu?* Mk 1,21-26 i 3,1-6 ; Łk 19,9
- (17) A gdy On to powiedział, zszokowani byli wszyscy, którzy się Mu przeciwstawiali, a cały tłum radował się ze wszystkich tych działań i cudowności, jakie czynił.

Przykład o ziarnku gorczycy i kwasie

- (18) Mówił też: „*Do czego jest podobne Królestwo Boże i do czego mam je przyrównać?*”
- (19) *Podobne jest do ziarnka gorczycy, które wzięwszy człowiek, zakopał w swoim ogrodzie, a które urosło i stało się drzewem, a ptaki niebios zagnieździły się w jego gałęziach.*” Dn 4,12,21 ; Ez 17,23 i 31,6
- (20) I ponownie rzekł: „*Do czego mam przyrównać Królestwo Boga?*”
- (21) *Podobne jest do zaczynu, który niewiasta wzięła i zmieszała z trzech miar mąki aż się całe zakwasiło.*” Mt 13,31-33 ; Mk 4,30-32

Wąskie drzwi

- (22) I przechodził przez miasta i wsie nauczając, podążając do Jerozolimy.
- (23) Wtedy ktoś Mu powiedział: „*Władco, czy tylko nieliczni będą ocaleni?*”
On zaś powiedział do nich:
- (24) „*Walczcie, abyście weszli przez wąskie drzwi, bo powiadam wam: Wielu będzie szukać, aby przez nie wejść, lecz nie będą mogli.*” Mt 7,13n ; Mk 10,25 ; 1Tm 6,12
- (25) *A kiedy powstanie Władca domu i zamknie drzwi, nie będą mogli już wejść. I stojąc na zewnątrz zaczniecie pukać do drzwi, mówiąc: Władco, otwórz nam! A (On) odpowiadając, powie wam: Nie znam was, skąd jesteście?*” Mt 25,10-12
- (26) *Wtedy zaczniecie mówić: Jadaliśmy z Tobą i piliśmy, a Ty nas nauczałeś na placach.*
- (27) *Odpowie wam, mówiąc: Nie znam was, skąd jesteście? Odstąpcie ode Mnie wszyscy czyniący nieprawość.*” Ps 6,9 ; Mt 7,22n
- (28) *Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów, kiedy ujrzycie Abraama, Izaaka i Jakuba oraz wszystkich proroków w Królestwie Bożym, zaś was wyrzuconych na zewnątrz w ciemności.*
- (29) *I przyjdą od wschodu i zachodu, od północy i południa, i zasiądą w Królestwie Boga.*” Ps 107,3 ; Mt 8,11n ; Łk 14,15,28n
- (30) *Oto ostatni, którzy będą - staną się pierwszymi, a ci którzy są pierwszymi, będą ostatnimi.*” Mt 19,30 i 20,16 ; Mk 10,31

Łukasza 13,31– 14,13

Płacz nad Jerozolimą

- (31) W tej to godzinie podeszli jacyś faryzeusze i rzekli Mu: „Odejdź i idź stąd, bo Herod chce Cię zabić!” Mt 2,7.13
- (32) A On odpowiedział im: „Idźcie i powiedźcie temu lisowi: oto wyrzucam demony i dokonuję uzdrowień – dziś i jutro, a trzeciego (dnia) skończę.
- (33) Gdyż muszę dziś i jutro i następnego dnia iść poza Jerozolimę, bo nie jest możliwe, aby teraz Prorok zginął. Mt 13,57
- (34) Jeruzalem, Jeruzalem, zabijasz proroków i kamieniujesz tych, którzy zostali posłani do ciebie. Ilekroć chciałem zgromadzić twoje dzieci, tak jak kura, która gromadzi (pisklęta) w swoim gnieździe pod skrzydłami, a nie chcieliście.
- (35) Oto pozostawiony pustym będzie wasz dom. Dlatego powiadam wam: więcej Mnie nie ujrzycie aż przyjdę i powiecie: Błogosławiony, Który przychodzi w Imieniu Jahweh.” Mt 11,15 i 13,9.43 ; Mk 4,9.23 ; Łk 8,8

Rozdział 14

Uzdrowienie chromojego na wodną puchlinę

- (1) A gdy przyszedł On do domu, aby spożyć chleb, przywódcy faryzeuszów w Szabat pilnowali Go. Łk 11,37
- (2) A był tam przed Nim człowiek, który był chory na wodną puchlinę.
- (3) Odpowiadając, Jezus rzekł do uczonych w Piśmie i faryzeuszy, mówiąc: „Czy jest dozwolone w Szabat uzdrowić, czy nie?” Łk 6,9
- (4) Oni zaś milczeli, a ujawszy go uzdrowił i odesłał.
- (5) Wtedy rzekł do nich: „Któremu z was syn lub wół, gdy wpadnie do studni, nie zostanie zaraz wyciągnięty – nawet w dzień Szabatu?” Mt 23,12 ; Łk 18,14
- (6) I nie mieli już siły odpowiedzieć przeciwko Niemu na to. Mt 22,46

Skromność i gościnność

- (7) Do zaproszonych mówił, zwracając uwagę, jak sobie wybierali pierwsze leżanki. Rzekł (wtedy) do nich: Mt 23,6
- (8) „Kiedy ktoś cię zaprasza na wesele, to nie kładź się na pierwszej leżance i nie przyjmuj bardziej honorowego miejsca od siebie, bo (może) ktoś od ciebie szlachetniejszy został na nie przez niego zaproszony.”
- (9) A gdy on przyjdzie – ten, który ciebie i jego zaprosił, powie ci: Ustąp tamtemu miejsce. A wtedy ze wstydem odejdiesz i zajmiesz ostatnie miejsce.
- (10) Ale kiedy zaproszony zostaniesz, pójdz na ostatnie miejsce, a kiedy przyjdzie ten, który ciebie zaprosił, powie ci: Przyjacielu, usiądź wyżej. Wtedy dana ci będzie chwała wobec wszystkich, którzy współleżą z tobą. Prz 25,6n
- (11) Bo każdy, kto siebie wywyższa, zostanie ponizony, a każdy kto siebie unija, zostanie wywyższony Mt 23,12 ; Łk 18,14
- (12) A temu zaś, który go zaprosił powie: Kiedy czynisz wieczerzę lub posiłek, nie zwołuj swoich przyjaciół, ani braci swoich, ani krewnych, ani bogatych sąsiadów. Bo nie jest dobre, aby oni w zamian ciebie zaprosili i się tobie odwdzięczyli.
- (13) Ale kiedy uczynisz przyjęcie, zapraszaj biednych, okaleczonych, chromych i ślepych.

Łukasza 14,14 – 35

- (14) *Wtedy będziesz szczęśliwy, bo nie mają nic w zamian, aby oddać tobie, ale w zamian zostanie ci oddane to przy zmartwychwstaniu sprawiedliwych.”* **Jn 5,29**
- (15) *Usłyszawszy to ktoś ze współleżących, rzekł Mu: „Szczęśliwy, kto będzie spożywał chleb w Królestwie Boga!”*
- (16) *On zaś odpowiedział mu: „Pewien człowiek, uczynił wielkie wesele i zaprosił wielu.”* **Mt 22,1-10**
- (17) *I posłał swojego sługę, aby powiedzieć zaproszonym, na jaką godzinę (wieczera) się odbędzie, mówiąc, że wszystko jest gotowe.*
- (18) *Wszyscy zaczęli jednakowo wymawiać się. Pierwszy odpowiedział mu: Kupiłem pole, muszę je koniecznie zobaczyć. Proszę cię, miej mnie za usprawiedliwionego.*
- (19) *Drugi powiedział: Kupiłem pięć wołów i idę je wypróbować. Proszę cię, miej mnie za usprawiedliwionego.*
- (20) *Jeszcze inny powiedział: Poślubiłem żonę i dlatego nie mogę przyjść.* **1Kor 7,33**
- (21) *Sługa opowiedział swojemu panu o tym. Wtedy pan domu rozgniewawszy się, rzekł swojemu słudze: Wyjdź prędko na place i na ulice miasta, i przyprowadź tu biednych, okaleczonych, ślepych i chromych.*
- (22) *Sługa powiedział: Władco, uczyniłem tak, jak mi nakazałeś i jeszcze jest miejsce,*
- (23) *i powiedział pan do sługi: Wyjdź na drogi i ścieżki i przymuszaj do przyjścia, aby został napełniony mój dom.*
- (24) *Albowiem powiadam wam, że nikt z tamtych zaproszonych ludzi nie skosztuje Mojej wieczerzy.”*

Potrzeba wyrzeczeń

- (25) *Szły razem z Nim liczne tłumy i zwróciwszy się do nich, rzekł:*
- (26) *„Jeśli ktoś przychodzi do Mnie, a nie nienawidzi swojego ojca i matki, żony i dzieci, braci i sióstr, nie może mieć żywej duszy i nie może być Moim naśladowcą.”* **Pwt 33,9 ; Mt 8,34 ; Łk 9,23 i 18,29 ; Jn 12,25**
- (27) *Kto nie niesie swojego krzyża, a idzie za Mną, nie może być Moim naśladowcą.* **Mt 10,37n i 16,24 ; Mk 8,34 ; Łk 9,23**
- (28) *Albowiem kto z was chcąc zbudować wieżę, czy nie najpierw usiądzie i przelicza wydatki, czy ma na jej wykonanie?*
- (29) *Aby, gdy położy on fundament, a nie zdołał go wykończyć i wszyscy, którzy to widzą, nie zaczęli z niego drwić i mówić,*
- (30) *że ten człowiek zaczął budować i nie zdołał tego wykończyć.*
- (31) *Lub jaki król, który wyrusza na drugiego króla, aby się zmierzyć z nim na wojnie, czy najpierw nie usiądzie i nie zaplanuje, czy jest silniejszy w dziesięć tysięcy wyjść na niego, który z dwudziestoma tysiącami nadchodzi przeciw niemu?*
- (32) *Jeśli zaś nie, gdy jeszcze jest daleko, wysyła swoje poselstwo i prosi o pokój.*
- (33) *Tak więc każdy z was, kto nie pożegna się ze wszystkimi swoimi, nie może być Moim naśladowcą!*
- (34) *Dobra więc sól, jeśli swój smak utraci, czym zostanie przyprawiona?* **Mt 5,13**
- (35) *Wrzuca się ją do ziemi albo do nawozu, bo jest zwierzała i na zewnątrz się ją wyrzuca. Kto ma uszy, aby słuchać, niech słucha!”*

Mt 11,15 i 13,9 i 13,43 ; Mk 4,9.23 ; Łk 8,8

Łukasza 15,1 – 20

Rozdział 15

Przykład o zagubionej owcy

- (1) Zbliżali się więc do Niego wszyscy poborcy i grzesznicy, aby Go słuchać, Mt 5,46
- (2) zaś faryzeusze i uczeni w Piśmie szemrali, mówiąc: „*Ten grzeszników przyjmuje i jada razem z nimi.*” Mt 9,10-12 ; Łk 5,30
- (3) Opowiedział im ten przykład mówiąc:
- (4) „*Który z was, mając sto owiec, a zagubiwszy jedną z nich, nie pozostawi dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie wyruszy za tą zaginioną aż ją znajdzie?*” Ez 34,11.16 ; Łk 19,10
- (5) *A znalazłszy, ciesząc się, bierze ją na swoje ramiona.*
- (6) *I gdy przyjdzie do swojego domu, zwołuje swoich przyjaciół i sąsiadów, mówiąc im: Cieszcie się razem ze mną, bo znalazłem moją owcę, która się zgubiła.*
- (7) *Powiadam wam, że taka radość będzie w Niebie z jednego nawróconego grzesznika niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują nawrócenia.*” Mt 18,12-14

Przykład o zagubionej drachmie

- (8) „*Lub jaka niewiasta mająca dziesięć drachm, jeśli zagubi jedną drachmę, czy nie zapala lampy i nie wymiata swojego domu i nie szuka starannie aż do czasu, kiedy ją odnajdzie?*”
- (9) *A znalazłszy, zwołuje swoje przyjaciółki i sąsiadki, mówiąc: Cieszcie się razem ze mną, bo znalazłam drachmę, którą zgubiłam.*
- (10) *Tak powiadam wam, że większa radość jest wśród Aniołów Bożych z jednego nawróconego grzesznika.*”

Przykład o synu marnotrawnym

- (11) *Potem powiedział: „Pewien człowiek miał dwóch synów.*
- (12) *A młodszy z nich rzekł do ojca: Ojcze, daj mi należną część spadku i majątku, która mnie przypada. On zaś rozdzielił pomiędzy nich środki na życie,*
- (13) *a po wielu dniach zabrawszy wszystko, młodszy syn odjechał do dalekiej krainy i tam rozproszył swój majątek, żyjąc w rozwiązłości.*
- (14) *Gdy wydał on wszystko, poczuł silny głód w całej tej krainie. Sam przebywał tam w niedostatku.* Prz 29,3
- (15) *I wyruszywszy, przyłączył się do jednego z zamożnych tej krainy, który postał go na swoje pola, aby pasł świnie.*
- (16) *Pragnął on nasycić się z resztek, które jadły świnie, ale nikt mu ich nie dawał.*
- (17) *A gdy zrozumiał, rzekł: Ilu to najemników mojego ojca ma w obfitości chleba, a ja z głodu tu ginę?*
- (18) *Wstanę więc i powrócę do mojego ojca i powiem mu: Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Niebu i wobec ciebie.* Ps 51,6
- (19) *Już nie jestem godny nazywać się twoim synem, uczynń mnie jak jednego ze swoich najemników.*
- (20) *I wstawszy, poszedł do swojego ojca. A gdy zaś on był jeszcze daleko, ujrzał go jego ojciec, wzruszył się, a podbiegłszy rzucił się mu na szyję i całował go z miłością.* Tb 11,9

Łukasza 15,21 – 16,9

- (21) *I powiedział syn do ojca: Zgrzeszyłem przeciw Niebu i wobec ciebie - już nie jestem godny nazywać się twoim synem.*
- (22) *Ojciec zaś rzekł do swoich niewolników: Szybko, przynieście najwspanialszą szatę i odziejcie go, dajcie mu pierścień na jego rękę i sandały na jego stopy.*
- (23) *Przyprowadźcie utuczone cielę i zabijcie na ofiarę, a jedząc będziemy się radować,*
- (24) *bo ten mój syn był umarły i ożył. Był zaginiony, a odnalazł się. I zaczęli się radować.* Ef 2,1,5 ; 5,14
- (25) *Zaś jego starszy syn był na polu, a gdy przyszedł do domu, usłyszał muzykę i tańce.*
- (26) *Przywoławszy jednego ze swoich słów dowiedział się, co tu się dzieje.*
- (27) *On zaś odpowiedział mu: Twój brat przyszedł, a ojciec twój zabił na ofiarę utuczone cielę, bo odzyskał go zdrowego.*
- (28) *Rozgniewawszy się, nie chciał wejść. Zaś jego ojciec wyszedł i jemu tłumaczył.*
- (29) *On zaś odpowiadając, rzekł swojemu ojcu: Oto tyle lat ci służę i nigdy twojego nakazu nie przekroczyłem i nigdy nie dałeś mi kozła, abym się radował z moimi przyjaciółmi.*
- (30) *Kiedy twój syn, ten, który przejadłszy swój majątek z prostytutkami powrócił, zabiłeś na ofiarę dla niego tuczne cielę.*
- (31) *On zaś powiedział mu: Dziecko, ty zawsze jesteś ze mną i wszystko co jest moje, jest twoje.*
- (32) *Trzeba się nam weselić i radować, bo twój brat, który był umarły - ożył, a kiedy zaginął – odnalazł się.* Mt 18,12 ; Łk 15,4 ; Jn 17,10

Rozdział 16

Przykład o przebiegłym zarządcy.

- (1) *Mówił zaś też i to do Swoich uczniów: „Był pewien człowiek bogaty, który miał zarządcę, a ten został oczerniony przed nim jako trwoniący dobra.*
- (2) *I przywoławszy, powiedział mu: Co takiego słyszę o tobie? Zдай rachunek ze swojego zarządzania, albowiem nie możesz już zarządzać.*
- (3) *Zarządca powiedział sobie: Co mam uczynić, bo mój pan odbiera mi zarządzanie? Kopać nie mam siły, żebrać się wstydzę.*
- (4) *Zrozumiałem, co mam uczynić, kiedy zostanę usunięty z zarządzania, aby mnie przyjęli do swoich domów.*
- (5) *I przywoławszy jednego z dłużników swojego pana rzekł pierwszemu: Ile jesteś winien mojemu panu?*
- (6) *On zaś odpowiedział: Sto baryłek oliwy. On rzekł jemu: Weź te kwity, usiądź szybko i napisz: pięćdziesiąt.*
- (7) *Potem drugiemu rzekł: Ty zaś ile jesteś winien? On zaś odpowiedział: Sto kor zboża. Rzekł mu: Weź swoje kwity i napisz: osiemdziesiąt.*
- (8) *I pochwalił pan niesprawiedliwego szafarza, że rozsądnie uczynił, bo synowie tego wieku rozsądniejsi są od synów światła względem swojego pokolenia.* Ef 5,8 ; 1Tes 5,5
- (9) *Ja wam powiadam: czyńcie sobie przyjaciół niegodziwą mamoną, aby kiedy ustanie, przyjęli was do wiecznych namiotów.*

Łukasza 16,10 – 27

- (10) *Ten, kto jest wierny w najmniejszym, ten i w wielkim wiernym będzie, a kto jest niesprawiedliwy w najmniejszym, ten i w wielkim niesprawiedliwym będzie.*
- (11) *Jeśli więc przez niegodziwą mamonę stajecie się wierni, to kto wam powierzy prawdziwe dobro?*
- (12) *I jeśli w cudzych sprawach wierni się okazujecie, kto wam powierzy swoje dobra?*
- (13) *Żaden domownik nie może dwóm panom służyć: albowiem jednego znienawidzi, a drugiego będzie miłował, albo jednego trzymać się będzie, a drugim wzgardzi. Nie możecie służyć jednocześnie Bogu i mamonie²³.*

Mt 25,20-30 ; Łk 19,17-26

Mt 6,23n

Prawo, a Królestwo Boże

- (14) *Słuchali też tego wszystkiego faryzeusze, którzy lubili pieniądze, wyśmiewając się z Niego,*
- (15) *a On rzekł im: „Wy uznajecie się za sprawiedliwych przed ludźmi, zaś Bóg zna wasze serca. Bo co wśród ludzi uchodzi za wielkie, jest obrzydliwością przed Bogiem.*
- (16) *Prawo i prorocy są aż do Jana i od teraz Królestwo Boże ogłaszane jest i każdy do niego gwałtem się wdziera.*
- (17) *Co jest bardziej łatwiejsze do wykonania? Niebu i ziemi przemiąć, czy jednej kresce z Prawa?*
- (18) *Każdy, kto oddał swoją żonę, a poślubia kolejną, cudzołoży, a każdy, kto bierze oddaloną od jej męża i ją poślubia, (również) cudzołoży.”*

Prz 24,12 (LXX) ; Mt 23,28 ; Łk 18,9-14

Mt 3,7-9 ; 11,12n

Mt 5,18 i 11,12n ; 15,6 ; Mk 7,8n

Mt 5,32 i 19,9 ; Mk 10,11n ; 1Kor 7,10n

Przykład o bogaczu i Łazarzu

- (19) *„Był też pewien bogaty człowiek, który ubierał się w purpurę, cienki len i codziennie świętował.*
- (20) *Był też i biedak, mający wrzody o imieniu Łazarz, który leżał przy jego bramie.*
- (21) *I pragnął się nasycić z okruszyn stołu bogacza, lecz tylko psy przychodziły i oblizywały jego wrzody.*
- (22) *Potem umarł biedak i zanieiony został przez Aniołów na łono Abrahama. Umarł też i bogacz i został pogrzebany.*
- (23) *A w Otchłani podniósłszy swoje oczy, będąc w męczarniach, widział z daleka Abrahama i Łazarza na jego łonie.*
- (24) *Wołał on, mówiąc: Ojcze Abrahamie, ulituj się nade mną i pošlij Łazarza, aby umoczył czubek swojego palca w wodzie i schłodził mój język, bo cierpię w tych płomieniach.*
- (25) *Abraham zaś rzekł: Dziecko, przypomnij sobie, jak odbierałeś swoje dobra w swoim życiu, a Łazarz podobnie zło, teraz jest tu pocieszany, a ty męki cierpisz.*
- (26) *Z tego powodu wśród wszystkich nas i pomiędzy wami jest wielka przepaść ustanowiona, aby ci, którzy chcą przejść, nie mogli się przedostać stamtąd do nas.*
- (27) *I rzekł: Proszę więc ciebie ojczy, abys go posłał do domu mojego ojca,*

Mt 15,27 ; Mk 7,28 ; Łk 15,16

Mt 5,3n.10

Mt 19,23-26 ; Mk 10,23 ; Łk 1,53 i 6,24 i 12,21 ; Jk 5,1

Łukasza 16,28 – 17,17

- (28) *albowiem mam pięciu braci, abyś utwierdził ich, żeby i oni nie przyszli do tego miejsca męczarni.*
- (29) *Mają Mojżesza i proroków, niechże ich słuchają!* Rdz ; Wj ; Kpł ; Lb ; Pwt ; Iz
- (30) *On zaś powiedział: Nie ojcie Abrahamie, ale jeśli ktoś z umarłych powie im, nawrócą się.*
- (31) *Odpowiedział mu: Jeśli Mojżesza i proroków nie słuchali, nie posłuchają też tego, kto powstanie z martwych i nie przekonają się.*

Jn 11,44-48 ; Rz 6,16

Rozdział 17

Różne pouczenia

- (1) *Powiedział też to do Swoich uczniów: „Nie jest możliwe, aby zgorszenia²⁴ nie mogły przyjść, ale biada temu, przez którego (one) przychodzą!*
- (2) *Lepiej będzie mu, jeśli włoży kamień młyński wokół swojej szyi i rzuci się w morze niż, aby przywiódł do zgorszenia jednego z tym maluczkich.*
- (3) *Uważajcie więc na siebie. Jeśli twój brat zgrzeszył, upomnij go, a jeśli się nawrócił – odpuść mu,* Mt 18,15
- (4) *a jeśli siedmiokrotnie na dzień zgrzeszy przeciw tobie i siedmiokrotnie zwróci się do ciebie mówiąc: Nawróciłem się. To masz mu odpuścić.”*
- (5) *I rzekli apostołowie Władcy: „Dodaj nam wiary.”* Mk 9,24
- (6) *Władca zaś rzekł: „Jeśli macie wiarę jak ziarenko gorczycy, powiecie tej morwie: wykorzeń się i zasadź się w morze. To będzie wam posłuszna.* Mt 17,20 i 21,21
- (7) *Który z was, mając niewolnika, który orze lub pasie, i któremu obrodziło pole, zaraz mu powie: Przyjdź i odpocznij.*
- (8) *Ale czy nie powie mu tak: Przygotuj (wszystko) to, abym spożył wieczerzę. A przepasawszy się, usług mi, aż zjem i napiję się, a potem ty sobie zjesz i się napijesz.*
- (9) *Czy nie ma wdzięczności dla niewolnika, że uczynił to, co zarządził?*
- (10) *Tak i wy kiedy uczynicie to wszystko, co wam zarządzono, mówcie: Niewolnikami nieużytecznymi jesteśmy. To, co powinniśmy czynić – uczynimy.”*

Oczyszczenie dziesięciu trędowatych

- (11) *A gdy podążał do Jerozolimy, przechodził też przez środek Samarii i Galilei.* Łk 9,51n i 13,22 ; Jn 4,4
- (12) *I gdy wszedł do pewnej wsi, napotkało Go dziesięcioro trędowatych, którzy stali z dala.* Kpł 13,46
- (13) *Oni podnieśli swój głos, mówiąc: „Jezu, Mistrzu, ulituj się nad nami!”* Mt 9,27 i 15,22 i 20,30n ; Mk 10,47n
- (14) *I zobaczywszy rzekł im: „Idźcie i pokażcie się kapłanom!” I stało się tak, że jak odchodzili, zostali oczyszczeni.* Kpł 14,2n ; Łk 5,14
- (15) *Jeden zaś z nich widząc, że został uleczony, powrócił i z potężnym głosem chwalił Boga,*
- (16) *padając na twarz u Jego Stóp, dziękując Mu, bo był Samarytaninem.*
- (17) *Odpowiadając zaś Jezus, rzekł: „Czy nie dziesięciu zostało oczyszczonych? Gdzie jest tych dziewięciu?”*

---

24 **Czyli obrazy**, publiczne zgorszenie.

Łukasza 17,18 – 37

(18) *I nikt się z nich nie odnalazł i nie powrócił, aby oddać Bogu chwałę, a jedynie ten cudzoziemiec.* Jn 4,39

(19) *I rzekł do niego: „Wstań! i idź! Twoja wiara cię uzdrowiła.”*

Mt 8,8-10 i 9,2.29 i 13,58 i 15,28 ; Łk 7,50 i 18,42

Nadejście Królestwa Bożego

(20) *Zapytany zaś przez faryzeuszy (o to), kiedy przyjdzie Królestwo Boże, On im odpowiedział i rzekł: „Nie przychodzi Królestwo Boże do zaobserwowania.*

Jn 3,3 i 18,36

(21) *Inni powiedzą: Oto tu jest. Lub: tam. Albowiem Królestwo Boże jest w waszym zasięgu.”*

Mk 13,21 ; Łk 17,21-23

(22) *Następnie powiedział to do swoich uczniów: „Przyjdą dni, gdy zapragniecie ujrzeć jeden z dni Syna Człowieczego, i nie ujrzycie.*

(23) *I powiedzą wam: Oto jest tu. Lub: Tam. Nie idźcie ani nie gońcie (za nimi).*

Łk 21,8

(24) *Albowiem jak błyskawica, która błyska (wszędzie) ze swojego miejsca pod niebem i świeci pod niebem. Tak będzie w dniu Syna Człowieczego.”*

(25) *Najpierw Mu trzeba wiele wycierpieć i zostać odrzuconym przez to pokolenie.*

Mt 16,21 i 17,22n i 20,18n ; Mk 8,31 i 9,31 i 10,33n ; Łk 9,22 i 18,32n

(26) *I jak działo się to w dniach Noego, tak będzie i w dniach Syna Człowieczego:*

Rdz 6,5-12

(27) *Jedli, pili, żenili się, za mąż wychodzili aż do tego dnia, kiedy wszedł Noe do arki i przyszedł potop i wszystkich wygubił.*

Rdz 7,6-23

(28) *Podobnie jak działo się w dniach Lota: jedli, pili, kupowali, sprzedawali, sadzili i budowali*

Rdz 18,20n i 19,1-14

(29) *aż do dnia, w którym wszedł Lot z Sodomy i spadł deszcz ognia i siarki z Niebios i wygubił wszystkich.*

Rdz 19,15-29

(30) *Tak też będzie w dniu, w którym Syn Człowieczy się ukaże.*

(31) *W tym dniu, kto będzie na tarasie, niech nie bierze swoich rzeczy. Niech nie schodzi ze swojego domu, aby je zabrać. A ten, kto będzie na polu, podobnie niech nie ogląda się w tył.*

Mt 24,17n.23-28.37-41 ; Mk 13,15n

(32) *Przypomnijcie sobie żonę Lota.*

Rdz 19,17.26

(33) *Każdy, kto będzie się starał swoją duszę zachować – straci ją, a kto by ją stracił, zachowa ją przy życiu.*

Mt 10,39 i 16,25 ; Mk 8,35 ; Łk 9,24 ; Jn 12,25

(34) *Powiadam wam: Tej nocy, gdy oboje będą na jednym łożu, jeden zostanie zabrany, a drugi pozostanie.*

(35) *Dwie będą mleć na tym samym (miejscu). Jedna zostanie zabrana, a druga pozostanie.”*

Mt 24,40

(36) *A odpowiadając, rzekli Mu: „Gdzie Władco?” A On im rzekł:*

(37) *„Gdziekolwiek jest ciało, tam też zgromadzą się i orły.”*

Hi 39,30

Łukasza 18,1 – 17

Rozdział 18

Przykład o wdowie

- (1) Powiedział też im inny przykład, że trzeba zawsze się modlić i nie ustawać, mówiąc: Rz 12,12 ; Kol 4,2 ; 1 Tes 5,17
- (2) „Był Pewien sędzia w mieście i nie bał się Boga i nie szanował ludzi.
- (3) Była tam też i wdowa, która przychodziła do niego, mówiąc: Weź mnie w obronę przed moim wrogiem.
- (4) I nie chciał przez pewien czas, i mówił w sobie: Chociaż Boga i ludzi się nie boję, to
- (5) z powodu naprzykrzania mi się i trudu wezmę te wdowę w obronę, aby nie przychodziła i nie naprzykrzała mnie się (bez końca). Łk 11,7n
- (6) Władca zaś odpowiedział: Posłuchajcie tego, co mówi ten niesprawiedliwy sędzia:
- (7) Czy Bóg nie miałby tak uczynić i bronić Swoich wybranych, którzy wołają do Niego dniem i nocą?
- (8) Powiadam wam, że szybko weźmie ich w Swoją obronę. Bo Syn Człowieczy, kiedy przyjdzie, czy znajdzie wiarę na tej ziemi?”

Faryzeusz i celnik

- (9) Powiedział też pewien przykład i do takich, którzy polegali na sobie samych, że są sprawiedliwi i za nic mają pozostałych:
- (10) „Dwoje ludzi weszło do Świątyni, aby modlić się: jeden faryzeusz, a drugi poborca. Mt 5,46
- (11) Faryzeusz przystanąwszy, tak modlił się mówiąc: Boże, dziękuję Ci, że nie jestem jak ci pozostali ludzie, chciwy, niesprawiedliwy, cudzołożny, lub jak ten poborca.
- (12) Poszczę dwa razy w tygodniu, dając dziesięcinę ze wszystkiego, co mam. Rdz 14,20 ; Mt 23,23
- (13) Poborca zaś, który stał daleko, nie chciał nawet podnieść swoich oczu do nieba, ale bił się w swoje piersi, mówiąc: Boże, daj się przebłagać mnie grzesznemu. Ps 51,3 ; Łk 23,48
- (14) Powiadam wam. Ten odszedł usprawiedliwiony do swojego domu wbrew tamtemu, bo każdy kto siebie wywyższa, będzie uniżony, a ten, kto siebie uniża – zostanie wywyższony.”

Chrystus i dzieci

- (15) Przynosili też Jemu i niemowlęta, aby je błogosławił, ujrawszy to uczniowie karcili ich.
- (16) Zaś Jezus przywołał je, mówiąc: „Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, albowiem do takich należy Królestwo Boże.
- (17) Amen, powiadam wam: kto nie przyjmie Królestwa Bożego jak te dzieci, nie wejdzie do niego.” Mt 18,2-5 i 19,13-15 ; Mk 10,13-16

Łukasza 18,18 – 40

Bariera bogactwa

- (18) Zapytał też Go jakiś władca, mówiąc: „*Nauczycielu dobry, co mam uczynić, aby osiągnąć życie wieczne?*” Mt 19,16-19
- (19) Jezus odpowiedział mu: „*Czemu Mnie nazywasz dobrym? Nikt nie jest dobrym, tylko jedynie Bóg.*”
- (20) *Znasz przykazania: Nie cudzołóż, nie zabijaj, nie kradnij, nie zaświadczaj kłamliwie, czcij ojca swojego i matkę.*” Rz 13,9 ; Jk 2,8-14
- (21) On zaś powiedział: „*Tego wszystkiego przestrzegałem od młodości.*”
- (22) Usłyszawszy to Jezus, rzekł mu: „*Jeszcze jednego ci brakuje – sprzedaj wszystko, co masz i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w Niebiosach, potem przyjdź i mi towarzyszyć.*” Syr 29,11 ; Mt 6,20
- (23) On zaś usłyszawszy to, posmutniał. Był bowiem bardzo bogaty.
- (24) Zasmucony Jezus ujrzawszy go, rzekł: „*Jak trudno jest wejść do Królestwa Bożego, tym którzy posiadają majątki.*” Mt 19,16-30 ; Mk 10,17-31
- (25) *Albowiem łatwiej jest wielbłądowi wejść przez otwór igielny niż bogatemu wejść do Królestwa Bożego*”
- (26) Powiedzieli zaś ci, którzy to usłyszeli: „*Kto (więc) może się zbawić?*”
- (27) On zaś odpowiedział: „*U ludzi to nie jest możliwe, lecz u Boga jest.*”
- (28) Piotr powiedział: „*Oto my, opuściliśmy wszystko i zaczęliśmy Ci towarzyszyć.*”
- (29) On zaś im rzekł: „*Amen, powiadam wam, że nie ma nikogo, który by opuścił dom lub żonę, lub braci, lub rodziców, lub dzieci ze względu na Królestwo Boże,*
- (30) *który by nie odebrał wielokrotnie więcej w tym czasie, a w nadchodzącym wieku życie wieczne.*”

Kolejna zapowiedź męki

- (31) Wziąwszy ze sobą dwunastu, rzekł do nich: „*Oto idziemy do Jeruzalem, żeby się wszystko doskonale wypełniło tak, jak napisane jest przez proroków o Synu Człowieczym.*” Łk 24,25-27.44
- (32) *Albowiem zostanie (On) wydany poganom i wyszydzony, i zostanie znieważony i opluty,*
- (33) *a po biczowaniu, zabiją Go, a trzeciego dnia powstanie z martwych.*” Mt 16,21 i 17,23 i 20,17-19 ; Mk 10,32-34 ; Łk 9,22.44
- (34) Lecz oni nic z tego nie rozumieli, gdyż ta rzecz była przed nimi zakryta i nie rozumieli tego, co zostało zapowiedziane. Mk 9,32 i 11,13

Uzdrowienie ślepego w Jerychu

- (35) Kiedy zaś On zbliżał się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze i żebrał.
- (36) Usłyszawszy tłum, dowiadywał się od przechodzących, co się dzieje.
- (37) Oni oznajmili mu, że Jezus Nazarejczyk przechodzi tutaj.
- (38) Wtedy zawołał mówiąc: „*Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną!*” Mt 9,27 i 15,22 ; Łk 17,13
- (39) A ci, którzy szli przodem, karcili go, aby zamilkł. On zaś jeszcze więcej i bardziej krzyczał: „*Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną!*” Mt 9,27 i 15,22 i 20,39-34 ; Mk 10,46-52
- (40) Jezus zaś stanąwszy, kazał, aby przyprowadzili go do Niego. A gdy on się zbliżył, zapytał go:

Łukasza 18,41 – 19,19

- (41) „Co chcesz, abym ci uczynił?” On zaś rzekł: „Władco, spraw abym ponownie widział.” Mk 10,36
- (42) Wtedy Jezus rzekł mu: „Przejrzyj ponownie, albowiem twoja wiara cię uzdrowiła.” Łk 7,50 i 17,19
- (43) I od razu zaczął ponownie widzieć i Jemu towarzyszyć, chwając Boga, a cały lud ujrawszy to, oddawał chwałę Bogu. Mt 9,8 ; Mk 2,12n ; Łk 5,26 ; Dz 5,12-14

Rozdział 19

Syn Człowieczy zbawia grzeszników

- (1) A gdy wszedł do Jerycha,
- (2) oto mąż imieniem Zacheusz – bogacz, który był zwierzchnikiem poborców, Mt 5,46 i 19,23n ; Mk 10,23-25
- (3) szukał (sposobu), aby zobaczyć Jezusa, kim to jest, lecz nie mógł z powodu tłumu, gdyż był niskiego wzrostu.
- (4) A podbiegłszy naprzód, wszedł na sykomorę, aby Go zobaczyć, bo tamtędy miał przechodzić.
- (5) Gdy Jezus przyszedł na to miejsce, spojrzał w górę i rzekł do niego: „Zacheuszu! Pospiesz się i zejź, chcę dziś bowiem pozostać w twoim domu.”
- (6) Pospieszywszy się, zaraz zszedł i przyjął Go z radością.
- (7) A wszyscy, którzy to widzieli, szemrali mówiąc: „Poszedł do grzesznika, aby być jego gościem.” Mt 9,11n ; Mk 2,6 ; Łk 5,30 i 15,2
- (8) Zaś Zacheusz stanąwszy, rzekł do Władcy: „Władco. Oto połowę moich (bogactw) rozdaję biednym, jeśli od kogoś coś wymusiłem, oddam poczwórnice.” Wj 22,1
- (9) Jezus zaś rzekł do niego: „Dzisiaj zbawienie stało się i temu domowi. Przecież i on jest synem Abrahama.” Łk 13,16 ; Dz 16,31-34
- (10) Albowiem Syn Człowieczy przyszedł odszukać i uratować to, co zaginęło.” Ez 34,16 ; Mt 18,11 ; Łk 15,4-9.24

Objawienie się Królestwa Bożego, przykład o minach

- (11) Gdy oni tego wszystkiego słuchali, opowiedział im jeden przykład, ponieważ blisko był Jerozolimy i zdawało im się, że od razu nastanie Królestwo Boże, które będzie widziane.
- (12) Rzekł więc: „Pewien człowiek szlachetnie urodzony, wyruszył, aby osiąść swoje królestwo i powrócić.” Mt 25,14-30 ; Mk 13,34
- (13) Wezwawszy zaś dziesięcioro swoich sług, dał im dziesięć min i rzekł do nich: Obracajcie nimi aż do czasu, dopóki przyjdę.
- (14) Zaś jego poddani znienawidzili go i wysłali poselstwo za nim mówiąc: Nie chcemy, aby ten królował nad nami.
- (15) A kiedy on powrócił i objął królowanie, kazał zawołać swoje sługi, którym dał srebro, aby ich rozliczyć z tego, co uzyskali.
- (16) Pierwszy zaś przybył i rzekł: Panie, twoja mina przyniosła dziesięć min.
- (17) I rzekł mu: Dobrze sługo dobry i wierny w najmniejszym się stałeś, miej władzę nad dziesięcioma miastami. Łk 16,10
- (18) Potem przyszedł drugi: Panie, twoja mina przyniosła pięć.
- (19) I temu powiedział: I ty władał tymi pięcioma miastami.

Łukasza 19,20 – 44

- (20) Jeszcze inny przyszedł, mówiąc: *Panie, oto twoja mina, którą miałem odłożoną w chustce.*
- (21) *Bałem się ciebie, bo jesteś surowym człowiekiem i podnosisz to, czego nie posiałeś i żniesz to, czego nie zasiałeś.*
- (22) *Rzekł mu: Z twoich ust sądzę ciebie, że jesteś złym sługą. Wiedziałeś, że jestem człowiekiem surowym, podnoszącym to, czego nie położyłem i żnący to, czego nie posiałem.*
- (23) *Dlaczego nie dałeś mojego srebra na stół bankiera? A ja przyszedłszy, z odsetkami bym je odebrał?*
- (24) *Potem rzekł do tych, którzy obok stali: Dajcie ją temu, który ma dziesięć min.*
- (25) *I rzekli mu: Panie, ma dziesięć min.*
- (26) *Powiadam wam, że każdy kto ma, będzie mu dodane, a każdy kto nie ma, zabrane będzie mu to, co ma.* Mt 13,12 ; Mk 4,25 ; Łk 8,18
- (27) *Ponadto moich wrogów, którzy nie chcą mojego królowania nad nimi, przyprowadźcie ich tutaj i zgładźcie przede mną.”*

Męka i zmartwychwstanie

- (28) *A powiedziawszy to, ruszył naprzód, idąc do Jerozolimy.*
- (29) *A kiedy zbliżył się do Betfage i Betanii, do góry zwanej Oliwną, wysłał dwóch swoich uczniów, mówiąc:*
- (30) *„Idźcie do wsi naprzeciw, a wchodząc tam, znajdziecie przywiązane ośle, którego nikt z ludzi nie zasiadał, odwiążcie je (i) przyprowadźcie,*
- (31) *a jeśli ktoś was zapyta, dlaczego je odwiązujecie, powiedzcie tak: Władca go potrzebuje.”*
- (32) *Gdy odeszli posłańcy, znaleźli tak, jak powiedział im.* Łk 22,13
- (33) *Gdy oni odwiązywali ośle, rzekli jego właściciele do nich: „Dlaczego odwiązujecie ośle?”*
- (34) *Oni zaś rzekli do nich: „Władca go potrzebuje.”*
- (35) *Przyprowadzili je do Jezusa, narzucili swoje szaty na ośle i posadzili na nim Jezusa.* Mt 21,1-11 ; Mk 11,1-11 ; Jn 12,12-19
- (36) *Gdy On tak jechał, rozścielali oni swoje szaty na drodze.* 2Krl 9,13
- (37) *A kiedy zbliżał się już do podnóża góry Oliwnej, mnóstwo ludu i wszyscy uczniowie radowali się i wielbili Boga potężnym głosem, za wszystko to, co uczynił i cuda (jakie) widzieli, mówiąc:*
- (38) *„Błogosławiony, Który przychodzi, Król w Imieniu Jahweh. W niebie pokój i chwała na Wysokościach”* Ps 118,26 ; Łk 2,14
- (39) *A jacyś z faryzeuszy w tłumie rzekli do Niego: „Nauczycielu, skarć swoich uczniów.”*
- (40) *A On odpowiadając im, rzekł: „Powiadam wam: jeśli oni umilkną, kamienie krzyczeć będą.”* Mt 3,9 ; Łk 3,8
- (41) *I tak zbliżył się, ujrawszy miasto, zapłakał nad nim, mówiąc:* Jn 11,35
- (42) *„Gdybyś rozpoznało w swoim dniu i to, co wie dzie do pokoju. Ale zostało to zakryte od twoich oczu.* Pwt 32,39 ; Iz 6,9n ; Mt 13,14 ; Mk 4,12 ; Łk 8,10 ; Dz 28,26n | Rz 11,8-10
- (43) *Bo przyjdą na ciebie dni, a wrogowie twoi postawią obóz warowny przeciwko tobie, okrążą cię i ścisną ze wszystkich stron.*
- (44) *Powalą cię na ziemię i twoje dzieci w tobie, i nie pozostawią kamienia na kamieniu za to, że nie poznałaś czasu swojego nawiedzenia.”*

Łukasza 19,45 – 20,18

Wypędzenie handlarzy ze Świątyni Jerozolimskiej

- (45) A wszedłszy do Świątyni, zaczął wyrzucać sprzedających, mówiąc im:
- (46) „*Jest napisane, że: Mój Dom będzie domem modlitwy. Wy zaś uczyniliście go jaskinią zbójców!*”
Iz 56,7 ; Jr 7,11 ; Mt 21,12-17 ; Mk 11,15-19 ; Jn 2,13-22
- (47) Nauczał codziennie w Świątyni, a arcykapłani i uczeni w piśmie i przywódcy ludu szukali (sposobu), aby Go zabić.
Łk 21,37 i 22,53 ; Jn 18,20
- (48) Ale nie wiedzieli, co uczynić, albowiem lud z zapartym tchem Go słuchał.
Mt 21,46 ; Mk 12,12 i 14,1n ; Łk 20,19 i 22,2 ; Jn 5,18 i 7,30

Rozdział 20

Pochodzenie władzy Chrystusa

- (1) Kiedy pewnego dnia On nauczał lud w Świątyni, głosząc im dobrą nowinę, stanęli przy Nim arcykapłani, uczeni w piśmie razem ze starszymi,
- (2) I rzekli Mu: „*Powiedz nam, jaką władzą to czynisz i Kim jest Ten, Który dał Ci tę władzę?*”
Mt 21,23-27 ; Mk 11,27-33
- (3) Odpowiadając zaś, rzekł do nich: „*I Ja was zapytam słowem:*
- (4) *Odpowiedzcie mi, czy chrzest Jana był z nieba, czy z ludzi?*”
Mt 3,6,11 ; Mk 1,4-8 ; Łk 3,3,16 ; Jn 1,25n ; Dz 1,22 i 10,37 i 13,24 i 18,25 i 19,3n
- (5) Oni zaś zaczęli wspólnie rozważać między sobą, mówiąc: „*Jeśli powiemy, że z Nieba, to powie nam: Dlaczego jemu nie uwierzyliśmy.*”
Mt 21,32
- (6) *Jeśli zaś powiemy: Z ludzi. Cały lud nas ukamieniuje, albowiem jest przekonany, że Jan był prorokiem.*”
- (7) Odpowiedzieli, że nie wiedzą, skąd.
- (8) Wtedy Jezus rzekł im: „*(To i Ja) nie powiem wam, jaką władzą to czynię.*”
Mt 7,29 i 9,6

Świadome odrzucenie Mesjasza

- (9) Zaczął opowiadać do ludu ten przykład: „*Pewien człowiek zasadził winnicę i wynajął ją rolnikom i odjechał na długi czas.*”
Iz 5,1 ; Mt 21,33-46 ; Mk 12,1-12
- (10) *A gdy nastał czas zbiorów, wysłał do rolników sługę, aby z owoców jego winnicy oddali część zbiorów. Zaś rolnicy odesłali go i pobili.*
- (11) *I ponownie tak zrobił, posyłając drugiego sługę, a oni go pobili i znieważyli, odsyłając z niczym.*
- (12) *I ponownie tak zrobił, posyłając trzeciego. Oni zaś tego poranili i wyrzucili.*
2Krn 36,15n
- (13) *Pan winnicy zaś rzekł: Poślę mojego syna umiłowanego, może jego uszanują.*
- (14) *Ujrzawszy go rolnicy, rozważali między sobą, mówiąc: Ten jest dziedzicem. Zabijmy go, abyśmy posiadli nasze dziedzictwo.*
- (15) *I wyrzucili poza winnicę i zabili. Pytanie: Co więc uczyni im pan winnicy?*
- (16) *Przyjdzie i wytraci tych rolników, a swoją winnicę da innym.*” Usłyszawszy zaś, powiedzieli: „*Nie, aby się tak stało.*”
- (17) On zaś patrząc na nich, rzekł: „*Czy więc nie jest napisane to: Kamień, który odrzucili budujący, ten stał się głowicą narożnika?*”
Ps 118,22 ; Mt 21,42 ; Ef 2,20 ; 1P 2,6
- (18) *Każdy, kto by upadł na ten kamień, zostanie roztrzaskany, a na którego on upadnie, w proch go obróci.*”

Łukasza 20,19 – 40

Oddajcie Bogu, co należy do Niego

- (19) Uczeni w Piśmie i arcykapłani zaczęli szukać (sposobu), bo chcieli Go pochwycić w tej godzinie, lecz bali się ludu, albowiem wiedzieli, że do nich powiedział ten przykład. Mt 12,12 i 14,1n ; Łk 19,47n i 22,2 ; Jn 5,18 i 7,3
- (20) I śledzili Go, wysyłając szpiegów, którzy udawali, że są sprawiedliwi, aby Go pochwycić na słowie, żeby Go wydać władzom i namiestnikowi. Mt 26,4 ; Mk 14,1 ; Łk 11,54 i 22,2 ; Jn 7,19.25 i 8,37-46
- (21) Zapytali Go, mówiąc: „*Nauczycielu, wiemy, że poprawnie mówisz i nauczasz, nie kierujesz się wyglądem człowieka, ale w prawdzie drogi Władcy nauczasz.*”
- (22) *Czy dozwolone jest nam płacić daninę Cesarowi, czy nie?”* Mt 22,15-22 ; Mk 12,13-17 ; Jn 3,2
- (23) Widząc zaś ich podstęp, rzekł do nich:
- (24) „*Pokażcie mi denara. Kogo ma obraz i czyj jest ten napis?”* Odpowiedzieli: „*Cezara*”
- (25) On zaś rzekł do nich: „*A więc oddajcie cesarowi coś, co należy do Cezara, a Bogu to, co jest Boga.*” Rz 13,6n
- (26) I nie mieli już siły więcej pochwycić Go na słowie wobec ludu. Będąc zdziwieni Jego odpowiedzią, zaraz zamilkli.

O zmartwychwstaniu

- (27) Zaraz podszedł jakiś z saduceuszów, który mówił, że nie ma zmartwychwstania, zapytał Go, mówiąc: Dz 23,8
- (28) „*Nauczycielu, Mojżesz napisał nam, że jeśli czyjś brat umrze, mając żonę, a ten pozostał bezdzietny, aby wziąć żonę swojego brata i wzbudzić mu potomstwo.*” Rdz 38,8 ; Pwt 25,5
- (29) *Albowiem siedmiu było braci. Pierwszy, wzięwszy żonę, umarł bezdzietny.*
- (30) *I tak drugi.*
- (31) *I tak trzeci ją wziął. Tak samo zaś i siedmiu nie pozostawiając dzieci, którzy umarli.*
- (32) *Potem i ta żona umarła.*
- (33) *To ta niewiasta podczas zmartwychwstania czyją więc z nich będzie żoną, albowiem siedmiu miało tą samą za żonę?”* Mt 22,23-33 ; Mk 12,18-27
- (34) Jezus im powiedział: „*Synowie tego czasu poślubiają się i za mąż wychodzą.*”
- (35) *Ci zaś, którzy są godni z tego czasu osiągnąć i powstać martwych, nie będą się poślubiać ani za mąż wychodzić.*
- (36) *Albowiem nie mogą umrzeć, gdyż są równi Aniołom i synami Boga, stając się synami zmartwychwstania.* 1Kor 15,50-54 ; Gal 4,5-7 ; 1Tes 4,14-17 ; 1J 3,2
- (37) *Czy Mojżesz, będąc w krzaku, nie mówił, że umarli zmartwychwstaną? Tak jak mówił Jahweh: Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Jakuba.* Wj 3,6.15n
- (38) *Bóg zaś nie jest Bogiem umarłych, ale żyjących, albowiem wszyscy żyją dzięki Niemu.”* Mt 8,22 i 22,31-33 ; Rz 14,8n
- (39) Odpowiadając niektórzy z uczonych w piśmie, rzekli: „*Nauczycielu, słusznie powiedziałeś.*”
- (40) Albowiem już więcej o nic nie odważyli się Go pytać.

Łukasza 20,41 – 21,14

Syn Dawida (Bóstwo Chrystusa)

- (41) Powiedział zaś do nich: „Dlaczego to mówią, że Pomazaniec jest Synem Dawida? Albowiem sam Dawid mówi w księdze psalmów:
- (42) Rzekł Jahweh Władcy mojemu: Siądź po Mojej Prawicy
- (43) aż położę Twoich wrogów jako podnózek Twoich Stóp. Ps 110,1
- (44) Skoro więc Dawid nazywa Go Władcą, to jak On może być Jego Synem?”

Mt 22,41-46 ; Mk 12,35-37

Ostrzeżenia przed obłudnymi nauczycielami

- (45) A cały zaś lud Go słuchał, a On mówił to do Swoich uczniów:
- (46) „Wystrzegajcie się uczonych w Piśmie, którzy chodzą w długich szatach i kochają pozdrowienia na rynkach i pierwsze siedzenia w synagogach, oraz pierwsze leżanki na swoich wieczerzach.
- (47) Którzy objadają domy wdów i dla pozorów długich modlitw się modlą. Ci odbiorą straszny i surowy wyrok.”

Mt 23,1-36 ; Łk 11,37-54

Rozdział 21

Grosz ubogiej wdowy

- (1) Przypatrując się, ujrzał tych bogatych, którzy wrzucali do skarbony swoje dary.
- (2) Zobaczył też pewną ubogą wdowę, która wrzuciła tam dwa pieniążki
- (3) i rzekł: „Zaprawdę powiadam wam: Ta uboga wdowa, z nich wszystkich wrzuciła najwięcej,
- (4) albowiem wszyscy ci wrzucali swoje dary z tego, co im zbywało, lecz ta ze swojego braku, wrzuciła całe swoje środki na życie, które miała.”

Mk 12,41-44 ; 1Kor 8,12

Zapowiedź zburzenia Jerozolimy

- (5) A gdy niektórzy mówili o Świątyni, że jest zbudowana z pięknych kamieni, przystrojona wotami, rzekł:
- (6) „Przyjdą dni, że na tym, co oglądacie, nie będzie pozostawiony kamień na kamieniu, który by nie został zwalony.” Mt 24,2 ; Łk 19,44
- (7) Zapytali więc Go, mówiąc: „Nauczycielu, kiedy to się stanie i co będzie znakiem, kiedy się to ma wydarzyć?”
- (8) On zaś powiedział: „Strzeżcie się, abyście nie zostali zwiedzeni, albowiem wielu przyjdzie w Imię Moje, mówiąc: Ja Jestem i czas się zbliżył. Nie podążajcie za nimi. Dn 7,22 ; Flp 4,5
- (9) Kiedy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie lękajcie się, albowiem to najpierw ma się wydarzyć, ale to jeszcze nie koniec. Dn 2,28 ; Ap 2,10 i 7,14
- (10) Wtedy im rzekł: „Powstanie naród przeciwko narodowi i królestwo przeciw królestwu. 2Krn 15,6
- (11) Będą wielkie trzęsienia (ziemi) i miejscami głód. Będą zarazy i rzeczy budzące strach. Będą też z nieba wielkie znaki.
- (12) Przed tymi wszystkimi rzeczami, pochwycą was i zaczną prześladować, wydając do synagog i więzień, prowadząc was przed królów i namiestników, z powodu Mojego Imienia. Mt 10,18 ; Łk 12,11
- (13) To pozwoli wam dać świadectwo (męczeństwa).
- (14) Postanówcie sobie w waszych sercach, aby się o siebie naprzód nie troszczyć

Łukasza 21,15 – 38

- (15) *i nie bronić się. Albowiem Ja dam wam wymowę i mądrość, której nie będą mogli osądzić i się przeciwstawić wszyscy wasi przeciwnicy.* Mt 10,19 ; Łk 12,11
- (16) *Wydawani będziecie przez rodziców, krewnych i przyjaciół, którzy tak was uśmiercą,*
- (17) *że będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu Mojego Imienia.*
- (18) *Ale włos z waszej głowy nie spadnie.* 1Sm 14,45 ; Mt 5,11n i 10,21n ; Łk 12,7
- (19) *I przez swoją wytrwałość ocalicie wasze dusze.* Mk 13,13 ; Ap 14,12
- (20) *Kiedy zaś ujrzycie otoczone przez wojska Jeruzalem, wiedzcie, że przybliżyło się jego spustoszenie.*
- (21) *Wtedy ci, którzy są w Judei, niech uciekają w góry, a ci, którzy są w jej centrum, niech opuszczają kraj, a ci, którzy są we wsiach, niech do niej nie wchodzi.*
- (22) *Bo przyjdą dni karania, aby wypełniło się to wszystko, co zostało napisane.* Pwt 32,35 ; Oz 9,7-9 ; Jr 46,10
- (23) *Biada brzemiennym i karmiącym piersią w te dni, albowiem będzie wielki ucisk na ziemi i gniew przeciw temu ludowi.* 1Kor 7,26
- (24) *I padną od ostrza miecza i pojmani zostaną do niewoli wszystkich narodów. Zaś Jerozolima będzie podeptana przez narody aż do czasu, kiedy wypełnią się czasy narodów.”*

Syr 28,18 ; Iz 63,18 ; Dn 9,26 ; Jr 21,7 ; Ezd 9,7 ; Za 12,3(LXX) ; Ps 79,1 Mt 24,1-14 ; Ap 11,2

Przyjście Syna Człowieczego

- (25) *„Będą też znaki na słońcu i księżycu, i na gwiazdach, a na ziemi bezradność i strach narodów z powodu huku morza i jego nawałnicy.* Ps 24,19(LXX) i 46,3n i 65,8 ; Mdr 5,22 ; Iz 13,10 ; Ezd 32,7 ; Jl 2,30n ; Ap 6,12n
- (26) *Wtedy ludzie mdleć będą ze strachu, oczekując tych rzeczy, przychodzących na ten zamieszkały świat, albowiem moce niebios zostaną wstrząśnięte.*
- (27) *Wtedy zobaczą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłokach z wielką mocą i potężną Chwałą* Dn 7,13n ; Mt 26,64 ; Ap 1,7
- (28) *Gdy zaś te rzeczy zaczną się dziać, wyprostujcie się i podnieście głowy wasze, ponieważ zbliża się wasze ocalenie.* Rz 13,11
- (29) *I opowiedział im przykład: „Zobaczcie figę i wszystkie drzewa.*
- (30) *Kiedy zaczną już pączkować, widząc to, poznajecie, że blisko jest już lato.*
- (31) *Tak i wy, kiedy to ujrzycie, starajcie się poznać, że blisko jest Królestwo Boże.*
- (32) *Amen, powiadam wam, że nie przeminie to pokolenie aż się to wszystko stanie.*
- (33) *Niebo i ziemia przeminą, ale Moje słowa nie przeminą!* Mt 5,1 ; Łk 16,17
- (34) *Uważajcie zaś na siebie, aby serca wasze nie stały się ociężałe, z powodu obżarstwa, pijaństwa, życiowych trosk, ażeby dzień ten nie nastał na was i nie zaskoczył jak sidło.* Mt 24,48-50 ; Łk 17,27 ; 1Tes 5,3
- (35) *Albowiem to przyjdzie na wszystkich mieszkańców całej ziemi!*
- (36) *Czuwajcie, w każdej porze prosząc, abyście nabrali sił i zdołali uciec z tego wszystkiego, co ma się stać i aby stanąć przed Synem Człowieczym.”* Ap 6,17
- (37) *Całymi dniami nauczał w Świątyni, zaś nocami wychodził i nocował na górze zwanej Oliwną,* Mt 26,30 ; Łk 19,47 i 22,39
- (38) *a cały lud o brzasku przychodził do Niego, aby Go słuchać w Świątyni.*

Łukasza 22,1 – 23

Rozdział 22

Sanhedryn postanawia zabić Chrystusa

- (1) Zbliżało się święto praśników, zwane Paschą. Wj 12,1-27
- (2) Arcykapłani i uczeni w piśmie, szukali sposobności, aby Go zgładzić, albowiem bali się ludu. Mt 21,46 ; Mk 12,12 i 14,1n ; Łk 19,47n i 20,19 ; Jn 5,18 i 7,30
- (3) Szatan zaś wszedł w Judę zwanego Iskariotą, który był jednym z dwunastu. Jn 13,2 ; Dz 1,17
- (4) A odszedłszy, rozmawiał z arcykapłanami, jak ma im ma Go wydać.
- (5) Ucieszyli się, dając mu srebrniki.
- (6) On zgodził się, szukając dobrego czasu, aby Go im wydać, z dala od tłumu. Mt 26,1-5.14-46 ; Mk 14,1n.10,11 ; Jn 11,45-53
- (7) A gdy nastał dzień praśników, w którym należało ofiarować Paschę,
- (8) posłał Piotra i Jana, mówiąc: „*Idźcie i przygotujcie nam Paschę, abyśmy ją spożyli.*” Wj 12,6-15
- (9) Oni zaś powiedzieli Mu: „*Gdzie chcesz, abyśmy ją przygotowali?*”
- (10) On zaś im odpowiedział: „*Gdy wy wejdziecie do miasta, wyjdzie na spotkanie do was człowiek, który niesie dzban wody, pójdźcie za nim do jego domu, do którego wejdzie.*”
- (11) *I powiecie temu panu w jego domu: Nauczyciel mówi, gdzie jest sala na Paschę, abym ją spożył z Moimi uczniami?*
- (12) *On wam pokaże wielkie piętro, przystrojone i ustane, tam ją przygotujecie.*”
- (13) Gdy odeszli, znaleźli wszystko tak, jak im powiedział i tam przygotowali Paschę. Mt 26,17-25 ; Mk 14,12-21 ; Łk 19,32 ; Jn 13,21-30

Ostatnia wieczerza

- (14) A kiedy nastąpiła ta godzina, położył się razem ze Swoimi uczniami.
- (15) I rzekł do nich: „*Jakże pragnąłem spożyć tę Paschę z wami, zanim będę cierpiał,*
- (16) *albowiem powiadam wam, że nie będę jej spożywał aż do momentu, kiedy zostanie wypełniona w Królestwie Bożym.*” Łk 13,29
- (17) A kiedy wziął kielich i dzięki uczyniwszy, powiedział do nich: „*Weźcie go i rozdzielcie między siebie,*
- (18) *albowiem powiadam wam, że od teraz nie będę pił z owocu tej winorośli aż do przyjścia Królestwa Bożego.*”
- (19) I wzięwszy chleb, uczynił dziękczynienie, połamał i dał im, mówiąc: „*To jest Moje Ciało, które się za was wydaje. To czyńcie na moją pamiątkę.*” Łk 24,30 ; Dz 27,35
- (20) Tak samo wziął kielich, gdy spożyli wieczerzę, mówiąc: „*Ten kielich jest Nowym Przymierzem we Krwi Mojej, która się za was wylewa.*” Wj 24,8 ; Jr 31,31 i 32,40 ; Za 9,11 ; Mt 26,26-30 ; Mk 14,22-26 ; 1Kor 11,23-25
- (21) *Lecz oto ręka (zdrajcy), który Mnie wydał, je ze Mną przy stole.* Ps 41,10 ; Jn 13,21
- (22) *Syn Człowieczy wprawdzie odchodzi, tak jak jest ustalone, lecz biada temu człowiekowi, przez którego zostanie wydany.*” Ps 48,12 i 105,7
- (23) A oni zaczęli rozważać między sobą, kto zatem jest z nich tym, mającym to uczynić. Jn 13,22

Łukasza 22,24 – 46

Służba bliźnim

- (24) Powstał też wśród nich spór o to, kto z nich wydaje się być największym.
Mt 18,1 ; Mk 9,34 ; Łk 9,46
- (25) On zaś odpowiedział im: „*Królowie narodów panują nad nimi, a przez swoją sprawującą władzę, nazywani są dobroczyńcami.*
- (26) *Wy zaś nie tak macie czynić. Ale największy wśród was niech się stanie jak najmniejszy, a ten, który wami rządzi, jak sługa.*
Mt 23,11 ; Mk 9,35
- (27) *Albowiem, kto jest większy, ten który leży przy stole, czy ten, który usługuje? Ja Jestem pośrodku was i Jestem jak Sługa.*
Mt 20,25-27 ; Mk 10,42-44 ; Jn 13,4-16
- (28) *Wy zaś jesteście tymi, którzy wytrwali ze Mną w Moich przeciwnościach.*
2Kor 6,4 ; 2Tm 1,8 i 2,3
- (29) *I ja wam przekazuję takie (Królestwo), tak jak przekazał Mi je Mój Ojciec,*
- (30) *abyście jedli i pili przy Moim stole, w Moim Królestwie, abyście siedzieli na tronach, sądząc dwanaście pokoleń Izraela.”*
Mt 19,28

Gorliwość Piotra

- (31) „*Szymonie, Szymonie, oto szatan domagał się, aby przesiać was jak pszenicę.*
Am 9,9 ; 2Kor 2,11
- (32) *Ja prosiłem, aby nie ustała twoja wiara, a ty kiedy się nawrócisz, utwierdzaj swoich braci.*
Mt 26,75
- (33) On zaś odpowiedział Mu: „*Władco, z Tobą jestem gotowy iść do więzienia i pójść na śmierć.*”
Łk 22,54
- (34) On zaś mu odrzekł: „*Powiadam ci, Piotrze, że dziś nim zapieje kogut, ty trzykrotnie się Mnie wyprzesz.*”
Łk 22,61
- (35) I rzekł im: „*Kiedy posłałem was bez trzosów, torby i sandałów, czy czegoś wam brakowało?*” Oni zaś odpowiedzieli: „*Niczego.*”
Mt 10,9n ; Mk 6,8n ; Łk 9,3 i 10,4
- (36) Powiedział im: „*Ale teraz, gdy macie trzos, zabierzcie go, podobnie i torbę, a ten kto nie ma, niech sprzeda swój płaszcz i niech kupi miecz.*
- (37) *Albowiem powiadam wam, że to, co jest o Mnie napisane, musi się dokonać: Że został zaliczony do złoczyńców. Albowiem spełnia się to, co ma się spełnić.”*
- (38) Oni zaś powiedzieli: „*Władco, tutaj są dwa miecze.*” On im odpowiedział: „*Wystarczy.*”
Iz 53,12 ; Łk 12,50

Modlitwa Chrystusa na górze Oliwnej

- (39) A gdy wyszedł, udał się według Swojego zwyczaju na górę Oliwną. Także uczniowie Mu towarzyszyli.
Łk 21,37 ; Jn 18,1
- (40) A kiedy byli na miejscu, rzekł im: „*Módlcie się, abyście nie weszli w pokuszenie.*”
Łk 22,46
- (41) Sam zaś odsunął się od nich na rzut kamieniem i zgiąwszy Kolana, modlił się,
- (42) „*Ojcze, jeśli postanawiasz, odwróć ten kielich ode Mnie, lecz nie Moja wola, ale Twoja niech się stanie.*”
Mt 6,10
- (43) Ukazał Mu się Anioł z Nieba i umacniał Go.
- (44) On zaś, będąc w najsilniejszej udręce, modlił się tak, że Jego pot stał się jak skrzepła krew spadająca na ziemię.
- (45) A wstawszy od modlitwy, przyszedł do swoich uczniów i znalazł ich śpiących ze smutku.
- (46) Rzekł im: „*Dlaczego śpicie? Wstańcie i módlcie się, abyście nie weszli w pokusę.*”
Mt 26,36-46 ; Mk 14,32-42 ; Łk 22,40

Łukasza 22,47 – 69

Aresztowanie Chrystusa

- (47) Gdy jeszcze to mówił, oto tłum z Judaszem – jednym z dwunastu – szedł na ich czele, a on zbliżywszy się do Jezusa, pocałował Go.
- (48) Jezus zaś powiedział mu: „*Judo, pocałunkiem wydajesz Syna Człowieczego.*”
Mt 26,47-56 ; Mk 14,43-50 ; Jn 18,3-11
- (49) Ujrzawszy to ci, którzy byli przy Nim, powiedzieli: „*Co to ma być Władco? Czy mamy uderzyć mieczem?*”
- (50) I jeden z nich uderzył sługę arcykapłana i odciął mu prawe ucho. Jn 18,26
- (51) Jezus zaś odpowiadając, rzekł: „*Przestańcie! Dosyć tego! A dotknąwszy jego ucha, uleczył je.*”
- (52) Potem Jezus powiedział do tych, którzy przybyli od arcykapłanów i dowódców Świątyni i od starszych: „*Wyszliście z mieczami i kijami, jak na rozbójnika.*”
Łk 22,36n
- (53) *Codziennie byłem z wami w Świątyni, a nie wyciągnęliście swoich rąk na Mnie. Ale to jest wasza godzina i władza ciemności.*” Łk 19,47 i 21,37 ; Jn 7,30 i 8,20 ; Kol 1,13

Piotr wypiera się Chrystusa

- (54) A gdy Go pojмали, przyprowadzili do domu arcykapłana. Piotr zaś towarzyszył Mu z daleka. Łk 22,33
- (55) Kiedy zapalili ogień na środku dziedzińca, tam usiedli. Piotr również usiadł obok nich.
- (56) Zobaczywszy go siedzącego przy świetle, jakaś służąca przypatrywała się jemu i rzekła: „*I ten był z Nim.*”
- (57) On zaś wyparł się, mówiąc: „*Niewiasto, nie znam Go.*”
- (58) A po krótkim czasie drugi, ujrzawszy go, rzekł: „*I ty jesteś jednym z nich.*”
Zaś Piotr odrzekł: „*Człowieku, nie jestem.*”
- (59) A gdy nastąpiła godzina jedenasta, jeszcze inny ktoś usilnie zapewniał ich, mówiąc: „*Naprawdę ten był z Nim, albowiem jest Galilejczykiem.*”
- (60) Piotr zaś odpowiedział: „*Człowieku, nie wiem, co mówisz*” I natychmiast, gdy jeszcze on to mówił, kogut zapiał.
- (61) A Władca odwróciwszy się, patrzył na Piotra. A Piotr, przypomniał sobie słowo Władcy, jak mu zapowiedział, że: „*Dzisiaj, zanim kogut zapieje, trzykrotnie się mnie wyprzesz.*”
Łk 22,34
- (62) Wyszedł na zewnątrz i gorzko zapłakał. Mt 26,57n.69-75 ; Mk 14,53n.66-72

Poniżenie Chrystusa

- (63) Ci ludzie, którzy pilnowali Go, kpili z Niego i Go bili. Mt 26,67n ; Mk 14,65
- (64) A zasłaniając Jemu (oczy), pytali mówiąc: „*Prorokuj, kto to jest, który Cię uderzył?*”
- (65) I wielu innych bluźniło przeciwko Niemu. Mt 26,67n ; Mk 14,65

Przed Sanhedrynem

- (66) A gdy nastał dzień, zebrała się starszyzna ludu, arcykapłani i uczeni w Piśmie, odprowadzając Go na miejsce ich narad, mówiąc:
- (67) „*Jeśli Ty Jesteś Chrystusem, powiedz nam.*” (On) rzekł im: „*Jeśli wam powiem, nie uwierzycie Mi.*”
Jn 3,12 i 8,45 i 10,24
- (68) *A jeśli was zapytam, nie odpowiecie.*
- (69) *Odtąd Syn Człowieczy (będzie) siedział po Prawicy Mocy Bożej.*” Ps 110,1 ; Dz 7,56

Łukasza 22,70 – 23,23

- (70) Zaś wszyscy powiedzieli: „*Ty więc Jesteś Synem Boga?*” On zaś rzekł do nich: „*Wy tak mówicie, że to JA JESTEM.*” Mt 4,3-6 ; Łk 4,3.9
- (71) Oni zaś powiedzieli: „*Jaką jeszcze mamy potrzebę tego świadectwa? Albowiem sami słyszycie to z Jego ust.*” Mt 26,59-66 ; Mk 14,55-64 ; Jn 18,19-24

Rozdział 23

Chrystus przed Piłatem i Herodem

- (1) I wstawszy, zaprowadzili Go do Piłata. Mt 27,1n.11-14 ; Mk 15,1-5 ; Jn 18,28-38
- (2) I zaczęli Go oskarżać, mówiąc: „*Tego to znaleźliśmy, który podburza nasz naród i zabrania dawać daninę Cesarowi, a o Sobie mówi, że Jest Pomazańcem, Królem.*” Mt 22,21 ; Mk 12,16n ; Łk 20,25
- (3) Zaś Piłat pytał Go, mówiąc: „*Czy Ty Jesteś Królem Judejczyków?*” On zaś odpowiadając, rzekł: „*Tak mówisz.*” 1Tm 6,13
- (4) Piłat zaś powiedział do arcykapłanów i tłumów: „*Nie znajduję w Tym Człowieku żadnej winy.*”
- (5) Oni zaś naciskali, mówiąc, że: „*Podburza lud, nauczając po całej Judei, poczynając od Galilei aż dotąd.*”
- (6) Piłat zaś usłyszawszy to, spytał: „*Czy Ten Człowiek jest Galilejczykiem?*”
- (7) A rozeznawszy, że jest pod władzą Heroda, posłał Go do niego, będącego w tych dniach w Jerozolimie. Łk 3,1
- (8) Herod ujrzawszy Jezusa, bardzo się ucieszył, albowiem już od dłuższego czasu, pragnął Go zobaczyć i z powodu tego, co o Nim słyszał, mając nadzieję ujrzeć jakiś znak, uczyniony przez Niego. Łk 9,9
- (9) Pytał Go wieloma słowami. On zaś nic mu nie odpowiedział.
- (10) Zaś arcykapłani i uczeni w piśmie stali i gwałtownie Go oskarżali.
- (11) Herod razem ze swoim wojskiem szydził i za nic Go wzięwszy, odziany we wspaniałą szatę, odesłał Go Piłatowi.
- (12) Tego dnia Herod i Piłat stali się przyjaciółmi, albowiem wcześniej byli wrogami względem siebie.
- (13) Piłat zaś, zwoławszy arcykapłanów, przywódców i lud
- (14) rzekł do nich: „*Przyprowadziliście mi Tego Człowieka, który podburza lud. Oto ja osądziwszy Go, nie znalazłem w Tym Człowieku żadnej przyczyny (ukarania), o które Go oskarżacie.*”
- (15) *Bo ani Herod, który Go przysłał do nas, nie widział nic godnego śmierci, na którą by On zasłużył.*
- (16) *Ubiczuję Go więc i uwolnię.*”
- (17) A był zobowiązany uwalniać im jednego więźnia na święta.
- (18) Zaś oni wszyscy razem krzycząc, wrzeszczeli: „*Zniszcz Go! A uwolnij nam Barabasa!*”
- (19) Był on mordercą trzymanym w więzieniu z powodu jakiegoś rozruchu w mieście
- (20) Ponownie zaś Piłat przemówił do nich, chcąc uwolnić Jezusa.
- (21) Oni wykrzykiwali, mówiąc: „*Ukrzyżuj! Ukrzyżuj Go!*”
- (22) On zaś po raz trzeci rzekł do nich: „*Co On złego uczynił? Nie znalazłem w Nim żadnej winy, by zasłużył na śmierć. Ubiczuję więc Go i uwolnię.*”
- (23) Oni zaś naciskali i głośnym krzykiem żądali, aby został On ukrzyżowany.

Łukasza 23,24 – 48

- (24) Piłat zaś zawyrokował, aby spełnić ich prośbę.
(25) Uwolnił (Barabasza), tego z powodu jakiegoś rozruchu zaszłego w mieście, trzymany był w więzieniu, i którego teraz żądali. Jezusa zaś wydał według ich pragnień.

Mt 27,15-26 ; Mk 15,6-15 ; Jn 18,39-19,16

Ukrzyżowanie Chrystusa

- (26) I tak odprowadzili Go, zatrzymując pewnego Szymona Cyrenejczyka, wracającego z pola i włożyli na niego krzyż, aby go niósł za Jezusem.
(27) Towarzyszył Mu wielki tłum ludzi i niewiast, które były się w piersi i lamentowały nad Nim.
(28) Zwróciwszy się do nich, Jezus im rzekł: „*Córki jerozolimskie, nie płaczcie nade Mną, ale nad sobą i nad waszymi dziećmi.*”
(29) *Bo oto nadchodzą dni, w których powiedzą: Szczęśliwe bezpłodne łona, które nie rodziły i piersi, które nie karmiły.*
(30) *Wtedy zaczną mówić do gór: Padnijcie na nas! A do wzgórz: Zakryjcie nas!*
Oz 10,8 ; Ap 6,16
(31) *Bo jeśli z wilgotnym drzewem to czynią, to co się stanie z suchym?”*
(32) Prowadzeni z Nim byli też dwaj inni złoczyńcy, aby byli również zgładzeni.
(33) A kiedy przyszli na miejsce zwane Czaszką, tam Go ukrzyżowali razem ze złoczyńcami. Jednego z prawej (strony), drugiego zaś z lewej. Iz 53,12
(34) Wtedy Jezus rzekł: „*Ojcze, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią.*” Rozdzierając jego szaty, rzucili losy. Ps 22,18 ; Mt 5,44 ; Dz 7,60
(35) Zaś lud stał i patrzył, a przywódcy wyśmiewali Go, mówiąc: „*Innych uratował, niech teraz uratuje Siebie, jeśli jest On Pomazańcem i Wybrańcem Boga.*”
(36) Zaczęli też drwić z Niego żołnierze, którzy podchodzili i przynosili Mu ocet,
Ps 22,7n i 69,21
(37) mówiąc: „*Jeśli Ty Jesteś Królem Judejskim, uratuj Siebie.*”
(38) Był też i napis nad Nim: „**ON JEST KRÓLEM JUDEI!**”
(39) Jeden z powieszonych złoczyńców bluźnił Mu, mówiąc: „*Czy Ty nie Jesteś Pomazańcem? Uratuj Siebie i nas!*”
(40) Drugi zaś, karcąc go, rzekł: „*Ty nawet Boga się nie boisz, pomimo tego samego osądu.*”
(41) *My sprawiedliwie odbieramy słuszną zapłatę za to, co uczyniliśmy. On zaś niczego złego nie uczynił.*
(42) I rzekł do Jezusa: „*Jezusie, przypomnij Sobie o mnie, kiedy przyjdiesz do Swojego Królestwa.*” Mt 16,28
(43) On odpowiedział mu: „*Amen, powiadam Ci: dzisiaj ze Mną będziesz w raju.*”

Śmierć Chrystusa

- (44) A gdy było już około szóstej, nastąpiła ciemność na całej ziemi aż do godziny dziewiątej.
(45) A gdy słońce się zaćmiło, zasłona w Przybytku rozdarła się przez środek.
Wj 26,31-33 i 36,35 ; Am 8,9
(46) A Jezus zawoławszy Swoim potężnym głosem, rzekł: „*Ojcze, w Twoje Ręce powierzam Ducha Mojego.*” To powiedziawszy wyzionął Ducha. Ps 31,6 ; Dz 7,59
(47) Widząc zaś to setnik, co się wydarzyło, oddał Chwałę Bogu, mówiąc: „*Istotnie, Ten Człowiek był Sprawiedliwy.*”
(48) A cały tłum, który przybył na to miejsce, widząc to, co się stało, bijąc się w piersi, wracał przerażony.

Łk 18,13

Łukasza 23,49 – 24,16

(49) A wszyscy Jego znajomi, stali z daleka oraz oglądały to niewiasty, które Mu towarzyszyły od Galilei. Ps 38,12 i 88,9 ; Łk 8,2 i 23,55

Pogrzeb Chrystusa

- (50) A oto mąż imieniem Józef, który był członkiem rady, mężem dobrym i sprawiedliwym,
- (51) tym, który Go nie zasądził. Pochodził z miasta Arymatea i oczekiwał on Królestwa Bożego. Łk 2,25,38
- (52) On to poszedł do Piłata i poprosił o Ciało Jezusa.
- (53) A zdjąwszy je, owinął prześcieradłem i złożył Go w wykutym grobowcu, gdzie nikt jeszcze tam nie leżał. Łk 19,30
- (54) A był to dzień przygotowania i szabat się rozjaśniał.
- (55) Towarzyszące zaś niewiasty, które razem przybyły z Galilei, obejrzały grobowiec i jak zostało złożone Jego Ciało. Łk 8,2 i 23,49
- (56) A powróciwszy, przygotowały wonności i pachnidła. W ten szabat, odpoczywały według przykazania. Wj 12,16 i 20, 8-11 ; Pwt 5,14

Rozdział 24

Zmartwychwstanie Chrystusa

- (1) Pierwszego dnia tygodnia o świcie, przyszły do grobowca, niosąc wonności, które przygotowały. Jn 20,19 ; Dz 20,7 ; 1Kor 16,2
- (2) Znalazłszy zaś kamień odtoczony od grobowca,
- (3) weszły, lecz nie znalazły Władcy Jezusa.
- (4) A kiedy nie wiedziały, co o tym sądzić, oto dwaj mężowie stanęli obok nich w jaśniejących szatach. 2Mch 3,26 ; Dz 1,10
- (5) One zaś przestraszyły się i skłoniły swoje twarze ku ziemi, a oni powiedzieli do nich: „*Dlaczego szukacie Żyjącego wśród umarłych?*” Łk 2,9
- (6) *Nie ma Go tu, albowiem zmartwychwstał. Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, będąc w Galilei,*
- (7) *Mówiąc o Synu Człowieczym, że ma zostać wydany w ręce grzeszników i zostać ukrzyżowany, a trzeciego dnia powstać z martwych.*” Mt 16,21 i 17,22n i 20,18n ; Mk 8,31 i 9,31 i 10,33n ; Łk 9,22 i 17,25 i 18,32 ; Dz 17,3
- (8) Przypomniawszy sobie Jego słowa, Jn 2,22
- (9) wróciły od grobowca i opowiedziały to wszystko jedenastu i wszystkim pozostałym.
- (10) Były tam Maria z Magdali, Joanna i Maria Jakubowa i inne pozostałe z nimi, które mówiły to (świadczenie) do apostołów. Łk 8,2n
- (11) Lecz im wydawały się te ich słowa brednią i i nie uwierzyli im.
- (12) Piotr zaś wstawszy, pobiegł do grobowca, a zajrzawszy tam, ujrzał same płótna, a dochodząc do siebie, dziwił się temu, co się stało.

Uczniowie z Emaus

- (13) Kiedy w tym samym dniu dwaj z nich udali się do wsi oddalonej o osiemdziesiąt stadiów od Jerozolimy, która nazywała się Emaus,
- (14) a oni mówili między sobą o wszystkich tych wydarzeniach, które zaszły.
- (15) I gdy jeszcze o tym mówili i dyskutowali, sam Jezus zbliżywszy się, szedł razem z nimi. Mt 18,20 ; Mk 16,12
- (16) Zaś oczy ich były tak trzymane jakby na uwięzi, że Go nie poznali.

Łukasza 24,17 – 40

- (17) Potem rzekł do nich: „*O czym tak rozmawiacie, idąc między sobą?*” A gdy stanęli, posmutnieli.
- (18) Zaś jeden z nich, imieniem Kleofas, odpowiadając rzekł do Niego: „*Ty Jeden przybywasz z Jerozolimy, a nie dowiedziałeś się o tych rzeczach, które w tych dniach się w niej wydarzyły?*”
- (19) I powiedział im: „*Jakie?*” Oni zaś odpowiedzieli Mu: „*Te, które odnosiły się do Jezusa Nazarejczyka, który był potężnym Mężem i Prorokiem w czynach przed Bogiem i przed całym ludem,* Mt 21,11
- (20) *jak wydali Go arcykapłani i nasi przywódcy, wyrokując na śmierć i skazując Go na ukrzyżowanie?*
- (21) *My zaś mieliśmy nadzieję, że to On jest Tym, Który miał odkupić Izraela, ale już trzeci dzień upływa od kiedy to wszystko się stało.* Łk 1,68 i 2,38
- (22) *Niektóre z naszych niewiast zdziwiły nas, będąc o brzasku w Jego grobowcu.*
- (23) *A nie znalazłszy tam Jego Ciała, przyszły i opowiedziały, że widziały Aniołów, którzy mówili, że Jest Żywy.* Mt 28,1-8 ; Mk 16,1-8 ; Łk 24,1-11
- (24) *Także niektórzy z tych, którzy byli z nami, przyszli do grobowca i znaleźli tak, jak im niewiasty powiedziały, zaś Jego nie widzieli.”* Jn 20,3-8
- (25) On odpowiedział im: „*O bezmyślni i nieprawego serca, by uwierzyć w to wszystko, co powiedzieli prorocy!* Łk 24,44
- (26) *Czy nie miało się tak stać? Czy Pomazaniec nie miał tego wycierpieć i wejść do Swojej Chwały?”* Mt 16,21 ; Mk 8,31 ; Łk 9,22 i 17,25 ; Jn 7,39 i 12,16.23 i 13,31n ; Dz 3,13 i 17,3
- (27) I począwszy od Mojżesza aż do wszystkich proroków, wytłumaczył im to wszystko, co o Nim jest w nich napisane. Pwt 18,15 ; Ps 22,2-19 ; Iz 53
- (28) Kiedy zbliżyli się do wsi, do której podążali, On udawał, że idzie dalej.
- (29) I przymusili Go mówiąc: „*Pozostań z nami, bo wieczór nadchodzi i dzień się nachylił.*” On wszedł i pozostał z nimi.
- (30) A kiedy On położył się przy stole z nimi, wziął chleb, pobłogosławił i połamawszy, podał im. Łk 22,19
- (31) Wtedy ich oczy zostały otwarte tak, że Go poznali. Lecz On znikł im sprzed oczu. Mk 16,12n
- (32) I mówili między sobą: „*Czy nasze serce nie płonęło w nas, gdy w drodze do nas mówił i Pisma nam wyjaśniał?*”
- (33) Jeszcze tej samej godziny wstawszy, powrócili do Jerozolimy i znalazłszy zebranych tam jedenastu i tych, którzy z nimi byli,
- (34) mówili im: „*Władca istotnie zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi.*”
- (35) A oni wyjaśniali im to, co wydarzyło się w drodze i jak dał im się poznać przy łamaniu chleba.

Zmartwychwstały ukazuje się Swoim uczniom

- (36) A gdy jeszcze oni to mówili, stanął Jezus po środku nich i rzekł im: „*Pokój wam.*” 1Kor 15,4n
- (37) Przerażeni i wystraszeni uważali, że widzą Ducha. Mt 14,26
- (38) On rzekł im: „*Dlaczego przerażeni jesteście i dlaczego powstają wątpliwości w waszych sercach?*”
- (39) *Spójrzcie na Moje Ręce i na Moje Stopy, że to JA JESTEM – TEN SAM! Dotknijcie Mnie i zobaczcie, że Duch nie ma ciała ani kości, a Ja je mam, wy którzy Mnie oglądacie.”*
- (40) A to powiedziawszy, pokazał im Swoje Ręce i Stopy.

Łukasza 24,41 – 53

- (41) Gdy oni jeszcze nie wierzyli i z radości się dziwili, rzekł im: „*Macie tutaj coś do jedzenia?*”
- (42) Oni podali Mu kawałek pieczonej ryby. Jn 21,9n
- (43) I wzięwszy zjadł wobec nich.
- (44) Potem rzekł do nich: „*To są Moje słowa, które wam powiedziałem, będąc jeszcze z wami, że tak ma się wszystko wypełnić o Mnie, jak jest napisane w Prawie Mojżesza, u Proroków i w Psalmach.*” Łk 18,31 i 24,27
- (45) Wtedy otworzył im umysł tak, aby zrozumieli Pisma. Mt 13,11
- (46) I dalej im rzekł: „*Tak jest napisane, że Pomazaniec ma wycierpieć, a trzeciego dnia powstać z martwych.*” Iz 53 ; Oz 6,2
- (47) *W Jego Imię ma być głoszone nawrócenie, na odpuszczenie grzechów, dla wszystkich narodów, począwszy od Jerozolimy.* 1Tm 3,16
- (48) *Wy zaś jesteście tego świadkami.* Jn 15,27 ; Dz 1,8
- (49) *Oto Ja posyłam do was obietnicę Mojego Ojca, wy zaś pozostaniecie w mieście aż do czasu, dopóki nie wdziejecie na siebie Moc z Wysokości.* Jn 14,16 i 15,26 i 16,7 ; Dz 1,4

Wniebowstąpienie Jezusa

- (50) I podniósłszy Swoje ręce, pobłogosławił ich,
- (51) a kiedy ich błogosławił, wznosił się do Nieba, rozstając się z nimi. Mk 16,19n ; Dz 1,9-12
- (52) Oni zaś, pokłoniwszy się Jemu, z wielką radością powrócili do Jerozolimy
- (53) i przebywali tam w Świątyni, błogosławiąc i wielbiąc Boga. Jn 14,28 i 16,22
-

4. EWANGELIA WEDŁUG ŚW. JANA

Wprowadzenie

Autor: Apostoł Jan.

Czas: około 85-90 roku naszej ery.

Miejsce spisania: Efez.

Cel: Przekazanie ludziom nauk o zbawieniu i o nowo narodzeniu oraz o Boskości Chrystusa i Jego misji wśród „Żydów” i prozelitów.

Temat: Jezus Chrystus jako Zbawiciel świata i Objawiciel Boga.

Rozdział 1

Słowo Boże i Boskość Chrystusa

- (1) Na początku było* Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo. Ap 19,3
- (2) Ono było na początku u Boga. Jn 12,48 i 17,5 ; 1J 1,1n
- (3) Wszystko przez Niego się stało, a bez Niego nic się nie stało, ani jedno, co się w Nim stało. Mdr 9,1 ; Jn 1,10 ; 1Kor 8,6 ; Kol 1,16n ; Hbr 1,2
- (4) W Nim było życie, a życie to było Światłością dla ludzi, Jn 5,26 i 8,47
- (5) bo Światłość w ciemnościach się ukazała i ciemność Go nie przemogła. Jn 3,19
- (6) Pojawił się człowiek posłany przez Boga, Jan mu (było) na imię. Mt 3,1 ; Mk 1,4 ; Łk 1,13.17.76 i 3,2
- (7) Przyszedł on dać świadectwo o Świetle, aby wszyscy uwierzyli przez niego.
- (8) Nie był on tym światłem, lecz aby zaświadczyć o tym Świetle. Jn 1,20
- (9) Było to Światło prawdziwe, które oświetla każdego człowieka przychodzącego na ten świat. Jn 5,24 ; 1J 2,8
- (10) Na świecie było (Słowo) i dzięki Niemu świat powstał, lecz świat Go nie poznał. Jn 1,3.14 i 6,40 i 17,25 ; 1Kor 8,6 ; Kol 1,16 ; Hbr 1,2
- (11) Przyszedł do swoich, ale swoi Go nie przyjęli. Jn 12,48
- (12) Ci, którzy Je przyjęli, dało im moc stania się dziećmi Bożymi. Tym, którzy wierzą w Jego Imię, Jn 6,40 ; Gal 3,26
- (13) którzy nie dzięki krwi, ani z woli ciała, ani z woli człowieka, ale z Boga zostali zrodzeni. Jn 3,3-6 ; Jk 1,18 ; 1P 1,23 ; 1J 3,9 i 5,18
- (14) I Słowo stało się Ciałem i przybrało Ciało wśród nas i ujrzelśmy Jego Chwałę, Chwałę Jednorodzonego od Ojca, Który Jest pełen Łaski i Prawdy. Iz 60,1n ; Łk 9,32 ; Jn 2,11 ; Rz 1,3 ; Gal 4,4 ; Flp 2,7 ; 1Tm 3,16 ; Hbr 2,14 ; 1J 4,2
- (15) Jan zaświadcza o Nim, krzyżując i mówiąc: „*Ten Jest, o Którym wam powiedziałem. On przychodzi za mną, bo pierwszy istniał niż ja.*” Mt 3,11 ; Mk 1,7 ; Jn 1,27-30
- (16) Z Jego pełni wszyscy otrzymaliśmy łaskę za łaską. Kol 2,10
- (17) Bo Prawo przez Mojżesza zostało dane, zaś Łaska i Prawda stała się przez Jezusa Chrystusa. Wj 31,18 i 34,28 ; Jn 7,19
- (18) Boga nikt nigdy nie ujrzał, Jednorodzony Bóg, Który jest w łonie Ojca, On Go objawił. Wj 33,20 ; Mt 11,27 ; Łk 10,22 ; Jn 6,46 ; 1Tm 6,16 ; 1J 4,12

Jana 1,19 – 40

Świadek Jana

- (19) To jest świadectwo Jana, gdy Judejczycy posłali do niego kapłanów i lewitów, aby go zapytali: „*Kim Ty jesteś?*” Mt 3,1-12 ; Mk 1,2-8 ; Łk 3,15-17
- (20) On im odparł i nie wyparł się, przyznając: „*Ja nie jestem Chrystusem.*” Jn 3,2
- (21) Spytali go więc: „*Kim więc jesteś? Eliaszem?*” On rzekł: „*Nie jestem.*”
A oni: „*To prorokiem jesteś?*” On odpowiedział: „*Nie.*”
Mt 11,14 i 17,11-13 ; Mk 9,13 ; Jn 6,14 i 7,40
- (22) Ponownie go zapytali: „*Kim jesteś, abyśmy dali odpowiedź tym, którzy nas posłali? Co więc o sobie samym mówisz?*”
- (23) On rzekł: „*Ja jestem głosem wołającego na pustyni. Wyprostujcie drogę Jahweh! Tak jak powiedział to prorok Izajasz.*” Iz 40,3 ; Mt 3,3 ; Mk 1,3 ; Łk 3,4
- (24) A ci, którzy zostali wysłani, byli faryzeuszami.
- (25) I zapytali go, mówiąc: „*Dlaczego więc chrzczisz, skoro ty nie jesteś Chrystusem, ani Eliaszem, ani prorokiem?*”
- (26) Jan zaś im odpowiedział, mówiąc: „*Ja chrzczę w wodzie, lecz po środku was stanął Ten, Którego wy nie znacie,*” Mt 21,25 ; Mk 11,30 Łk 20,4 ; Jn 1,33
- (27) *Który przyszedł za mną, a Któremu ja nie jestem godzien, rozwiązać rzemyka u Jego sandała.*” Mk 1,7 ; Jn 1,15.27 ; Dz 13,25
- (28) Działo się to w Betabarze za Jordanem, gdzie Jan chrzczył. Mt 3,13 ; Jn 10,40

Baranek Boży

- (29) Następnego dnia zobaczył Jezusa, Który przyszedł do niego, wtedy rzekł: „*Oto Baranek Boży, Który gładzi grzech świata.*” Iz 53,6n ; Jn 1,36 ; Dz 13,25 ; 2P1,18n
- (30) *On jest Tym, o Którym ja (wam) powiedziałem, (że) za mną przychodzi Mąż, Który Istniał przede mną, bo pierwszy Jest niż ja.*” Jn 1,15 i 7,58 i 14,5
- (31) *Ja go nie znałem, ale gdy się objawił Izraelowi, dlatego i ja przyszedłem, aby chrzczyć w wodzie.*”
- (32) Jan zaś zaświadczył, mówiąc: „*Ujrzałem Ducha schodzącego z Niebios niczym Gołąb, Który spoczął nad Nim.*” Mt 3,16 ; Mk 1,10 ; Łk 3,22
- (33) *I ja Go nie znałem, ale Ten, Który mnie posłał, abym był ochrzczoney w wodzie, rzekł do mnie: Na którego zobaczysz Ducha schodzącego i spoczywającego nad Nim, On Jest Tym, Który zanurza w Duchu Świętym.*
- (34) *I ja Go ujrzałem i wam zaświadczam, że On Jest Synem Boga.*”
Mt 3,17 i 17,5 i 27,54 ; Mk 9,7 i 15,39 ; Łk 9,35 ; Jn 20,31 ; Dz 9,20

Pierwsi uczniowie

- (35) Nazajutrz ponownie stał Jan razem ze swoimi dwoma uczniami.
- (36) A ujrawszy przechodzącego Jezusa, rzekł: „*Oto Baranek Boga.*” Jn 1,29
- (37) I usłyszeli to dwaj jego uczniowie, (którzy) zaczęli towarzyszyć Jezusowi.
- (38) Jezus zaś odwróciwszy się, zobaczył ich, że Mu towarzyszą, rzekł im: „*Czego tu szukacie?*” Oni zaś rzekli Mu: „*Rabbi!*” Co się tłumaczy Nauczycielu!
„*Gdzie przebywasz?*”
- (39) On im rzekł: „*Chodźcie a zobaczycie.*” Przyszli więc i zobaczyli, gdzie pozostał i pozostali u Niego przez jeden dzień, bo była już dziesiąta godzina.
- (40) Pierwsi z nich, którzy usłyszeli to od Jana i którzy zaczęli Mu towarzyszyć, był Andrzej, brat Szymona Piotra,

Jana 1,41 – 2,11

- (41) który znalazł najpierw swojego brata Szymona i rzekł mu: „*Znaleźliśmy Mesjasza.*” - co się tłumaczy Pomazańca. Jn 4,25
- (42) Zaprowadził go do Jezusa. Jezus wpatrując się w niego, rzekł: „*Ty jesteś Szymon, syn Jonasza, ty będziesz nazywał się Kefas, co się tłumaczy „skała.*”
Mt 4,18-20 i 10,2 i 16,18 ; Mk 1,16-18 i 3,16 ; Łk 6,14

Powołanie Filipa i Natanaela

- (43) Następnego dnia chciał pójść do Galilei i znalazł Filipa. Rzekł mu: „*Towarzysz Mi.*”
- (44) Filip zaś pochodził z Betsaidy, z miasta Piotra i Andrzeja. Jn 12,21
- (45) Następnie Filip znalazł Natanaela i rzekł mu: „*Znaleźliśmy Tego, o którym napisał Mojżesz w Prawie i Prorocy, Jezusa, Syna Józefa z Nazaretu.*”
Pwt 18,18 ; Iz 7,14 i 9,6 ; Ez 34,23
- (46) Natanael mu rzekł: „*Czy może być coś dobrego z Nazaretu?*” Filip mu rzekł: „*Przyjdź i zobacz.*”
- (47) Jezus ujrzał Natanaela, który przyszedł do Niego i Który powiedział o Nim: „*Oto prawdziwy Izraelita, w którym nie ma fałszu.*”
- (48) Odpowiedział Mu Natanael: „*Skąd mnie znasz?*” Jezus mu odpowiedział: „*Zanim cię Filip zawołał, widziałem ciebie pod figowcem.*”
- (49) Natanael Mu rzekł: „*Rabbi! Ty Jesteś Syn Boga. Ty Jesteś Królem Izraela!*”
Ps 2,7 ; So 3,15 ; Mt 3,17 i 14,33 i 16,16 i 27,42 ; Mk 1,11 i 3,11 i 15,32 ; Łk 3,22 i 4,41 ; Jn 11,27 i 12,13
- (50) Jezus mu odpowiedział: „*Wierzysz, bo ci powiedziałem, że cię ujrzałem pod figowcem? Jeszcze większe rzeczy od tych zobaczysz.*”
- (51) (Potem) rzekł mu: „*Amen, amen, powiadam wam, ujrzycie Niebo otwarte i Aniołów Boga, wchodzących i schodzących na Syna Człowieczego.*” Rdz 28,12

Rozdział 2

Wesele w Kanie

- (1) A trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam też matka Jezusa. Jn 4,46
- (2) Jezus został zaproszony razem ze Swoimi uczniami na to wesele,
- (3) a, gdy zabrakło im wina, rzekła matka Jezusowi: „*Nie mają już wina.*”
- (4) Jezus jej rzekł: „*Co Mnie i tobie niewiasto? Jeszcze nie nadeszła moja godzina.*” Mt 25,13 i 26,45 ; Mk 5,7 i 14,34.41 ; Łk 22,53 ; Jn 4,53 i 5,25 i 7,30 i 8,20 i 12,23-27
- (5) Wtedy Jego matka rzekła do sług: „*uczynicie to (wszystko) co wam powie.*”
Rdz 41,55 i 49,10 ; Mt 7,21-27 i 17,5 ; Łk 6,46n i 7,29 i 8,20n i 9,35 i 11,27n ; Jn 5,24 i 8,46 i 12,44-50
- (6) Było tam zaś sześć kamiennych stągwi, w celu oczyszczania się Judejczyków, które tam stały, mierzące dwie lub trzy miary. Mk 7,3n ; Jn 3,25
- (7) Jezus rzekł im: „*Napełnijcie stągwie wodą.*” I napełnili je aż po brzegi.
- (8) Wtedy rzekł im: „*Teraz zaczerpnijcie i zanieście staroście weselnemu.*”
Oni zaś zanieśli.
- (9) Kiedy starosta spróbował wody, która stała się winem, nie wiedział, skąd ono jest, zaś słudzy, którzy nalewali wodę, wiedzieli. Wtedy starosta przywołał pana młodego i rzekł mu:
- (10) „*Każdy człowiek najpierw stawia dobre wino, a kiedy staną się pijani, wówczas gorsze. Ty zachowałeś dobre wino, aż do tego chwili.*”
- (11) Taki to uczynił początek Jezus w Kanie Galilejskiej, świadcząc o Swojej Chwale, wtedy to uwierzyli w Niego Jego uczniowie. Łk 9,32 ; Jn 1,14 i 4,54 i 20,30

Jana 2,12 – 3,7

(12) Potem zszedł do Kafarnaum razem ze Swoją matką, Swoimi braćmi i ze Swoimi uczniami, pozostając tam przez wiele dni.

Mt 4,13

Oczyszczenie Świątyni

(13) Zbliżało się judejskie święto Paschy, wtedy Jezus poszedł do Jerozolimy.

Mt 26,2.17-19 ; Mk14,12-16 ; Łk 2,41 i 22,7n ; Jn 6,4 i 11,55

(14) I znalazł w świątyni sprzedających woły, gołębie i siedzących bankierów.

(15) Uczyniwszy bicz ze sznurów, wszystkich powyrzucał ze świątyni, owce, woły i tych, którzy wymieniali (pieniądze), wysypał monety, a stoły poprzewracał,

(16) a do tych, którzy sprzedawali gołębie, rzekł: „*Zabierzcie je stąd! I nie czyńcie targowiska z Domu Mojego Ojca!*”

Ps 74,7 ; Mt 21,12n ; Mk 11,15-17 ; Łk 19,45n

(17) Przypomnieli sobie Jego uczniowie, że jest napisane:

„*Gorliwość o Dom Twój Mnie pożera.*”

Ps 69,10

(18) Odpowiedzieli Mu Judejczycy: „*Jaki pokażesz nam znak, że tak czynisz?*”

(19) Jezus odpowiedział im: „*Zburzcie ten Przybytek, a (Ja) w trzy dni go wzniosę.*”

Mt 26,61 i 27,40 ; Mk 14,58 i 15,29 ; Dz 6,14

(20) Judejczycy więc powiedzieli: „*Czterdzieści sześć lat budowany był ten Przybytek, a Ty w trzy dni go wzniesiesz?*”

1Krl 6,1-38

(21) On zaś mówił im o Przybytku Swojego Ciała.

Mdr 9,15 ; 1Kor 6,19

(22) A gdy zmartwychwstał, przypomnieli sobie Jego uczniowie, że tak mówił i uwierzyli pismom i słowom, jakie mówił Jezus.

Łk 24,6-8 ; Jn 12,16 i 14,26

Zbawiciel zna wszystkich ludzi

(23) Podczas pobytu w Jerozolimie, na święcie Paschy, wielu uwierzyło w Jego Imię, oglądając Jego znaki, jakie czynił.

Mt 12,15 ; Jn 7,31 i 11,47n

(24) Sam zaś Jezus, nie objawiał się przed nimi dlatego, że On znał ich wszystkich,

(25) dlatego nie potrzebował, aby ktoś o tym zaświadczał, albowiem Sam dobrze wiedział, co kryje się w człowieku.

Mt 9,4 i 12,25 ; Łk 5,22 i 9,47 i 11,17

Rozdział 3

Rozmowa z Nikodemem

(1) Był też tam człowiek, faryzeusz o imieniu Nikodem, przywódca Judejczyków.

(2) On przyszedł do Niego nocą i powiedział Mu: „*Rabbi. Wiemy, że od Boga przyszedłeś, jako Nauczyciel. Albowiem nikt nie może czynić takich znaków, jakie Ty czynisz, jeśli Bóg nie byłby z nim.*”

Mt 22,16 ; Jn 7,50 i 9,16 i 19,39 ; Dz 10,38

(3) Odpowiadając, Jezus mu rzekł: „*Amen, amen, powiadam Ci, jeśli ktoś nie zostanie zrodzony, nie może ujrzeć Królestwa Bożego.*”

Mt 18,2-5 i 19,13n

(4) Rzekł Mu Nikodem: „*Jak człowiek może się narodzić, będąc już starcem? Czy może wejść po raz drugi do łona swojej matki i się narodzić?*”

(5) Odpowiedział mu Jezus: „*Amen, amen, powiadam Ci, jeśli ktoś nie zostanie zrodzony z wody i Ducha, nie może wejść do Królestwa Bożego.*”

Mk 1,8 ; Tt 3,5

(6) *To, co jest zrodzone z ciała, jest ciałem, a to, co zrodzone jest z Ducha, jest duchem.*

1J 3,9n

(7) *Nie dziw się więc, że ci to powiedziałem, albowiem potrzebne jest wam, abyście zostali zrodzeni z Góry.*

Jana 3,8 – 28

- (8) *Wiatr wieje tam, gdzie chce i szum jego słyszysz, ale nie wiesz, skąd przychodzi i gdzie odchodzi. Tak jest z każdym, kto jest zrodzony z Ducha.* Koh 11,5
- (9) Odpowiedział Jemu Nikodem: „*Jak się to może stać?*”
- (10) *Odpowiadając, Jezus mu rzekł: „Ty jesteś nauczycielem Izraela i tego nie wiesz?*
- (11) *Amen, amen, powiadam ci, że to, co wiemy, mówimy, i że to, co widzimy, świadczymy. Bo świadectwa naszego nie przyjmujecie.* Jn 3,32 i 6,29 i 8,26
- (12) *Jeśli wam powiedziałem o (prawach) ziemskich i nie wierzycie, to jak uwierzycie, jeśli będę wam mówił znowu o (prawach) niebieskich?*
Wj 18,20 ; Hi 38,30 ; Ps 78,10 i 105,45 ; Mdr 9,16 ; Łk 22,21
- (13) *Nikt nie wstąpił do Niebios, tylko Ten, Który zstąpił z Niebios Syn Człowieczy, Który Jest w Niebie.* Ps 30,4 ; Rz 10,6
- (14) *I jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak ma zostać wywyższony Syn Człowieczy,* Lb 21,9 ; Jn 8,28 i 12,34
- (15) *aby każdy, kto uwierzy w Niego, miał życie wieczne.* Łk 10,25-28 ; Jn 20,31
- (16) *Albowiem tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Jednorodzonego Syna, aby (każdy), kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne.*
Jn 3,36 i 10,28 ; Rz 8,32 ; 1J 4,9n i 5,13
- (17) *Albowiem nie posłał Bóg Syna na świat, aby świat potępić, lecz aby świat został przez Niego zbawiony.* Jn 5,22.30 i 8,15n i 12,44-47 ; Dz 17,31
- (18) *Każdy, kto w Niego wierzy, nie będzie potępiony, zaś niewierzący już zostali potępieni, bo nie uwierzyli w Imię Jednorodzonego Syna Bożego.* Jn 5,24
- (19) *Ten zaś sąd (polega na tym), że Światło przyszło na świat, lecz ludzie bardziej umiłowali ciemność, aniżeli Światłość, albowiem złe są ich uczynki.*
Mt 4,16 ; Łk 2,31n ; Jn 1,5.9 i 8,12 i 9,5 ; Tt 1,16
- (20) *Bo każdy, kto czyni nieprawość, nienawidzi światła i nie przychodzi do światła, aby nie były ujawnione jego złe uczynki.*
Mt 7,21-25 i 23,3.28 ; Łk 13,23-27 ; Jn 3,20 ; Rz 2,5-7 Ef 5,11-13
- (21) *Ci zaś, którzy żyją w prawdzie, przychodzą do Światła, aby ich uczynki stały się widoczne, jako te, które są dokonane w Bogu.”* Tb 4,6 (LXX) ; Mt 5,16 ; Jk 2,18-22

Ostatnie świadectwo Jana Chrzciciela

- (22) *Potem przyszedł Jezus ze swoimi uczniami do ziemi judejskiej i tam przebywał z nimi i chrzczył.* Jn 3,26 i 4,1n
- (23) *Był też tam i Jan, który chrzczył w Aion, blisko Salemu, bo tam było wiele wód, a (ludzie) przybywali tam i byli chrzczeni,*
- (24) *albowiem Jan nie był jeszcze wtrącony do więzienia.* Mt 4,12 i 14,3 ; Mk 1,14 i 6,17
- (25) *Nastąpiła więc dyskusja pomiędzy uczniami Jana z pewnym Judejczykiem w kwestii oczyszczania (się).*
- (26) *Wtedy przyszli do Jana i rzekli mu: „Rabbi. Ten, który był z tobą, poza Jordanem, i o Którym zaświadczyłeś, że On chrzci i wszyscy przychodzą do Niego.”* Jn 3,22 i 4,1n
- (27) *Odpowiadając, Jan im rzekł: „Nie może człowiek otrzymać niczego, ani jednego, jeśli nie będzie mu to dane z Niebios.* Mt 3,12 ; Jn 19,11 ; 1Kor 4,7 ; Hbr 5,4
- (28) *Wy sami mi świadczycie o tym, że powiedziałem: nie jestem ja Pomazańcem, ale jestem posłany przed Nim.* Mal 3,1 ; Mt 11,10 ; Mk 1,2 ; Jn 1,20

Jana 3,29 – 4,13

- (29) *Ten, kto ma młodą pannę, jest panem młodym, zaś przyjaciel pana młodego, który stoi (obok), słucha go z wielką radością, ciesząc się z głosu pana młodego. Tak więc moja radość jest pełna.* Mt 9,15 ; Mk 2,19
- (30) *Jemu potrzeba wzrastać, a mnie potrzeba stawać się mniejszym.*”

Pochodzenie Chrystusa

- (31) Ten, kto przychodzi z góry, jest ponad wszystkimi, a ten, kto jest z ziemi, mówi po ziemsku. Zaś ten, kto z nieba przychodzi, jest ponad wszystkimi. Ps 30,4 ; Jn 8,23 ; Rz 10,6 ; 1J 4,5n
- (32) To zaś co widział i słyszał, to poświadcza, a jego świadectwa nikt nie przyjmuje. Jn 3,11 i 8,26
- (33) Kto przyjął Jego świadectwo, potwierdził to, że Bóg jest Prawdą. Jn 10,41 i 14,6
- (34) Albowiem, kogo posłał Bóg, mówi słowa Boga, bo Bóg daje mu bezmiary (Swojego) Ducha. Mt 10,40 ; Mk 9,37 ; Łk 4,18 i 10,16 ; Jn 4,34 i 5,24.30.37 i 6,29.38-44
- (35) Ojciec miłuje Syna i wszystko Mu oddał w Jego ręce.
- (36) Ten, kto wierzy w Syna, ma życie wieczne, zaś ten, kto jest nieposłuszny Synowi, nie ujrzy życia, ale Gniew Boży pozostanie nad nim. Łk 10,25-28 ; Jn 3,16 i 5,24 i 20,31; Ef 5,6 ; 1J 5,13

Rozdział 4

Chrystus i niewiasta z Samarii

- (1) Gdy Jezus dowiedział się, że słyszeli to faryzeusze, że Jezus gromadzi wielu uczniów i chrzci niż Jan,
- (2) lecz właściwie sam Jezus nie chrzcił, lecz Jego uczniowie to czynili. Jn 3,22-26
- (3) Opuściwszy Judeę, ponownie poszedł do Galilei.
- (4) Musiał też przejść przez Samarię. Mt 10,5 ; Łk 9,52 i 17,11
- (5) Przyszedł więc do miasta w Samarii zwanego Sychar, położonego niedaleko miejsca, które przekazał Jakub, Józefowi - swojemu synowi. Rdz 33,19 i 48,22 ; Joz 24,32
- (6) Było tam też źródło zwane Jakubowym, a Jezus zmęczony od wędrowania, siedział przy tym źródle, a było to około godziny szóstej.
- (7) (Wtedy) Przyszła niewiasta z Samarii zaczerpnąć wody, a Jezus jej rzekł: *„Daj Mi pić.”*
- (8) Jego uczniowie bowiem poszli do miasta, aby zakupić żywność.
- (9) Rzekła Mu niewiasta z Samarii: *„Jak Ty, będąc Judejczykiem, prosisz mnie, niewiastę będącą Samarytanką? Przecież Judejczycy nie lubią się z Samarytanami.”* Ezd 4,3 i 9,1-10.44 ; Łk 9,52n
- (10) Odpowiadając, Jezus jej rzekł: *„Jeśli znałabyś dar Boga i Kim jest Ten, Który ci mówi: „daj mi pić”, prosiłabyś Go, a dałby ci wodę życia.”* Jn 4,26 i 7,37n ; Ap 21,6 i 22,17
- (11) Niewiasta Mu rzekła: *„Władco, nie masz nawet czerpaka, a studnia jest głęboka, skąd więc masz wodę życia?”*
- (12) *Czy Ty jesteś większy od naszego ojca, Jakuba, który dał nam tę studnię i sam z niej pił i jego synowie, i jego trzody?”* Rdz 29,2 ; Jn 8,53
- (13) Odpowiadając, Jezus jej rzekł: *„Każdy, kto pije z tej wody, ponownie pragnąć jej będzie,*

Jana 4,14 – 37

- (14) *lecz kto pije z wody, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, ponieważ woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej do życia wiecznego.* Jn 6,35 i 7,38
- (15) *Niewiasta rzekła do Niego: „Władco! Daj mi tę wodę, abym już więcej nie pragnęła, i abym już tutaj nie przychodziła czerpać.”*
- (16) *On rzekł jej: „Idź, zawołaj swojego męża i przyjdź tutaj.”*
- (17) *Odpowiadając, niewiasta rzekła do Niego: „Nie mam męża.” Rzekł jej Jezus: „Dobrze powiedziałaś, że nie masz męża.*
- (18) *Albowiem miałaś pięciu mężów, a teraz, ten którego masz, nie jest twoim mężem. Prawdę powiedziałaś.”*
- (19) *Niewiasta Mu rzekła: „Władco, widzę, że Ty jesteś Prorokiem.* Mt 13,57 i 16,14 i 21,11.46 ; Mk 8,28 ; Jn 7,40 i 9,17
- (20) *Ojcowie nasi na tej górze kłaniali się (Bogu), a wy mówicie, że w Jerozolimie jest miejsce, gdzie trzeba się kłaniać (Bogu).”* Pwt 11,29 i 12,5-14 ; Joz 8,33 ; Ps 122,1-5
- (21) *Jezus jej rzekł: „Wierz Mi niewiasto, że nadchodzi godzina, gdy ani na tej górze, ani w Jerozolimie nie będziecie się kłaniać Ojcu.*
- (22) *Wy kłaniacie się Temu, Kogo nie znacie, my kłaniamy się Temu, Kogo znamy, bo zbawienie jest od Judejczyków.* Iz 2,3 ; Mt 1,1.17 i 22,32 ; Rz 9,3n
- (23) *Ale nadchodzi godzina, i teraz już jest, gdy prawdziwi czciciele kłaniać się będą Ojcu w Duchu i Prawdzie. Albowiem takich czcicieli pragnie Ojciec, którzy kłaniać Mu się będą w Duchu i Prawdzie.*
- (24) *Bóg Jest Duchem i znajduje takich, którzy będą Mu się kłaniać w Duchu i Prawdzie.”* Jn 14,6 ; 2Kor 3,17 ; Ef 4,21-25 ; Flp 3,3 ; 1J 3,9n.18 ; 3J 1,3n
- (25) *Niewiasta Mu rzekła: „Wiem, że przyjdzie Mesjasz, zwany Pomazańcem²⁵, a kiedy On przyjdzie – oznajmi nam wszystko.”* Jn 1,41 i 14,26
- (26) *Jezus jej rzekł: „To Ja Jestem Nim, Który ci to mówię.”* Mk 14,61n ; Jn 9,37
- (27) *Wtedy przyszli Jego uczniowie i dziwili się, że rozmawia z niewiastą. Lecz nikt z nich nie powiedział: „Czego szukasz?” Lub: „Dlaczego z nią rozmawiasz?”*
- (28) *Opuściwszy swoją stągiew – niewiasta odeszła do miast i mówiła ludziom:*
- (29) *„Idźcie i zobaczcie człowieka, który mi wszystko powiedział co uczyniłam²⁶. czy nie jest On tym Pomazańcem?”* Mt 12,23 ; Jn 7,26
- (30) *Wyszli z miasta i przyszli do Niego.*
- (31) *W tym między czasie mówiąc, prosili Go uczniowie: „Rabbi, zjedz.”*
- (32) *On zaś im odpowiedział: „Ja mam pokarm do spożycia, którego wy nie znacie.”*
- (33) *Uczniowie mówili między sobą: „Czy ktoś przyniósł Mu coś do jedzenia?”*
- (34) *Jezus im rzekł: „Moim pokarmem jest czynienie woli Tego, Który Mnie posłał i abym (do końca) wypełnił Jego dzieło* Jn 5,30.36 i 6,38 i 17,4 ; 1J 3,8
- (35) *Czy wy sami nie mówicie, że jeszcze cztery miesiące i żniwo przyjdzie? Oto powiadam wam: Podnieście wasze oczy i zobaczcie pola, już są białe, aż do żniw.* Mt 9,37 ; Łk 10,2
- (36) *Ten, który je ścina – otrzymuje zapłatę i zbiera owoc na życie wieczne, aby radował się z tym, który siał i z tym, który ścinał.*
- (37) *Albowiem te słowa są prawdziwe, że: Inny jest Ten, który sieje, a inny jest Ten, który ścina.*

25 **Pomazańcem** – gr. Chrystusem

26 **Uczyniłam** gr. myśl czyli rozgłosiłam po miasteczkach i okolicy o Zbawicielu Którego spotkała.

Jana 4,38 – 5,4

(38) *Ja posłałem was, abyście ścinali pomimo to, że się nie natrudziliście, inni się natrudzili, a wy weszliście w ich trud.*

Nawrócenie się wielu Samarytan

(39) Z tego zaś miasta wielu Samarytan uwierzyło w Niego, z powodu słów niewiasty świadczącej, że: *„Powiedział mi wszystko, co uczyniłam.”*

(40) Tak więc przyszli do Niego Samarytanie i prosili Go, aby u nich pozostał. I pozostał tam dwa dni.

(41) Jeszcze wielu uwierzyło (w Niego) z powodu Jego nauki. Mt 4,17 i 9,35 i 11,1

(42) Zaś do niewiasty mówili, że: *„Już nie z powodu twojej mowy wierzymy. Albowiem sami usłyszeliśmy, wiemy że On Jest prawdziwie Zbawicielem świata.”* 1J 4,14

(43) A po dwóch dniach, odszedł stamtąd do Galilei. Jn 4,40

(44) Albowiem sam Jezus zaświadczył, że prorok w swojej ojczyźnie nie ma szacunku. Mt 13,57 ; Mk 6,4 ; Łk 4,24

(45) Gdy więc przybyli do Galilei, widząc to wszystko, co uczynił w Jerozolimie w Święto, albowiem sami przyszli na Święto i Go przyjęli. Jn 2,23

Uzdrowienie syna urzędnika

(46) Ponownie zaś przyszedł do Kany Galilejskiej, gdzie przemienił wodę w wino, a był tam ktoś z królewskiego (dworu), którego syn chorował w Kafarnaum.

(47) Ten usłyszawszy, że Jezus przychodzi z Judei do Galilei, poszedł do Niego i prosił, aby zszedł i uleczył jego syna, który umierał. Mt 8,5-13 ; Łk 7,1-10

(48) Jezus więc powiedział do niego: *„Jeśli nie ujrzycie znaków i cudów, nie uwierzycie!”* Dn 4,2.37 (LXX) ; Mt 12,39 i 16,1 i 27,40-42 ; Mk 8,11n i 13,22 ; Jn 20,29 ; 1Kor 1,22

(49) Rzekł do Niego dworzanie królewski: *„Władco, zejdź zanim umrze moje dziecko.”*

(50) Jezus mu rzekł: *„Idź! Twój syn żyje.”* Uwierzył ten człowiek słowu, które Jezus mu powiedział i wyruszył z powrotem Mt 8,13 ; Mk 7,29 ; Łk 11,28

(51) A gdy on jeszcze schodził, słudzy jego wyszli naprzeciwko niemu, mówiąc, że jego chłopiec żyje.

(52) Wypytywał się więc ich o godzinę, w której miał się lepiej, tamci mu odpowiedzieli, że wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. Mt 8,14n

(53) Poznał więc ojciec, że w tej godzinie, w której rzekł mu Jezus: *„Twój syn żyje”* i gdy on uwierzył razem z całym swoim domem. Dz 11,14 i 16,14n,31

(54) Taki to drugi znak uczynił Jezus, gdy przyszedł z Judei do Galilei.

Rozdział 5

Uzdrowienie w Szabat

(1) Potem było Święto Judejczyków i Jezus udał się do Jerozolimy.

(2) Zaś w Jerozolimie przy owczej bramie jest sadzawka, nazywana po hebrajsku Bethesda, która miała pięć portyków.

(3) W nich leżało mnóstwo chorych, niewidomych, chromych i sparaliżowanych

(4) Anioł Jahweh zstępował w swoim czasie do sadzawki i poruszał wodę, a kto pierwszy wszedł do sadzawki po poruszeniu się wody, odzyskiwał zdrowie niezależnie od tego, co mu dolegało.

Jana 5,5 – 26

- (5) Był też tam pewien człowiek, który od trzydziestu ośmiu lat był złożony chorobą.
- (6) Ujrawszy go leżącego i wiedząc, że długi czas cierpi, Jezus rzekł do niego: „*Czy chcesz być zdrowy?*”
- (7) Chory odpowiedział Mu: „*Władco, nie mam człowieka, który by mnie wrzucił do sadzawki, wtedy, kiedy porusza się woda, bo w tym czasie kiedy ja przychodzę – inny schodzi przede mną.*”
- (8) Jezus mu rzekł: „*Wstań! Zabierz swoją matę i chodź!*” Mt 9,6 ; Mk 2,11 ; Łk 5,24
- (9) I zaraz stał się ten człowiek zdrowy, zabrał swoją matę i chodził, a w tym dniu był Szabat. Mk 2,12 ; Łk 5,25 i 13,14 ; Jn 9,14
- (10) Wtedy rzekli Judejczycy do uzdrowionego: „*Jest Szabat i nie możesz wziąć i zabrać teraz swojej maty.*” Jr 17,21 ; Mt 12,12 ; Mk 2,27n ; Łk 6,5,9
- (11) On zaś im odpowiedział: „*Ten, Który mnie uzdrowił, On mi powiedział: Zabierz swoją matę i chodź.*” Mt 17,5 ; Mk 9,7 ; Łk 11,28 ; Jn 2,5 ; Dz 4,19 i 5,29
- (12) Spytali więc go: „*Kto jest tym Człowiekiem, który ci rzekł: Zabierz i chodź?*”
- (13) Uzdrowiony nie wiedział, Kto Nim jest, albowiem Jezus odszedł od tłumu, który był w tym miejscu. Mt 8,18 i 13,36 ; Mk 4,36 i 7,17 ; Jn 6,2n.15
- (14) Potem znalazł go Jezus w Świątyni i powiedział mu: „*Oto zostałeś uzdrowiony. Uważaj i nie grzesz, już (więcej) aby ci się nic gorszego nie przydarzyło.*” Mt 3,8 ; Łk 7,47-49 ; Jn 8,11
- (15) Gdy odszedł ten człowiek i oznajmił to Judejczykom, że jest Nim Jezus, Który go uzdrowił. Jn 9,11
- (16) I dlatego Judejczycy prześladowali Jezusa, bo uczynił to w Szabat. Mt 12,14
- (17) Zaś Jezus im rzekł: „*Ojciec Mój działa aż dotąd i Ja działam.*” Jn 10,30 i 17,11
- (18) Dlatego więc jeszcze bardziej usiłowali Go zabić, bo nie tylko rozwiązywał Szabat, ale że Swoim Ojcem nazywał Boga, czyniąc się równym Bogu! Mt 14,5 i 26,4 ; Mk 2,27n i 14,1 ; Łk 6,5 ; Jn 7,1.25 i 8,37-40 i 10,30-33 i 11,53

Działanie Ojca i dzieła Syna

- (19) Odpowiadając, rzekł im Jezus: „*Amen, amen, powiadam wam: Nie może Syn nic od Siebie uczynić, jeśli nie widziałby czegoś jak Ojciec czyni. Albowiem co On czyni, podobnie i Syn czyni.*” Jn 5,30 i 8,28
- (20) Albowiem Ojciec miłuje Syna i wszystko Mu pokazuje, co Sam czyni i jeszcze większe pokaże wam dzieła, abyście i wy się dziwili. Jn 3,35 i 5,36 i 6,29 i 10,17 i 15,9 i 17,23n ; 1J 3,8
- (21) Albowiem jak Ojciec wskrzesza umarłych i ich ożywia, tak samo i Syn ożywia tych, których chce. Mt 11,4-6 i 28,7 ; Jn 5,30 i 11,25 ; Rz 4,17 ; Ef 2,5
- (22) Albowiem Ojciec nikogo nie sądzi, ale cały sąd dał Synowi tak,
- (23) aby wszyscy czcili Syna jak czczą i Ojca. Kto nie czci Syna, nie czci Ojca, Który Go posłał. Łk 10,16 ; Jn 4,21 ; Flp 2,10n
- (24) Amen, amen, powiadam wam, że każdy, kto słucha Moich słów i wierzy Temu, Który Mnie posłał, ma życie wieczne i na sąd nie przyjdzie, ale przejdzie ze śmierci do życia. Jn 3,15-18 i 8,51 i 12,44-50 ; 1J 3,14
- (25) Amen, amen, powiadam wam, że nadchodzi godzina i teraz już jest, gdy umarli usłyszą głos Syna Bożego. A ci którzy usłyszą – żyć będą! Mt 27,52n ; Mk 5,41 ; Łk 7,14 i 8,54 ; Jn 5,28 i 11,43
- (26) Albowiem jak Ojciec ma życie w Sobie, tak też i dał Synowi Życie, aby miał je w Sobie. Jn 1,4

Jana 5,27 – 47

- (27) *I dał Mu też władzę czynienia Sądu, bo jest Synem Człowieczym.*
Jn 5,22 i 8,16 i 9,39 i 12,48 ; Dz 10,42 i 17,31
- (28) *Nie dziwcie się temu, bo nadchodzi godzina, w której wszyscy, którzy są w grobach, usłyszą Jego głos*
Mt 27,52n ; Mk 5,41 ; Łk 7,14 i 8,54 ; Jn 5,25 i 11,43
- (29) *i wyjdą oni – ci, którzy czynili dobro na zmartwychwstanie do życia, a ci którzy czynili zło, powstaną na sąd.*
Dn 12,2 ; Dz 24,15 ; Ap 20,5n
- (30) *Ja sam czynić od Siebie nic nie mogę – tylko to, co słyszę i sądzę, bo Mój sąd jest sprawiedliwy, ponieważ nie szukam własnej woli, ale woli Tego, Który Mnie posłał.*
Jn 5,19 ; Łk 22,42 ; Jn 4,34 i 6,38
- (31) *Jeśli Ja świadczyć będę o Sobie, świadectwo Moje nie jest prawdziwe.*
- (32) *Jest jednak Ktoś inny, Który świadczy o Mnie i wiem, że Jego świadectwo jest prawdziwe, bo On świadczy o Mnie.*
Jn 1,15.34 i 3,26 i 8,13-18 i 10,25 i 19,35 ; 1J 5,6-9
- (33) *Wy posłaliście do Jana (przedstawicieli), a on prawdziwie zaświadczył.*
Mk 1,7 ; Łk 3,16 ; Jn 1-19-27
- (34) *Ja zaś nie od człowieka biorę świadectwo, ale wam to mówię, abyście i wy zostali zbawieni.*
Jn 10,30 i 17,11 ; 1J 5,9
- (35) *On był zapaloną lampą, która się ukazała, lecz wy chcieliście się radować w tym czasie w Jego świetle.*
- (36) *Ja zaś mam większe świadectwo, aniżeli Jan, albowiem dzieła, które dał Mi Ojciec abym je dopełnił są to te dzieła (które) świadczą o Mnie, że Ojciec Mnie posłał,*
Jn 3,11-21 i 5,17 i 10,30 i 17,11 ; 1J 3,8
- (37) *Ten, Który Mnie posłał – Ojciec, On zaświadczył o Mnie, mimo to, że nigdy nie słyszeliście Jego głosu, ani nie widzieliście Jego Postaci,*
Mt 3,17 ; Mk 1,11 ; Łk 3,22 ; Jn 1,18 i 5,32 i 8,18 ; 1J 5,9
- (38) *bo nie macie Jego słowa, które by w was pozostało, ponieważ nie wierzycie w Tego, Którego On posłał.*
Jn 6,29 ; 1J 2,14
- (39) *Badacie Pisma, bo wydaje się wam, że w nich macie życie wieczne, ponieważ to one świadczą o Mnie.*
Łk 24,27.44 ; Jn 14,6 ; Dz 13,27 ; 1P 1,10n
- (40) *Nie chcecie więc przyjść do Mnie, abyście mieli życie (wieczne).*
Łk 10,25-28
- (41) *Nie przyjmuję chwały od ludzi,*
Jn 12,43
- (42) *ale znam was, że nie macie w sobie miłości do Boga.*
Wj 20,1-11 ; Pwt 5,6-15 i 6,5
- (43) *Ja przyszedłem w Imieniu Mojego Ojca i Mnie nie przyjmujecie. Jeśliby inny przyszedłby we własnym imieniu, tego przyjmiecie.*
Mt 13,17.57 i 23,34-37
- (44) *Jak więc wy możecie uwierzyć, biorąc od siebie chwałę, a nie szukacie Chwały Jedynego Boga?*
Jn 12,43
- (45) *Niech się więc wam nie wydaje, że Ja was oskarżać będę przed Ojcem. Jest ten, który was oskarży – Mojżesz, w którym to wy pokładacie nadzieję.*
Pwt 5,6-22 i 31,26n
- (46) *Albowiem gdybyście uwierzyli Mojżeszowi i mnie byście wierzyli, bo on o Mnie napisał.*
Pwt 18,15 ; Łk 24,27 ; Dz 3,22 i 7,37
- (47) *Jeśli zaś jego pismom nie wierzycie, jakże uwierzycie Moim słowom?”*
Łk 16,31

Jana 6,1 – 23

Rozdział 6

Cuda Jezusa

- (1) Potem Jezus poszedł w okolice Morza tyberiadzkiego do Tyberiady.
- (2) Towarzyszył Mu wielki tłum, który oglądał znaki jakie czynił wśród chorych.
Mt 4,25 i 8,1 i 12,15 i 14,14.35n i 19,2 i 20,29 ; Mk 5,24 ; Łk 9,11 ; Jn 2,23 i 6,14
- (3) Jezus wszedł na górę i tam siedział ze Swoimi uczniami.
- (4) było blisko Święto Judejczyków – Pascha. Mt 5,1 i 24,3 ; Mk 3,13 ; Łk 22,39
- (5) Jezus podniósłszy Swoje Oczy, ujrzał, że liczny tłum przyszedł do Niego i rzekł do Filipa: „*Skąd kupimy chleba, aby się najedli?*”
- (6) To zaś powiedział, wystawiając go na próbę, albowiem sam wiedział, co ma czynić.
- (7) Odpowiedział Jemu Filip: „*Za dwieście denarów nie wystarczy im chleba, aby każdy mógł trochę otrzymać.*”
- (8) Rzekł Mu jeden z Jego uczniów – Andrzej brat Szymona Piotra:
- (9) „*Jest tu chłopiec, który ma tu pięć chlebów z jęczmienia i dwie ryby, ale co to jest dla tak wielu?*” Mt 14,17 i 15,34n ; Mk 6,38
- (10) Jezus im rzekł: „*Każcie ludziom się ułożyć*”; gdyż była w tym miejscu wysoka trawa. Rozłożyli się więc mężowie w liczbie około pięciu tysięcy.
- (11) Jezus wziął więc chleby i uczyniwszy dziękczynienie rozdał współjeźącym, podobnie ryby – tyle ile chcieli.
- (12) A gdy się już nasycili, rzekł do swoich uczniów: „*Zabierzcie resztę ułomków, aby nic nie przepadło.*”
- (13) Zebrali więc i napełnili dwanaście koszy ułomków z pięciu chlebów jęczmiennych, które pozostały po tych, którzy je spożyli.
Mt 14,13,21 i 15,32-39 ; Mk 6,30-44 ; Łk 9,10-17
- (14) Ludzie, którzy to widzieli jakiego dokonał cudu, mówili: „*On jest prawdziwym Prorokiem, który przyszedł na świat.*” Pwt 18,15-18 ; Dz 3,22 i 7,37
- (15) Jezus więc znając, że zamierzają przyjść i porwać Go, aby uczynić Królem, Sam ponownie uciekł na górę. Mt 14,23 i 15,29 ; Mk 6,46 ; Łk 6,12 ; Jn 18,36

Chrystus chodzi po wodzie

- (16) Kiedy zaś nastał już wieczór, Jego uczniowie poszli nad morze.
- (17) A wszedłszy do łodzi, płynęli łodzią do Kafarnaum i gdy ciemność już nastąpiła, Jezus do nich nie przyszedł.
- (18) Zaś morze było wzburzone potężnym i silnym wiatrem.
- (19) Przepłynawszy więc dwadzieścia pięć stadiów lub trzydzieści, zobaczyli Jezusa chodzącego po morzu blisko łodzi i złękli się. Mt 14,22-27 ; Mk 6,45-52
- (20) A On zaś im rzekł: „*Ja Jestem, nie lękajcie się!*”
Mt 14,27 i 17,17 i 28,10 ; Mk 5,36 i 6,50 ; Jn 3,35 i 10,17 i 15,9 i 17,23n
- (21) Chcieli więc wziąć Go do łodzi, ale łódź już przybyła do brzegu, do którego zmierzali.

Chrystus Chlebem Życia

- (22) Nazajutrz tłum stojący na brzegu morza, ujrzał inną łódź poza tą jedną, którą płynęli Jego uczniowie. Ludzie pamiętali również, że Jezus nie wszedł do łodzi, ale sami uczniowie nią płynęli.
- (23) Ale kiedy przybyły łodzie z Tyberiady blisko tego miejsca, gdzie spożywali chleb, tam gdzie się modlił. Jn 6,11n

Jana 6,24 – 46

- (24) Gdy tłum zobaczył, że Jezusa tam nie ma ani Jego uczniów, sami weszli do łodzi i przybyli do Kafarnaum, szukając Jezusa.
- (25) A znalazłszy Go po drugiej stronie morza, rzekli Mu: „*Rabbi, kiedy się tu zjawieś?*”
- (26) Jezus im odpowiedział: „*Amen, amen, powiadam wam: szukacie Mnie, bo widzieliście znaki i nasyciliście się chlebami.*” Mt 14,13,21 ; Mk 6,30-44 ; Łk 9,10-17
- (27) *Nie zabiegajcie więc o pokarm, który ginie, ale o pokarm, który pozostanie na życie wieczne, a który to da wam Syn Człowieczy, albowiem Jego Ojciec Bóg zapieczętował.*” Jn 4,14 i 6,50-58
- (28) Powiedzieli więc do Niego: „*Co mamy czynić, abyśmy dokonywali dzieł Boga?*”
- (29) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „*To jest dziełem Boga, abyście wierzyli w Tego, Którego On posłał.*” Jn 3,15-18 i 9,4 i 10,37 i 15,24 i 17,4 ; 1J 3,8
- (30) Powiedzieli więc Mu: „*Jaki uczynisz więc znak, abyśmy zobaczyli i Tobie uwierzyli? Co (dla nas) uczynisz?*” Jn 2,18
- (31) *Ojcowie nasi spożywali mannę na pustyni jak jest napisane:* Wj 16,15 ; Lb 11,7-9
„*Dałeś im chleb z nieba, aby jedli.*” Ps 78,24 i 105,40 ; Ne 9,15 ; Jn 6,49-58
- (32) A Jezus odpowiedział im: „*Amen, amen, powiadam wam, nie Mojżesz dał wam chleb z Nieba, ale Ojciec Mój daje wam prawdziwy Chleb z Nieba.*”
- (33) *Albowiem chlebem Boga jest Ten, Który zstąpił z Nieba dając Życie Światu.*” Jn 4,34 i 6,41-51
- (34) Powiedzieli więc do Niego: „*Władco, zawsze dawaj nam tego chleba.*” Mt 6,11 ; Łk 11,3 ; Jn 4,15
- (35) Jezus im rzekł: „*Ja Jestem tym Chlebem Żywym, a ten, kto do Mnie przyjdzie, nie zazna głodu; a ten, kto we Mnie wierzy – nigdy nie będzie pragnął.*” Mt 4,4 i 11,28 i 16,12 i 26,26 ; Łk 22,19 i 24,30 ; Jn 3,15-18 i 4,14 i 6,48-51-58
- (36) *Dlatego wam powiedziałem, że widzicie Mnie, a nie wierzycie.* Mt 13,15 ; Jn 20,29
- (37) *Wszystko, co daje Mi Ojciec – do Mnie przyjdzie, a ten, kto do Mnie przyjdzie, nie wyrzucę go (precz) na zewnątrz.* Mt 11,28 ; Jn 17,2.7.24
- (38) *Bo nie zstąpiłem z Nieba, aby czynić własną Wolę, ale Wolę Tego, Który Mnie posłał.* Mt 12,50 i 26,39 ; Mk 14,36 ; Łk 22,42 ; Jn 4,34 i 5,30 ; Flp 2,8
- (39) *To jest wolą Tego, Który Mnie posłał, aby wszystko, co Mi dał – nie stracił z tego, ale wskrzesił to w dniu ostatecznym.* Jn 5,28n i 6,44-54 10,28n i 17,12 i 18,9
- (40) *Albowiem to jest wolą Ojca Mojego, aby każdy, kto widzi Syna i wierzy w Niego miał życie wieczne, a Ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym.* Ap 20,5n
- (41) Judejczycy więc szemrali z Jego powodu, bo mówił: „*Ja Jestem Chlebem, Który zstąpił z Nieba*” Jn 3,13 i 6,33-35-51-58
- (42) I mówili: „*Czy On nie jest Jezusem, synem Józefa, którego my znamy oraz ojca i Jego matkę?*” *Jakże więc może On teraz mówić, że z Nieba zstąpił?*” Mt 13,55 ; Mk 6,3 ; Łk 4,22
- (43) Odpowiadając im Jezus rzekł: „*Nie szemrajcie między sobą!*” Mt 2,25 i 9,4 i 12,25 ; Łk 5,22 i 9,47 i 11,17
- (44) *Nikt nie może przyjść do Mnie, jeśli Go Mój Ojciec nie pociągnie, a Który Mnie wysłał, a żebym i Ja wskrzesił go w dniu ostatecznym.* Jn 6,39n-65 i 11,24
- (45) *Tak jak jest to zapisane u proroków: I wszyscy będą wyuczeni przez Boga. Każdy, kto usłyszał pouczenie od Ojca, przyjdzie do Mnie.* Iz 54,13 ; 1Tes 4,9
- (46) *Nie dlatego, że ujrzał Ojca jedynie Ten, Który jest z Boga – On widział Ojca.*” Jn 1,18 i 3,13

Jana 6,47 – 71

- (47) Amen, amen powiadam wam: Ten kto wierzy, ma życie wieczne.
Łk 10,25-28 ; Jn 3,15-18
- (48) Ja Jestem Chlebem Życia!
Łk 8,21 i 11,28 ; Jn 6,41
- (49) Ojcowie wasi jedli mannę na pustyni i poumierali.
Wj 16,15 ; Lb 11,7-9 ; Ps 78,24 i 105,40 ; Ne 9,15 ; Jn 6,58
- (50) Ten jest chlebem, Który zstąpił z Nieba, aby każdy kto Go spożywa, nie umarł.
- (51) Ja Jestem Żywym Chlebem, Który zstąpił z Nieba, jeśli ktoś spożywa z Tego Chleba – życie będzie na wieki. Zaś chlebem, który Ja mu dam jest Moje Ciało, za życie świata.”
Mt 12,50 i 26,39 ; Mk 14,36 ; Łk 22,42 ; Jn 4,34 i 5,30 i 6,33.58 ; Flp 2,8
- (52) Judejczycy zaczęli nawzajem się sprzeczać, mówiąc: „Jak On może dać Swoje Ciało do spożycia?”
- (53) Jezus im odpowiedział: „Amen, amen, powiadam wam, jeśli nie spożyjecie Ciała Syna Człowieczego i nie wypijecie Jego Krwi – nie macie życia w sobie.
Mt 10,38 i 16,24 ; Łk 9,23 ; Jn 6,68
- (54) Ci, którzy spożyją Moje Ciało i wypiją Moją Krew – mają życie wieczne, a Ja ich wskrzeszę w dniu ostatecznym.
- (55) Albowiem Moje Ciało Jest prawdziwym pokarmem, Krew Moja jest prawdziwym napojem.
Łk 22,19n ; Jn 6,39-44.68 i 11,24 ; 1Kor 11,24-30 ; 1Tes 1,6 ; Ap 7,14
- (56) Kto spożywa Moje Ciało i piję Moją Krew pozostanie we Mnie, a Ja w Nim.
- (57) Jak posłał Mnie żyjący Ojciec i Ja żyję przez Ojca, a ten, kto Mnie spożywa, będzie żył przez Mnie.
- (58) On Jest Chlebem, Który zstąpił z Nieba, a nie tamten, którzy jedli wasi ojcowie i poumierali. Każdy, kto spożywa ten Chleb – będzie żył na wieki.”
- (59) To powiedział, nauczając w Synagodze w Kafarnaum.
- ### Słowa życia wiecznego
- (60) Wielu Jego uczniów, którzy to usłyszeli, mówili: „Trudna jest to mowa i kto może Go słuchać?”
- (61) Wiedząc o tym (w Sobie) Jezus, że szemrają Jego uczniowie, rzekł im: „To was obraża?”
- (62) (A co,) jeśli więc ujrzycie Syna Człowieczego, wstępującego tam, gdzie był najpierw?
- (63) Duch jest Tym, Który ożywia, ciało nic nie pomoże. Słowa, które Ja wam powiedziałem są Duchem i Życiem.
Jn 6,68 ; Dz 1,9-11 ; 2Kor 3,6
- (64) Ale są z was i tacy, którzy w to nie wierzą.” Albowiem Jezus od początku wiedział, którzy to są niewierzący Mu i kim jest ten, który miał Go wydać.
Mt 2,25 i 9,4 i 12,25 i 26,11 ; Mk 14,18 ; Łk 5,22 i 9,47 i 11,17 ; Jn 2,24n i 13,11
- (65) I rzekł: „Dlatego wam powiedziałem, że nikt nie może przyjść do Mnie, jeśli nie jest mu to dane od Ojca.”
Mt 11,13 ; Jn 13,18 i 15,19 ; Dz 9,15 ; Rz 9,16
- (66) Od tego momentu wielu Jego uczniów odeszło w tył i więcej już z Nim nie chodziło.
- (67) Wtedy Jezus rzekł do dwunastu: „Czy i wy chcecie odejść?”
- (68) Odpowiedział Mu Szymon Piotr: „Władco, do kogo pójdziemy? Ty masz słowa Życia Wiecznego,
Jn 12,44-50
- (69) a my uwierzyliśmy i poznaliśmy, że Ty Jesteś Święty Bóg!”
- (70) Odpowiedział im Jezus: „Czy nie Ja was dwunastu Sobie wybrałem? A jeden z was jest diabłem!”
Jn 8,44n
- (71) Mówił zaś to o Judzie, synu Szymona z Kariotu, albowiem on, miał Go wydać – jeden z dwunastu.
Jn 12,4

Jana 7,1 – 22

Rozdział 7

Powątpiewania o Chrystusie

- (1) Potem Jezus chodził po Galilei, albowiem nie chciał już chodzić w Judei, bo Judejczycy usiłowali Go zabić. Mt 26,4 ; Jn 5,18 i 7,19.25 i 8,37-40
- (2) Tymczasem zbliżało się Święto Namiotów w Judei. Kpł 23,34
- (3) Powiedzieli więc do Niego Jego bracia: „*Odejdź stąd i idź do Judei, aby Twoi uczniowie zobaczyli Twoje dzieła, które czynisz.*”
- (4) *Albowiem nikt, kto coś czyni w ukryciu, nie może być znaleziony. Jeśli to czynisz, ukaż się światu.*”
- (5) Albowiem nawet Jego bracia w Niego nie wierzyli. Mt 12,46n ; Mk 3,31n
- (6) Jezus więc im odrzekł: „*Mój czas jeszcze nie nadszedł, ale wasz czas jest dla was zawsze odpowiedni.*” Jn 2,4 i 7,30 i 8,20
- (7) *Świat nie może was nienawidzić. Mnie zaś nienawidzi, bo Ja zaświadczam o nim, że jego czyny są złe.* Mt 10,22 i 24,9 ; Mk 13,13 ; Łk 6,22 ; Jn 3,19n i 15,18 ; 1J 3,12n
- (8) *Wy pójdziecie na Święto, Ja zaś nie pójdę na Święto, bo to nie jest jeszcze Moja godzina.*”
- (9) To im powiedziawszy, sam pozostał w Galilei.
- (10) A gdy Jego bracia udali się na Święto, wtedy sam poszedł w niewidoczny dla nich sposób – jakby w ukryciu.

Święto Namiotów

- (11) Judejczycy zaczęli Go szukać podczas Święta i mówili: „*Gdzie On jest?*”
- (12) Także wśród tłumów szemrano z Jego powodu. Jedni mówili, że Jest Dobry, inni zaś mówili, że nie – bo zwodzi lud.
- (13) Lecz nikt otwarcie o Nim nie mówił ze strachu przed Judejczykami. Jn 9,22

Pochodzenie nauki Jezusa

- (14) Gdy minęła już połowa Święta, wszedł Jezus do Świątyni i nauczał.
- (15) A Judejczycy dziwili się i mówili: „*Skąd On zna Pisma, skoro się nie uczył?*” Mt 13,54 ; Łk 2,47 i 24,45 ; Jn 5,39 ; 1Kor 2,12-16
- (16) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „*Moja nauka nie jest Moją nauką, ale Tego, Który Mnie posłał.*” Wj 19,5 ; Jn 12,49 i 14,10
- (17) *Jeśli ktoś chce czynić Jego wolę, pozna, czy ta nauka jest od Boga, czy Ja Sam mówię od Siebie.*
- (18) *Ten, kto od siebie samego mówi – szuka własnej chwały, zaś ten, kto szuka chwały Tego, Który Go posłał – ten jest prawdomówny i nie ma w nim Nieprawości.* Jn 8,50
- (19) *Czy nie Mojżesz dał wam Prawo, a nikt z was nie przestrzega Prawa? Dlaczego więc usiłujecie Mnie zabić?*” Jn 1,17 i 5,18 i 7,1.25 i 8,37 ; Dz 7,53 ; Rz 2,21-24
- (20) Tłum odpowiedział: „*Demona masz! Kto Cię usiłuje zabić?*” Mt 12,24-27.31n ; Mk 3,22 ; Łk 11,15 ; Jn 8,48.52 i 10,20
- (21) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „*Dokonałem jednego dzieła, a wy wszyscy się dziwicie.*” Jn 5,16
- (22) *Dlatego Mojżesz dał wam obrzezanie, które pochodziło od ojców, a nie od Mojżesza – i wy w Szabat obrzezujecie człowieka.* Rdz 17,10-13 ; Kpł 12,3 ; 1Kor 7,19

Jana 7,23 – 39

(23) *Jeśli wy obrzezujecie człowieka w Szabat, aby Prawo Mojżesza nie zostało rozwiązane, to dlaczego jesteście pełni wściekłości przeciwko Mnie, ponieważ uzdrowiłem człowieka w Szabat?*²⁷ Mt 12,10-12 ; Mk 3,2 ; Jn 5,8n.16

(24) *Nie sądzcie z pozoru, ale sprawiedliwym sądem osądzajcie!*
Iz 11,3n ; Kpł 19,15 ; Mt 7,2 ; Jn 8,15

Godność Mesjasza

(25) *Niektórzy więc mówili z Jerozolimczyków: „Czy nie jest Nim Ten, którego próbują zabić,* Jn 5,18 i 7,1.19 i 8,37.40

(26) *bo otwarcie mówi, a oni nic Mu nie mówią. Czy przywódcy nasi prawdy nie poznali, że On jest Chrystusem?* Mt 27,63 ; Jn 11,49-52

(27) *Ale my wiemy skąd On jest, zaś Pomazaniec gdy przyjdzie, nikt się nie dowie, skąd jest.*” Jn 9,29

(28) *Jezus, nauczając w Świątyni zawołał i rzekł: „Wy Mnie znacie i wiecie, skąd Jestem. Ja Sam od Siebie nie przyszedłem, ale jest Prawdziwy Ten, Który Mnie posłał, Którego wy nie znacie.*

(29) *Ja Go znam, bo od Niego Jestem i On Mnie posłał.*” Jn 8,55 i 17,25

(30) *Pragnęli Go pojmać, lecz nikt jednak nie położył na Niego swojej ręki, bo jeszcze nie nadeszła Jego godzina.* Jn 2,4 i 7,6.44 i 8,20

(31) *Zaś z licznego tłumu wielu uwierzyło i mówiło: „Gdy przyjdzie Pomazaniec, potężniejsze znaki uczyni od tych, które On uczynił.”*
Jn 2,23 i 8,30 i 10,42 i 11,45 i 12,11.42

(32) *Usłyszawszy to faryzeusze, jak tłum o Nim szepcze, wysłali arcykapłani i faryzeusze pachołków, aby Go pojmać.*

Zamiar pojmania Chrystusa

(33) *Jezus więc rzekł: „Jeszcze krótko jestem z wami i odchodzę do Tego, Który Mnie posłał.*” Jn 13,33 i 16,5

(34) *Szukać Mnie będziecie i nie znajdziecie Mnie, bo gdzie Ja jestem, wy przyjść nie możecie.*” Mt 7,21-25 ; Jn 8,21 i 13,33-36 i 17,24

(35) *Judejczycy mówili między sobą: „Gdzie On ma pójść, że mamy Go szukać? Czy do rozproszonych hellenistów zamierza wyruszyć i ich nauczać?*

(36) *Co to jest za nauka, którą mówi: Szukać Mnie będziecie i nie znajdziecie Mnie. Lub: Gdzie Ja Jestem – wy przyjść nie możecie?”*

Strumienie żywej wody

(37) *W ostatnim zaś dniu tych wielkich Świąt Jezus stanął, mówiąc: „Jeśli ktoś pragnie, niech przyjdzie do Mnie i niech pije,* Kpł 23,36 ; Jn 4,10-14

(38) *ci którzy we Mnie wierzą, jak mówi Pismo: Z Jego wnętrza popłyną rzeki wody żywej.*” Prz 18,4 ; Iz 58,11

(39) *To zaś im mówił o Duchu, Którego mieli otrzymać ci, którzy w Niego uwierzyli. Albowiem jeszcze nie mieli Ducha, ponieważ Jezus nie został wywyższony.*²⁸

Mk 16,19n ; Łk 24,45.48 ; Jn 16,7 i 20,22 ; Dz 2,4

²⁷ Dotyczy człowieka urodzonego w szabat, gdyż obrzezano go ósmego dnia po urodzeniu.

²⁸ Wywyższony; czyli UWIELBIONY JAK BÓG.

Jana 7,40 – 8,11

Rozłam wśród ludu

- (40) (Niektórzy) z tłumu usłyszawszy te słowa, mówili: „*On jest prawdziwym Prorokiem!*” Pwt 18,15 ; Mt 14,5 i 16,14 i 21,46 ; Jn 6,14 ; Dz 3,22 i 7,37
- (41) Inni zaś mówili: „*On jest Pomazańcem*” A jeszcze inni mówili: „*Czy Chrystus przyjdzie z Galilei?*” Jn 4,29 i 7,26.52 i 19,19 ; Dz 2,22 i 9,22
- (42) „*Czy Pismo nie mówi, że z nasienia Dawida i z wioski Betlejemskiej, w której mieszkał Dawid przyjdzie Mesjasz?*” 2Sm 7,12 ; Ps 89,4n ; Mi 5,2 ; Mt 2,5n
- (43) I tak właśnie nastąpił rozłam w tłumie z Jego powodu. Jn 9,16 i 10,19
- (44) Niektórzy z nich, chcieli Go pojmać, ale nikt nie śmiało położyć na Niego ręki. Mt 26,45 ; Jn 7,30 i 8,20 i 12,27

Niewiara przywódców żydowskich

- (45) Przyszli więc słudzy do arcykapłanów i faryzeuszy, a oni im powiedzieli: „*Dlaczego Go nie pochwyciliście?*”
- (46) Słudzy odpowiedzieli: „*Nigdy tak nie przemawiał żaden człowiek.*”
- (47) Odpowiadając im faryzeusze, rzekli: „*Czy i wy zostaliście zwiedzeni?*”
- (48) *Czy któryś z faryzeuszów i przywódców uwierzył w Niego?* Jn 12,42n
- (49) *Ale ten tłum, nie zna Prawa i jest przeklęty.*” Wj 20,1-17 ; Pwt 5,6-21 ; Łk 10,25-28
- (50) Rzekł do nich Nikodem ten, który sam przedtem przyszedł do Niego:
- (51) „*Czy nasze Prawo nie sądzi człowieka, zanim go najpierw nie przesłucha i nie pozna, dlaczego tak czyni?*” Pwt 1,16
- (52) Odpowiadając, tak rzekli do Niego: „*Czy i ty jesteś z Galilei? Zbadaj i zobacz, że z Galilei (żaden) prorok nie powstał.*”²⁹ Jn 1,46 i 7,41
- (53) I rozeszli się, każdy do swojego domu.

Rozdział 8

Niewiasta przyłapana na cudzołóstwie

- (1) Jezus zaś poszedł na górę Oliwną. Łk 21,37
- (2) Ponownie o brzasku przybył do Świątyni, a cały lud przyszedł do Niego i usiadłszy, nauczał ich. Mt 26,55
- (3) Uczni w Piśmie i faryzeusze przyprowadzili niewiastę przyłapaną na cudzołóstwie i postawili ją na środku,
- (4) rzekli do Niego: „*Nauczycielu, tą niewiastę przyłapano na cudzołóstwie.*” Kpł 20,10
- (5) *Możesz nam w Prawie nakazać takie kamienować, co więc Ty powiesz?*”
- (6) Tak mówili, aby wypróbować Go, aby mieć powód Go oskarżyć. Zaś Jezus schyliwszy się, rysował Palcem na ziemi. Mt 22,15
- (7) Gdy jednak oni nie przestawali Go pytać, podniósł się i im rzekł: „*Kto z was jest bezgrzeszny, niech pierwszy w nią rzuci kamieniem.*” Pwt 17,7 ; Rz 8,2-4 ; 1J 1,7-9 i 3,4-10
- (8) I ponownie pochyliwszy się, pisał na ziemi.
- (9) Oni to usłyszawszy, wychodzili jeden po drugim, począwszy od starszych tak, że pozostał On sam i ta niewiasta, która (stała) w środku. Mt 22,22
- (10) Zaś Jezus postawszy, rzekł do niej: „*Gdzie oni są? Nikt cię nie osądził?*”
- (11) Ona zaś powiedziała: „*Nikt, Władco.*” Jezus jej rzekł: „*Nawet i Ja cię nie osądzam. Idź i od teraz już nie grzesz (więcej)!*” Mt 3,8 ; Łk 7,47-49 ; Jn 5,14

Jana 8,12 – 30

Światłość świata

- (12) „Ja Jestem Światłością świata, ci, którzy Mi towarzyszą, nie będą chodzili w ciemnościach, ale posiadają światłość i życie.” Iz 49,6 ; Jn 1,4n.9 i 9,5 i 12,46
- (13) Powiedzieli Mu więc faryzeusze: „Ty o Sobie Samym tak mówisz, bo świadectwo Twoje nie jest prawdziwe.” Jn 5,31
- (14) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „Chociaż Ja świadectwo daję o Sobie Samym, Moje świadectwo jest prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i gdzie odchodzę. Wy zaś nie wiecie, skąd przychodzę i gdzie odchodzę.” Jn 7,28 i 9,29 i 13,3 i 16,28
- (15) Wy sądzicie według ciała, a Ja (teraz) nie sądzę nikogo. 1Sm 16,7 ; Jn 7,24 i 12,47
- (16) A jeśli Ja już sądzę, to Mój Sąd jest prawdziwy, bo Ja nie jestem Sam, ale jest Mój Ojciec, Który Mnie posłał. Jn 5,30.37 i 8,29
- (17) W waszym Prawie jest napisane, że świadectwo dwóch ludzi jest prawdziwe. Pwt 17,6 i 19,5 ; Jn 1,7n
- (18) Ja Jestem Tym, Który świadczy o Sobie Samym oraz Ojciec też świadczy o Mnie, Który Mnie posłał.” 1J 5,9
- (19) Powiedzieli więc do Niego: „Gdzie jest Twój Ojciec?” Jezus odpowiedział: „Ani Mnie nie znacie, ani Mojego Ojca. Jeżelibyście Mnie znali to i Mojego Ojca byście znali.” Jn 14,7 i 16,3
- (20) Te słowa powiedział przy skarbcu, nauczając w Świątyni i nikt nie pojął Go, bo jeszcze nie nadeszła Jego godzina. Mt 25,13 i 26,45 ; Mk 5,7 i 14,34.41 ; Łk 22,53 ; Jn 4,53 i 5,25 i 7,30 i 12,23-27

Mowa o Królestwie Niebieskim

- (21) Ponownie więc im powiedział: „Ja odchodzę i szukać Mnie będziecie, i poumieracie w waszym grzechu. Gdzie Ja odchodzę, wy przyjść nie możecie.” Jn 7,34-36 i 13,33
- (22) Judejczycy mówili (między sobą): „Czy chce się zabić? Bo mówi: Gdzie Ja odchodzę, wy pójść nie możecie.”
- (23) On rzekł im: „Wy jesteście z niskości, a Ja Jestem z Wysokości, wy jesteście z tego świata, Ja zaś nie jestem z tego świata.” Jn 3,31 i 17,14
- (24) Dlatego wam powiedziałem, że pomrzecie w swoich grzechach. Albowiem jeśli nie uwierzycie, że JA JESTEM – pomrzecie w waszych grzechach.” Łk 10,16 ; Jn 4,21 i 5,22n i 13,19 ; Flp 2,10n
- (25) Powiedzieli więc do Niego: „A Ty Kim Jesteś?” Jezus im rzekł: „Ja jestem Początkiem i to wam mówię.” Kol 1,18 ; Ap 1,8 i 21,6
- (26) Wiele mam wam do powiedzenia i osądzenia, ale Ten, Który Mnie posłał, Jest Prawdomówny, a Ja, co od Niego usłyszałem, to ogłaszam światu.” Jn 7,28 i 12,49
- (27) Nie poznali, że mówił im o Ojcu.
- (28) Jezus im powiedział: „Kiedy wywyższycie Syna Człowieczego, wtedy powiecie, że JA JESTEM, i że Sam od Siebie nic nie czynię, ale tak jak Mnie nauczył Ojciec, to wam mówię,” Jn 3,14-18 i 5,19 i 12,32
- (29) a Ten, Który Mnie posłał, jest ze Mną, nie może Mnie Samego opuścić, bo Ja zawsze czynię to, co się zawsze Ojcu podoba.” Jn 8,16 i 16,32
- (30) A gdy On to mówił, bardzo wielu w Niego uwierzyło. Jn 2,23 i 7,31 i 10,42 i 11,45

Jana 8,31 – 51

Wyzwalająca moc prawdy

- (31) Jezus więc rzekł do tych Judejczyków, którzy w Niego uwierzyli: „*Jeżeli wytrwacie w Mojej nauce, prawdziwie jesteście Moimi uczniami.*”
Mt 12,49n ; Mk 3,34n ; Łk 8,21 ; Jn 15,7
- (32) *I poznacie prawdę, a prawda ta was wyzwoli.*”
Mt 22,16 ; Łk 20,21 ; Jn 4,24 i 14,6 i 17,17 i 18,37 ; Rz 1,18 ; 2Kor 13,8
- (33) Oni odpowiedzieli Jemu: „*Jesteśmy nasieniem Abrahama i nigdy nie byliśmy niczymi niewolnikami. Jak więc Ty możesz mówić, że staniecie się wolni?*”
Ne 9,36 ; Mt 3,9 ; Łk 3,8 ; Jn 8,39.56
- (34) Jezus im odpowiedział: „*Amen, amen, powiadam wam, że każdy, kto popełnia grzech, jest niewolnikiem grzechu.*”
Jk 1,18 i 2,10-12 ; 1J 3,4 i 5,17
- (35) *Niewolnik więc nie pozostaje w domu na zawsze, ale Syn pozostaje na wieczność.*”
Wj 21,2 ; Pwt 15,12
- (36) *Jeśli więc Syn was uczyni wolnymi - istotnie wolnymi będziecie.*”
Jn 13,18 i 15,16 ; Rz 9,16 i 11,7 ; 1P 1,2
- (37) *Wiem, że jesteście z nasienia Abrahama i usiłujecie Mnie zabić, ponieważ Moja nauka nie mieszka w was.*”
Jn 5,18 i 7,19.25
- (38) *To mówię, co Ja widziałem u Mojego Ojca, a wy tak czyńcie, co usłyszeliście od Ojca.*”
- (39) Odpowiadając, rzekli Mu: „*Naszym ojcem jest Abraham.*” Jezus rzekł im: „*Jeśli jesteście dziećmi Abrahama, spełnialibyście dzieła Abrahama.*”
Rdz 15,1-9.18-21 ; Mt 3,9 ; Jn 8,33 ; Rz 4,2n.9.13-19 ; Gal 3,5-12
- (40) *Teraz zaś usiłujecie Mnie zabić, Człowieka, Który głosi wam Prawdę, którą usłyszał od Boga. Tego Abraham nie czynił.*”
Jn 5,18 i 7,19 ; 2Tm 4,3n
- (41) *Wy czynicie uczynki waszego ojca.*” Powiedzieli do Niego: „*My nie jesteśmy zrodzeni z rozpusty. Jednego mamy Ojca – Boga.*”
Pwt 32,6 ; Iz 63,16 i 64,8
- (42) „*Gdyby Bóg był waszym Ojcem, miłowałibyście Mnie, albowiem Ja od Boga wyszedłem i przychodzę. Albowiem Ja od Siebie nie przyszedłem, ale od Tego, Który Mnie posłał.*”
Jn 5,1 i 7,28 i 13,13 i 16,28 i 17,8
- (43) *Dlaczego nie przyjmujecie Mojej nauki? Bo nie możecie znieść Moich słów?*
- (44) *Wy jesteście z ojca diabła i pragniecie czynić pożądliwości waszego ojca. On od początku był zabójcą człowieka i nie kierował się prawdą, bo prawdy w nim nie ma. Kiedy mówi kłamstwo, od siebie mówi, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa.*”
Rdz 3,4 ; 1J 3,8
- (45) *Ja zaś mówię wam prawdę, a wy Mi nie wierzycie.*”
Jn 14,6
- (46) *Kto z was dowiedzie mi grzechu? Jeśli ja mówię prawdę, to dlaczego Mi nie wierzycie?*”
2Kor 5,21 ; 1P 2,22 ; 1J 3,5
- (47) *Kto jest z Boga, Bożych Słów słucha, dlatego wy nie słuchacie, bo nie jesteście z Boga.*”
Jn 18,37 ; 1J 4,6

JA JESTEM (JAHWEH)

- (48) Odpowiadając, Judejczycy rzekli Mu: „*Czy my niedobrze mówimy, że Ty jesteś Samarytaninem i masz demona?*”
Mk 3,21n ; Jn 4,9 i 7,20 i 10,20
- (49) Jezus odpowiedział: „*Ja nie mam demona, ale czczę mojego Ojca, a wy nie okazujecie Mi szacunku.*”
Łk 10,16 ; Jn 4,21 i 5,23 ; Flp 2,10n
- (50) *Ja nie szukam Swojej chwały, ale Jest (Ten), który jej szuka i sądzi.*”
Jn 5,22.41
- (51) *Amen, amen powiadam wam, jeśli ktoś będzie przestrzegał Moich Słów, nie ujrzy śmierci na wieki.*”
Wj 19,5n ; Mt 16,12 ; Łk 10,25-28 ; Jn 5,24 ; Dz 4,19 i 5,29 ; Ap 14,12

Jana 8,52 – 9,13

- (52) Judejczycy powiedzieli Mu: „*Teraz poznaliśmy, że masz demona. Abraham umarł i (wszyscy) prorocy, a Ty mówisz: Jeśli ktoś będzie strzegł Mojego słowa, nie zazna śmierci na wieki.*” Mk 9,1
- (53) Czy Ty Jesteś potężniejszy od naszego ojca Abrahama, który umarł i prorocy umarli? Kim Siebie czynisz?” Jn 4,12
- (54) Jezus im odpowiedział: „*Jeśli Ja wystawiam Siebie Samego, to Moja Chwała jest niczym. Lecz Jest i Ojciec Mój, Który Mnie wystawia, o Którym wy mówicie, że Jest waszym Bogiem,*” Jn 12,28
- (55) *a nie poznaliście Go. Ja zaś Go znam, a jeśli mówiłbym, że nie znam Go, byłbym podobnym do was – kłamcą, ale Ja znam Go i przestrzegam Jego słów (nauki).*” Mt 11,27 ; Łk 10,22 ; Jn 7,28n
- (56) *Abraham, ojciec wasz rozradował się, gdy ujrzał Mój dzień, a ujrawszy go, ucieszył się.*”
- (57) Judejczycy więc powiedzieli do Niego: „*Pięćdziesięciu lat jeszcze nie masz, a Abrahama ujrzałeś?*”
- (58) Jezus im rzekł: „*Amen, amen, powiadam wam, zanim Abraham (został) zrodzony, JA JESTEM.*” Jn 1,1 i 8,28 i 14,20
- (59) Podnieśli więc kamienie, aby nimi rzucić w Niego. Jezus zaś im się wymknął i uciekł ze Świątyni.” Jn 10,31 i 11,8

Rozdział 9

Uzdrowienie ślepego od urodzenia

- (1) A przechodząc, zobaczył człowieka ślepego od urodzenia.
- (2) Uczniowie Jego zapytali Go, mówiąc: „*Rabbi, kto zgrzeszył? On czy jego rodzice, że się ślepym urodził?*” Wj 20,5 ; Ez 18,20 ; Łk 13,2-4
- (3) Jezus odpowiedział: „*Ani on nie zgrzeszył, ani jego rodzice, lecz aby na nim dokonały się widoczne dzieła Boże.*” Mt 11,5n ; Jn 11,4 ; 1J 3,8
- (4) *Trzeba i Mnie czynić te dzieła Tego, Który Mnie posłał, dopóki jest dzień, bo przyjdzie noc, gdy nikt nie będzie działał.*” Jn 5,17
- (5) *Kiedy Jestem na świecie, Jestem Światłością świata.*” Iz 49,6 ; Jn 4,5-9 i 8,12 i 12,46
- (6) To powiedziawszy, splunął na ziemię i uczynił błoto ze śliny, smarując nim jego oczy. Mk 8,26
- (7) I rzekł mu: „*Idź, obmyj się w sadzawce Siloam*” - co się tłumaczy: Posłany. Odszedł więc i obmył się i przyszedł już, widząc. 2Krl 5,10
- (8) A sąsiedzi i ci, którzy go widzieli przedtem, że był żebrakiem mówili: „*Czy nie jest to ten, który siedział i żebrał?*” Dz 3,10
- (9) Inni mówili, że on jest nim, a inni mówili, że nie, tylko że jest do niego podobny. On zaś im mówił: „*Ja nim jestem!*”
- (10) Więc rzekli do niego: „*Jak więc zostały otworzone twoje oczy?*”
- (11) Tamten odpowiedział: „*Człowiek zwany Jezusem uczynił błoto i posmarował moje oczy i rzekł: Idź do (sadzawki) Siloam i obmyj się. A kiedy poszedłem i obmyłem się, wtedy przejrzałem.*”
- (12) (Następnie) powiedzieli mu: „*Gdzie On jest?*” I rzekł: „*Nie wiem.*”

Jana 9,14 – 34

Przesłuchanie uzdrowionego w szabat

- (13) Zaprowadzili więc tego, który niegdyś był ślepy do faryzeusza,
(14) bo w tym dniu, kiedy to Jezus uczynił błoto i otworzył jemu oczy, był Szabat.
Mt 12,12 ; Mk 2,27n i 3,2 ; Łk 13,14 ; Jn 5,9
- (15) Ponownie więc zapytali go faryzeusze, jak przejrzał. On zaś im rzekł:
„Nałożył mi błoto na oczy, a kiedy się obmyłem – przejrzałem.”
- (16) Mówili więc niektórzy z faryzeuszy: *„Ten człowiek nie jest od Boga, bo nie przestrzega Szabatu.”* Inni zaś mówili: *„Jak grzeszny człowiek może czynić takie znaki?”* I nastąpił wśród nich rozłam.
Jn 3,2 i 5,16-18 i 7,43 i 8,46 i 9,31-33 i 10,19 ; Hbr 4,15 ; 1P 2,22
- (17) Ponownie powiedzieli ślepemu: *„A ty co o Nim powiesz na to, że otworzył ci oczy?”* On zaś rzekł, że jest prorokiem.
Mt 21,46 ; Jn 4,19 i 7,40
- (18) Judejczycy nie uwierzyli jemu, że był ślepy i że przejrzał, a kiedy zawołali jego rodziców,
(19) zapytali ich, mówiąc: *„On jest waszym synem, o którym to mówicie, że się ślepy urodził? Jak to się (stało), że teraz widzi?”*
- (20) Odpowiadając, jego rodzice rzekli: *„Wiemy, że to jest nasz syn, i że się ślepy urodził.”*
- (21) *Jak zaś teraz widzi? Nie wiemy. I kto otworzył jemu oczy? Też nie wiemy. Jego zapytajcie, gdyż jest już dojrzały, niech sam o sobie mówi.”*
- (22) Tak powiedzieli jego rodzice, bo bali się Judejczyków, albowiem już postanowili Judejczycy, aby każdy, kto będzie wyznawał Chrystusa, zostanie wyrzucony z synagogi.
Mt 10,17 ; Mk 13,9 ; Łk 21,12 ; Jn 7,13 i 12,42 i 19,38 i 20,19
- (23) Dlatego jego rodzice powiedzieli, że: *„jest dojrzały, jego zapytajcie.”*
- (24) Drugi raz zawołali więc tego człowieka, który był ślepy i rzekli mu:
„Oddaj chwałę Bogu. My wiemy, że Ten Człowiek jest grzesznikiem.”
Joz 7,19 ; Ap 11,13
- (25) On więc im odpowiedział: *„Czy grzeszny jest? Nie wiem, ale (wiem), że byłem ślepy, a teraz widzę.”*
Mt 9,29n ; 11,5 i 12,22 i 15,31 i 20,34
- (26) Powiedzieli więc jemu: *„Co ci uczynił? Jak otworzył twoje oczy?”*
- (27) Odpowiedział im: *„Już wam powiedziałem, a nie wysłuchaliście, dlaczego znów chcecie o tym mówić? Czy i wy chcecie stać się Jego uczniami?”*
- (28) I zbesztali go, mówiąc: *„Ty jesteś Jego uczniem, my zaś jesteśmy uczniami Mojżesza!”*
Mt 23,3n ; Łk 16,29-31 ; Jn 1,17 i 5,45n i 7,19
- (29) *My wiemy, że Bóg do Mojżesza przemawiał, a skąd Jest Ten? Nie wiemy skąd jest Tamten.”*
Jn 7,27n i 8,14
- (30) Odpowiadając, ten człowiek im rzekł: *„Albowiem jest to dziwne, że wy nie wiecie, skąd jest, a przecież (On) otworzył moje oczy.”*
- (31) *Wiemy, że Bóg nie słucha grzeszników, ale tylko tego, kto jest Bogobojny i czyni Jego wolę – takich wysłuchuje.*
Ps 34,16 i 66,18 ; Prz 15,29 ; Iz 1,15 ; Jn 11,41n ; Dz 10,31 ; Jk 5,15n
- (32) *Od wieków nie słyszano, aby ktoś ślepemu od urodzenia otworzył oczy.* *Mk 2,12*
- (33) *Gdyby On nie był od Boga – nie mógłby nic uczynić.”* *Jn 3,2*
- (34) Odpowiadając, rzekli mu: *„Ty cały w grzechach się urodziłeś i śmiesz nas pouczać?”* I wyrzucili go na zewnątrz.
Ps 51,7 ; Jn 9,2

Jana 9,35 – 10,16

Duchowa ślepotą

- (35) Gdy usłyszał to Jezus, że wyrzucili go na zewnątrz, a ujrzawszy go, rzekł: „Czy ty wierzysz w Syna Człowieczego?”
- (36) Tamten odpowiedział, mówiąc: „Kto Jest Nim Władco, abym miał uwierzyć?”
- (37) Jezus mu rzekł: „Widzisz Go, Jest Nim Ten, Który z tobą rozmawia.”
- (38) On zaś rzekł: „Władco – wierzę.” I się Jemu pokłonił.
Mt 2,2.11 i 4,10 i 9,18 i 28,9 ; Mk 5,2-7 ; Łk 24,52 ; Jn 4,26 i 12,20
- (39) A Jezus rzekł: „Ja przyszedłem na świat, aby Go osądzić. Na to przyszedłem, aby ci, którzy nie widzą, widzieli, a ci którzy widzą – stali się ślepyimi.”
Jn 3,17 i 5,22.27-30 i 8,15n i 12,47
- (40) Usłyszawszy to faryzeusze i ci, którzy z nimi byli i Jemu rzekli: „Czy i my jesteście ślepi?”
Mt 15,14 i 23,16n.24-26 ; Jn 12,40 ; 2Kor 4,4
- (41) Jezus im rzekł: „Jeśli bylibyście ślepi nie mielibyście grzechu, ale teraz mówicie, że: widzimy – dlatego grzech pozostaje w was.”
Jn 15,22

Rozdział 10

Dobry Pasterz

- (1) „Amen, amen, powiadam wam: Kto nie wchodzi przez bramę do owczarni, ale wchodzi inną, jest złodziejem i rozbójnikiem.”
Mt 7,13n ; Łk 13,24
- (2) Ten, kto wchodzi przez bramę, jest pasterzem owiec.
- (3) Temu odźwierny otwiera i owce słuchają jego głosu, a on woła swoje owce po imieniu i je wyprowadza.
- (4) Kiedy swoje wszystkie wypędzi przed sobą, podąża przed nimi, a owce mu towarzyszą, bo znają jego głos.
Jn 10,27
- (5) Za obcym zaś nie pójdą, ale rozbiegną się, bo obcego nie znają.”
- (6) Takie porównanie rzekł im Jezus. Oni zaś nie zrozumieli, o czym im mówił.
- (7) Ponownie więc Jezus rzekł im: „Amen, amen powiadam wam: Ja Jestem Bramą owiec.
- (8) Wszyscy ci, którzy weszli przede Mną, są złodziejami i rozbójnikami, a owce ich nie słuchały.
Jr 23,1n ; Ez 34,2n
- (9) Ja Jestem Bramą. Jeśli ktoś wejdzie przeze Mnie, zbawi się, a wchodząc i wychodząc znajdzie pastwisko.
Ps 118,20 ; Jn 14,6
- (10) Złodziej nie przychodzi, po to żeby nie kraść, lecz po to żeby kraść, zabijać i niszczyć.
- (11) Ja przyszedłem po to, abyście mieli życie i mieli je w obfitości. Ja Jestem Dobrym Pasterzem. Dobry Pasterz oddaje Swoje życie za Swoje owce.
Ps 23,1 ; Iz 40,11 ; Ez 34,15 ; Jn 15,13 ; Hbr 13,20 ; 1J 3,16 ; Ap 7,17
- (12) Najemnik, który nie jest pasterzem i do którego owce nie należą, widząc nadbiegającego wilka opuszcza je i ucieka, a wilk je porywa i rozprasza.
- (13) Bo jest najemnikiem i nie troszczy się on o owce.
Dz 20,29
- (14) Ja Jestem Dobrym Pasterzem i znam Swoje (owce), a Moje Mnie znają tak,
- (15) jak zna Mnie Ojciec. Zaś Ja znam Swojego Ojca, a Swoje życie oddaje za Swoje owce.
Mt 11,27 ; Jn 10,27 i 15,13 ; 2Tm 2,19 ; 1J 3,16
- (16) Mam też i inne owce, które nie są z tej owczarni i tamte muszę przyprowadzić, bo głosu Mojego słuchać będą. (Wtedy) nastanie jedna owczarnia i jeden pasterz.
Iz 56,8 ; Ez 34,23 i 37,24; Jn 11,52 ; 1P 2,25

Jana 10,17 – 42

- (17) Dlatego Mój Ojciec Mnie miłuje, bo Ja oddaję Swoje życie, aby ponownie je otrzymać. Flp 2,8n
- (18) Nikt Mi go ode Mnie nie zabiera, ale Ja oddaję je z Samego Siebie. Mam władzę je stracić i mam władzę je ponownie otrzymać. To przykazanie otrzymałem od Mojego Ojca.” Jn 14,31 i 15,10
- (19) Wśród Judejczyków powstał rozłam z powodu tych słów, Jn 7,43 i 9,16
- (20) a wielu z nich mówiło: „Ma demona i szaleje! Dlaczego Go słuchacie?” Mk 3,21n ; Jn 4,9 i 7,20 i 8,48
- (21) Inni mówili: „Te słowa nie są od opętańca. Czy demon może otworzyć oczy ślepemu?” Mt 12,24 ; Mk 3,22
- ### Judejczycy odrzucają Mesjasza
- (22) W tym czasie obchodzono Święto poświęcenia Świątyni w Jerozolimie, a była to zima, 1Mch 4,59
- (23) a Jezus przechadzał się po Świątyni w Przybytku Salomona. Dz 3,11 i 5,12
- (24) Judejczycy otoczywszy Go, rzekli Mu: „Do kiedy będziesz trapił nasze dusze? Powiedz nam otwarcie, czy Ty Jesteś Chrystusem?” Łk 22,67
- (25) Jezus im odpowiedział: „Powiedziałem już to wam i nie wierzycie. Dzieła, które Ja czynię w Imieniu Mojego Ojca, to one świadczą o Mnie. Jn 5,36 ; 1J 3,8
- (26) Lecz wy nie wierzycie, bo nie jesteście z Moich owiec. Jn 6,64 i 8,45 i 10,9-11
- (27) Moje owce słuchają Mojego głosu, a Ja je znam i one Mi towarzyszą. Jn 8,47
- (28) Ja daję im życie wieczne i nie zginą na wieki, i nikt nie wyrwie ich z Mojej ręki. Jn 3,16 i 6,39 i 17,2.12 i 18,9
- (29) Co dał Mi Mój Ojciec, większe jest od wszystkich, i nikt nie może wyrwać tego z ręki Ojca.
- (30) Ja i Ojciec Jesteśmy Jednością.” Mt 11,27 ; Jn 17,21 ; 2Kor 13,13
- (31) Ponownie więc Judejczycy podnieśli Go, aby Go ukamienować. Jn 8,59
- (32) Jezus im odpowiedział: „Pokazałem liczne dobre dzieła od Ojca. Z powodu którego z tych dzieł Mnie kamienujecie?” Jn 5,20.36 ; 1J 3,8
- (33) Judejczycy Mu odpowiedzieli: „Nie kamienujemy Cię za dobry czyn, ale za bluźnierstwo, że Ty, będąc Człowiekiem, czynisz Siebie Bogiem.” Kpł 24,16 ; Mt 26,65 ; Mk 14,64 ; Jn 5,18
- (34) Jezus im odpowiedział: „Czy nie jest tak napisane w waszym Prawie, że Ja rzekłem: Jesteście bogami? Ps 2,7 ; 82,6
- (35) Jeśli tamtych nazywa bogami do których skierowane zostało słowo Boga, a Pisma unieważnić nie można, Mt 5,17n ; Łk 16,17
- (36) to dlaczego Temu, Którego Ojciec posłał na świat wy mówicie: Bluźnisz? Bo powiedziałem wam, że Jestem Synem Boga? Jn 5,17-20
- (37) Jeśli nie dokonuję dzieł Mojego Ojca – nie wierzcie Mi. Jn 5,20.36 ; 1J 3,8
- (38) Jeśli zaś je czynię, a Mi nie uwierzycie – wierzcie Jego dziełom, abyście poznali i rozeznali, że we Mnie Jest Ojciec, a Ja w Ojcu.” Jn 14,10n i 17,21
- (39) (Ponownie) więc usiłowali Go pojmać, a On uszedł z ich rąk. Mt 26,45 ; Łk 4,30 ; Jn 5,18 i 7,30 i 8,20
- (40) Następnie poszedł za Jordan na miejsce, gdzie najpierw chrzczył Jan. I tam pozostał.
- (41) Wielu zaś przychodziło do Niego i mówiło: „Jan w prawdzie nie uczynił żadnego znaku (cudu), ale wszystko, co o Nim Jan powiedział, jest prawdą.
- (42) A wielu tam w Niego uwierzyło. Jn 1,29.34 i 2,23 i 3,27 i 7,31 i 8,30 i 11,45 i 12,11.42

Jana 11,1 – 26

Rozdział 11

Chrystus zmartwychwstaniem i życiem

- (1) Był tam też Łazarz z Betanii, który zachorował z wioski Marii i Marty, jej siostry.
Łk 10,38n
- (2) Była tam też i Maria, która namaściła Władcę pachnidłem, a która swoimi włosami wytarła Jego Stopy, której to brat Łazarz chorował.
Jn 12,3
- (3) Wysłały siostry (wiadomość) do Niego mówiąc: „*Władco, ten którego kochasz, choruje.*”
Jn 11,36
- (4) Usłyszawszy to Jezus, rzekł: „*Ta choroba nie prowadzi do śmierci, ale na chwałę jest Boga, aby przez nią został uwielbiony Syn Człowieczy.*”
Jn 9,3
- (5) Jezus zaś miłował Martę i jej siostrę oraz Łazarza.
- (6) Kiedy więc usłyszał, że choruje pozostał w tym miejscu, w którym przebywał dwa dni.
- (7) Potem rzekł do uczniów: „*Chodźmy ponownie do Judei.*”
- (8) Uczniowie Mu rzekli: „*Rabbi, przecież niedawno usiłowali Cię Judejczycy ukamienować, a Ty ponownie (chcesz) tam iść?*”
Jn 8,59 i 10,31
- (9) Jezus rzekł: „*Czy dzień nie ma dwunastu godzin? Jeśli ktoś będzie chodził, nie potknie się, bo widzi Tego, Który Jest Światłością świata.*”
- (10) *Jeśli zaś ktoś będzie chodził w nocy – potknie się, bo nie ma w nim Światłości.*”
Jn 12,35
- (11) To powiedziawszy im, rzekł: „*Łazarz, nasz przyjaciel zasnął. Ja pójdę wyrwać go ze snu.*”
Mt 9,24 i 27,52 ; Mk 5,39 ; Łk 8,52 ; Dz 7,60 ; 1Kor 11,30
- (12) Uczniowie więc powiedzieli Mu: „*Władco, jeśli zasnął – zbawiony będzie.*”
- (13) Jezus zaś mówił o jego śmierci. Tamci zaś uważali, że mówił o śnie.
- (14) Wtedy Jezus otwarcie im rzekł: „*Łazarz umarł.*”
- (15) *I raduję się z waszego powodu, abyście uwierzyli, że tam nie byłem, ale pójdźmy do niego.*”
- (16) Tomasz, zwany bliźniakiem, powiedział współuczniom: „*Pójdźmy i my, aby z Nim umrzeć.*”
Mk 14,31 ; Rz 6,8
- (17) Przyszedłszy więc Jezus, znalazł go już cztery dni leżącego w grobowcu.
- (18) Betania zaś była blisko Jerozolimy na piętnaście stadiów.
- (19) Wielu zaś z Judejczyków przyszło do Marty i Marii, aby je pocieszyć z powodu brata.
- (20) Marta usłyszawszy, że Jezus nadchodzi – wyszła Mu naprzeciw, Maria zaś siedziała w domu.
- (21) Marta więc powiedziała do Jezusa: „*Władco, jeśli byś tu był, nie umarłby mój brat,*
- (22) *ale teraz wiem, że ilekroć poprosisz Boga, Bóg da Ci to, co zechcesz.*”
- (23) Rzekł jej Jezus: „*Twój brat zmartwychwstanie.*”
- (24) Marta Mu rzekła: „*Wiem, że powstanie przy zmartwychwstaniu w Dniu Ostatecznym.*”
Dn 12,2 ; Jn 5,28n i 6,39n ; Dz 24,15
- (25) Jezus jej rzekł: „*Ja Jestem Zmartwychwstaniem i Życiem. Kto wierzy we Mnie, choćby umarł, życie będzie.*”
- (26) *A każdy, kto żyje i wierzy we Mnie – nie umrze na wieki. Wierysz w to?*”
Mt 9,28 ; Mk 9,23 ; Jn 3,15 i 8,51

Jana 11,27 – 50

- (27) (Ona) rzekła Mu: „*Tak, Władco! Ja uwierzyłam, że Ty jesteś Chrystus Syn Boga, Który przyszedł na ten świat.*” Mt 16,16 ; Jn 6,14,69
- (28) To powiedziawszy odeszła i zawołała swoją siostrę Marię w skrytości, mówiąc jej po cichu: „*Nauczyciel jest tu obecny i cię woła.*”
- (29) Tamta zaś, gdy to usłyszała – szybko wstała i przysłała do Niego.
- (30) Jezus jeszcze nie wszedł do wsi, ale był w tym miejscu, gdzie spotkała Go Marta. Jn 11,20
- (31) Judejczycy zatem będąc z nią w jej domu, pocieszali ją, a ujrawszy Marię, że szybko wstała i wyszła – zaczęli jej towarzyszyć myśląc, że idzie do grobowca, aby tam płakać.
- (32) Maria, kiedy przysłała tam gdzie był Jezus, ujrawszy Go – upadła Mu do stóp mówiąc mu: „*Władco, jeśli byś tu był, to mój brat by nie umarł.*”
- (33) Jezus, kiedy ją zobaczył płaczącą i tych, którzy z nią przyszli oraz Judejczyków płaczących, rozgniewał się w Swoim Duchu i rzekł:
- (34) „*Gdzie go złożyliście?*” Powiedzieli Mu: „*Władco, przyjdź i zobacz.*”
- (35) (Wtedy) Jezus zapłakał. Łk 19,41
- (36) Judejczycy mówili więc: „*Oto jak go miłował.*” Jn 11,3
- (37) A niektórzy z nich powiedzieli: „*Czy nie mógł Ten, Który otworzył niewidomemu oczy uczynić tak, aby i on nie umarł?*” Jn 9,6

Wskrzeszenie Łazarza

- (38) Jezus ponownie wzburzony wewnątrz, przyszedł do grobowca, który był w jaskini, a kamień na niej leżał. Mt 27,60 ; Mk 15,46 ; Łk 23,53 i 24,2 ; Jn 20,1
- (39) Jezus im rzekł: „*Podnieście ten kamień!*” Wtedy siostra umarłego, Marta, rzekła Mu: „*Władco, już cuchnie – albowiem jest już (tam) czwarty dzień.*”
- (40) Jezus jej rzekł: „*Czy nie powiedziałem tobie, że jeżeli uwierzysz, ujrzysz Chwałę Boga?*”
- (41) Podnieśli więc kamień, a Jezus poniosł swoje oczy do góry i rzekł: „*Ojcze, dziękuję Tobie, że Mnie wysłuchałeś.*”
- (42) *Ja wiem, że Mnie zawsze wysłuchujesz, lecz z powodu tłumu, który wokół stoi to powiedziałem, aby uwierzyli, że Ty Mnie posłałeś.*” Jn 6,29 i 12,30 i 17,8,21
- (43) To powiedziawszy, krzyknął potężnym Swoim głosem: „*Łazarzu! Wyjdź na zewnątrz!*”
- (44) Zmarły wyszedł związany na stopach i rękach opaskami, a twarz chustą była obwiązana. Jezus im rzekł: „*Rozwiążcie go i pozwólcie mu chodzić.*”
- (45) Wielu więc z Judejczyków, którzy przyszli do Marii i którzy widzieli to, co uczynił, uwierzyło w Niego. Łk 16,31 ; Jn 2,23 i 7,31 i 8,30 i 10,42 i 12,11,42

Spisek przeciwko Chrystusowi

- (46) Lecz niektórzy z nich odeszli do faryzeuszy i powiedzieli im, co uczynił Jezus.
- (47) Arcykapłani więc i faryzeusze zebrali się w sanhedrynie i mówili: „*Co uczynimy? Bo Ten Człowiek czyni wiele znaków.*”
- (48) *Jeśli Go pozostawimy – wszyscy uwierzą w Niego i przyjdą Rzymianie, zabiorą, co nasze i tę Świątynię i nasz naród.*”
- (49) Jeden z nich – Kajfasz, który w tym roku był arcykapłanem rzekł im: „*Wy nic nie wiecie*
- (50) *ani nie liczycie się z tym, że pożyteczne jest dla was, aby jeden Człowiek umarł za naród, a przez to nie zginął cały naród.*” Jn 18,14

Jana 11,51 – 12,15

- (51) Tego zaś od siebie nie mówił, ale będąc w tym roku arcykapłanem wyprorokował to, że Jezus ma umrzeć za naród,
- (52) nie tylko za swój naród, ale i za Dzieci Boże, które są rozproszone, (aby) zgromadzić je w jedno.
- (53) W tym więc dniu zaplanowali, że Go zabiją. Mt 26,1-5 ; Mk 14,1n ; Łk 22,1n
- (54) Jezus tam już otwarcie wśród Judejczyków nie chodził, ale odszedł stamtąd w okolice, blisko pustyni, do miasta zwanego Efraim i tam pozostał ze swoimi uczniami. Jn 2,12 i 3,22 i 7,1
- (55) Zatem zbliżała się Pascha u Judejczyków i wielu wchodziło do Jerozolimy z różnych okręgów oczyszczając (siebie) przed Paschą, aby być czystymi.
- (56) Szukali więc Jezusa i mówili między sobą, przebywając w Świątyni: Jn 7,11
- (57) „*Jak się wam wydaje? Przyjdzie na Święto, czy nie? Arcykapłani i faryzeusze dali nakazy, że jeśli ktoś się dowie, gdzie jest, (żeby) im to powiedział, aby mogli Go pojmać.*”

Rozdział 12

Namaszczenie w Betanii

- (1) Sześć dni przed Paschą przybył Jezus do Betanii, gdzie przebywał Łazarz, którego wskrzesił z martwych. Jn 11,43n
- (2) Uczynili tam dla Niego wieczerzę, a Marta im usługiwała, zaś Łazarz był jednym z tych, którzy współleżeli z Nim przy stole. Łk 10,40
- (3) Maria, wzięwszy funt olejku nardowego i bardzo drogiego, namaściła Stopy Jezusa i wytarła je swoimi włosami. Dom zaś napełnił się wonią tego pachnidła. Łk 7,37n
- (4) Wtedy Judasz z Kariotu, jeden z Jego uczniów, który miał Go wydać, rzekł:
- (5) „*Dlaczego to pachnidło nie zostało sprzedane za trzysta denarów i nie zostało dane żebrakom?*” Mt 19,21 ; Mk 10,21 i 14,4n ; Łk 18,22
- (6) Mówił to tak, nie po to, by troszczyć się o biednych, ale że był złodziejem i miał sakiewkę i zbierał w (nią) to, co wrzucano.
- (7) Jezus odpowiedział: „*Zostaw ją. Zachowała to na dzień Mojego pogrzebu.*” Mt 26,13 ; Mk 14,9 ; Jn 19,40
- (8) *Albowiem biednych zawsze macie ze sobą, ale Mnie nie zawsze macie.*” Mt 26,11 ; Mk 14,7 ; Pwt 15,11

Spisek przeciwko Łazarzowi

- (9) Zrozumiał więc wielki tłum Judejczyków, że tam przebywa, bo przyszli nie do Jezusa, ale żeby zobaczyć Łazarza, którego wskrzesił z martwych. Jn 11,43n
- (10) Arcykapłani zaś zaplanowali też, aby i Łazarza zabić,
- (11) bo wielu z tego powodu szło z Judei i wierzyło w Jezusa. Jn 11,45

Uroczysty wjazd do Jerozolimy

- (12) Następnego dnia, wielkie tłumy przybyły na święto, a usłyszawszy, że Jezus przychodzi do Jerozolimy,
- (13) wzięli liście palmowe i wyszli Mu na spotkanie, krzyząc: „*Hosanna, Błogosławiony Ten, który przychodzi w Imieniu Władcy! Król Izraela!*” Ps 118,25n ; Mt 27,42 ; Mk 15,32 ; Łk 19,38 ; Jn 1,49
- (14) Jezus znalazłszy osła, usiadł na Niego jak jest napisane:
- (15) „*Nie bój się, Córo Syjońska, oto twój Król przychodzi, siedząc na źrebięciu.*” Za 9,9

Jana 12,16 – 36

- (16) Tego nie zrozumieli Jego uczniowie teraz, ale gdy Jezus został uwielbiony, wtedy przypomnieli sobie, co o Nim było napisane i to, co Jemu uczynili.
Mt 27,63 ; Mk 11,21 ; Łk 24,6n ; Jn 2,22
- (17) A tłum, który z Nim był, ogłaszał, że Łazarza zawołał z grobowca i podniósł go z martwych.
Jn 11,43n
- (18) Dlatego tłum wyszedł naprzeciw Niemu, bo usłyszeli, że to On uczynił ten cud.
- (19) Zaś faryzeusze mówili do siebie: „*Widzicie, że nic nie zyskujecie. Oto świat poszedł za Nim.*”
Mt 21,1-11 ; Mk 11,1-11 ; Łk 19,28-40 ; Jn 11,48

Grecy szukają Chrystusa

- (20) Byli też i pewni Grecy, którzy przybyli na Święto, aby pokłonić się (Bogu).
- (21) Ci więc podeszli do Filipa (pochodzącego) z Betsaidy z Galilei i prosili go, mówiąc: „*Panie, chcemy zobaczyć Jezusa.*”
Łk 19,3 i 23,8 ; Jn 1,44
- (22) Przyszedł Filip i rzekł to Andrzejowi, a gdy przyszedł Andrzej i Filip, rzekli to Jezusowi.
- (23) Jezus zaś odpowiadając im, rzekł: „*Nadeszła godzina, aby Syn Człowieczy został uwielbiony.*”
Mt 26,45 ; Mk 14,41 ; Jn 12,31n i 17,1
- (24) *Amen, amen, powiadam wam: Jeśli ziarno zboża, upadłszy na ziemię nie umrze, tylko samo pozostanie, a jeśli umrze, wiele przyniesie owocu.*
Łk 8,15 ; 1Kor 15,36
- (25) *Kto miłuje swoje życie – zatraci je, a kto nienawidzi swojego życia na tym świecie – zachowa je na życie wieczne.*
Mt 10,39 i 16,25 ; Mk 8,35 ; Łk 9,24 i 17,33
- (26) *Jeśli ktoś będzie Mi (służył) – niech Mi towarzyszy, a gdzie Ja jestem, tam będzie i Mój sługa. A jeśli ktoś będzie Mi służył, uczci go Mój Ojciec.*”
Mt 10,40n 20,26-28 i 23,11 ; Mk 6,11 i 9,37 i 10,43-45 ; Jn 14,3 i 17,24

Godzina, na którą przyszedł Chrystus

- (27) „*Teraz Moja Dusza jest w trwodze i co mam powiedzieć? Ojczy ocal Mnie od tej godziny, bo Ja dla Niej przyszedłem (na) świat.*”
Ps 6,4 i 42,6 ; Mt 26,38 ; Mk 14,34n
- (28) *Ojczy uwielbij Swoje Imię, a Głos z Nieba rzekł: Uwielbiłem i ponownie uwielbię.*”
Mt 3,17 i 17,5 ; Mk 1,11 i 9,7 ; Łk 3,22 i 9,35
- (29) Tłum stojąc, słysząc to rzekł: „*Słyszeliśmy grzmot.*” A inni mówili: „*Anioł przemówił do Niego.*”
Dz 23,9
- (30) Odpowiadając, Jezus rzekł: „*Głos ten rozległ się, nie ze względu na Mnie, ale ze względu na was.*”
Jn 11,42
- (31) *Teraz odbywa się sąd tego świata i teraz Władca tego świata zostanie precz wyrzucony na zewnątrz.*
Jn 9,39 i 14,30 i 16,11
- (32) *A Ja, gdy zostanę wywyższony ponad ziemię – wszystkich pociągnę do Siebie.*”
Jn 3,14 i 8,28
- (33) To zaś im mówił, dając im poznać, jaką śmiercią miał umrzeć.
Jn 18,32 i 21,19
- (34) Odpowiadając, tłum rzekł Jemu: „*My słyszeliśmy z Prawa, że Pomazaniec zostaje na wieczność, to jak możesz mówić, że ma być wywyższony Syn Człowieczy? Kto jest Tym Synem Człowieczym?*”
Ps 89,5.37 i 110,4 ; Iz 9,7 ; Dz 7,14
- (35) Jezus im rzekł: „*Jeszcze krótki czas Światło jest wśród w was. Chodźcie tak, póki macie światło, aby was ciemność nie opanowała. A ten, kto chodzi w ciemności, nie wie dokąd podąża.*”
Jn 7,33 i 8,12 i 9,4 i 11,10 i 12,46 ; 1J 2,11
- (36) *Jeśli macie Światło, wierzcie w Światło, abyście się stali synami Światłości.*”
Jezus powiedziawszy to, odszedł i ukrył się przed nimi.
Ef 5,8

Jana 12,37 – 13,7

Brak wiary Izraelitów

- (37) Tak licznych dokonał On znaków przed nimi, a mimo to, nie uwierzyli w Niego.
- (38) Tak, aby wypełniło się słowo Proroka Izajasza: „*Jahweh, kto uwierzył naszej nauce i komu ramię Jahweh się objawiło.*” Iz 53,1 ; Rz 10,16
- (39) Dlatego nie mogli uwierzyć, bo ponownie Izajasz rzekł:
- (40) „*Zaślepił im ich oczy, a serca ich zatwardził, tak aby nie wiedzieli swoimi oczami, a ich serce zatwardził tak, żeby się nie nawrócili, (tak) abym ich nie uzdrowił.*” Iz 6,10 ; Mt 13,15 ; Mk 4,12
- (41) To powiedział Izajasz, który ujrzał Jego Chwałę. Iz 6,1
- (42) Mimo to wielu z przywódców uwierzyło w Niego, ale z powodu faryzeuszy nie przyznawało się, aby ich nie wyłączono z synagogi. Jn 2,23 i 7,48 i 8,30 i 9,22 i 10,42 i 11,45 i 12,11
- (43) Albowiem bardziej umiłowali chwałę ludzką niż Chwałę Boga. Jn 5,44

Słowa Chrystusa sądem na wieczność

- (44) Jezus zaś zawołał i rzekł: „*Kto wierzy we Mnie, nie wierzy we Mnie, ale w Tego, Który Mnie posłał,*” Mt 10,40 ; Jn 5,24
- (45) *a ten, kto Mnie widzi – widzi Tego, Który Mnie posłał.* Jn 14,9
- (46) *Ja przyszedłem na świat jako Światłość, aby każdy, kto we Mnie wierzy, nie pozostał w ciemności.* Jn 3,19 i 8,12 i 9,5 i 12,35
- (47) *A jeśli ktoś słucha Moich słów, a nie przestrzega ich – Ja go nie sądzę, albowiem nie przyszedłem świat, aby (go potępić), lecz aby świat zbawić.* Mt 7,26 ; Jn 3,17 i 8,15
- (48) *Ten, kto Mnie odrzuca i nie przyjmuje Mojej nauki, ma swojego sędziego: Słowo, które wypowiedziałem – ono go osądzi w dniu ostatecznym.* 19,5 ; Jn 1,1-2 ; Ap 19,13
- (49) *Bo Ja nie od Siebie Samego to mówię, ale Ten, Który Mnie posłał - Ojciec, dał mi to przykazanie, co mam mówić i co oznajmić.* Łk 4,18 i 10,16 ; Jn 4,34 i 5,24
- (50) *A wiem, że Jego przykazanie jest życiem wiecznym. Stąd też Ja wam mówię tak, jak Mi powiedział Ojciec – tak i wam mówię.”* Wj 20,1-17 ; Łk 10,25-28 ; Jn 8,26-28

Rozdział 13

Ostatnia Wieczerza – obmycie nóg uczniów

- (1) Przed Świętem Paschy, Jezus widząc, że nadeszła Jego godzina, aby przejść z tego świata do Ojca, a umiłowawszy swoich w świecie do końca ich umiłowiał. Mt 26,45 ; Mk 14,41 ; Jn 12,23 i 17,1
- (2) Gdy wieczerza już trwała, diabeł już zasiał w sercu Judasza, syna Szymona z Kariotu, (chęć) wydania Go. Łk 22,3 ; 13,27
- (3) Wiedząc (Jezus), że Ojciec dał Mu wszystko w Jego Ręce, i że od Boga wyszedł, i że do Boga odchodzi Mt 11,27 ; Łk 10,22 ; Jn 3,35
- (4) powstał od wieczerzy, złożył Swoje szaty, a wzięwszy prześcieradło, nim się przepasał.
- (5) Potem nalał wody do misy i zaczął umywać stopy Swoich uczniów i wycierać je prześcieradłem, którym był przepasany. Łk 7,44 ; Jn 12,3
- (6) Podszedł do Szymona Piotra, który Mu rzekł: „*Władco, Ty myjesz moje stopy?*”
- (7) Odpowiadając, Jezus rzekł mu: „*Co Ja teraz czynię, ty tego nie rozumiesz, ale potem zrozumiesz.*” Jn 13,12

Jana 13,8 – 30

- (8) Rzekł Mu Piotr: „*Nigdy nie będziesz mył moich stóp .*” Jezus mu odpowiedział: „*Jeśli całego cię nie umyję, nie będziesz miał udziału ze Mną.*”
- (9) Wtedy rzekł Mu Szymon Piotr: „*Władco, nie tylko moje stopy, ale i ręce, i głowę.*”
- (10) Jezus mu rzekł: „*Wykąpany nie potrzebuje myć się cały, jedynie stopy bo cały jest czysty. Wy czyści jesteście, ale nie wszyscy.*” Jn 15,3
- (11) Albowiem wiedział, kto Go wyda, dlatego powiedział: „*Nie wszyscy jesteście czyści.*” Jn 6,64.70n
- (12) Gdy więc umył im stopy, wziął Swoje szaty i znowu się położył, mówiąc im: „*Zrozumieliście, co wam uczyniłem?*”
- (13) *Wy nazywacie Mnie Nauczycielem i Władcą – i dobrze mówicie, bo Nim Jestem.* Mt 23,8.10
- (14) *Jeśli więc Ja umyłem wam stopy, (jako) wasz Władca i Nauczyciel, to i wy powinniście sobie nawzajem umywać stopy.* Mt 20,28 ; Łk 22,27 ; 1Tm 5,10
- (15) *Albowiem dałem wam przykład, abyście i wy czynili tak, jak Ja wam uczyniłem, tak i wy czyńcie.* Flp 2,5 ; 1P 2,21
- (16) *Amen, Amen, powiadam wam, że sługa nie jest większy od swojego Władcy ani posłaniec (nie jest) większy od tego, który go posłał.* Mt 10,24 ; Łk 6,40 ; Jn 15,20
- (17) *Jeśli to wiecie, jesteście błogosławieni, bo czynić to będziecie.* Jk 1,25
- (18) *Nie do wszystkich z was to mówię – Ja wiem, kogo sobie wybrałem tak, aby wypełniło się Pismo. Ten, który spożywa Mój chleb, podniósł na Mnie swoją piętę.* Ps 41,10
- (19) *Od teraz powiadam wam: kiedy to się stanie, uwierzcie, że to JA JESTEM.* Jn 8,24 i 14,29 i 16,4
- (20) *Amen, Amen powiadam wam: kto przyjmuje tego, którego Ja posyłam, Mnie przyjmuje. A ten, kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Tego, Który Mnie posłał.”* Mt 10,40 ; Mk 9,37 ; Łk 9,48 i 10,16

Wskazanie zdrajcy

- (21) Powiedziawszy to Jezus, wzruszył się w Duchu i oświadczył, mówiąc: „*Amen, Amen, powiadam wam, że jeden z was Mnie wyda.*”
- (22) Uczniowie patrzyli niepewnie na siebie nawzajem, (myśląc) o kim On mówi.
- (23) Był też tam jeden z uczniów, który leżał na łonie Jezusa, którego On miłował. Jn 19,26 i 20,2 i 21,7.20
- (24) Szymon Piotr skinął do niego, aby dowiedział się, kto jest tym, o którym mówi.
- (25) On oparł się na piersi Jezusa, rzekł Mu: „*Władco, kto to jest?*” Jn 21,20
- (26) Jezus odpowiedział: „*Jest to ten, któremu ja umoczę kęs i podam.*”
Umoczywszy więc kęs, wziął i podał Judzie, synowi Szymona z Kariotu.
- (27) A po spożyciu kęsa, wszedł w niego szatan. Jezus mu rzekł: „*Co (masz) czynić, czyń szybko.*” Łk 22,3 ; Jn 13,2
- (28) Tego zaś nikt nie rozumiał ze współleżących, dlaczego mu tak powiedział.
- (29) Albowiem niektórzy uważali, że skoro Judasz ma sakiewkę, to Jezus mu rzekł: „*Kup, czego nam potrzeba na święto*” lub, aby rozdał coś ubogim. Jn 12,6
- (30) Zabrawszy więc kęs, wyszedł zaraz, a była już noc.

Jana 13,31 – 14,11

Nowe przykazanie

- (31) Gdy on więc wyszedł, Jezus rzekł: „Teraz uwielbiony został Syn Człowieczy i Bóg został w Nim uwielbiony.
- (32) Jeśli Bóg został w Nim uwielbiony, to i Bóg uwielbi Go w Nim, i to zaraz Go uwielbi. Jn 12,23 i 17,5
- (33) Dzieci, jeszcze krótko będę z wami. Będziecie Mnie szukać – jak to powiedziałem Judejczykom – że gdzie Ja idę, wy przyjść nie możecie, a teraz wam powiadam: Jn 7,33-34 i 8,21
- (34) Przykazanie nowe daję wam, abyście jedni drugich miłowali, tak jak Ja was umiowałem, tak i wy miłujcie się wzajemnie. Jn 15,12,17 ; 1J 2,8 i 3,23 ; 2J 5
- (35) Wtedy wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli miłość między sobą mieć będziecie.” 1J 3,14

Zapowiedź wyparcia się Piotra

- (36) Rzekł Mu Szymon Piotr: „Władco, dokąd idziesz?” Jezus mu odpowiedział: „Nie możesz mi towarzyszyć, gdzie Ja teraz idę, ale później będziesz mi towarzyszył.” Jn 7,34-36
- (37) Rzekł Mu Piotr: „Władco, dlaczego teraz nie mogę Ci towarzyszyć? Moje życie oddam za Ciebie.”
- (38) Odpowiedział mu Jezus: „Życie swoje oddasz za Mnie. Amen, amen, powiadam ci, (do kiedy) kogut nie zapieje, aż trzykrotnie się Mnie wyprzesz.”

Rozdział 14

Obietnica Chrystusa

- (1) „Niech się nie trwoży serce wasze. Wierźcie w Boga i we Mnie wierźcie.
- (2) W domu Ojca Mojego jest wiele mieszkań. Jeśliby tak nie było, powiedziałbym wam. Idę przygotować wam miejsce. Jn 14,27
- (3) A jeśli pójdę i przygotuję wam miejsce, ponownie przyjdę i zabiorę was ze Sobą do Siebie, abyście i wy byli tam, gdzie Ja Jestem. Jn 12,26 i 17,24 ; 1Kor 5,19-23
- (4) Znacie drogę, gdzie Ja odchodzę.”
- (5) Rzekł Mu Tomasz: „Władco, nie wiemy, dokąd idziesz. Jak możemy znać drogę?”
- (6) Jezus mu rzekł: „Ja Jestem Drogą, Prawdą i Życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca, jeśli nie przeze Mnie. Hbr 10,20
- (7) Jeśli Mnie poznaliście, to i poznacie Mojego Ojca, bo teraz Go poznajecie i Go widzicie.” Jn 8,19
- (8) Rzekł Mu Filip: „Władco, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy.”
- (9) Rzekł mu Jezus: „Filipie. Tyle czasu Jestem z wami i nie poznałeś Mnie? Ten, kto Mnie ujrzał, ujrzał i Ojca. Jak więc możesz mówić: pokaż nam Ojca? Jn 12,45 ; Kol 1,15 ; Hbr 1,3
- (10) Nie wierysz, że Ja Jestem w Ojcu, a Ojciec Jest we Mnie? Słowa, które Ja wam mówię – nie mówię ich od Siebie Samego, zaś Ojciec, (Który przebywa) we Mnie, czyni Swoje dzieła. Jn 10,38 i 14,20 i 17,21 ; 1J 3,8
- (11) Wierźcie Mi, że Jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie. Jeśli zaś nie, (to) wierźcie z powodu tych dzieł. Jn 10,37n

Jana 14,12 – 31

- (12) Amen, amen, powiadam wam: kto wierzy we Mnie, będzie czynił dzieła, które i Ja czynię, i większe będzie czynił od tych, bo Ja idę do Ojca. Jn 7,33 i 13,1
- (13) O cokolwiek prosić będziecie w Moje Imię, to Ja wam uczynię tak, aby uwielbiony został Ojciec w swoim Synu. Jn 15,16 i 16,23
- (14) Jeśli o cokolwiek prosić będziecie w Moje Imię, Ja wam to spełnię.
- (15) Jeśli będziecie Mnie miłować, będziecie przestrzegać Moich przykazań.” Mdr 6,18 ; Jn 15,10 ; 1J 5,3 ; 2J 6

Obietnica Ducha Świętego

- (16) „Ja zaś prosić będę Ojca, a innego da wam obrońcę, aby był z wami na wieki, Jn 14,26 i 15,26 i 16,7
- (17) Ducha Prawdy, Którego świat nie może przyjąć, bo Go nie widzi, ani Go nie zna. Wy Go znacie, bo w was pozostaje i w was będzie. Jn 16,13
- (18) Nie opuszczę was, nie zostawię sierotami (aż) przyjdę do was. Mt 28,20 ; Jn 14,3.28
- (19) Jeszcze niedługo i świat już Mnie nie ujrzy. Wy zaś Mnie widzicie, bo Ja żyję i wy żyć będziecie. Jn 6,57 i 7,33-36 i 16,16
- (20) W tym dniu wy poznacie, że Ja Jestem w Moim Ojcu, wy we Mnie, a Ja w was. Jn 10,38 i 14,10n i 17,21-23
- (21) Kto ma Moje przykazania i je zachowuje, ten Jest tym, który Mnie miłuje. Kto zaś Mnie miłuje, umiłowany będzie przez Mojego Ojca i Ja go również będę miłował i ukazę mu (Samego) Siebie.” Jn 15,4.10 i 16,27 ; 1J 5,3 ; 2J 1,6
- (22) Rzekł Mu Juda, ale nie z Kariotu: „Władco, co się stało, że masz się nam ukazać, a nie światu?” Dz 10,40n
- (23) Odpowiadając, Jezus mu rzekł: „Jeśli kto będzie Mnie miłował i przestrzegał Mojej nauki, (również) Ojciec Mój miłować go będzie i do niego przyjdziemy i u niego zamieszkamy. Wj 20,1-17 ; Łk 10,25-28 i 14,25 ; Jn 14,15 ; Dz 4,19 i 5,29 ; Hbr 5,19 ; Ap 3,20
- (24) Kto Mnie nie miłuje, nie przestrzega Mojej nauki. Zaś Słowo, które słyszycie nie jest Moje, ale Tego, Który Mnie posłał, Ojca. Jn 7,16 i 14,10
- (25) To wam powiedziałem, gdy u was przebywałem.
- (26) Obrońca, Duch Święty, Którego pošle Ojciec w Moim Imieniu, On was wszystkiego nauczy i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem.
- (27) Pokój wam zostawiam, pokój Mój wam daję. Nie jak świat daje, Ja wam daję. Niech się nie lęka serce wasze i niech się nie trwoży. Jn 14,1 i 16,33
- (28) Słyszeliście, gdy Ja wam powiedziałem, że odchodzę i przyjdę do was. Jeśli byście Mnie miłowali, cieszylibyście się, że idę do Ojca, bo Ojciec jest większy ode Mnie. Jn 13,1 i 14,3.12 i 16,10.16n i 17,28 i 20,17 ; Flp 2,6-11
- (29) A teraz wam powiedziałem, zanim się to wszystko stanie i kiedy się to stanie, abyście uwierzyli. Już niewiele będę do was mówił. Jn 13,19
- (30) Albowiem przychodzi władca tego wszechświata, a który nie ma nic ze Mnie. Łk 10,18 ; Jn 12,31 i 16,11
- (31) Tak aby wszechświat poznał, że Ja miłuję Ojca. Jak Mi nakazał Mój Ojciec, tak czynię. Powstańmy i idźmy stąd.” Mt 26,46 ; Mk 14,42 ; Jn 12,49 i 15,10

Jana 15,1 – 17

Rozdział 15

Winna latorość

- (1) „Ja Jestem Prawdziwą winoroślą, a Mój Ojciec Jest Winogrodnikiem,
- (2) każdą latorość, która we Mnie nie przynosi owocu, odcina się, a każdy owoc, który przynosi, oczyszcza się, aby owoc stawał się liczniejszy. Mt 3,10 i 15,3.13
- (3) Wy już jesteście czysti z powodu Moich słów, które wam powiedziałem, Jn 13,10
- (4) trwajcie we Mnie, a Ja w was. Jak latorość nie może przynieść owocu sama z siebie jeśli nie pozostanie w winorośli, tak i wy, jeśli nie będziecie we Mnie trwać. Jn 6,56 ; Rz 11,17n ; 2Kor 3,5
- (5) Ja Jestem winoroślą, wy zaś latoroślami. Kto pozostaje we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi liczny owoc, bo beze Mnie nic uczynić nie możecie. Jn 15,16 ; 1Kor 12,12.27 ; 2Kor 3,5 ; Flp 2,13
- (6) Jeśli ktoś nie trwa we Mnie, zostanie wyrzucony na zewnątrz jak korzeń, który usycha i zbiera się go, aby go wrzucić w palący ogień. Mt 3,10 i 7,19 i 13,42
- (7) Jeśli wy trwacie we Mnie, a Moje słowa w was pozostaną, o cokolwiek zechcecie i poprosicie dla was, tak się wam stanie. Mt 21,21 ; Mk 11,24 ; Jn 9,31 i 14,13 i 16,23
- (8) Tak, aby w tym uwielbiony został Mój Ojciec i tak, abyście liczny owoc przynosili, stając się Moimi uczniami. Mt 3,18 i 5,16 i 7,16-20 ; Mk 4,20
- (9) Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowalem. Pozostańcie w Mojej miłości. Łk 10,25-28 ; Jn 13,34 i 15,12 i 17,26
- (10) Jeśli Moich przykazań przestrzegać będziecie, pozostaniecie w Mojej miłości, tak jak i Ja przestrzegałem przykazań Mojego Ojca i pozostaję w Jego Miłości. Wj 19,5 i 20,1-17 Kpł 19,18 ; Pwt 6,5-21 i 10,12 ; Jn 14,15 ; 1Kor 17,19 ; 1J 2,5 i 5,3
- (11) To wam powiedziałem, aby Moja radość w was była i aby radość wasza była w was pełna. Jn 17,13 ; 1J 1,4
- (12) Takie jest Moje przykazanie: abyście się wzajemnie miłowali, jak Ja was umiłowalem. Jn 13,34 ; 1J 3,11.23 ; 2J 5
- (13) Nie ma nikt większej miłości od tej, żeby ktoś oddał swoją duszę za swoich przyjaciół. Jn 10,11 ; Rz 5,8 ; 1J 3,16
- (14) Wy jesteście Moimi umiłowanymi, jeśli będziecie czynić to, co Ja wam nakazałem. Mt 7,24 ; Łk 8,21 i 12,4 ; Rz 2,13
- (15) Już nie nazywam was sługami, bo sługa nie wie, co czyni jego władca. Zaś was nazwałem umiłowanymi, bo wszystko, co usłyszałem od Mojego Ojca, dałem wam poznać.
- (16) Nie wy Mnie sobie wybraliście, ale Ja was Sobie wybrałem i przeznaczyłem, abyście (poszli i) przynieśli owoc. Aby trwał tak, że o cokolwiek poprosicie Ojca w Moim Imieniu, aby wam dał. Mt 13,11 ; Jn 6,44.70 i 13,8 i 14,13n i 15,5 i 16,23 ; Rz 9,16
- (17) To wam nakazuję, abyście się wzajemnie miłowali.” Jn 13,34 ; 1J 3,11.23 ; 2J 5

Jana 15,18 – 16,11

Nienawiść świata

- (18) „Jeśli świat was nienawidzi, (to) wiedzcie, że Mnie pierwszego od was znienawidził Mt 10,22 i 24,9 ; Mk 13,13 ; Łk 6,22 ; Jn 7,7 i 17,14 ; 1J 3,13
- (19) Gdybyście byli z tego świata, świat by was miłował, lecz i wy nie jesteście z tego świata, bo Ja was Sobie wybrałem z tego świata i dlatego ten świat was nienawidzi. Mt 13,11 ; Jn 4,5 i 6,44 i 17,14 ; Rz 9,16
- (20) Przypomnijcie sobie słowa, które Ja wam powiedziałem, że nie jest większy sługa od swojego pana. Jeśli Mnie prześladowali, to i was będą prześladować, jeśli przestrzegali Moich słów to i waszych przestrzegać będą. Mt 10,24 ; Łk 6,4 i 11,49 ; Jn 13,16
- (21) To wszystko będą czynić wobec was z powodu Mojego Imienia, bo nie znają Tego, Który Mnie posłał. Mt 5,10-12 ; Łk 21,12 ; Jn 12,40 i 16,3 ; 2Kor 4,3
- (22) Gdybym nie przyszedł, nie mówiłbym do nich i nie mieliby grzechu. Zaś teraz nie mają wymówki co do swojego grzechu. Mt 11,21-25 ; Łk 10,31 ; Jn 9,41 i 20,29
- (23) Kto Mnie nienawidzi, nienawidzi też Mojego Ojca. Łk 10,16 ; Jn 5,17.23 i 8,19 i 10,30 ; 1J 2,23
- (24) Gdybym nie czynił wśród nich Swoich dzieł, których nikt inny nie dokonał, nie mieliby grzechu. Teraz widząc, znienawidzili Mnie i Mojego Ojca. Jn 9,41 i 14,11
- (25) Tak, aby wypełniło się te słowo, które zapisane jest w ich Prawie, że „Bez powodu Mnie znienawidzili.” Ps 35,19 i 69,5
- (26) Kiedy przyjdzie obrońca, Którego pošlę wam od Ojca, Duch Prawdy, Który od Ojca wychodzi, On o Mnie zaświadczy. Jn 14,16.26
- (27) I wy też zaświadczycie, bo od początku jesteście ze Mną.” Łk 1,2 ; Dz 1,8.21n i 5,32 ; 1J 4,14

Rozdział 16

Mowa o prześladowaniach

- (1) „To wam powiedziałem, abyście się nie zgorszyli.
- (2) Wykluczą was z synagogi, ale przychodzi godzina, kiedy każdy, kto was zabije, będzie uważał, że przynosi ofiarę dla Boga. Mt 10,22 i 24,9 ; Mk 13,13 ; Jn 9,22
- (3) I tak uczynią, bo Mnie nie poznali ani Mojego Ojca. Mt 17,20 ; Jn 8,19 i 10,38 i 15,22
- (4) To wam powiedziałem, że gdy przyjdzie ich godzina, przypomnicie sobie, że to Ja wam powiedziałem. Tego zaś wam od początku nie mówiłem, bo z wami (jeszcze) nie byłem. Jn 13,19 i 16,25
- (5) Teraz zaś odchodzę do Tego, Który Mnie posłał, a nikt z was nie pyta Mnie: Dokąd odchodzisz? Jn 7,33-55 i 13,36 i 14,5
- (6) Ale tak wam to powiedziałem, że smutek napęłnił wasze serca.” Jn 16,22

Obietnica Ducha Świętego

- (7) „Ja zaś mówię wam prawdę. Lepiej jest dla was, abym Ja odszedł. Albowiem jeśli Ja nie odejdę, obrońca do was nie przyjdzie. Jeśli zaś odejdę, pošlę Go do was. Łk 11,13 ; 24,19 ; Jn 14,16.26 i 15,26 ; Dz 1,5
- (8) A kiedy On przyjdzie, udowodni światu jego grzech, jego sprawiedliwość i jego sąd. Jn 7,7 ; Dz 8,20-23 i 13,10 i 24,25
- (9) Co do jego grzechu, bo nie wierzą we Mnie. Jn 5,38 i 6,36.64 i 7,5 i 10,26 i 12,37
- (10) Co do jego sprawiedliwości, bo Ja odchodzę do Ojca i już Mnie nie zobaczycie. Jn 13,1 i 14,12.28 i 16,28 i 20,17
- (11) I co do sądu, bo władca tego świata został osądzony. Jn 12,31 i 14,30

Jana 16,12 – 31

- (12) Jeszcze wiele miałbym wam do powiedzenia, ale nie możecie teraz tego znieść.
- (13) Kiedy zaś przyjdzie On – Duch Prawdy – wprowadzi was w całą prawdę. Nie będzie bowiem mówił od Siebie, ale mówić będzie to, co usłyszysz, a przychodząc, wam oznajmi. Jn 14,17.26 i 15,26 ; 1J 2,27
- (14) On Mnie uwielbi, bo otrzyma ode Mnie i wam oznajmi. Jn 12,49 ; 2P 1,21
- (15) Wszystko, co ma Ojciec, jest Moje, dlatego wam powiedziałem, że z Mojego weźmie i wam oznajmi.” Jn 17,10

Zapowiedź wielkiej radości

- (16) „Jeszcze chwila, a już Mnie nie ujrzyte, potem zaś przyjdzie chwila, gdy Mnie ujrzyte.” Jn 14,19
- (17) Powiedzieli więc Jego uczniowie do siebie nawzajem: „Co to są za (słowa) które nam mówi? Jeszcze chwila, a nie ujrzyte Mnie i znów jeszcze chwila i Mnie zobaczycie? Oraz te: Odchodzę do Ojca?”
- (18) Mówili więc: „Co to jest, że mówi jeszcze chwila? Nie wiemy co nam mówi.”
- (19) Jezus wiedząc, że chcieli Go zapytać, rzekł im: „Co rozważacie między sobą, że wam powiedziałem: Jeszcze chwila i Mnie nie ujrzyte i znów ponownie jeszcze chwila i Mnie zobaczycie?” Hbr 10,10
- (20) Amen, Amen, powiadam wam: będziecie płakać i rozpaczać, zaś świat będzie się weselił. Wy będziecie smutni, ale wasz smutek stanie się radością. Mt 5,4
- (21) Niewiasta, kiedy rodzi, smuci się, bo nadeszła jej godzina. Iz 13,8 i 21,3 i 26,17
A kiedy urodzi się jej dziecię, już nie przypomina (sobie) swojego bólu z powodu radości, że zrodził się człowiek na tym świecie. Iz 13,3 i 21,3 i 26,17 i 42,14 ; Mi 4,9 ; Gal 4,19 ; 1Tes 5,3
- (22) Wy teraz więc będziecie mieć smutek, ale kiedy was znów zobaczę, uraduje się wasze serce, a waszej radości nikt wam nie odbierze. Iz 66,14 ; Łk 24,52 ; Jn 20,20 ; Dz 2,49
- (23) W tym dniu o nic Mnie nie zapytacie. Amen, Amen powiadam wam: jeśli o cokolwiek poprosicie Ojca w Imię Moje, dam wam. Jn 14,20 ; Jk 5,6 ; 1J 5,14-15
- (24) Aż dotąd o nic nie prosiłście w Imię Moje. Proście, a otrzymacie, aby radość wasza była pełna.” Jn 14,13n i 15,11.16 ; Dz 3,6 i 4,8-10 i 16,18.26 ; Kol 3,17 ; 1J 1.4 i 5,14n

Chrystus zwyciężył świat

- (25) „To wam powiedziałem w przykładach, przychodzi godzina, gdy już nie w przykładach będę wam mówił, ale otwarcie oznajmię wam co do Ojca. Mt 13,34 ; Mk 4,33n ; Jn 16,4
- (26) W tym dniu prosić będziecie w Moim Imieniu i nie mówię, że Ja będę prosił Ojca za wami,
- (27) albowiem sam Ojciec, Który was miłuje, bo wy Mnie umiłowaliście i uwierzyliście, że Ja od Ojca wyszedłem Mt 10,37 ; Jn 3,2 i 8,42 i 13,3 i 14,21-23 i 17,8
- (28) i przyszedłem na ten świat. Ponownie opuszczam ten świat i idę do Ojca.” Jn 13,3
- (29) Uczniowie Jego rzekli: „Oto teraz otwarcie mówisz i nie mówisz już żadnego przykładu.
- (30) Teraz wiemy, że wszystko wiesz i nie ma potrzeby, aby Cię ktokolwiek pytał, dlatego wierzymy, że wyszedłeś od Boga.” Mt 16,16 ; Jn 2,24n
- (31) Odpowiadając, Jezus im rzekł: „Teraz wierzycie?”

Jana 16,32 – 17,19

- (32) Oto nadchodzi godzina i już nadeszła, aby każdy z was rozproszył się do swoich, a Mnie Samego zostawili, ale Ja nie jestem Sam, bo Ojciec Jest ze Mną. Za 13,7 ; Mt 26,31.56 ; Mk 14,27.50 ; Jn 8,29
- (33) To wam powiedziałem, abyście mieli pokój we Mnie. Na świecie zawsze będziecie mieć ucisk, ale nie bójcie się, miejcie odwagę - Ja zwyciężyłem świat.” Jn 14,27 ; 2Tm 3,12

Rozdział 17

Arcykapłańska modlitwa Chryśusa

- (1) To powiedział Jezus i podniósł oczy do Nieba i rzekł: „Ojcze, nadeszła ta godzina, uwielbij Swojego Syna, aby Syn uwielbił Ciebie Mt 26,45 ; Mk 14,41 ; Jn 11,41 i 12,23 i 13,1.31n
- (2) jako, że dałeś Mu władzę nad wszelkim ciałem i nad tymi wszystkimi, których Mi dałeś, abyś dał im życie wieczne. Dn 7,14 ; Mt 11,27 i 28,18; Jn 3,35 i 13,3
- (3) To jest życie wieczne, aby poznawali Ciebie, Jedynego Prawdziwego Boga i Tego, Którego posłałeś – Jezusa Chrystusa. Mdr 6,17-20 i 15,3 ; 1Tes 1,9 ; 1J 5,20
- (4) Ja Cię uwielbiłem na ziemi, spełniwszy dzieło, które mi dałeś, abym je wykonał. Jn 4,34 i 5,30.36 i 6,38 i 13,31n i 14,13 ; 1J 3,8
- (5) A teraz Ty uwielbij Mnie Ojcze Tą Chwałą, Którą miałem u Ciebie zanim powstał świat. Jn 1,1n i 8,58 i 12,48 i 17,24 ; 1J 1,1n
- (6) Objawiłem Twoje Imię ludziom, których Mi dałeś z tego świata. Moimi byli i tych Mi dałeś, aby przestrzegali Twojego słowa. Jn 17,26
- (7) Teraz poznali, że wszystko, co Mi dałeś, jest od Ciebie.
- (8) Bo słowa, które Mi dałeś, Ja im dałem, a oni je przyjęli i prawdziwie poznali, że od Ciebie wyszedłem, i uwierzyli, że Ty Mnie posłałeś. Mt 22,16 ; Jn 3,2 i 7,50 i 9,16 i 16,30 i 19,39 ; Dz 10,38
- (9) Ja za nimi proszę, a nie za światem, tylko za tymi, których Mi dałeś, bo są Twój i Moi. Mt 22,14 i 26,28 ; Mk 10,45 i 14,24 ; Rz 9,16
- (10) Wszystko Moje jest Twoje, a Twoje jest Moje, i Ja Jestem w nich uwielbiony. Łk 15,31
- (11) Już nie Jestem na tym świecie, ale oni są na tym świecie, a Ja idę do Ciebie. Ojcze Świąty, zachowaj ich w Swoim Imieniu, które Mi dałeś, aby byli jedno jak My. Jn 13,1-3 i 10,30 i 16,28 i 17,21 ; Gal 3,28
- (12) Gdy byłem z nimi, Ja strzegłem ich w Twoim Imieniu, które Mi dałeś, strzegłem ich, aby nikt z nich nie zginął oprócz syna zagłady, tak aby wypełniło się Pismo. Ps 41,10 i 109,4-8 ; Mt 26,24 ; Jn 6,39 i 18,9 ; 2Tes 2,3
- (13) Teraz zaś idę do Ciebie i mówię to światu, aby mieli Moją radość wypełnioną w sobie. Jn 15,11 ; 1J 1,4
- (14) Ja dałem im Twoje słowo, a świat ich znienawidził, bo nie są z tego świata jak i Ja nie Jestem z tego (świata). Jn 3,31 i 8,23 i 15,18n ; 1J 4,5n
- (15) Nie proszę, abyś ich zabrał ze świata, ale żebyś ich strzegł od złego. Mt 6,13 ; Łk 22,46 ; 2Tes 3,3 ; 1J 5,18n
- (16) Oni nie są ze świata, jak i Ja nie Jestem z tego świata.
- (17) Uświęć ich w Prawdzie, bo słowo Twoje jest prawdą. Jn 14,6.17 i 17,12 ; Ef 4,21 i 6,14
- (18) Jak Mnie posłałeś na ten świat, tak i Ja ich posłałem na ten świat. Mt 10,5-10 i 28,19 ; Mk 16,15 ; Łk 10,3 ; Jn 20,21
- (19) Ja za nich Siebie Samego poświęcam, aby oni byli uświęceni w prawdzie. Mt 20,28 ; Mk 10,45 ; Jn 10,14n

Jana 17,20 – 18,11

- (20) *Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi wierzącymi, którzy z powodu ich nauki uwierzą we Mnie.* Jn 17,9 ; Dz 2,44 i 4,4 i 8,12n i 9,42 i 11,21 i 13,12.48
- (21) *Aby wszyscy byli jedno, jak Ty Ojczye we Mnie, a Ja w Tobie – aby i oni tak byli w Nas, i aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś.* Jn 10,38 ; Dz 1,14 i 2,46 i 4,24 ; Gal 3,28 ; 1P 3,8
- (22) *Ja dałem też im chwałę, którą Mi dałeś, aby byli jedno, jak My Jesteśmy.* Jn 17,11
- (23) *Ja w nich, a Ty we Mnie, aby byli wydoskonaleni do jedności, i aby świat poznał, że Ty Mnie posłałeś i ich umiłowałeś tak, jak Mnie umiłowałeś.*
- (24) *Ojczye. Tych, których Mi dałeś, chcę, aby byli tam, gdzie Ja Jestem, i żeby oni też ze Mną byli, aby oglądali Moją Chwałę, bo miłujesz Mnie przed założeniem świata.* Jn 1,14 i 12,26 i 17,5 ; Rz 9,16
- (25) *Ojczye Sprawiedliwy, świat Ciebie nie poznał, ale Ja Ciebie znam i oni poznali, że Ty Mnie posłałeś.* Mt 11,27 ; Łk 10,22 ; Jn 1,10 i 2,11 i 8,55 ; 1Tm 3,16 ; Hbr 2,14
- (26) *I dałem im poznać Twoje Imię oraz poznać Miłość, którą umiłowałeś Mnie, a która w nich jest, a Ja w nich.* Jn 17,6 ; 1J 4,2

Rozdział 18

Zdrada i pojmanie Chrystusa

- (1) To powiedziawszy, wyszedł Jezus ze swoimi uczniami poza potok Cedron, gdzie był ogród, w którym przebywali On i Jego uczniowie. Mt 26,36 ; Mk 14,32
- (2) Judasz, który Go wydał, znał to miejsce, bo Jezus wielokrotnie zbierał się tam ze Swoimi uczniami. Łk 21,37 i 22,39
- (3) A wzięwszy kohortę od arcykapłanów i faryzeuszy oraz służbę, przyszedł tam z pochodniami, latarniami i z bronią.
- (4) Jezus, znając wszystko, co przyjdzie na Niego, wyszedł i rzekł im: „Kogo szukacie?”
- (5) Odpowiedzieli Mu: „Jezusa Nazarejczyka.” On rzekł im: „**JA JESTEM.**” Stał też z nimi Judasz, który Go wydał.
- (6) A Kiedy powiedział im: „**JA JESTEM.**” Cofnęli się do tyłu i upadli na ziemię. Mt 14,33
- (7) Ponownie więc zapytał ich: „Kogo szukacie?” Oni zaś powiedzieli: „Jezusa z Nazaretu.”
- (8) Jezus odpowiedział: „*Powiedziałem wam, że to JA JESTEM. Jeśli więc Mnie szukacie, pozwólcie tamtym odejść.*”
- (9) Tak wypełniło się słowo, które powiedział, że: „*Nie utraciłem nikogo z tych, których Mi dałeś.*” Jn 6,39 i 17,12
- (10) Szymon Piotr mając miecz, wyciągnął go i uderzył sługę arcykapłana i odciął jego prawe ucho. Słudze zaś było na imię Malchos.
- (11) Jezus więc powiedział Piotrowi: „*Schowaj miecz do pochwy. Czy nie mam pić z kielicha, który dał mi Ojciec?*” Mt 20,22 i 26,39 ; Mk 10,38 i 14,36 ; Łk 22,42

Jana 18,12 – 30

Przed Ananiaszem

- (12) Zatem kohorta, słudzy razem z dowódcą (setników) pojмали Jezusa i Go związali Mt 26,47-56 ; Mk 14,43-50 ; Łk 22,47-53
- (13) I zaprowadzili Go najpierw do Ananiasza, który był teściem Kaifasza, który w tym roku był arcykapłanem. Mt 26,57n ; Mk 14,53n ; Łk 3,2 i 22,54 ; Jn 18,24
- (14) Kaifasz zaś był tym, który doradził Judejczykom, że lepiej będzie, aby jeden człowiek umarł za lud. Jn 11,48-51

Zaparcie się Piotra

- (15) Zaś Jezusowi towarzyszył Szymon Piotr i inny uczeń, który to był znajomym arcykapłanów i razem wszedł z Jezusem na dziedziniec arcykapłański. Jn 20,3
- (16) Piotr zaś na zewnątrz stał przy drzwiach. Wtedy wyszedł ten inny uczeń, którego znał arcykapłan i rzekł odźwiernej, aby wprowadziła Piotra.
- (17) Wtedy służąca odźwierna rzekła do Piotra: „*Czy i ty jesteś jednym z uczniów Tego Człowieka?*” On rzekł: „*Nie jestem.*” Mt 26,69n ; Mk 14,66-68 ; Łk 22,55-57
- (18) Stali też tam i niewolnicy i służący, którzy uczynili ognisko bo było zimno grzejąc się. Był też z nimi i Piotr, który stał z nimi i się grzał.

Przesłuchanie

- (19) Zatem arcykapłan zapytał Jezusa o Jego uczniów i o Jego naukę. Mt 26,59-66 ; Mk 14,55-64 ; Łk 22,66-71
- (20) Jezus mu odpowiedział: „*Ja zawsze nauczałem w synagodze i Świątyni, gdzie wszyscy Judejczycy się gromadzą, a w ukryciu nic nie mówiłem.*” Mt 4,23 ; Jn 6,59 i 7,14.26
- (21) *Dlaczego Mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słuchali, co im mówiłem. Oni ci powiedzą, co Ja mówiłem.*”
- (22) Gdy On to powiedział, jeden ze służących, który stał obok, uderzył Jezusa w Policzek i rzekł: „*Tak odpowiadasz arcykapłanowi?*” Jn 19,3 ; Dz 23,2
- (23) Jezus mu odpowiedział: „*Jeśli źle powiedziałem, udowodnij mi zło. Jeśli zaś dobrze, to (dlaczego) Mnie bijesz?*” 1P 2,22
- (24) Ananiasz posłał Go związanego do arcykapłana Kaifasza.

Ponowne zaparcie się Piotra

- (25) Był tam Szymon Piotr, który stał i grzał się. Powiedzieli więc mu: „*Czy i ty nie jesteś z Jego uczniów?*” Wyparł się i powiedział: „*Nie jestem.*” Jn 18,17
- (26) Powiedział jemu jeden ze sług arcykapłana, który był krewnym tego, któremu Piotr odciął ucho: „*Czy i ja nie widziałem z Nim ciebie w ogrodzie?*” Mt 26,51 ; Mk 14,47 ; Łk 22,49n
- (27) Ponownie więc Piotr się wyparł i zaraz kogut zapał. Mt 26,71-75 ; Mk 14,69-72 ; Łk 22,58-62

Chrystus przed Piłatem

- (28) Poprowadzili więc Jezusa od Kaifasza do pretorium, a było już rano. Oni zaś nie weszli do pretorium, aby się nie skalać i spożyli Paschę.
- (29) Piłat więc wyszedł na zewnątrz do nich i rzekł: „*Jakie oskarżenie przynosicie przeciw Temu Człowiekowi?*” Mt 27,1n.11-14 ; Mk 15,1-5 ; Łk 23,1-5
- (30) Odpowiadając, rzekli mu: „*Gdyby Ten zła nie czynił, nie wydalibyśmy Go tobie.*”

Jana 18,31 – 19,9

- (31) Piłat więc im powiedział: „*Weźcie Go wy i osądźcie według waszego Prawa.*”
Judejczycy mu powiedzieli: „*Nam nie jest dozwolone zabijać nikogo.*”
Jn 19,6n ; Dz 18,5
- (32) Tak, aby słowo Jezusa wypełniło się, które wypowiedział, dając znać, jaką śmiercią miał umrzeć.
Mt 20,19 i 26,2 ; Jn 3,14 i 8,28 i 12,33
- (33) Piłat więc ponownie wszedł do pretorium, zawołał Jezusa i rzekł Mu:
„*Ty Jesteś Królem Judejczyków?*”
- (34) Jezus odpowiedział: „*Od siebie samego to mówisz, czy inni powiedzieli ci o Mnie?*”
- (35) Piłat odpowiedział: „*Czy ja jestem Judejczykiem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Co uczyniłeś?*”
Jn 1,11
- (36) Jezus odpowiedział: „*Królestwo Moje nie jest z tego świata. Gdyby Moje Królestwo było z tego świata, słudzy Moi walczyliby o Mnie tak, abym nie został wydany Judejczykom. Teraz zaś Moje Królestwo nie jest stąd.*”
- (37) Piłat więc Mu odpowiedział: „*Czy Ty Jesteś Królem?*” Jezus mu rzekł:
„*Ty twierdzisz, że Jestem Królem. Tak, Ja Nim Jestem. Ja się na to narodziłem i przyszedłem na ten świat, aby zaświadczyć prawdzie. Każdy, kto jest z Prawdy, słucha Mojego Głosu.*”
Mk 4,20 ; Łk 8,21 i 11,28 ; Jn 10,27
- (38) Rzekł Mu Piłat: „*Co to jest prawda?*” A to powiedziawszy, ponownie wyszedł do Judejczyków i oznajmił im: „*Ja w Nim nie znajduję żadnej przyczyny do ukarania.*”
- (39) *Jest zaś u was zwyczaj, aby uwalniać wam w Paschę jednego (więźnia). Chcecie więc, abym uwolnił wam Króla Judejskiego?*
- (40) Ponownie wykrzyknęli, mówiąc: „*Nie Tego, ale Barabasa!*” A Barabasz był zabójcą.
Mt 27,20 ; Mk 15,15 ; Dz 3,14

Rozdział 19

Ubiczowanie Chrystusa

- (1) Wtedy Piłat wziął Jezusa i (nakazał) Go ubiczować,
Mt 20,19 i 27,26 ; Mk 15,15
- (2) a żołnierze splótszy wieniec z cierni nałożyli Mu na Głowę i odziali Go purpurowym płaszczem.
Łk 23,11
- (3) I podchodzili do Niego i mówili Mu: „*Witaj Królu Judejski.*” I zadawali ciosy.
Jn 18,22
- (4) Ponownie więc Piłat wyszedł do nich na zewnątrz i rzekł: „*Oto wyprowadzam Go na zewnątrz, abyście poznali, że Ja nie znajduję w Nim żadnej przyczyny do ukarania.*”
Łk 23,4 ; Jn 18,38
- (5) Jezus więc wyszedł na zewnątrz, niosąc cierniowy wieniec i purpurowy płaszcz. I rzekł im: „*Oto Człowiek.*”
- (6) Gdy więc Go zobaczyli arcykapłani i służący krzyżąc, mówili: „*Ukrzyżuj, ukrzyżuj!*” Piłat im rzekł: „*Weźcie Go wy i sami ukrzyżujcie, albowiem ja w Nim nie znajduję żadnej przyczyny do ukarania.*”
Jn 18,31
- (7) Judejczycy mu odpowiedzieli: „*My mamy Prawo, a według Prawa winien jest śmierci, bo Siebie uczynił Synem Boga.*”
Kpł 24,16 ; Jn 5,18 i 10,33 i 18,31
- (8) Gdy Piłat usłyszał te słowa, jeszcze bardziej się przeląkł.
- (9) A wszedłszy do pretorium, rzekł do Jezusa: „*Skąd Ty Jesteś?*” Jezus zaś nie dał mu odpowiedzi.
Mt 26,62n i 27-12-14 ; Mk 14,61 ; Łk 23,9 ; Jn 18,35

Jana 19,10 – 27

- (10) Piłat więc rzekł: „*Do Mnie nie mówisz? Nie wiesz, że mam władzę Cię uwolnić i mam władzę Cię ukrzyżować?*” Mk 15,4
- (11) Jezus mu odpowiedział: „*Nie miałbyś żadnej władzy nade Mną, gdyby nie była ci dana z Góry. Dlatego większy grzech ma ten, który Mnie tobie wydał.*” Jn 10,18 ; Rz 13,1
- (12) Od tej pory Piłat usiłował Go uwolnić, zaś Judejczycy krzyczeli, mówiąc: „*Jeśli Go uwolnisz, nie jesteś przyjacielem cezara! Każdy, kto siebie czyni królem, sprzeciwia się (władzy) cezara!*” Łk 23,2 ; Jn 18,37 ; Dz 17,7
- (13) Zatem Piłat usłyszawszy te słowa, wyprowadził Jezusa na zewnątrz i usiadł na swoim trybunale w miejscu zwanym Litostrotos, zaś po hebrajsku Gabbata.
- (14) A było już przygotowanie do Paschy, około godziny szóstej i rzekł do Judejczyków: „*Oto Król wasz!*”
- (15) Oni więc krzyczeli: „*Precz! Precz z Nim! Ukrzyżuj Go!*” Piłat więc rzekł: „*Króla waszego mam ukrzyżować?*” Arcykapłani więc odrzekli: „*Po za cezarem nie mamy króla.*”
- (16) Wtedy więc wydał Go, aby został ukrzyżowany.

Ukrzyżowanie Mesjasza

- (17) Wzięli więc Jezusa, Który Sam niósł krzyż i wyszedł na miejsce czaszki, które nazywa się po hebrajsku Golgota.
- (18) Tam Go ukrzyżowali, a razem z Nim, dwóch innych: jednego z lewej, a drugiego z prawej, zaś pośrodku Jezusa.
- (19) Był tam też i napis winy, którą napisał Piłat i umieścił na krzyżu. Było zaś napisane: „*Jezus Nazarejczyk, Król Judejski.*”
- (20) Wielu Judejczyków więc czytało tytuł winy, bo było to miejsce blisko miasta, gdzie Jezus został ukrzyżowany. A było napisane po hebrajsku, po rzymsku i po grecku.
- (21) Arcykapłani Judejscy rzekli do Piłata: „*Nie pisz: Król Judejczyków, ale że On powiedział: Jestem Królem Judejskim.*”
- (22) Piłat odpowiedział: „*Co napisałem, to napisałem.*”
- (23) A gdy żołnierze ukrzyżowali Jezusa, wzięli Jego szaty i podzielili je na cztery części, każdemu żołnierzowi po części oraz tunikę. Tunika zaś była bez szwów – cała tkana od góry (do dołu).
- (24) Powiedzieli więc między sobą: „*Nie rozdierajmy jej, ale losujmy o nią, czyja będzie.*” Aby wypełniło się Pismo, które mówi: „*Rozdzielili między sobą Moje szaty i rzucili los o Moją suknię.*” Tak właśnie żołnierze to uczynili. Ps 22,19
- (25) Zaż przy krzyżu Jezusa stały: matka Jego i siostra Jego matki Maria Kleofasa i Maria Magdalena. Mt 27,55n ; Mk 15,40n ; Łk23,49
- (26) Jezus, ujrawszy matkę i ucznia, który obok stał, którego miłował, rzekł matce: „*Niewiasto, oto syn twój.*” Jn 13,23 i 20,2 i 21,7.20
- (27) Potem rzekł do ucznia: „*Oto matka twoja.*” I od tej godziny uczeń wziął ją do siebie.

Jana 19,28 – 20,6

Śmierć Chrystusa

- (28) Teraz Jezus wiedząc, że się już wszystko wykonało, aby wypełniło się Pismo, rzekł: „*Pragnę.*” Ps 22,16
- (29) Leżało tam naczynie napełnione octem. Przynieśli Mu gąbkę napełnioną octem, włożyli na włócznię i podali Mu do ust.
- (30) Gdy Jezus skosztował octu, rzekł: „*Dokonało się!*” I skłoniwszy Głowę, oddał Ducha. Hi 19,26n (LXX) ; Mt 27,45n ; Mk 15,33-41 ; Łk 23,44-49
- (31) A był to dzień przygotowania. Judejczycy nie chcieli, aby ciała pozostawały na krzyżu w Szabat, albowiem był to Wielki Szabat. Poprosili więc Piłata, aby zostały im połamane golenie i usunięto (ich) z krzyży.
- (32) Żołnierze przyszli i połamali pierwszemu golenie oraz drugiemu razem z nim ukrzyżowanego. Pwt 21,22n
- (33) Zaś do Jezusa podszedłszy, zobaczyli Go już umarłego, nie łamali Mu goleni,
- (34) ale jeden z żołnierzy swoją włócznią przebił Mu bok i natychmiast wypłynęła krew i woda. 1J 5,6-8
- (35) A ten, który to widział zaświadczył, że prawdziwe jest jego świadectwo, że ten mówił prawdę, abyście i wy uwierzyli. Jn 21,24
- (36) Albowiem tak się stało, aby wypełniło się Pismo (które mówi): „*Kości Jego nie będą łamane*” i ponownie mówi Pismo: Wj 12,46 ; Lb 9,12 ; Ps 34,21
- (37) „*Będą patrzeć na Tego, Którego przebili.*” Za 12,10 ; Ap 1,7

Złożenie do grobu

- (38) Potem Józef z Arymatei, który był ukrytym uczniem Jezusa, poprosił Piłata, aby (mógł) zabrać ciało Jezusa. A Piłat zezwolił. Przyszedł więc i zabrał Jego ciało.
- (39) Przyszedł też i Nikodem, który przedtem przyszedł do Niego w nocy, niosąc sto funtów mieszaniny mirry i aloesu.
- (40) Wzięli więc Ciało Jezusa i związali je płótnem z wonnościami według zwyczaju grzebania przez Judejczyków.
- (41) W miejscu gdzie był ukrzyżowany, jest ogród, a w tym ogrodzie nowy grobowiec, w którym nikt jeszcze nie był złożony.
- (42) Tam, w grobowcu więc złożyli (Ciało) Jezusa, ze względu na (dzień) Przygotowania Judejczyków. Mt 27,57-61 ; Mk 15,42-47 ; Łk 23,50-56 Jn 7,13 i 9,22 i 20,19

Rozdział 20

Zmartwychwstanie Zbawiciela

- (1) Pierwszego dnia tygodnia przyszła rankiem do grobowca Maria z Magdalii, a było jeszcze ciemno i ujrzała odsunięty kamień od grobowca. Jn 20,19 ; Dz 20,7
- (2) Pobiegła więc i przybyła do Szymona Piotra i do innego ucznia, którego Jezus miłował i rzekła im: „*Zabrali Władcę z grobu i nie wiemy gdzie Go złożyli.*” Jn 13,23 i 19,26 i 20,13 i 21,7.20
- (3) Wszedł więc Piotr i inny uczeń i poszli do grobowca.
- (4) Obaj biegli razem, ale inny uczeń biegł z przodu szybciej od Piotra i pierwszy przyszedł do grobowca.
- (5) I nachyliwszy się ujrzał leżące płótna, ale nie wszedł (do środka).
- (6) Przyszedł więc i Szymon Piotr, który mu towarzyszył i wszedł do grobowca oglądając leżące płótna

Jana 20,7 – 26

- (7) i chustę, która była na Jego Głowie, nie leżącą z innymi płótnami, ale zwiniętą osobno w jednym miejscu.
- (8) Wtedy wszedł i inny uczeń, który przybiegł pierwszy do grobowca, ujrzał i uwierzył.
- (9) Albowiem jeszcze nie poznali Pisma, (które mówiło), że ma powstać z martwych
- (10) Uczniowie więc z powrotem powrócili do siebie.
- (11) Maria zaś stała przy grobowcu na zewnątrz i płakała, a płacząc zajrzała do grobowca.
- (12) I ujrzała siedzących dwóch białych Aniołów: jednego przy głowie, a innego przy stopach tam, gdzie leżało Ciało Jezusa.
- (13) A oni rzekli do niej: „*Niewiasto, dlaczego płaczesz?*” Rzekła im: „*Zabrali mojego Władcę i nie wiem gdzie Go złożono.*”
- (14) To powiedziawszy obróciła się do tyłu i ujrzała Jezusa stojącego, bo nie poznała, że to Jest Jezus.
- (15) Jezus jej rzekł: „*Niewiasto, dlaczego płaczesz? Kogo szukasz?*” Ona myśląc, że to jest ogrodnik, rzekła Mu: „*Władco, jeśli Ty Go wyniosłeś, powiedz mi gdzie Go złożyłeś, a ja Go zabiorę.*”
- (16) Jezus jej rzekł: „*Mario.*” A ona obróciwszy się, rzekła po hebrajsku: „*Rabbuni*” to znaczy - Nauczycielu. Mk 16,9-11
- (17) Jezus jej rzekł: „*Nie zatrzymuj Mnie i Mnie nie dotykaj, albowiem jeszcze nie wstąpiłem do Ojca. Ty idź do Moich braci i powiedz im, że wstępuję do Ojca Mojego i Ojca waszego, do Boga Mojego i Boga waszego.*”
- (18) Przyszła więc Maria z Magdalii obwieszczając uczniom, że widziała Władcę i to, co jej powiedział. Mt 28,1-10 ; Mk 16,1-8 ; Łk 24,1-12

Jezus ukazuje się uczniom

- (19) A gdy nastał już wieczór pierwszego dnia tygodnia i drzwi były zamknięte, gdzie znajdowali się uczniowie z powodu strachu przed Judejczykami, wtedy przyszedł Jezus i stanąwszy na środku rzekł im: „*Pokój wam,*” Jn 7,13 i 9,22 i 19,38 i 20,1 ; Dz 20,7
- (20) a to powiedziawszy pokazał im Ręce i Bok. Uczniowie uradowali się, widząc Władcę.
- (21) Jezus ponownie im powiedział: „*Pokój wam. Jak Mnie wysłał Ojciec, tak i Ja was posyłam.*”
- (22) A to powiedziawszy, tchnął na (nich) i rzekł im: „*Weźcie Ducha Świętego.*”
- (23) *Którym odpuscicie grzechy, będą im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane.*” Mt 16,19 i 18,18 i 28,16-20 ; Mk 16,14-18 ; Łk 24,36-49

Jezus ukazuje się Tomaszowi

- (24) Tomasz – jeden z dwunastu – zwany bliźniakiem, nie był z nimi, gdy przyszedł Jezus.
- (25) I inni uczniowie mówili mu: „*Widzieliśmy Władcę.*” On zaś im odpowiedział: „*Jeśli nie ujrzę na Jego Rękach śladów gwoździ i jeśli nie włożę mojego palca w ślad tych gwoździ oraz nie włożę swojej ręki w Jego Bok – nie uwierzę.*” Jn 11,16 i 21,2.20
- (26) A po ośmiu dniach, ponownie byli wewnątrz (domu) razem z Jego uczniami, a razem z nimi Tomasz. Jezus przeszedł przez drzwi, gdy były zamknięte, a stanąwszy na środku rzekł im: „*Pokój wam.*” Jn 20,19

Jana 20,27 – 21,14

(27) Potem rzekł do Tomasza: „*Podnieś swój palec tu i zobacz Moje Ręce i podnieś swoją rękę i włóż ją w Mój Bok i nie bądź niewierzącym, ale wierzącym.*” Jn 19,34 i 20,20

(28) Odpowiadając Mu Tomasz, rzekł: „*Władca mój i Bóg mój.*”

(29) Rzekł mu Jezus: „*Uwierzyłeś, bo Mnie ujrzawsz. Błogosławieni ci, którzy nie widzieli, a uwierzyli.*” 1P 1,8

Pierwsze zakończenie Ewangelii

(30) Wiele więc i innych znaków uczynił Jezus wobec swoich uczniów, które nie są zapisane w tym zwoju. Jn 21,25

(31) Te zaś zapisano, abyście uwierzyli, że Jezus Jest Chrystusem – Synem Boga, a wierząc w to otrzymali życie w Jego Imieniu. Jn 3,15 ; 1J 5,13

Rozdział 21

Ukazanie się Chrystusa siedmiu uczniom

(1) Potem ponownie ukazał się Jezus Swoim uczniom nad Jeziorem Tyberiadzkim. Pokazał się tak.

(2) Byli razem Szymon Piotr i Tomasz, zwany Bliźniakiem oraz Natanael (Oblubieniec) z Kany Galilejskiej oraz (synowie) Zebedeusza i inni dwaj Jego uczniowie.

(3) Szymon Piotr im rzekł: „*Idę łowić.*” Rzekli mu: „*Pójdziemy i my z tobą.*” W tę noc poszli i weszli do łodzi, ale nic nie złowili.

(4) A gdy już świtało, Jezus stanął na brzegu. Uczniowie jednak nie wiedzieli, że tam jest Jezus. Łk 24,16 ; Jn 20,14

(5) Jezus im rzekł: „*Dzieci, czy macie coś do zjedzenia?*” Odpowiedzieli Mu: „*Nie.*” Łk 24,41-43 ; Jn 20,14

(6) On zaś rzekł do nich: „*Zarzućcie sieci z prawej strony łodzi i znajdziecie.*” Zarzucili więc (sieci) i nie mieli siły jej już wyciągnąć (z powodu) mnóstwa ryb. Łk 5,4n

(7) Wtedy rzekł uczeń, którego Jezus miłował, do Piotra: „*Władca Jest.*” Szymon Piotr usłyszawszy, że Jest Władca, okrył się i przepasał, albowiem był nagi i rzucił się w morze. Jn 11,44

(8) Zaś inni uczniowie przybyli łódką, albowiem byli niedaleko od brzegu, ale jakieś dwieście łokci ciągnęli sieci (pełne) ryb.

(9) Kiedy wyszli na ląd, ujrzeli ognisko żarzące się i rybę na nim położoną oraz chleb. Ps 16,10 ; Łk 24,26n ; Dz 2,27.31 ; 1Kor 15,4

(10) Jezus im rzekł: „*Przynieście coś z tych ryb, które teraz złowiliście.*”

(11) Szymon Piotr poszedł i wyciągnął sieć na ziemię pełną wielki ryb w liczbie stu pięćdziesięciu trzech i pomimo tak wielkiej ilości, sieć się nie rozdarła. Łk 5,6

(12) Jezus im rzekł: „*Chodźcie i zjedzmy.*” Nikt zaś nie śmiał się odważyć pytać Go z Jego uczniów: „*Kim Ty Jesteś?*” bo wiedzieli, że to Władca. Łk 24,41-43

(13) Jezus przyszedł, wziął chleb i podał rybę. Mt 14,19 i 15,36 ; Mk 6,41 i 8,6 ; Łk 9,16 ; Jn 6,11

(14) To już po raz trzeci ukazał się Jezus uczniom, kiedy to powstał z martwych. Łk 24,16

Jana 21,15 – 25

Wyznanie Piotra

- (15) Gdy więc spożywali (śniadanie), Jezus rzekł do Szymona Piotra: „*Szymonie, synu Jony, czy miłujesz Mnie więcej od nich?*” Rzekł Mu: „*Ty wiesz, że Cię kocham.*” Rzekł mu: „*Paś Moje owce.*”
- (16) Po raz drugi rzekł do Szymona: „*Szymonie, synu Jony, miłujesz Mnie?*” Rzekł Mu: „*Tak Władco, Ty wiesz, że Cię kocham.*” Rzekł mu: „*Paś owce Moje.*” Dz 20,28 ; 1P 5,2
- (17) Powiedział mu po raz trzeci: „*Szymonie Jony, miłujesz Mnie?*” Zasmucił się Piotr, że powiedział mu po raz trzeci „*Miłujesz Mnie?*” A on Mu rzekł: „*Tak, Władco, Ty wszystko wiesz, Ty wiesz, że Cię kocham.*” Jezus mu odrzekł: „*Paś Moje owce.*” Jn 16,30
- (18) *Amen, Amen, powiadam ci: gdy byłeś młodszy, przepasywałeś się i chodziłeś tam, gdzie chciałeś. Kiedy się zestarzejesz, wyciągniesz swoje ręce, a inny cię opasze i zaprowadzi tam, gdzie nie chcesz.*” Mt 10,17 i 23,34 ; Dz 5,40n i 9,15n ; 2Kor 1,6 ; 2P 1,14
- (19) To zaś powiedział, dając znak, jaką śmiercią uwielbi Boga, a to powiedziawszy jemu, rzekł: „*Towarzysz Mi.*” Jn 12,33 i 18,32

Umiłowany uczeń Chrystusa

- (20) Piotr obróciwszy się, zobaczył ucznia, którego Jezus bardzo miłował, a który Mu towarzyszył, a podczas wieczerzy spoczywał na Jego piersi i rzekł: „*Władco, kto jest tym, który Cię wydał?*” Jn 13,23-25 i 19,26 i 20,2 i 21,7
- (21) Ujrzawszy go więc, Piotr rzekł Jezusowi: „*Władco, co z nim będzie?*” Mt 26,21-25 ; Mk 14,21
- (22) Jezus mu rzekł: „*Jeśli Ja chcę, aby on pozostał aż przyjdę, co ci do tego? Ty Mi towarzyszysz.*”
- (23) Wyszła więc pogłoska do braci, że ten uczeń nie umrze, lecz Jezus nie powiedział mu, że nie umrze, ale: „*Jeśli Ja chcę, aby on pozostał aż przyjdę, co ci do tego?*”
- (24) Ten to uczeń zaświadcza o tych (rzeczach), które spisał i wiemy, że jego świadectwo jest prawdziwe. Jn 19,35
- (25) Są też i inne wielkie znaki, które uczynił Jezus, a które by zostały zapisane, to sądzę, że nawet cały świat nie pomieściłby zwojów w nich zapisanych. Jn 20,30

SKOROWIDZ
GŁÓWNYCH ZDARZEŃ I NAUK Z ŻYCIA CHRYSTUSA
CUDA CHRYSTUSA

1. DOTYCZĄCE BEZPOŚREDNIO JEGO OSOBY

Chrzest: **Mt** 3,3-7 ; **Mk** 1,9-11 ; **Łk** 3,21-22

Przemienienie: **Mt** 17,1-9 ; **Mk** 9,1-8 ; **Łk** 9,28

2. UZDRAWIANIE

Dwóch ślepych: **Mt** 9,27-31

Ślepego w Betsaidzie: **Mk** 8,22-26

Ślepego od urodzenia: **Jn** 9,1-41

Ślepego w Jerycho: **Mt** 20,29.34 ; **Mk** 10,46-52 ; **Łk** 18,35-43 i 19,1-10

Ślepego i niemego: **Mt** 12,22n

Trędowatego: **Mt** 8,2-4 ; **Mk** 1,40-45 ; **Łk** 5,12-16

Dziesięciu trędowatych: **Łk** 17,11-19

Głuchego i niemego: **Mk** 7,31-37

Paralytyka w Kafarnaum: **Mt** 9,1-8 ; **Mk** 2,1-12 ; **Łk** 5,17,26

Paralytyka przy sadzawce: **Jn** 5,1-18

Sługi setnika: **Mt** 8,5-13 ; **Łk** 7,1-10

Człowieka z uschłą ręką: **Mt** 12,9-13 ; **Mk** 3,1-5 ; **Łk** 6,6-10

Pochylonej niewiasty: **Łk** 13,10-17

Syna dworzanina: **Jn** 4,46-54

Teściowej Piotra: **Mt** 9,20-22 ; **Mk** 5,24-34 ; **Łk** 8,42-48

Głuchego: **Łk** 14,1-6

3. OPĘTANYCH

W Kafarnaum: **Mk** 1,21-28 ; **Łk** 4,31-37

W krainie Gerazeńczyków: **Mt** 8,28-34 ; **Mk** 5,1-20 ; **Łk** 8,26-31

Ślepy i niemy: **Mt** 12,22n

Niemy: **Mt** 9,32-34 ; **Łk** 11,14n.17-23

Epileptyk: **Mt** 17, 14-17 ; **Mk** 9,13-26 ; **Łk** 9,37-43

Niewiasta Kananejska: **Mt** 15,21-28 ; **Mk** 7,24-30

4. WSKRZESZENIE ZMARŁYCH

Młodzieńca z Naim: **Łk** 7,11-17

Córki Jaira: **Mt** 9,23-26 ; **Mk** 5,35-43 ; **Łk** 8,49-56

Łazarza: **Jn** 11,38-46

5. INNE CUDA

Przemiana wody w wino: **Jn** 2,1-11

Połów ryb: **Mt** 4,18,22 ; **Mk** 1,16-20 ; **Łk** 5,1-11

Burza na morzu: **Mt** 8,18.23-27 ; **Mk** 4,35-40 ; **Łk** 3,22-25

Chodzenie po morzu:

Mt 14,24-33 i 15,32-38 ; **Mk** 6,47-52 i 8,1-9 ; **Jn** 6,16-21

Rozmnożenie chleba: **Mt** 14,13-23 ; **Mk** 6,33-46 ; **Łk** 9,11-17 ; **Jn** 6,2-15

Pieniążek w pyszczku ryby: **Mt** 17,23-26

Przeklęcie drzewa figowego: **Mt** 21,18-22 ; **Mk** 11,12-26

6. ZDARZENIA Z ŻYCIA CHRYSYTA

Chrzest: **Mt** 3,7-13 ; **Mk** 1,9-11 ; **Łk** 3,21-23

Post i kuszenie: **Mt** 4,1-11 ; **Mk** 1,12-13 ; **Łk** 4,1-13

Modlitwa: **Mk** 1,35-38 ; **Łk** 4,42-43 i inne

Powołanie pierwszych uczniów: **Jn** 1,35-40

Piotra: **Jn** 1,41-42

Filipa i Natanaela: **Jn** 1,43-51

Andrzeja, Jakuba i Jana: **Mt** 4,18-22 ; **Mk** 1,16-20 ; **Łk** 5,1-11

Mateusza: **Mt** 9,9-13 ; **Mk** 2,13-17 ; **Łk** 5,27-32

Wybór dwunastu: **Mt** 10,1-4 ; **Mk** 3,13-19 ; **Łk** 6,12-16

Poselstwo Jana Chrzciciela: **Mt** 11,2-6 ; **Łk** 7,18-23 ;

Nawrócona grzesznica: **Łk** 7,36-50

Wypędzenie z Nazaretu: **Mt** 13,53-58 ; **Mk** 6,1-6 i **Łk** 4,16-30

Rozesłanie apostołów: **Mt** 9,35-38 i 10,1-14

Męczeństwo Jana Chrzciciela: **Mt** 14,2,-12 ; **Mk** 6,17-29

Zapowiedź męki: **Mt** 16,21-23 ; **Mk** 8,31-33 ; **Łk** 9,22

Cudzołożnica: **Jn** 8,1-11

Samarytanin: **Łk** 9,51-56

Powołanie trzech uczniów: **Mt** 8,18-22 ; **Łk** 9,57-62

Wysłanie 72 uczniów: **Łk** 10,11-12

W gościnie u Marii i Marty: **Łk** 10,33-42

Groźby Heroda: **Łk** 13,31-35

Błogosławieństwo dzieci: **Mt** 19,13-15 ; **Mk** 10,13-16 ; **Łk** 18,15-17

Bogaty młodzieniec: **Mt** 19,16-22 ; **Mk** 14,3-9 ; **Jn** 12,1-11

Ambicje synów Zebedeusza: **Mt** 20,20-28 ; **Mk** 10,35-45

U Zacheusza w gościnie: **Mk** 10,46 ; **Łk** 18,35-37 i 19,1-10

Namaszczenie w Betanii: **Mt** 26,6-13 ; **Mk** 14,3-9 ; **Jn** 12,1-11

Wjazd do Jerozolimy:

Mt 21,1-9 ; **Mk** 11,1-10 ; **Łk** 19,29-40 ; **Jn** 12,12-19

Zapowiedź zburzenia Jerozolimy: **Łk** 19,41-44

Powołanie pogan: **Jn** 12,20-36

Wdowi grosz: **Mk** 12,41-44 ; **Łk** 21,1-4

Wieczerza Paschalna: **Mt** 26,17-20 ; **Mk** 14,12-17 ; **Łk** 22,7-18

Umycie nóg apostołom: **Jn** 13,1-17

Zapowiedź zdrady Judasza:

Mt 26,21-25 ; **Mk** 14,18-21 ; **Łk** 22,21-23 ; **Jn** 13,18-30

Ustanowienie Eucharystii: **Mt** 26,26-29 ; **Mk** 14,22-25 ; **Łk** 22,19-20

Zapowiedź zaparcia się Piotra i jego nawrócenie:

Mt 26,31-35 ; **Mk** 14,27-31 ; **Łk** 22,31-38 ; **Jn** 13,36-38

7. POU CZAJĄ CE PRZYKŁADY

"Dom na skale i na piasku": **Mt** 7,24-29 ; **Łk** 6,47-49

"Dziecinada faryzeuszy": **Mt** 11,16-19 ; **Łk** 7,31-35

"O dwóch dłużnikach": **Łk** 7,36-50

"O siewcy": **Mt** 13,1-9 ; **Mk** 4,1-9 ; **Łk** 8,4-8

"O kiełkującym ziarnie": **Mk** 4,26-29

"O kąkolu": **Mt** 13,24-30.36-43

"O ziarnie gorczycy": **Mt** 13,31-32 ; **Mk** 4,30-32 ; **Łk** 13,18-21

"O kwasie chlebowym": **Mt** 13,33 ; **Łk** 13,18-21

"O ukrytym skarbie (perle)": **Mt** 13,44-46

"O zarzuconej sieci": **Mt** 13,47-50

"O ojcu rodziny": **Mt** 13,51-52

"O soli ziemi": **Mk** 9,48-49 ; **Łk** 14,34n

"O zagubionej owcy": **Mt** 18,10-14, **Łk** 15,1-10

"O nielitościwym dłużniku": **Mt** 18,21-35

"O miłosiernym Samarytaninie": **Łk** 10,25-37

"O natrętny przyjacielu": **Łk** 11,1-13

"O chciwości": **Łk** 12,13-21

"O czuwających sługach": **Mt** 24,45-51 ; **Mk** 13,34-37 ; **Łk** 12,35-40

"O wiernym i niewiernym słudze":

Mt 24,45-51 ; **Mk** 13,34-37 ; **Łk** 12,41-48

"O nieurodzajnym drzewie figowym": **Łk** 13,1-9

"O wielkiej uczcie": **Łk** 14,15-24

"O budowniczym wieży": **Łk** 14,25-31

"O królu idącym na wojnę": **Łk** 14,32-33

"O zagubionej drachmie": **Łk** 15,1-10

"O synu marnotrawnym": **Łk** 15,11-32

"O przewrotnym zarządcy": **Łk** 16,1-13

"O bogaczu i Łazarzu": **Łk** 16,19-31

"O nieużytecznych sługach": **Łk** 17,5-10

"O niesprawiedliwym sędzi i wdowie": **Łk** 18,1-8

"O faryzeuszu i celniku": **Łk** 18,9-14

"O robotnikach w winnicy": **Mt** 20,1-16

"O dziesięciu minach srebra": **Łk** 19,11-28

"O dwóch synach": **Mt** 21,28-32

"O przewrotnych rolnikach": **Mt** 21,33-46 ; **Mk** 12,1-12 ; **Łk** 20,9-19

"O godach weselnych": **Mt** 22,1-14

"O dziesięciu pannach": **Mt** 25,1-13

"O talentach": **Mt** 25,14-30

"O dobrym pasterzu": **Jn** 10,1-21

"O winnym krzewie i latorośli": **Jn** 15,1-11

8. NAUKI

1. Mowy

Mowa apologetyczna: **Jn** 5,19-47

Mazanie na górze: **Mt** 5,1-7.29 ; **Łk** 6,17-49

O misji apostoelskiej: **Mt** 10,5-42 ; **Mk** 6,8-11 ; **Łk** 9,3-5

Mowa eucharystyczna: **Jn** 6,25-72

Napiętnowanie Żydów (Judejczyków): **Łk** 11,37-54 i 16,14-18

Apokalipsa synoptyczna: **Mt** 24,1-25.46 ; **Mk** 13,1-37 ; **Łk** 21,5-36

Mowa po Ostatniej Wieczerzy: **Jn** 13,31-17.26

2. Dialogi:

Z Nikodemem: **Jn** 3,1-21

Z Samarytanką: **Jn** 4,4-26

3. Pouczenia uczniów:

Przypowieści: **Mt** 13,10-17 ; **Mk** 4,10-12 ; **Łk** 8,9-10

Przyjście Eliasza: **Mt** 17,10-13 ; **Mk** 9,9-12

Post i modlitwa: **Mt** 17,18-20 ; **Mk** 9,27-28

Zgorszenia: **Mt** 18,6-9; **Mk** 9,41-47

Napomnienia braterskie: **Mt** 18,15-20

Troska o rzeczy doczesne: **Łk** 12,22-34

Wierność w małych rzeczach: **Łk** 16,10

Darowanie win: **Łk** 17,3-4

Małżeństwo i dziewictwo: **Mt** 19,1-12 ; **Mk** 10,1-12

Niebezpieczeństwo bogactw: **Mt** 19,23-30 ; **Mk** 10,23-31 ; **Łk** 18,24-30

Nagroda za dobrowolne ubóstwo: **Mk** 10,28-31

Wiara i modlitwa: **Mt** 21,20-22 ; **Mk** 11,20-26

Potrzeba czujności: **Mt** 24,42-44 ; **Mk** 13,33 ; **Łk** 21,34-36

Sąd Ostateczny: **Mt** 25,31-46

4. Zachęty i ogólne przestrogi:

Modlitwa: **Mt** 6,5-15 i 7,7-11

Hipokryzja: **Łk** 12,1-12

Pokuta: **Łk** 13,1-9

Wąska brama: **Łk** 13,22-30

Pokora i miłość: **Łk** 14,7-14

Przyjście Królestwa Bożego: **Łk** 17,20-37

Światło w ciemnościach: **Jn** 12,34-36

5. Polemiki z Żydami:

Post: **Mt** 9,14-17 ; **Mk** 2,18-22 ; **Łk** 5,33-39

Szabat: **Mt** 12,1-8 ; **Mk** 2,23-28 ; **Łk** 6,1-5

Wyrzucanie demonów: **Mt** 12,24-32 ; **Mk** 3,22-30

Rytualne obmywanie rąk: **Mt** 15,1-20 ; **Mk** 7,1-13

Znak z nieba: **Mk** 8,10-13

Nauka Chrystusa i jej pochodzenie: **Jn** 7,15-29

Boskość Jezusa: **Jn** 10,22-42

Znak Jonasza: **Mt** 12,38-42 ; **Łk** 11,16.29-32

Małżeństwo: **Mt** 19,1-12 ; **Mk** 10,1-12

Władza Jezusa: **Mt** 21,23-27 ; **Mk** 11,27-33 ; **Łk** 20,1-8

Sprawa podatku: **Mt** 22,15-22 ; **Mk** 12,13-17 ; **Łk** 20,20-26

Zmartwychwstanie: **Mt** 22,23-33 ; **Mk** 12,18-27 ; **Łk** 20,27-40

Największe przykazanie: **Mt** 22,34-40 ; **Mk** 12,28-34

Chrystus synem Dawida: **Mt** 22,41-46 ; **Mk** 12,35-37 ; **Łk** 20,41-44

9. AFORYZMY

Kto źle czyni, nienawidzi światłości: **Jn** 3,20

Jeden sieje, kto inny zbiera: **Jn** 4,37

Żaden prorok nie jest mile przyjęty w swojej ojczyźnie: **Łk** 4,24

Jeśli sól utraci swój smak, czymże ją posolić: **Mt** 5,13

Nie zapala się świecy i nie kładzie pod korzec: **Mt** 5,15

Niechaj nie wie lewa ręka twoja, co czyni prawa: **Mt** 6,3

Gdzie jest skarb twój, tam będzie serce twoje: **Mt** 6,21

Nikt nie może dwom panom służyć: **Mt** 6,24

Dość ma dzień utrapienia swojego: **Mt** 6,34

Jaką miarą mierzyć będziecie, taką wam odmierzają: **Mt** 7,3

Dawajcie, a będzie wam dane: **Łk** 6,38

Gdy ślepy prowadzi ślepego, obaj w dół wpadną: **Łk** 6,39

Nie jest uczeń nad mistrza swojego: **Łk** 6,40

Nie dawajcie psom tego, co święte: **Mt** 7,6

Każdy, kto prosi, otrzymuje: **Mt** 7,8

Każdemu więc, który mało miłuje, mało jest odpuszczone: **Łk** 7,47

Wszystko, cokolwiek chcecie, aby wam ludzie czynili, to i wy im czyńcie
Mt 7,12

Każde drzewo ze swojego owocu jest poznawane: **Łk 6,44**

Usprawiedliwiona jest mądrość od wszystkich jej synów: **Łk 7,35**

Wszelkie królestwo rozdzielone niezgodą będzie spustoszone: **Mt 12,25**

Kto nie jest ze Mną, jest przeciwko Mnie: **Mt 12,30**

Z obfitości serca usta mówią: **Mt 12,34**

Temu, kto ma, będzie jeszcze więcej dane: **Mt 13,12**

Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało: **Mt 9,37** ; **Łk 10,2**

Nie ma nic zakrytego, co by nie miało zostać ujawnione: **Mt 10,26**

Kto miłuje życie swoje, straci je: **Jn 12,25**

Nieprzyjaciółmi człowieka domownicy: **Mt 10,36**

Nie to plami człowieka, co wchodzi do ust jego: **Mt 15,11**

Wszystko jest możliwe, dla tego kto wierzy: **Mk 9,22**

Nie sądzcie według pozorów: **Jn 7,24**

Prawda was wyzwoli: **Jn 8,32**

Każdy, kto grzeszy, jest niewolnikiem grzechu: **Jn 8,34**

Kto z Boga jest, Słów Bożych słucha: **Jn 8,47**

Dobry pasterz życie oddaje za swoje owce: **Jn 10,11**

Jeśli się nie nawrócicie i nie staniecie jak dzieci, nie wejdziecie do
Królestwa Niebieskiego: **Mt 18,3**

Kto jest większym pośród was, niech stanie się sługą wszystkich:

Łk 22,26

Kto nie jest przeciwko wam, ten jest w wami: **Łk 9,50**

Niech umarli grzebią swoich umarłych: **Łk 9,60**

Żaden, co przykładając rękę swoją do pługa, wstecz się ogląda,
nie nadaje się do Królestwa Bożego: **Łk 9,62**

Godzien jest robotnik zapłaty swojej: **Łk 10,7**

I staje się późniejszy stan tego człowieka gorszy, niż był poprzedni:

Mt 12,45

To trzeba było wypełnić i tamtego nie pomijać: **Łk 11,42**

Od każdego, komu wiele dano, wiele wymagać się będzie: **Łk 12,48**

Ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi: **Łk 13,30**

Kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się uniża będzie
wywyższony:

Łk 14,11

Gdzie jest padlina, tam się zgromadzą i orły (sępy): **Łk 17,37**

Co Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela: **Mt 19,6**

Nikt nie jest dobry, tylko Bóg: **Mk 10,18**

Wielu jest powołanych, lecz mało wybranych: **Mt 22,14**

Oddajcie więc Cezarowi to, co należy do Cezara, a Bogu to, co należy
do Boga: **Mt 22,21**

10. CHRYSTUS O SOBIE

Ja Jestem Chlebem Żywym, który zstąpił z nieba: **Jn 6,51**
Kto z was udowodni Mi grzech: **Jn 8,46**
Zanim Abraham stał się, JA JESTEM: **Jn 8,58**
Ja Jestem dobrym Pasterzem: **Jn 10,11**
Ja Jestem bramą dla owiec: **Jn 10,7**
Ja Jestem Światłością świata: **Jn 8,12**
Nikt nie wie, kim jest Ojciec, tylko Syn: **Łk 10,22**
Wszystko dane Mi jest od Ojca Mego: **Łk 10,22**
Ja i Ojciec jedno Jesteśmy: **Jn 10,30**
A oto tu jest coś więcej niż Jonasz (...) niż Salomon: **Mt 12,41-42**
Ja Jestem Zmartwychwstanie i Życie: **Jn 14,6**
Ja Jestem Drogą, Prawdą i Życiem: **Jn 14,6**
Ja Jestem Krzewem winnym, wy latoroślami: **Jn 15,5**
Ja zwyciężyłem świat: **Jn 16,33**
Moim pokarmem jest pełnić Wolę Tego, który Mnie posłał: **Jn 4,34**
Bo Ja zawsze czynię to, co się Jemu podoba: **Jn 8,29**
Ja przyszedłem po to, aby owce miały życie: **Jn 10,10**
Ogień przyszedłem rzucić na ziemię: **Łk 12,49**
Nie przynoszę pokoju, ale miecz: **Mt 10,34**
Pokój Mój zostawiam wam, pokój Mój daję wam: **Jn 14,27**
Beze Mnie nic uczynić nie możecie: **Jn 15,5**
Jeśli kto pragnie, niech przyjdzie do Mnie i pije: **Jn 7,37**
Przyjdźcie do Mnie wszyscy: **Mt 11,28**
Uczcie się ode Mnie, bo Jestem cichy i pokornego serca: **Mt 11,29**
Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie: **Mk 10,14**
Żal Mi tego ludu: **Mk 8,2**
To Ja Jestem, nie bójcie się: **Jn 6,20**

11. INNI O JEZUSIE CHRYSTUSIE

Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata: **Jn 1,29**
Oto Ten, który przyjdzie po mnie, a stał się przede mną: **Jn 1,27**
On Jest Synem Bożym: **Jn 1,34**
Kto przychodzi z wysoka, Ten przewyższa wszystkich: **Jn 3,31**
Ojciec miłuje Syna i wszystko oddał w Jego ręce: **Jn 3,35**
Ty Jesteś Królem izraelskim: **Jn 1,49**
Prawdziwie, Ty Jesteś Synem Bożym: **Mt 14,33**
Ty Jesteś Chrystus, Syn Boga Żywego: **Mt 16,16**
Ty masz Słowa żywota wiecznego: **Jn 6,69**
Dobrze wszystko uczynił: **Mk 7,37**
Żaden człowiek nie mówił tak jak On: **Jn 7,46**
Oto jak Go miłował: **Jn 11,36**
Człowiek Ten wiele cudów czyni: **Jn 11,47**

12. PROŚBY KIEROWANE DO JEZUSA

Przemienienie wody w wino: **Jn 2,3**

Daj mi tej wody, abym nie odczuwała pragnienia: **Jn 4,15**

Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić: **Łk 5,12**

Ratuj nas bo zginiemy: **Mt 8,25**

Zmiłuj się nad nami Synu Dawida: **Mt 9,27**

Rozkaż mi przyjść do Ciebie po wodzie: **Mt 14,28**

Jezu, ratuj mnie: **Mt 14,30**

Daj mi zawsze tego chleba: **Jn 6,34**

Zmiłuj się nade mną, Chrystusie Synu Dawida: **Mt 15,22**

Poradź mojemu niedowiarstwu: **Mk 9,23**

Przymnóż nam wiary: **Łk 17,5**

Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną: **Mk 10,47**

Mistrzu, abym przejrzał: **Mk 10,51**

Choruje ten, którego miłujesz: **Jn 11,3**